

48. møde

Torsdag den 2. februar 2006 kl. 10.00

Dagsorden

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 76:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Skattefrihed for kloakforsynings udgifter til historiske tjenestemandspensioner).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsat 16/11 2005. Første behandling 1/12 2005. Betænkning 9/1 2006. Anden behandling 26/1 2006).

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af rute 18, strækningen Herning N-Brande, og rute 15, strækningen Herning Ø-Snejbjerg. (Motorvej Herning Ø-Vardevej).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 30/11 2005. Første behandling 15/12 2005. Betænkning 19/1 2006. Anden behandling 31/1 2006).

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 12/1 2006. Første behandling 19/1 2006. Betænkning 24/1 2006).

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 82:

Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v. og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Krav til kommunernes sagsbehandling i visse sociale sager m.v.).

Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).

(Fremsat 23/11 2005. Første behandling 1/12 2005. Betænkning 26/1 2006).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 126:

Forslag til lov om ændring af lov om Ørestaden m.v. (Opløsning af Østamagerbaneselskabet I/S).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 25/1 2006).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 127:

Forslag til lov om ændring af lov om kystbeskyttelse. (Formålsbestemmelse, præcisering af lovbestemmelser, forenkling af klageadgang, berigtigelse af ulovlige forhold m.v.).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 25/1 2006).

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 35:

Forslag til folketingsbeslutning om krav til passagerrettigheder for togrejsende.

Af Poul Henrik Hedeboe (SF) m.fl.

(Fremsat 16/11 2005).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om mindre afhængighed af olie i transportsektoren.

Af Marie Fugl (SF) m.fl.

(Fremsat 27/10 2005).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 136:

Forslag til lov om kommuners og regioners anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændringer af landets inddeling i kommuner og regioner og om opløsning og udpegelse af forpligtende kommunale samarbejder.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om krav til kvalitet og sikkerhed ved håndtering af humane væv og celler (vævsloven).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om ændring af lov om tandpleje m.v. (Større valgfrihed og fleksibilitet i børne- og ungdomstandplejen).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (Omfanget af behandling på de regionale sygehuse, vurdering af forældreegnethed, lempelse af ægdonationsreglerne og forlængelse af opbevaringstiden for nedfrosne æg).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 26/1 2006).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse mod afskedigelse på grund af foreningsforhold. (Beskyttelse af den negative foreningsfrihed). (Lovforslag nr. L 153).

Forslag til lov om sygedagpenge. (Lovforslag nr. L 154).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven). (Lovforslag nr. L 155).

Medlemmer af Folketinget Morten Messerschmidt (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Søren Espersen (DF), Martin Henriksen (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Jesper Langballe (DF) og Peter Skaarup (DF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at pålægge regeringen at arbejde for, at Den Europæiske Unions udvidelse med Rumænien og Bulgarien udskydes til tidligst den 1. januar 2008. (Beslutningsforslag nr. B 70).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 76: Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Skattefrihed for kloakforsynings udgifter til historiske tjenestemandspensioner).

Af skatteministeren (Kristian Jensen). (Fremsat 16/11 2005. Første behandling 1/12 2005. Betænkning 9/1 2006. Anden behandling 26/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 103 stemmer (V, S, DF, KF og RV) mod 10 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 88: Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af rute 18, strækningen Herning N-Brande, og rute 15, strækningen Herning Ø-Snebjerg. (Motorvej Herning Ø-Vardevej).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).
(Fremsat 30/11 2005. Første behandling 15/12 2005. Betænkning 19/1 2006. Anden behandling 31/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 111 stemmer (V, S, DF, KF, RV og SF) mod 3 (EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 64: Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/1 2006. Første behandling 19/1 2006. Betænkning 24/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Holger K. Nielsen (SF):

Folketinget skal om kort tid tage stilling til at udvide det danske militære engagement i Afghanistan. Der er tale om, at der skal sendes danske styrker til det sydlige Afghanistan, hvor

situationen er fundamentalt anderledes end den, man har kendt til i resten af Afghanistan.

Der er tale om et område, hvor Taleban har ganske megen indflydelse, hvor Al-Qaeda har ganske megen indflydelse, og hvor vi kommer ind i en giftig cocktail af religiøs fundamentalisme og en række økonomiske interesser i forbindelse med produktion af opium. Det vil sige, at vi skal medvirke i den kamp imod narko, som USA har forsøgt gennem adskillige år, også andre steder i verden som f.eks. i Latinamerika. Man vil primært afbrænde opiumsmarker, selv om det får den konsekvens, at eksistensgrundlaget for de lokale bønder fjernes, og at en yderligere modvilje hos lokalbefolkningen vil blive fremmet.

Kl. 10.05

Med andre ord: Vi risikerer at få en helt parallel situation til den, man kender i Irak. Vi får ikke skabt ro og stabilitet, men bliver medvirkende årsag til, der bliver hældt yderligere benzin på bålet, fordi vi kommer op mod en giftig cocktail af økonomiske, religiøse og politiske interesser – i virkeligheden det samme, som Sovjet kom op mod, da de var i Afghanistan i 1980'erne.

Dertil kommer – og det er vigtigt at holde fast i – at den seneste udvikling i konflikten med den islamiske verden også får konsekvenser for den danske indsats i Afghanistan. Vi fik op til førstebehandlingen en vurdering fra Forsvarets Efterretningstjeneste, men den var udarbejdet, før den store konflikt med den islamiske verden brød ud. Jeg vil tro, at FE har foretaget en ny vurdering af trusselsniveauet for de danske styrker, men vi har ikke fået den vurdering i Forsvarsudvalget, og jeg vil anse det for helt, helt uansvarligt, hvis vi i dag træffer beslutning om at sende danske styrker af sted uden at kende det aktuelle trusselsniveau, der er en konsekvens af optrapningen af konflikten med den islamiske verden.

Jeg vil derfor bede om, at forslaget sendes tilbage til Forsvarsudvalget, og at vi afbryder andenbehandlingen for at få en diskussion af det nye trusselsniveau, der er opstået som konsekvens af Muhammedtegningerne i pressen. Vi er nemlig nødt til at erkende, at når de danske soldater kommer ud, skal de op mod narkobaroner, op mod Al-Qaeda-terrorister og op mod talebantilhængere.

Vi må gå ud fra, at der er gået rygter om Danmarks holdning til islam, og derfor må vi samtidig regne med, at de mennesker, vi skal befri,

har fået at vide, at de danske soldater kommer fra et land, som krænker deres religiøse tro – et land, som næsten er i krig mod den islamiske verden. Det er jo helt håbløst, både for de danske soldater og selvfølgelig også, når det gælder om at skabe stabilitet.

På baggrund af denne krise er vi simpelt hen nødt til at vurdere, om danske soldater er egnede til at skabe stabilitet i områder, hvor lokalbefolkningen har den opfattelse, at danskerne er et antimuslimsk folk, et folk, som krænker deres religiøse overbevisning, og et folk, som ikke tager dem alvorligt. Det kan man mene er uretfærdigt eller ej, men når det faktisk er sådan, er vi nødt til at forholde os til det, og efter at islamsagen er blusset op, er vi i det mindste nødt til at få en vurdering fra Forsvarets Efterretningstjeneste af det nye trusselsniveau, før Folketinget kan træffe denne beslutning.

Formanden:

Der er nu af hr. Holger K. Nielsen stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at beslutningsforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget. Jeg skal her give adgang til en særskilt forhandling om det stillede forslag om fornyet udvalgsbehandling, og denne forhandling foregår efter reglerne for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg skal på vegne af Venstre meddele, at vi føler os i stand til at træffe beslutning angående ISAF-missionen i Afghanistan, for der sker jo en løbende rådgøring med Det Udenrigspolitiske Nævn om vurderingen af sikkerheden for de soldater, vi har udsendt. Der kommer hele tiden nye trusselsvurderinger, men det er nu engang sådan, at hver gang der kommer nye trusselsvurderinger, rådfører man sig med Det Udenrigspolitiske Nævn.

Lad mig til sidst også minde om, at de soldater, der er udsendt, jo er udsendt med et solidt mandat.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo ikke bare spørgsmålet om, at der løbende kommer nye trusselsvurderinger. Der er jo ikke nogen her i salen, der er i tvivl om, at det, der er sket i den seneste uge, får dramatiske føl-

ger for danskere, der opholder sig i udlandet. Det vil få dramatiske følger for de danske soldater i Irak, og det vil også få dramatiske følger for danske soldater i Afghanistan – både for dem, der allerede er der, og for dem, som et flertal planlægger at sende til det sydlige Afghanistan.

Der kan ikke være nogen tvivl om, at vi er nødt til at vide, hvordan Forsvarets Efterretningstjeneste i virkeligheden vurderer det nye trusselsbillede for dem, vi sender til det sydlige Afghanistan. Vi vidste allerede i forvejen, at det er en meget farligere mission end den, vi tidligere har udsendt danske soldater til, de skal sendes ud til, så jeg vil gerne spørge ministeren: Er ministeren helt overbevist om, at den afghanske regering synes, det er en god idé, at der netop i denne situation kommer flere danske soldater til Afghanistan? Jeg tror, det også hører med i billedet, og jeg synes, vi må have sikkerhed for, at afghanerne også synes, det er en god idé, for de er jo også påvirket af det, der er sket.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo rigtigt, som hr. Troels Lund Poulsen siger, at der løbende foretages vurderinger. Men det er fantastisk at høre regeringspartiets ordfører i den grad undervurdere det, som er sket den sidste uges tid, det er jo fuldstændig fantastisk i en situation, hvor den danske statsminister er trængt op i et hjørne og ikke ved, hvad han skal gøre, og hvor vi har fået den muslimske verden imod os.

Hr. Troels Lund Poulsen siger: Vi får jo hele tiden trusselsvurderinger, så det spørgsmål kan vi altid tage op. Jeg er virkelig rystet, må jeg sige. Vi står i den største krise, dette land har stået i i mange, mange år – en krise i forholdet til hele den muslimske verden på grund af mange forskellige ting, som vi kan snakke om ved en anden lejlighed.

Det får selvfølgelig konsekvenser, når danske styrker skal udsendes til et område, der er dybt præget af muslimske fundamentalister, og en af deres opgaver netop er at bekæmpe de rabiate fundamentalister. Vi risikerer at få hele befolkningen imod os på grund af det, der er sket i Danmark i de sidste dage, og det må da betyde, at man skal overveje spørgsmålet på ny og ikke bare sige, at der hele tiden kommer nye vurderinger.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes altså ikke, at SF's ordfører skal holde den røde fane højere, end at benene stadig kan nå jorden.

Med hensyn til forslaget om at udsætte behandlingen af dette punkt på dagsordenen, kan Dansk Folkeparti ikke tilslutte sig forslaget. Der henvises til, at trusselssituationen er blevet forværret, men hvis man kigger i Forsvarets Efterretningstjenestes vurdering, som lå til grund for vores beslutning, da forslaget var til første behandling, står der jo klart, at man vurderer trusselssituationen som værende høj i hele Afghanistan. Det gør man selvfølgelig også i dag, i og med at der er en forstærket kontrol med hele udviklingen i forholdet mellem muslimer og ikke-muslimer, men Dansk Folkeparti kan ikke tilslutte sig at udsætte behandlingen af forslaget.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal blot på den konservative gruppes vegne afvise forslaget om at tage sagen tilbage i udvalget. Der kommer jo hele tiden nye trusselsvurderinger, og hvis de skulle være afgørende for Folketingets behandling, kunne vi jo få sagen udskudt nærmest i det uendelige, så vi må afvise forslaget om at tage sagen tilbage i udvalget.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

B 64 har jo været til første behandling, og her støttede vi som en del af et flertal, at der skulle gå yderligere en uge inden andenbehandlingen. I den uge er der blevet stillet en række spørgsmål, og de er blevet besvaret.

Vi føler os i stand til at kunne træffe en afgørelse i denne sag her i dag og kan derfor ikke støtte en yderligere udsættelse. Det skal bl.a. ses i lyset af, at de danske styrker først skal udsendes senere på året, nemlig hen på foråret, og at der løbende vil komme trusselsvurderinger.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg skal for god ordens skyld sige, at Det Radikale Venstre heller ikke kan støtte en udsættelse. Vi lægger også vægt på, at der tilgår løbende vurderinger af situationen, og at regeringen selvfølgelig på vanlig vis rådfører sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, så man løbende kan holde denne situation under kyndig overvågning.

Kl. 10.15

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg fik jo et direkte spørgsmål om, hvorvidt de vidste i Afghanistan, hvad situationen var. Det ved de.

Præsident Karzai og udenrigsminister Abdulah var i København lørdag-søndag. De er bekendt med den diskussion, der er rundtomkring i verden om Muhammedtegningerne, og præsidenten udtrykte jo også på det offentlige pressemøde bagefter, som i øvrigt blev bragt på CNN, men ikke i Danmarks Radio, at han var tilfreds med regeringens håndtering af sagen, og at han var meget, meget glad for, at Folketinget ved førstebehandlingen så ud til at ville bekræfte her ved andenbehandlingen, at de danske soldater kommer for at hjælpe på den stabilitet, som hr. Holger K. Nielsen nævnte. Og stabilitet får man jo ikke, hvis vi konstant skaber usikkerhed om, hvorvidt vi kommer eller ej.

Så skal jeg gøre opmærksom på, at den afghanske befolkning ser meget positivt på vores tilstedeværelse.

Der er lavet en meningsmåling i Afghanistan, hvor man får spørgsmålet, om man mener, at disse grupper, man nævner her, er meget effektive, noget effektive eller overhovedet ikke effektive.

Om ISAF står der, at 46 pct. af befolkningen siger, at de er meget effektive, 36 pct. siger, at de er noget effektive, og kun 10 pct. siger, at de ikke er effektive, altså at det ikke har nogen virkning, at de er der. Så det vil sige, at den afghanske befolkning altså er meget, meget glad for tilstedeværelsen af vore tropper derude, og det synes jeg ikke hr. Holger K. Nielsen skal skabe tvivl om ved nu igen at forsøge at trække det her.

Afghanistans præsident er vidende om situationen og er taknemlig for, at dette Folketing i dag beslutter sig til at komme og støtte den afghanske regering og derved også støtte det Afghanistan Compact, som blev vedtaget i London i tirsdags af det internationale samfund. Det synes jeg ikke at hr. Holger K. Nielsen og hr. Frank Aaen skal skabe tvivl om, det er ikke værdigt, og jeg synes, at hr. Holger K. Nielsen skulle tilbage til den position, han havde i januar 2002, hvor han stemte for, at vi skulle derud.

Formanden:

Se, nu skal det her jo ikke udvikle sig til en debat om substansen, men foranlediget af udenrigsministerens bemærkninger her giver jeg tilladelse

til en kort bemærkning, men kun én kort bemærkning, til udenrigsministeren. Først hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

To ting til ministeren: I januar 2002 handlede det jo om 50 mineryddere, der skulle sendes ud på en klart defineret opgave. Vi har siden hen stemt imod de udvidelser, der har været af styrken dernede, og derfor er der god logik i det, vi siger i dag.

For det andet vil jeg sige om den meningsmåling, at den er lavet af ABC-News. Det er jo altid usikkert med meningsmålinger, ikke mindst i et land som Afghanistan. Det er jo rigtigt nok, at der er nogle positive tilkendegivelser, men når ministeriet og ministeren siger, at det entydigt er positivt, så er det jo ikke rigtigt, så er det ren manipulation.

For det fremgår faktisk også af den undersøgelse, at tre ud af ti afghanere mener, at det er legitimt med militære angreb på de udenlandske styrker – tre ud af ti, det er ganske, ganske mange. Vi skal tænke på, at undersøgelserne er lavet over hele Afghanistan, og at vi skal ned til det sydlige Afghanistan, hvor modstanden imod de udenlandske styrker er langt, langt større end i Kabulområdet. Og det er altså en helt, helt anden situation, man finder nede i Kandahar og Helmand end det, den undersøgelse giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

I går sagde regeringen om udviklingen mellem Danmark og den muslimske verden, at det er en sag, man ikke følger dag for dag, men time for time, fordi den hele tiden udvikler sig og hele tiden skærpes. Lige præcis nu er der ingen, der ved, hvad den situation udvikler sig til, efter at en lang række aviser i Europa har bragt tegningerne fra Jyllands-Posten, der er ingen, der ved, i hvilken retning det udvikler sig, om det bliver en skærpelse, og i hvilken grad det bliver en skærpelse, og derfor kan ikke engang Forsvarets Efterretningstjeneste efter min opfattelse i øjeblikket have en helt klar vurdering af, hvordan trusselssituationen i det sydlige Afghanistan er.

Kl. 10.20

Når vi nu ved, at det er nogle styrker, der først skal sendes af sted om mange måneder, hvorfor er det så så afgørende vigtigt for regeringen at få gennemtruffet i dag, at vi stem-

mer? Det har jo ikke nogen praktisk betydning, om vi venter, til vi har et mere afklaret grundlag omkring trusselssituationen og trusselsvurderingen i Afghanistan.

Jeg forstår ikke regeringens afvisning af det her; jeg forstår ikke engang motivet for den.

Hermed sluttede forhandlingen om forslaget om standsning af forslag til folketingsbeslutning og henvisning til fornyet udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af beslutningsforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling, forkastedes, idet 10 (SF og EL) stemte for, 107 (V, S, DF, KF og RV) imod.

Formanden:

Vi genoptager herefter forhandlingen om anden og sidste behandling af beslutningsforslag B 64.

Frank Aaen (EL):

Jeg skal naturligvis ikke fortsætte den debat, vi lige har haft, men bare gøre opmærksom på, at det er korrekt, at vi har haft en uge mere til at vurdere det her forslag og stille spørgsmål, og vi har også fået svar. Jeg vil gerne sige, at der i hvert fald er tre ting, som jeg godt vil have taget ind i debatten og gerne have svar fra regeringen på, inden vi går til afstemning, fordi det ikke er afklaret med de ting, der er kommet fra regeringen.

Det ene er spørgsmålet om fanger, der tages i Afghanistan. Der er det jo korrekt, at Danmark har indgået en aftale med den afghanske regering om, hvad der skal ske med fanger, som vi pågriber i Afghanistan, og den ser ud til at være udmærket. Men det er jo sådan, at det ikke er alle, der deltager i NATO-operationen, som har undertegnet en tilsvarende aftale med den afghanske regering, og derfor synes jeg, det er vigtigt at få at vide, hvad der sker i det omfang, at vi sammen med andre NATO-styrker tager fanger i Afghanistan. Hvilke rettigheder er der så for de pågældende fanger? Og hvad er reglerne for, at de fanger eventuelt kan videregives til USA?

Det er jo et meget vigtigt spørgsmål, fordi vi ved, at USA netop i Afghanistan ligesom i Irak har været grebet i en lang række sager om fangemishandling, og hvor vi selvfølgelig har et medansvar for en eventuel fangemishandling, hvis

det er fanger, vi har pågrebet. Eller hvad nu, hvis det er fanger, vi ikke har pågrebet, ved at en dansk soldat har lagt hånd på fangen, men at vi bare har været med i en operation, hvor det er andre soldater i koalitionen, der har foretaget den egentlige anholdelse? Det spørgsmål har vi stadig ikke nogen hel afklaring på.

Det andet er, at vi har kunnet læse både fra NATO's generalsekretær og fra USA's NATO-ambassadør, at det, der sker her i Afghanistan, ikke bare er en isoleret aktion, hvor NATO går ud i en helt ny type operation, men det er efter de udsagn en helt ny udvikling i NATO's rolle internationalt. Det her er altså ikke bare en operation, men den første af en lang række tilsvarende operationer.

Der synes jeg nok, at vi ikke er kommet langt nok i udvalgsarbejdet med at få afdækket, hvad det faktisk er, der sker med NATO. Hvilken forandring i NATO er det her udtryk for, og har den forandring af NATO overhovedet været diskuteret i det danske Folketing? For et er jo at tage stilling til en enkelt aktion, men hvis det er sådan, at det her er første aktion i retning af at lave NATO helt om, så ved vi jo godt, at når vi så næste gang skal diskutere, om NATO skal udvikle sig i den her retning, så får vi at vide, at det har Folketinget jo taget stilling til en gang, for det gjorde vi med denne beslutning, der træffes i dag.

Så derfor også: Hvordan skal den her operation ses i forhold til NATO's udvikling fra at være en forsvarsalliance, hvis Europa, USA og Canada blev angrebet, til nu at være en militæralliance, der skal være i stand til at udføre offensive operationer rundtomkring i verden?

Kl. 10.25

Det tredje spørgsmål, som jeg gerne vil have svar på, og derfor håber jeg, at udenrigsministeren hører efter, er: Nu har vi set, at USA og England overvejer, at der skal sendes flere styrker til Sudan og specielt til Darfur, og at FN måske skal overtage Den Afrikanske Unions opgaver i Darfur, fordi de ikke er i stand til at løse dem. Der foregår, det ved vi alle sammen, frygtelige ting i Darfur med mennesker, der slås ihjel, der sulter, der er voldtægter, massevoldtægter, bortførelser og en forfærdelig humanitær situation i Darfurområdet, og vi synes bestemt, at Danmark straks burde melde sig til at sende styrker til Darfur, hvis FN beder om det.

Derfor er mit spørgsmål til udenrigsministeren: Hvis vi i dag vedtager at sende flere soldater til Afghanistan, og vi forleden i Folketinget

vedtog med et flertal, at vi skulle opretholde styrken i Irak, er det så ikke sådan, at vi fraskriver os vores muligheder for at bidrage substantielt, altså med mere end en symbolsk styrke, men med en stor styrke til Darfur, ved at stemme ja til det her forslag i dag?

Jeg vil også gerne have en forklaring på, om ikke det er uklogt, at vi, om jeg så må sige, udtømmer de muligheder, vi har for at deltage i operationer ved denne vedtagelse i dag, at vi altså fraskriver os muligheden for at kunne træde til i en indlysende meget vigtig opgave, hvor der ikke er de samme problemer, og hvor man kunne samle et enigt Folketing, er jeg sikker på, nemlig om at afhjælpe den humanitære katastrofe i Darfur.

Formanden:

Så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører i anden omgang.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Frank Aaen i, at der er en lang række principielle spørgsmål i den her beslutning, som burde diskuteres, og som ikke er blevet diskuteret indtil nu. Det her er en sag, der skulle presses igennem af mange forskellige årsager, og der er faktisk mange principielle og vel også praktiske problemstillinger, som vi burde have belyst langt, langt mere nøje.

Det er også derfor, at man i Holland har haft en langt mere omfattende diskussion. I det hollandske parlament behandler man også Afghanistansagen i dag. Og jeg må sige, at det underer mig lidt, at Det Radikale Venstre i den grad har ladet det her glide igennem uden nogen form for principielle overvejelser over, hvad det her kan få af konsekvens for NATO, fordi vi skal ud i fredsskabende aktioner.

Vi skal ud i direkte kamphandlinger imod terrorgrupper. Vi bliver reelt en del af den hidtidige amerikanske aktion. Det er det, som Det Radikale Venstres søsterparti, D 66, har været meget optaget af i den hollandske debat. Her i Danmark har Det Radikale Venstre været fuldstændig tavs omkring de mere principielle ting, som også burde diskuteres her. Tilsvarende omkring Socialdemokraterne, som også i Holland har taget de der principielle problemstillinger op.

Lige til sidst vil jeg godt høre regeringen, om der findes en ny rapport fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Jeg vil godt høre, om ministeren vil være villig til over for offentligheden her i

dag at referere, før vi går til endelig afstemning, hvad trusselsniveauet i givet fald måtte være i den nye vurdering fra FE, og om regeringen vil være villig til efterfølgende at fremsende den til Forsvarsudvalget og Folketinget under alle omstændigheder, og om vi løbende kan få de efterretningsvurderinger, der kommer i medfør af, at konflikten med den muslimske verden jo trappes op hele tiden.

Formanden:

Så er det hr. Per Kaalund som ordfører.

Per Kaalund (S):

Siden førstebehandlingen har der som sagt været udvalgsbehandling, og der har været rigtig mange spørgsmål og et tilsvarende stort antal svar. Vi er selvfølgelig opmærksomme på den optrapning, der er sket internationalt også som følge af de Muhammedtegninger, der har været, og hele debatten omkring dem, og vi er klar over de boykotter og demonstrationer osv., der har været også mod Danmark, mod danskere og danske firmaer.

Kl. 10.30

Det har ikke ændret vores holdning til denne sag. Vi mener, det er vigtigt, at vi beslutter os i dag. Vi er klar over, at det er en farlig opgave og en farlig mission. Vi kender trusselsvurderingerne, og de vil jo løbende blive opdateret. Vi ved, at det er en NATO-opgave, at englænderne skal derud, og at vi skal være under engelsk overkommando derude, så vi er rimelig fortrøstningsfulde med hensyn til, at sikkerheden opretholdes også omkring vore styrker den dag i løbet af nogle måneder, det bliver aktuelt at sende dem frem.

Vi har noteret os, at den konference, der har været i London omkring Afghanistan her i weekenden, er forløbet fornuftigt. Der har været over 70 lande som deltagere, og der har været en plan, som rækker 5 år frem.

Vi bekræfter fra Socialdemokratiets side vores vilje til at medvirke til genopbygning af Afghanistan og indførelse af demokrati m.v. Afghanistan behøver fortsat støtte både politisk, økonomisk og militært, og det medvirker vi gerne til. Vi er klar over, der er mange problemer derude. Vi er også klar over, der er store problemer med opiumdyrkning, korruption og kriminalitet, alt sammen noget, der her i sidste omgang skal bekæmpes.

Vi medvirker gerne til genopbygning af Afghanistan.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var, fordi hr. Per Kaalund sagde, at ordføreren er bekendt med trusselsvurderingen i Afghanistan. Det er muligt, det vil jeg ikke udelukke. Vi ser jo tit, hvordan de partier, der er med i forsvarsforliget, har flere informationer end alle os andre, og at der foregår sådan en uofficiel udveksling af informationer mellem regeringen og de partier, som vi andre ikke ser.

Men jeg vil nu alligevel godt spørge, om det er rigtigt, at hr. Per Kaalund kender til den aktuelle trusselsvurdering for danske soldater i Afghanistan, herunder vurderingen af situationen i det sydlige Afghanistan. Det vil jeg gerne have at vide.

Uanset svaret fra hr. Per Kaalund, er det så ikke korrekt, at resten af Folketinget i hvert fald ikke kender den trusselsvurdering, der er helt aktuel på baggrund af den situation, der har udviklet sig? Folketinget kender ikke den aktuelle trusselsvurdering i det sydlige Afghanistan. Folketinget, der nu om lidt skal stemme, fordi et flertal ønsker, der skal stemmes i dag, selv om det er unødvendigt og uklogt, ved ikke, hvad det er for en situation, man sender soldater ud i. Er det ikke meget uansvarligt? Er det ikke meget forkert at bede Folketinget om at stemme om udsendelse af soldater i en aktion, når Folketinget ikke er bekendt med, hvad det er for en fare, vi udsætter de soldater for?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til hr. Frank Aaen kan jeg sige, at jeg ikke er bekendt med andre trusselsvurderinger end dem, der foreligger og officielt er indgået i udvalgsbehandlingen, så der er vi på fuldstændig lige fod. Men det, jeg har tilføjet, er, at vi løbende får trusselsvurderinger, og dem får Socialdemokraterne samtidig med Enhedslisten. Så der er ikke noget særligt, vi får, som Enhedslisten ikke får.

Vi vil se opdatering af trusselsvurderingerne også i forbindelse med den rent faktiske udsendelse, som i givet fald først vil finde sted om nogle måneder. Vi er ret overbeviste om, at den tilrettelægning, der er i gang derude med NATO, og herunder samarbejdet med englænderne, forløber fornuftigt og nok skal klares af i løbet af de nærmeste par måneder, sådan at det efter omstændighederne vil være rimelige vilkår, vore folk bliver udsendt på.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Tak for svaret.

Essensen i svaret var, at Socialdemokratiet i dag anbefaler, at man stemmer ja til udsendelse af danske soldater til et område i Afghanistan på basis af en trusselsvurdering, der er dybt, dybt forældet. En trusselsvurdering, der er dybt, dybt forældet! Alle og enhver ved jo, at når vi i Folketinget træffer beslutning om noget så alvorligt som at sende soldater ud i en aktion, der kan koste dem livet, så gør vi det altid ud fra en nøje vurdering af, hvad det er for en trussel, hvad det er for en situation, hvad det er for en opgave, vi sender de soldater ud på.

Kl. 10.35

Det ved vi altså ikke i dag, for der er ikke lavet nogen aktuel trusselsvurdering på baggrund af den sidste uges udvikling i forholdet mellem Danmark og den muslimske verden, hvor ekstremistiske grupper garanteret tænker meget over, hvordan de kan tilføje Danmark et eller andet nederlag, en eller anden aktion, som gør ondt i Danmark. Det kan der ikke være nogen tvivl om.

Jeg forstår ikke, at Socialdemokratiet ikke siger: Når nu det er sådan, at det først er om mange uger, at soldater skal sendes af sted, kan man så ikke give tid til, at vi har en trusselsvurdering, der er aktuel, før der træffes en endelig beslutning?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til hr. Frank Aaen kan jeg sige, at vi som sagt følger os rimelig trygge ved den tilrettelægning, der er omkring udsendelse af de danske styrker. Det gælder både den uddannelse, de er igennem, de øvelser, de er igennem sammen med englænderne, og det udstyr og materiel, de får med.

Omkring trusselsvurderinger vil jeg sige, at det jo fremgår af betænkningen og af bemærkningerne til beslutningsforslaget her i dag, at regeringen løbende vil følge udviklingen, og sker der ændringer, forpligter man sig til at fremlægge det i Det Udenrigspolitiske Nævn eller om fornødent i Folketinget til vurdering og beslutning.

Det retter vi os selvfølgelig efter.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må sige, at jeg er dybt rystet over, at Socialdemokraterne tør tage ansvaret for at sige ja til

denne beslutning i dag på så dårligt et grundlag. I det mindste kunne man da forlange, at regeringen fremkom med oplysning om, hvorvidt der foreligger nye trusselsvurderinger, og stille krav om, at det ville være rimeligt, at hele Folketinget fik dem at vide.

Når hr. Per Kaalund er så tryk, gør det så ikke indtryk på hr. Kaalund, at vi kan se af besvarelsenerne i Forsvarsudvalget, at det i realiteten er umuligt at se, om man er direkte med til at afbrænde valmuemarker, eller på det, som man er tiltænkt, at man bare skal bistå indirekte? Den sondring vil det være umuligt at foretage. Man vil reelt kunne komme ud i kamphandlinger med lokale militser, selv om det ikke er det, der er meningen.

Med andre ord: Det bliver ikke muligt reelt at adskille NATO-indsatsen fra den indsats, som USA har stået for i deres operation dernede.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til hr. Holger K. Nielsen vil jeg sige, og nu er det nævnt et par gange, at udsendelsen af de danske styrker først finder sted senere på året, sandsynligvis i maj-juni måned, og selvfølgelig vil der være aktuelle opdaterede trusselsvurderinger på det tidspunkt, som vi så må forholde os til.

I øvrigt foregår der jo også drøftelse i andre lande, og selvfølgelig er der betænkeligheder, der er spørgsmål osv. Vi ved, der foregår en debat i Holland, og jeg forventer, at Holland i dag beslutter sig positivt til også at medvirke i den NATO-opbygning, der finder sted i disse måneder i relation til Afghanistan.

Med hensyn til afbrænding af valmuemarker med henblik på at forhindre videre opiumproduktion osv. fremgår det tydeligt af materiellet, at det ikke er en NATO-opgave at afbrænde valmuemarker. Det står helt tydeligt deri.

Til gengæld må jeg medgive, at der står noget om logistik osv., og vi må jo så se, hvordan det udvikler sig. Men jeg er sikker på, at det vil NATO kunne komme med en tilrettelægning af.

I øvrigt fremgår det jo også af konferencen i London om Afghanistan, at det præcis er en opgave, der skal løses, bl.a. for at give disse opiumsdyrkere andre muligheder for landbrugsproduktion af forskellig art.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Med hensyn til trusselsvurderingerne: Ville det ikke være relevant, om Socialdemokraterne i

hvert fald forlangte at få at vide, om der foreligger en ny vurdering i forhold til den, vi fik, da vi havde førstebehandlingen, og i givet fald, hvad den nye vurdering går ud på?

Med hensyn til opiumproduktionen er jeg meget glad for, at hr. Kaalund indrømmer, at der kan blive nogle vanskeligheder. Det er jo rigtigt nok, at man ikke direkte skal være med til det, men sontringen mellem den logistik, den transportstøtte, man skal give, er jo enormt svær, og de fleste forskere også enige om, at den sontring kan lokalbefolkningen jo slet ikke håndtere. Derfor vil vi reelt blive en del af en styrke, der skal tage grundlaget væk fra de lokale bønder.

Kl. 10.40

Selv om der er programmer i gang, ved hr. Kaalund jo udmærket, at de lader meget tilbage at ønske med hensyn til at blive et reelt alternativ for de lokale bønder, der får frataget deres eksistensgrundlag. Det, som vi kommer til at stå i, er, at vi bliver en del af den der war on drugs, som USA har kørt i adskillige lande, hvor man afbrænder narkomarker, så de lokale bønder mister deres eksistensgrundlag og i det her tilfælde bliver nemme ofre for Taleban og Al-Qaeda.

Det bliver ikke et rart scenarie. Jeg forstår ikke, at Socialdemokraterne ikke er mere betænkelige.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg går ud fra, at SF deler opfattelsen af, at opium og heroin er et ganske alvorligt problem, og at man skal gøre noget for at bekæmpe det. Jeg går også ud fra, at SF er opmærksom på, at det er op imod 70 pct. – tror jeg – af valmuedyrknin-gen osv., der foregår i Afghanistan og ikke mindst i den sydlige del af Afghanistan. Derfor skal det selvfølgelig bekæmpes, men det er vores opfattelse, at det er den afghanske regering, der skal stå for bekæmpelsen af disse ting, og at NATO-styrkerne skal medvirke til at sikre, at de afghanske myndigheders autoritets- og myndighedsudøvelse kommer til at finde sted. Det er ikke meningen, at NATO-soldater, herunder danske styrker, skal afbrænde valmuemarker. Det er selvfølgelig klart, det kan være svært at trække en direkte skarp linje her, men jeg er overbevist om, at den ledelse af militær art, vi får på stedet, også vil kunne finde ud af at trække en fornuftig skillelinje mellem, hvad der er logistik, og hvad der er andre ting.

Formanden:

Tak. Så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører.

Hans Kristian Skibby (DF):

Hvis man kigger tilbage på, hvad der er foregået, siden vi havde første behandling af det her beslutningsforslag, så har udvalget jo haft en udsættelse af beslutningen her til anden behandling, men vi har også haft et utrolig stort arbejde med at gennemgå alle de svar, der har været, og alle de spørgsmål, der er blevet stillet om, hvorvidt man skulle støtte denne udvidelse af de danske styrker i den NATO-alliance, som opererer i Afghanistan.

Jeg synes da, det har været et fint og godt og gavnligt samarbejde, der har været om de ting, som skulle belyses, men det har ikke ændret ved substansen i, at det for Dansk Folkeparti er vigtigt, at vi bakker op om den her NATO-beslutning om netop at være med til at bidrage til en genopbygning af Afghanistan til gavn for civilbefolkningen og også være med til at hjælpe den siddende centralregering med at få kompetence ud i de ydre grene af det afghanske territorium. Det betyder selvfølgelig også den sydlige del af Afghanistan, som jo er målet for denne udvidelse. Det er den ene ting.

Den anden er jo, at Dansk Folkeparti også i sin tilslutning til det her har sagt, at vi synes, det er vigtigt, at vi hele tiden holder regeringen fast på løbende at undersøge hele billedet af, hvad det er, der foregår i Afghanistan, og hvordan det går med sikkerheden, sådan som Enhedslisten og SF spørger. Har styrkerne den optimale uddannelse? Har vi de korrekte befalinger med hensyn til, hvad man må gøre i opgavevaretagelsen? Er de danske soldater og styrker klædt ordentligt på til opgaven? Har de det rette understyr med?

Alle de ting lader til at være på plads ifølge de svar, vi har fået, og det henholder vi os til. Derfor kan Dansk Folkeparti fuldt ud tilslutte sig forslaget, og vi stemmer ja her ved anden behandling.

Formanden:

Tak til hr. Hans Kristian Skibby, og så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre stemmer også ja til beslutningsforslaget. Vi lægger vægt på, at spørgsmålet om trusselvurdering er noget, der behandles

løbende, at regeringen på naturlig vis rådfører sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, ifald der skulle være ændringer i forudsætningerne, og selvfølgelig også giver generelle og løbende orienteringer om, hvordan situationen er.

Vi lægger vægt på, at det dokument, der kom ud af mødet i London i forgårs og i går, er et utrolig fornuftigt dokument, der i øvrigt beskriver nogle af de intentioner, ambitioner, målsætninger, man har med hensyn til genopbygning af Afghanistan. Det er altså også et vigtigt dokument at have med i baghovedet, når vi behandler forslaget her i dag.

Kl. 10.45

Og lad mig så sige med hensyn til hr. Holger K. Nielsens bemærkninger: Jeg har ikke nogen ambitioner om at gentage min tale ved førstebehandlingen her, men det er altså lidt underligt at skulle høre på, at vi andre skulle have været specielt tavse i den her diskussion.

Jeg sagde under førstebehandlingen på Det Radikale Venstres vegne, at vi er klar over, at det her er en farlig opgave og en utrolig vanskelig mission i øvrigt. Jeg sagde det klart og tydeligt, og derfor synes jeg, det er lidt underligt at skulle høre hr. Holger K. Nielsen sige i dag, at vi andre har været tavse, og at det ikke er en diskussion, som vi har villet røre ved eller noget i den retning. Det forstår jeg altså ikke, og jeg synes heller ikke, at det er rimeligt i forlængelse af den debat, som vi havde under førstebehandlingen, og som vi delvis har i dag.

Vi lægger vægt på FN-grundlaget, FN-resolutionerne, som ligger klart og tydeligt til grund for det, vi gør her, og lad mig sige i forlængelse af, hvad hr. Frank Aaen spurgte til vedrørende NATO's rolle – jeg tror også, hr. Holger K. Nielsen var inde på det – at vi finder det positivt med den udvikling, der er i gang her, hvor NATO på den måde kan fungere som entreprenør, om man vil, for FN's Sikkerhedsråd.

Det sagde jeg også under førstebehandlingen, fordi jeg synes, det er et utrolig principielt og vigtigt spørgsmål, og det er en positiv udvikling, sådan som vi ser det fra Det Radikale Venstres side.

Vi har også tidligere fra Det Radikale Venstres side fremsat forslag om at styrke indsatsen i Afghanistan baseret på FN's Sikkerhedsråd, så når hr. Frank Aaen spørger til hvordan og hvorledes, om man udtømmer mulighederne for eksempelvis at gøre noget godt i Afrika eller i Dafur, hvad angår det danske forsvars muligheder for at bidrage til løsningen af konflikter, vil jeg

sige, at vi dér for vores vedkommende har peget på, at vi gerne vil ud af Irak.

Jeg skal ikke blande den diskussion ind i den, vi har her i øvrigt, men det er netop med henblik på også at støtte engagementet i Afrika, så dette er blot for at sige, at jeg faktisk synes, at vi fra Det Radikale Venstres side har forsøgt at adressere nogle af de ting, som netop hr. Frank Aaen og hr. Holger K. Nielsen gør opmærksom på her i dag.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er helt med på, at hr. Morten Helveg Petersen under førstebehandlingen gav udtryk for, at der var tale om en farlig mission, men debatten i Holland har været helt, helt anderledes ud fra, at der er tale om en helt ny mission i forhold til, hvad man tidligere har været ude for i Afghanistan.

En mission, der betyder, at der bliver mange lighedspunkter mellem det her og det, vi har oplevet i Irak, og hvor Det Radikale Venstre nu vil have trukket tropperne ud, fordi man har fundet ud af, at vi er blevet en del af problemet i stedet for en del af løsningen. Der har der jo ikke mindst på foranledning af Det Radikale Venstres søsterparti D66 i Holland været en masse eksterthøringer, en masse debat i parlamentet, en masse offentlig debat ud fra spørgsmålet, om det er den opgave, man skal ind i.

Skal vi ud i offensive, fredsskabende aktioner, hvor vi skal i direkte militære kamphandlinger med terrorgrupper, med Taleban? Det er jo en helt, helt ny udvikling i Afghanistanmissionen, der bliver tale om her, og den principielle diskussion synes jeg slet ikke vi har haft her i Folketinget, bl.a. fordi det skulle presses igennem så hurtigt. Det var fint nok, at vi fik en uge mere, men især i betragtning de nye trusler, der er kommet op, er det stadig væk helt uansvarligt efter min opfattelse.

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg tror også, hr. Holger K. Nielsen spurgte mig om noget af det samme under førstebehandlingen, hvor jeg forsøgte at sige: Ja, vi er også opmærksomme på den diskussion, der foregår i Holland, ja, vi er opmærksomme på D66 og de diskussioner, der er der. Vi ser da gerne, at det her er noget, der diskuteres så åbent og bredt og vidt som overhovedet muligt. Det er jo ikke nær det.

Vi indgår da gerne i enhver diskussion, lige som vi gør det her i dag, så ja, vi er opmærksomme på, at det er en ny mission. Den kan vise sig at være farlig, og derfor er vi nødt til at tage trusselsbilledet, trusselsvurderingerne meget alvorligt, og der lægger vi så vægt på, at Folketinget selvfølgelig bliver orienteret via Det Udenrigspolitiske Nævn, i fald der er noget, der ændrer sig, og selvfølgelig via de generelt løbende orienteringer om det. Så det må helt klart være grundlaget for vores tilslutning også her i dag.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

O.k., fint nok, men mener hr. Morten Helveg Petersen så ikke, det ville være rimeligt, at offentligheden og Folketinget fik at vide, om der foreligger en ny trusselsvurdering i forhold til, hvad vi fik at vide ved førstebehandlingen. Vi fik en trusselsvurdering fra FE ved førstebehandlingen, og vi kan se, at der i den sidste uge er sket en voldsom optrapning i konflikten med den islamiske verden. Det må vel give anledning til, at man laver en ny vurdering.

Kl. 10.50

Ville det ikke være rimeligt, at Folketinget og offentligheden fik den nye vurdering og fik at vide, om der foreligger et nyt trusselsbillede i medfør af, at vi har haft den her konflikt?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Som jeg ser det, er vi jo nødt til løbende at holde netop trusselsbilledet under overvågning, så jeg tror, det vil være meget svært, hvis man nu går ind på hr. Holger K. Nielsens tankegang, at sige: Jamen så får man på et eller andet tidspunkt en given trusselsvurdering, som er statisk og ligger fast en gang for alle.

Pointen her er vel netop, at vi er nødt til løbende at vurdere det her, løbende at få oplysninger om, hvordan trusselsbilledet ser ud, så det er selvfølgelig en proces, som vi skal være ekstremt opmærksomme på, netop fordi det her kan vise sig at være farefuldt og en meget, meget kompliceret opgave.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare igen med hensyn til trusselsvurderingen: Det indgår jo som en del af beslutningsforslaget, at der er en trusselsvurdering, og den er så beskrevet af Forsvarets Efterretningstjeneste, men der er jo ingen, der er i tvivl om, at den trussels-

vurdering, der indgår i det her beslutningsforslag, er dybt forældet, at den ikke har noget med virkeligheden at gøre, at den ser helt anderledes ud, at dér, hvor der i dag står høj trussel, ville der, hvis man lavede en trusselsvurdering, der var aktuel, stå meget høj eller endnu mere – jeg kender ikke alle de gradbøjninger, Forsvarets Efterretningstjeneste har, når de skal vurdere en trusselssituation.

Der er jo ingen tvivl om, der vil være en helt anden sprogbrug, hvis vi fik en aktuel trusselsvurdering, og jeg kan ikke forstå, at Det Radikale Venstre ikke ønsker at have en helt aktuel trusselsvurdering inde på Folketingets bord, før man træffer så afgørende en beslutning som her.

Med hensyn til det med Darfur og Afrika: Det er rigtigt, at Det Radikale Venstre da tidligere har berørt, at vi også skulle styrke vores indsats i Afrika, men det er jo nyt. Det er jo noget, der er sket i ugen siden førstebehandlingen, at man nu i FN's Sikkerhedsråd på anmodning af USA og England skal tage stilling til oprettelse af en FN-styrke, der kan tage ned til Darfur, nogenlunde samtidig med at vi ønsker at sende soldater til Afghanistan. Jeg synes da også, det bør indgå i overvejelserne, om vi har kapacitet til at deltage i det.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

For at forsøge at svare på det sidste spørgsmål først: Som følge af forsvarsforliget får vi flere soldater til rådighed hvert år i de kommende år. Det er én ting. Altså, der kommer løbende soldater, der kan sendes ud, og der er Afrika meget højt på vores prioritetsliste.

Dernæst har vi selv peget på tilbagetrækning fra Irak. Det frigør også soldater, der med stor fordel kunne bruges ikke mindst på det afrikanske kontinent. Det har vi lagt politikpapirer frem om åbent og offentligt, og det står klart, at det er vores prioritet.

Med hensyn til trusselsvurderingen: Vi er jo alle selvfølgelig optaget af at vide mest muligt, vide bedst mulig besked om, hvordan det reelle trusselsbillede er. Det er netop derfor, vi siger, at grundlaget for vores stillingtagen her i dag jo netop er, at vi løbende bliver orienteret om, hvordan trusselsvurderingerne er. Jeg tror, det er meget svært, for at gå ind på hr. Frank Aaens tankegang, sådan som jeg forstår den, hvis man forestiller sig, at man på et givet tidspunkt skærer af og siger: Det er så trusselvurderingen i dag.

Problemet her, udfordringen her for os alle er jo netop, at det udvikler sig løbende, og derfor lægger vi vægt på den løbende orientering.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jo, men nu er det altså sådan, at det er regeringen, der med sit beslutningsforslag har ment, at det var en vigtig information for Folketinget at have en aktuel trusselsvurdering vedrørende Afghanistan. Sådan var det i hvert fald ved førstebehandlingen. Nu kan jeg se, at det ved andenbehandlingen ikke er vigtigt, at man har en aktuel trusselsvurdering, der kan man nøjes med en gammel en. Det synes jeg er interessant, men det er så Det Radikale Venstres valg.

Jeg er sikker på, at kommer der en mulighed for at hjælpe Darfur, hvor der er en af de værste humanitære katastrofer i verden i øjeblikket, kommer der en mulighed for, at Danmark kan bidrage til at hjælpe i den katastrofesituation, så vil vi være fuldstændig enige med Det Radikale Venstre om det.

Kl. 10.55

Det er noget, der formentlig skal ske til sommer, for så lang tid tager det åbenbart. Derfor kan man sige, at det, vi i virkeligheden står og stemmer om i dag, er, om vi til sommer skal prioritere en humanitær indsats i Darfur eller en tvivlsom indsats i Afghanistan. Vi er ikke i tvivl om, at Darfur vil være meget vigtigere og det vil være meget klogere at støtte det, men ved at gennemtrumfe en beslutning i dag har vi i virkeligheden udelukket os fra at deltage substantielt i en Darfuraktion til sommer.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det kan jeg slet ikke se at vi skulle have gjort; dels i forhold til, at man – og det kan man så gisne om – med stor sandsynlighed må påregne, at der finder tilbagetrækning sted fra Irak, i hvert fald for andre landes vedkommende og forhåbentlig også for Danmarks vedkommende, dels idet der vil være løbende tilførsel af nye soldater, som kan sendes ud til brændpunkter som følge af forsvarsforliget.

Så jeg deler ikke hr. Frank Aaens opfattelse af, hvordan mulighederne ser ud for at bidrage med danske styrker i verdens brændpunkter.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for den brede tilslutning, der er i Folketinget for at imødekomme Afghani-

stans ønske om at blive hjulpet, så man kan stabilisere og videreudvikle landet.

Den danske regering deler ikke hr. Holger K. Nielsens store kærlighed til valmuemarker. Vi mener ligesom den afghanske regering, at det er meget vigtigt, at den afghanske befolkning ikke ernærer sig gennem opium- og heroinproduktion, og derfor forstår jeg slet ikke den kærlighed, hr. Holger K. Nielsen udviser over for valmuemarkerne og den beskyttelse, han yder dem.

Men det er altså sådan, som hr. Holger K. Nielsen også udmærket ved, at det er den afghanske regerings opgave at fjerne valmuemarkerne, og det er det internationale samfunds opgave at hjælpe med til, at der er alternative afgrøder og alternative indkomster.

Som hr. Morten Helveg Petersen sagde, blev der jo lavet en ganske glimrende aftale i London i tirsdags, hvor Danmark var med, og i den aftale mellem Afghanistan og det internationale donorsamfund forpligter man sig til at sikre den fremtidige fredsopbygning. Det er da ikke så ringe endda.

Det er unikt, at Afghanistan i aftalen knytter sikkerhed og udvikling tæt sammen, for der sker ikke udvikling uden sikkerhed i den situation, hvor Taleban og warlords og narkobaroner er i baglandet.

Derfor bygger aftalen på tre udfordringer: sikkerhed, regeringsførelse med menneskerettigheder og retssikkerhed og økonomisk og social udvikling. Bekæmpelse af narkotika er i alle tre elementer selvfølgelig relevant.

Valmuemarkerne var der også i januar 2002, da hr. Holger K. Nielsen stemte for, at vi skulle derud. Men det er blevet meget vigtigt at beskytte valmuemarkerne siden januar 2002, hvad vi i øvrigt ikke er med til. Jeg synes, hr. Holger K. Nielsen er dybt uansvarlig over for det afghanske folk.

Jeg ved heller ikke, hvorfor hr. Holger K. Nielsen kunne stemme for i januar 2002 og så pludselig, hvor man har fået fremskridt i Afghanistan, hvor kvinderne er blevet inddraget i samfundsprocessen, hvor 27 pct. af parlamentarerne er kvinder, hvor der er kommet demokrati og frie valg, hvor hele verdenssamfundet støtter, og hvor NATO er inde på FN's opfordring og støtte, som de også var i januar 2002 på FN's opfordring, så pludselig sige, nu da opgaven skal køres hjem: Nu vil vi ikke være med, nu vil jeg beskytte valmuemarkerne. Jeg må sige, jeg igen er overrasket over, hvor langt væk hr. Holger K. Nielsen kan komme fra den seriøse

politiske indstilling, han havde i 2002, og jeg er dybt skuffet over, at SF kan lave den kovending i forhold til 2002.

Men det er altså ikke de danske soldater, der skal ud at fjerne valmuemarker. Det er, som hr. Holger K. Nielsen har fået oplyst i Forsvarsudvalget, de afghanske myndigheders opgave.

Så er der stillet spørgsmål om sikkerhedsvurderingen. Der er jo en meget klar sikkerhedsvurdering i afsnit V i beslutningsforslaget. Det ville være rart, hvis denne her meget kritiske opposition, der gerne vil trække debatter så længe som muligt, ville læse de ting, de står og snakker om. Der står fra Forsvarets Efterretningstjeneste side:

»Truslen for angreb og terrorhandlinger fra oprørsstyrker vurderes høj i hele Afghanistan«.

Det er da meget klart sprog. Der er ikke ifølge Forsvarets Efterretningstjeneste indikationer på, at Muhammedsagen har givet konkrete indikationer på forestående angreb på de danske styrker i Afghanistan. Og så er det i øvrigt, som flere ordførere har sagt, jo ikke i morgen, de danske soldater er derude. Det varer nogle måneder, og hvorfor skulle vi sætte hele støtten til Afghanistan i stå på grund af en given datos trusselsvurdering?

Den vil jo hele tiden blive vurderet, og vi vil også vurdere den sammen naturligvis, sådan som hr. Morten Helveg Petersen og hr. Per Kaa-lund tager for givet. Det vil jo også ske, og det sker også løbende i nævnet. Så det er der svaret på i beslutningsforslaget her, altså der er sagt, at der ikke på grund af den nye udvikling er nogen direkte indikationer.

Kl. 11.00

Det er heller ikke rigtigt, hvad hr. Holger K. Nielsen sagde med sin sædvanlige antiamerikanisme, som altså ikke gjaldt i januar 2002, men som pludselig gælder nu, hvor det begynder at virke, hvor centralregeringen har fået fodfæste i Kabul, og vi nu skal ned at hjælpe med fodfæstet i syd. Vi er ikke en del af en amerikansk aktion. Det er en NATO-aktion baseret på FN, og med kapitel 7 om et robust mandat. Hvis situationen skulle udvikle sig, så er det et robust mandat.

Og så lad mig lige der minde om, at de danske styrker faktisk er godt rustet uddannelsesmæssigt og materielt til at tackle vanskelige og skærpede omstændigheder. Så det er ikke en speciel amerikansk aktion, det er FN, og vi er der sammen med NATO.

Med hensyn til fanger, der tages, hvilket hr. Frank Aaen jo hele tiden beskæftiger sig med, så

er der svaret to gange på det i Folketinget og Forsvarsudvalget – det er spørgsmål nr. 95 og spørgsmål nr. 29, så vidt jeg husker – og der fremgår det af aftale om overdragelse af personer mellem Danmark og Afghanistan, at danske styrker skal notificeres, inden en eventuel videre overførsel eller frigivelse kan ske.

I den forbindelse vil det fra dansk side være afgørende, at eventuel videreoverdragelse sker i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Aftalen forpligter begge lande til at overholde alle internationale forpligtelser vedrørende behandling af tilbageholdte, og det sikres i aftalen, at bl.a. Internationalt Røde Kors vil have adgang til at besøge sådanne tilbageholdte, som måtte være overgivet fra de danske styrker til de afghanske myndigheder. Det fremgår endvidere af aftalen, at dødsdom ikke vil blive eksekveret af afghanske myndigheder over for personer, som er overgivet fra danske styrker.

Og på spørgsmål nr. 29 får man svaret, at Danmark er ansvarlig for de personer, som de danske soldater tilbageholder. Det kan i øvrigt oplyses, at danske soldater, der er vidne til overtrædelse af den humanitære folkeret, har pligt til at rapportere dette og om muligt søge at gribe ind. Så her er hr. Frank Aaen altså fuldt informeret, men selvfølgelig skal han da trække tiden så længe som muligt.

Vores opgave er, skal jeg igen understrege over for hr. Frank Aaen, at vi stabiliserer og støtter Provincial Reconstruction Teams, som er nødvendige for at få genopbygget landet og få sikret autoriteten for centralregeringen. Det er altså først og fremmest genopbygning og humanitære indsatser, der støttes, og som selvfølgelig skal beskyttes mod narkobaroner, war lords og talebanere, som hr. Frank Aaen og hr. Holger K. Nielsen så gerne vil beskytte. Det vil vi ikke.

Endelig med hensyn til Darfur er det jo desværre ikke sådan, at Darfurstyrken står der i morgen uanset USA's og Englands ønsker om at få den i Sikkerhedsrådet. Vi ønsker den også i Sikkerhedsrådet. Vi har hele tiden arbejdet for, at Darfur kommer i Sikkerhedsrådet. Jeg er glad for, at det nu kan lykkes at få den i Sikkerhedsrådet, og Danmark vil selvfølgelig støtte, at FN imødekommer ønsket om at overtage den aktion. Der har hr. Morten Helveg Petersen jo forklaret forsvarsforliget.

Vi vil med forsvarsforligspartierne også drøfte udnyttelsen af vores personel, som vi altid gør i forbindelse med konflikter, og der er det jo så-

dan, at Enhedslisten ikke er et forsvarsforligsparti og nok heller aldrig bliver det. Så der skal vi nok drøfte det. Men regeringen har sørget for, at der også i år er reserver til at kunne imødekomme et kald fra Sikkerhedsrådet til at gå ind i Afrika, til eksempelvis at gå ind i Darfur, og det vil jeg håbe sker.

Men som Kofi Annan jo har sagt, tager det jo sådan ca. 6 måneder, fra Sikkerhedsrådet appellerer om en FN-styrke, til den er på plads. Så det er heller ikke noget, der kommer til at forhindre noget som helst i forbindelse med det her beslutningsforslag.

Så skal jeg i øvrigt henvise til, at forsvarsforligspartierne alle sammen er positive, og vi ser på det i sammenhæng med, som hr. Morten Helveg Petersen beskrev det, vores personel og forøgelsen af personellet plus de forskellige opgaver.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Med hensyn til situationen i 2002 har jeg forklaret, at det var en meget begrænset aktion bestående af 50 mineryddere, der kom ind i en klart defineret opgave. Det her er noget fuldstændig andet.

Så forsøger ministeren at køre polemik på, at vi jo bare ville forsvare valmuemarker, vi har kærlighed til valmuemarker, vi vil forsvare narkobaroner, og jeg ved ikke hvad. Han ved jo selv, hvor dybt useriøst det er. Den slags kan man ikke tage alvorligt.

Det her handler jo om, hvilken strategi man har for bekæmpelsen af terror, bekæmpelsen af ustabilitet i det her område af Afghanistan og i forlængelse heraf også, hvilken strategi man har over for narkobekæmpelsen. Ministeren ved jo udmærket godt, at den amerikanske war on drugs i Latinamerika er en dundrende fiasko. Ministeren ved jo godt, at der er tilsvarende problemer i Afghanistan.

Kl. 11.05

Alle eksperter, der har forstand på det her, er enige om, at hvis der ikke er alternative eksistensmuligheder for de lokale bønder, så er det udsigtsløst at køre den krigsstrategi over for narkoen, som USA har kørt, og som NATO også

kommer til at køre her. Det er jo det, som er det grundlæggende i det her, nemlig hvilken strategi vi skal køre over for det her. Kommer vi til at kaste yderligere benzin på bålet, eller kommer vi til at skabe stabilitet?

Det, der er vores påstand, og den mener vi efterhånden er godt begrundet, er, at vi kommer til at kaste mere benzin på bålet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det klæder ikke udenrigsministeren at være arrogant.

Når jeg selv her fra talerstolen refererede til afsnit V og den trusselsvurdering, FE havde fremsendt, får jeg at vide, at den skulle jeg bare have læst.

Er det sådan, at det er udenrigsministerens påstand med svaret før, at FE's vurdering af trusselsituationen i det sydlige Afghanistan i dag er den samme som den, der blev afgivet for 10 dage siden? Er det virkelig udenrigsministerens svar, at der ikke er sket nogen ændring i trusselsvurderingen i Afghanistan? For det var det, vi fik at vide før. Det kan umuligt passe.

Dernæst: Det, der jo er på tale nu, er, at man i FN's Sikkerhedsråd allerede nu indkalder bidrag fra de forskellige lande: Hvor meget vi kan bidrage med i Darfur? Derfor vil jeg spørge udenrigsministeren: Hvad kan Danmark sige til FN, når der kommer en henvendelse om kort tid om, hvor mange styrker vi kan stille til rådighed i Darfur?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 102 stemmer (V, S, DF, KF og RV) mod 10 (SF og EL).

Formanden:

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

(450)

Torsdag den 2. februar 2006 (L 82)

3593

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v. og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Krav til kommunernes sagsbehandling i visse sociale sager m.v.).

Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).
(Fremsat 23/11 2005. Første behandling 1/12 2005. Betænkning 26/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Forhandling

Kl. 11.10

Karen J. Klint (S):

Jeg skal på vegne af den socialdemokratiske gruppes repræsentanter i Socialudvalget bede om, at vi får sagen tilbage til udvalget til en kort, lille drøftelse af et forhold, vi ikke har været opmærksomme på under udvalgsbehandlingen, men som vi heldigvis har nået at få stillet et spørgsmål til socialministeren om, og som vi også har fået svar på.

Det drejer sig kort om, at der jo er forskel på, hvordan vi bosætter folk med vidtgående handicap: Det kan være i boliger efter serviceloven, og det kan være i boliger efter loven om almenyttige boliger og ældreboliger. Der gør Institut for Menneskerettigheder nu opmærksom på, at som udviklingen er, bliver der færre af dem, vi, for at fagfolket kan følge med, kan kalde § 92-boliger, og så almenboliger. Det er også o.k., at der bliver en ny balance dér, bare vi får faciliteterne i orden.

Men der er en forskel, ikke nødvendigvis på indholdet i den omsorg og den service, borgerne får i de forskellige boformer, men på, om man skal underlægges servicebetaling. Der er også andre meget væsentlige forskelle, herunder især, om man kan være medvirkende til valg af adresse, altså hvor man skal bo henne, og det er de forskelle, som Institut for Menneskerettigheder tager med ind i deres vurdering af, at vi ikke overholder alle konventionerne, og at kun de fysiske forhold indgår i svaret.

Så jeg vil gerne bede om, at vi får det tilbage til en lille, kort drøftelse og vi så kommer med en tillægsbetænkning.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om Ørestaden m.v. (Opløsning af Østamagerbaneselskabet I/S).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).
(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er meget glad for at være ordfører og være den første ordfører på dette lovforslag, for lovforslaget er rent faktisk en del af det store metroforlig, som regeringen indgik her til morgen med Socialdemokraterne, De Radikale og Dansk Folkeparti.

Aftalen, som vi indgik her til morgen, indebærer, at vi de kommende år får anlagt en Metrocityring, der dækker brokvartererne og indre by, og at vi får udviklet arealerne i København, således at vi får en boligudvikling i København, som er en hovedstad værdig.

Som en del af forligsteksten fremgår også, at vi ønsker at opløse Østamagerbaneselskabet I/S, og det er det, dette lovforslag drejer sig om.

Østamagerbaneselskabet I/S ejes i dag af Københavns Amtskommune og af Ørestadsselskabet I/S, og qua at vi i forbindelse med kommunalreformen nedlægger Københavns Amtskommune pr. 1. januar 2007, synes vi så også, det er naturligt, at man nedlægger Østamagerbaneselskabet I/S.

Der har været en lille krølle på og en lille diskussion af det her lovforslag, fordi det har vist sig, at Københavns Amtskommune har stiftet gæld, har finansieret deres indskud i Østamagerbaneselskabet via lån, og amtskommunen synes sådan set, at den gæld bør overgå til staten eller bør overgå til de øvrige ejere, der er på metrodelen.

Det ønsker vi ikke fra Venstres side, for vi synes sådan set, at man skal vedgå sig arv og gæld, og det har hele tiden været klart for alle, at når man skulle bygge metroens tredje etape, ville der skulle skydes penge ind, så derfor har det aldrig nogen sinde været tanken – og det har alle vidst, også i Københavns Amt – at tredje etape ville blive en overskudsforretning.

Så samlet set kan Venstre støtte lovforslaget, og så ser vi i øvrigt frem til, at vi får bygget en stor metro i løbet af de næste 10 år.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg kan forstå, at der er blevet indgået et forlig her til morgen. Det er jo meget bemærkelsesværdigt, i og med at jeg er blevet kaldt til møde hos transport- og energiministeren i morgen for at forhandle metro, men lad nu det ligge lige i forbindelse med ordførerens indlæg.

Kl. 11.15

Men ifølge den aftale, der er blevet indgået, og som jeg har fået mailet kl. 9.57, kan jeg forstå, at der er en idé om en helhedsplan. Vi snakker om metroforliget, fordi det her forslag jo er en del af det metroforlig, som er blevet indgået i morges.

Man laver en metro, den fører ikke særlig mange bilister fra biler over i den kollektive trafik, men er det sådan, at der i det forlig kunne blive åbnet for, at der også i metroforliget bliver konkrete forhandlinger om fødelinjer ind til metroen? Ville Venstres ordfører synes, det var passende?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg beklager meget, det er meget, meget vanskeligt, jeg har simpelt hen ikke kunnet høre halvdelen af spørgsmålet.

Så jeg ved ikke, om hr. Rune Lund med formandens tilladelse kunne gentage spørgsmålet.

Formanden:

Så får hr. Rune Lund mulighed for at gentage sin korte bemærkning til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg startede med at konstatere, at ordføreren nævnte det metroforlig, som er indgået her i morges, og så konstaterede jeg også, at det var meget peculiar, fordi jeg i morgen kl. 9.30 er indkaldt til møde hos transport- og energiministeren til et forhandlingsmøde om metroen. Men der er altså indgået et forlig.

Det lovforslag, vi behandler nu, indgår i det forlig. Det er jo meget metroforliget, det handler om, og i det forlig, der er indgået, indgår en helhedsplan. Hvis nu Enhedslisten går med i det forlig, der er forhandlet færdigt, kunne man så forestille sig, at der kunne komme konkrete forhandlinger på bordet om at få fødelinjer, f.eks. letbaner, fra forstæderne til København og ind til midtbyen for ligesom at kunne få flere folk over i metroen, frem for, som det er nu, at metroen vil flytte meget få bilister fra bilerne over i metroen?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Med hensyn til de forhandlinger, der er pågået, er jeg i hvert fald orienteret om, at hr. Rune Lund har været inviteret til forhandlinger, men ikke havde mulighed for at komme, og Enhedslisten havde ikke mulighed for at stille med nogen. I hvert fald når vi forhandler fra Venstres side, og hvis ordføreren ikke kan komme og vi er interesseret nok i projektet, så stiller vi altid med en anden, der kan deltage i forhandlingerne, således at vi er med, hvor det sker.

Jeg vil så sige til hr. Rune Lund, at jeg da er åben, hvis hr. Rune Lund og Enhedslisten vælger at sige, at de støtter det pågældende lovforslag om nedlæggelse af Østamagerbaneselskabet og støtter de øvrige dele, der er. I så fald er hr. Rune Lund og Enhedslisten meget velkommen til at tiltræde forliget.

Med hensyn til det konkrete spørgsmål, som jo ikke har så meget med Østamagerbaneselskabet at gøre, ligger der ikke fra Venstres side et ønske om, at vi i denne forligstekst begynder at diskutere letbaner og fødelinjer ind til Metrocityringen.

Vi er meget åbne over for at se på, hvilke muligheder der kan være, for at man kan styrke den kollektive trafik i København. Det er også derfor, vi lige præcis lægger op til helhedsplanen for hovedstaden, som jo blev aftalt som en del af kommunalreformen, og netop denne tanke, der handler om, at man skulle have en bedre busbe-

tjening ind til Metrocityringen, er noget af det, der ligger os meget på sinde, men letbanedelen er ikke den, der står øverst på Venstres ønskeliste.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg kan sige, at jeg har været meget interesseret i at indgå i drøftelser om metroen, og der er ingen tvivl om, at hvis jeg har været i udlandet, så har jeg været meget interesseret i, at min suppleant, som er hr. Per Clausen – når jeg er væk, er det ham, der beskæftiger sig med trafikområdet – kunne have deltaget i de møder, som jeg kan forstå er foregået meget intenst i denne uge. Så jeg må nok sige, at jeg er lidt overrasket over forløbet, men det kan jeg jo spørge ministeren om, når jeg får lejligheden lidt senere.

Konkret om Østamagerbaneselskabet er det jo sådan, at det jo er 695 mio. kr., som amtet har skudt ind i det her, og nu bliver amtet så nedlagt. Så er det sådan, at det alligevel er de kommuner, der er i amtet, som bliver ved med at hænge på regningen. Regningen fra amtet bliver fordelt på staten med 76,5 mio. kr., regionen med 514 mio. kr. og amtskommunen med 104 mio. kr.

Det vil sige, der er nogle mennesker, der kommer til at betale for noget metro, samtidig med at de mennesker og de kommuner, det kunne være Bornholm, det kunne være Gentofte, det kunne være Hvidovre, Rødovre, Høje Taastrup, ikke får indflydelse på projektet. Er det ikke en lidt mærkelig konstruktion?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Fra Venstres side har vi altså kigget på, hvilke forskellige muligheder der var. Jeg kan forstå, hr. Rune Lund advokerer for, at man i stedet skulle have ladet alle de kommuner, der er i Københavns Amt, indgå som værende medejere af metroen, for det må ligge implicit i hr. Rune Lunds spørgsmål.

Kl. 11.20

Det synes vi fra Venstres side er noget rod, og vi synes faktisk, at det er meget naturligt, at man i forbindelse med kommunalreformen, når man gør amtets bo op, sådan set også inddrager de passiver, den gæld, som amtet har. Det har altså været klokkeklart for amtet, for det fremgår af lov om Ørestaden, at hvis man skulle bygge en fase 3, en etape 3 af metroen, så ville det koste penge. Så skulle der penge på bordet.

Det er altså der, hvor amtet har valgt at gå ud og låne de her penge. Men jeg bryder mig ikke om, at man går ud og låner penge, og når man så nedlægges eller opgiver, så siger man, at den gæld må man bare overgive til Ørestadsselskabet, for det må de ligesom tage sig af. Jeg synes, det er naturligt i forbindelse med kommunalreformen, at al amtets gæld indgår i den bodeling, der skal være.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ifølge høringssvarene er der en lidt forskellig opfattelse af det her. Har ordføreren oplysninger om, at Københavns Amt har samme vurdering på nuværende tidspunkt?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er fuldstændig klar over, at Københavns Amt ikke er enig i det her lovforslag. Jeg har også læst høringssvarene, og jeg har også kontakter i Københavns Amt. Men derfor mener jeg nu stadig væk, at det er mest naturligt, at den gæld, som amtet har optaget i forbindelse med metroen, indgår i bodelingen.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Amtet har jo den påstand, at hvis man kigger almindeligt på det, er det noget med aktiver og passiver, der følges ad. Det er bemærkningen til det.

Men det kunne være, at der var sket en ændring, efter at vi har fået høringssvarene, og det var det, jeg spurgte om.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nej, der er ikke sket nogen ændring i Venstres holdning til, hvordan man skal løse den her problematik. Det har været klokkeklart for amtet, og det fremgår af lov om Ørestaden, at såfremt man skal bygge en etape 3, så skal der penge på bordet, og at det ikke er sådan, at de får en masse aktiver med, hvis man kan sige det sådan. Så det har altså aldrig nogen sinde været tanken, at Østamagerbaneselskabet, og det fremgår meget klart af lovgivningen, bliver en kæmpestor overskudsforretning.

Derfor vil jeg holde fast i, at uanset hvor meget amtet ønsker, at man skulle gøre det på anden vis, så er det altså ikke det, som ligger i lovforslaget, og det er heller ikke det, Venstre støt-

ter. Venstre støtter det lovforslag, der ligger her, inklusive at bodelingen foretages i forbindelse med kommunalreformens indførelse den 1. januar 2007.

Formanden:

Så er det hr. Klaus Hækkerup som ordfører.

Klaus Hækkerup (S):

Ligesom fru Gitte Lillelund Bech vil jeg også gerne nævne, at det lovforslag, vi behandler i dag, tager udgangspunkt i den aftale om Metrocityringen, som vi har indgået her til morgen mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre. Jeg vil godt give aftalen nogle få ord med på vejen.

Det er en rigtig god aftale. Det er den største enkeltinvestering i udbygningen af den kollektive trafik, vi kommer til at opleve i den her valgperiode. Det er en investering, der styrker vores hovedstad, der gør den internationalt konkurrencedygtig. Det er en investering, der finansieres af byggemodningen af de grunde, som er ude i Nordhavnen. Det er på alle måder en aftale, som vi kan hilse velkommen. Vi kan tiltræde aftalen, og det vil vi gøre, når de lovforslag, som den skal udmøntes i, kommer til behandling her i salen.

Det gælder også det lovforslag, vi behandler i dag, og med det anerkender vi også, at Københavns Amt skal bidrage med et kontant indskud i henhold til den tidligere indgåede aftale om metroens tredje etape. Det skal der ikke være tvivl om.

Med den her lovgivning og med aftalen overføres Københavns Amts ejerandel i Østamagerbaneselskabet til Ørestadsselskabet pr. 1. januar 2007. Denne overførsel har ikke forud været drøftet med Københavns Amt eller med kommunerne i Københavns Amt. Det synes vi er både beklageligt og kritisabelt, selv om jeg er opmærksom på, at ministeren i går havde et møde med amtsborgmesteren fra Københavns Amt, men der er jo gået en lang proces forud.

Socialdemokratiet finder det derfor ønskeligt, at regeringen gennem forhandling med alle berørte parter søger afklaret, om kommunerne i Københavns Amt i givet fald er interesseret i at overtage denne ejerandel samt de dertil hørende forpligtelser.

Kl. 11.25

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg kan forstå på det, som ordføreren siger oppe fra talerstolen, at Socialdemokraterne også på mange måder er blevet præsenteret for et forslag, som de mere eller mindre kunne sige ja til eller gå ud af lokalet. Specifikt i forhold til Københavns Amt kan jeg forstå, at ordføreren er meget utilfreds med den model, der er lavet. Det kan jeg egentlig også godt forstå, og jeg kan egentlig også godt forstå det i forlængelse af det spørgsmål, som socialdemokraten hr. Jeppe Kofod stillede den 25. januar, spørgsmål nr. S 2181, hvor hr. Jeppe Kofod spørger: Hvori består det rimelige i regeringens beslutning om at overføre en gæld på 630 mio. kr. fra metroprojektet i København til borgerne i den nye hovedstadsregion, herunder borgerne på Bornholm?

Jeg må da indrømme, at jeg er meget enig med socialdemokraten hr. Jeppe Kofod. Man lader nogle folk betale for en metro, men de har ikke indflydelse på udførelsen af selve projektet. Er det ikke en utrolig mærkelig konstruktion? Her snakker jeg f.eks. om Bornholm, om Rødovre, om Hvidovre, om en masse af de kommuner i regionen, som jo ikke er en del af Københavns Kommune eller staten.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Vi er ikke blevet præsenteret for et forslag, som vi ikke kunne øve indflydelse på. Vi har haft en fornuftig dialog med regeringen om den aftale, der skulle indgås om etableringen af Metrocityringen.

Jeg vil også sige, at vores utilfredshed ikke er med modellen, som hr. Rune Lund synes at ville skyde mig i skoene, den er med det procesforløb, der har været frem til aftalen mellem regeringen, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. Her burde man efter vores opfattelse have inddraget Københavns Amt og hørt, hvad deres synspunkter var. Det, man har gjort, er, at man ligesom har sagt, at når de 600-700 mio. kr. er ydet, som Københavns Amt har forpligtet sig til at yde som tilskud til banen, så er værdien af Østamagerbaneselskabet lige omkring nul, faktisk en lille smule negativ gør ministeriet det op til.

I stedet for at spørge amtet har de sagt, at de nu beslutter at overføre amtets ejerandel til Ørestadsselskabet. Det kan være en fornuftig løsning, det kan være en ufornuftig løsning, men det er ikke fornuftigt, at man ikke har forhandlet

det med amtet og de berørte kommuner, og det er det, vi kritiserer.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Tak for svaret. Jeg må sige, og det glemte jeg at sige i mit første indlæg, at jeg er meget enig med ordføreren i, at det her er en stor trafikinvestering, som der kan ligge mange positive ting i, specielt hvis man får flere fødelinjer fra forstæderne ind til midtbyen, så folk rigtig kan gøre brug af metroen. På den måde kan der ligge mange gode ting i det her.

Men jeg bliver nødt til at vende tilbage for lige at følge op på mit første spørgsmål. Skal det forstås sådan, at Socialdemokraterne har følt sig nødsaget til at æde denne konstruktion, hvor der bliver fordelt en gæld på nogle kommuner på Bornholm og forskellige andre steder, samtidig med at de samme kommuner – også Bornholm – ikke har indflydelse på, hvad der kommer til at ske, fordi de ikke er repræsenteret via staten eller Københavns Kommune i Ørestads-selskabet? Har man været nødt til at æde den, fordi man ellers ikke kunne være med i det her metroforlig?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nej, det er der ikke tale om. Der er tale om, at Københavns Amt nedlægges pr. 31. december i det herrens år 2006. Det vil sige, at de, der har gælden, altså Københavns Amt, forsvinder. Derfor skal der foretages en fordeling efter fordelingslovens regler, som det her Folketing jo har vedtaget med et meget bredt flertal, og det afgøres, hvor Københavns Amts nettogæld skal vandre hen, eller hvis det har en formue, hvordan nettoformuen skal fordeles.

Her er det fastlagt, at af den sum, som kommer ud af det, når man gør det op, skal 74 pct. gå til Region Hovedstaden, 11 pct. til staten og resten til kommunerne i amtet. Helt den samme fordelingsnøgle gælder for Frederiksborg Amt. Deres aktiver og passiver gøres op, og er der en nettoformue, eller er der en nettogæld, så fordeles den efter helt de samme regler.

Der gælder ikke helt de samme fordelingsregler for Regionskommune Bornholm, for Københavns Kommune og for Frederiksberg Kommune, og det er vi helt tilfredse med.

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har to spørgsmål til hr. Hækkerup. Det første er, om hr. Hækkerup ikke kan bekræfte, at det fremgår meget klart af den eksisterende lovgivning, at såfremt etape 3 skulle bygges, så skulle der også skydes penge ind, og at man ikke kunne have en forventning om, at Østamagerbaneselskabet ville komme ud med et meget, meget stort overskud. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål drejer sig om hr. Hækkerups ønske om at lade kommunerne i Københavns Amt overtage ejerandelen. Tror hr. Hækkerup, at kommunerne i Københavns Amt, som på ingen måde berøres af metroen, sådan som det er i dag – bortset fra de kommuner, der ligger yderst på Amager – kommuner som Gladsaxe, Herlev, Lyngby, Glostrup, vil sige ja til at blive medejere af en metro, som de i øvrigt ikke kan bruge til noget?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Svaret på det første spørgsmål er: Ja, det kan jeg godt bekræfte. Det fremgår meget tydeligt af lovgivningen, at Københavns Amt skulle komme med et finansielt bidrag, som de ikke kunne forvente at få tilbage.

Til det andet spørgsmål, om jeg tror, at kommunerne i Københavns Amt vil engagere sig, må jeg sige, at det her jo er Trafikudvalget og ikke Kirkeudvalget, og jeg har ingen tro med hensyn til, hvad de kommuner vil. Jeg synes bare, at det havde været fornuftigt at spørge de pågældende kommuner og det pågældende amt: Har I nogen interesse i at gå ind i det her eller ej? Jeg synes, det havde været fornuftigt at tage en forhandling med dem. Og jeg synes stadig, at regeringen skulle overveje, om ikke det var rimeligt at foretage sådan en forhandling med alle de berørte parter. For nu har man jo allerede lavet en aftale med København og Frederiksberg, så de skal selvfølgelig også et eller andet sted være med i sådan en drøftelse.

Jeg tror, det ville være godt for metroen, hvis der var et bredt ejerskab og engagement bag.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Så skal jeg bare lige have afklaret, om det er sådan, at Socialdemokraterne, selv om regeringen ikke skulle vælge at tage et møde med de pågældende kommuner, fortsat står bag det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er nogle rigtig gode spørgsmål, fru Gitte Liljelund Bech kommer med i dag. Også her er svaret ja; det kan jeg bekræfte at vi gør. Men vi vil meget opfordre til, at man af forskellige grunde søger en forhandlingskontakt.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ordføreren nævnte i sit første svar til hr. Rune Lund, at man kunne overveje den mulighed at sige, at de berørte kommuner i Københavns Amt kunne gå ind og overtage Østamagerbanen. Er konstruktionen i virkeligheden ikke sådan, at Østamagerbanen er en integreret del af metroen, så man ikke på den måde kan skille etaper ud, altså at de ses som en integreret del? Det er det ene.

Det andet er: Tror ordføreren, at hvis ikke der laves en mindelig aftale, så kommer der en retssag?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg forstår ikke helt det første spørgsmål. Østamagerbanen er jo et selvstændigt selskab. Metroen drives i et fælles driftsfællesskab på alle tre strækninger. Så der er fuld integration. Nettodriftsoverskuddet fra driften af den samlede metro fordeles så ud på de tre selskaber i forhold til deres anlægsudgifter.

Så på den måde kan man sige, at det stadig er tre selvstændige selskaber med tre selvstændige forpligtelser, men de har selvfølgelig og fornuftigvis en samdrift af metroen.

Med hensyn til det andet spørgsmål vil jeg sige, at her er vi igen, synes jeg, på vej over i teologien. Jeg har ingen tro med hensyn til, om Københavns Kommune vil rejse en retssag eller ej. Det kan jeg desværre ikke udtale mig om. Der må hr. Poul Henrik Hedeboe spørge i Københavns Kommune eller spørge andre. Jeg har ingen mening om, hvorvidt de vil gøre det eller ej. Jeg kan have en mening om, hvorvidt det er fornuftigt eller ej, men det blev jeg ikke spurgt om, så det vil jeg holde for mig selv på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg er klar over, at religion og tro holder vi lidt lav profil med i disse tider. Så jeg vil ikke spørge ordføreren direkte om det der.

Men kan ordføreren ikke bekræfte, at når vi har et driftsselskab i metroen, så betragtes strækningerne faktisk som lige rent driftsmæssigt? Det var den betragtning, jeg kom med allerede først.

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg har forstået dybden i spørgsmålet, men hvis ikke der ligger finurligheder bag, så vil jeg sige, at svaret er ja.

Formanden:

Tak til hr. Klaus Hækkerup. Så er det hr. Walter Christophersen som ordfører.

Walter Christophersen (DF):

Dansk Folkeparti konstaterer, at forventningen til og spørgsmålet om, hvad der skulle ske med Københavns Amtskommunes ejerandel af Østamagerbaneselskabet I/S, nu bliver afklaret og stadfæstet ved dette lovforslag.

Lovforslaget indebærer for det første, at Østamagerbaneselskabet I/S opløses pr. 1. januar 2007. Østamagerbaneselskabet I/S er ejet af Københavns Amtskommune med 45 pct. og Ørestadsselskabet I/S med 55 pct. og har til opgave at anlægge metroens tredje etape, Østamagerbanen. Opløsningen af Østamagerbaneselskabet I/S sker som en følge af, at amtskommunerne nedlægges pr. 1. januar 2007.

For det andet indebærer lovforslaget, at Ørestadsselskabet I/S overtager Østamagerbaneselskabet I/S' aktiver og passiver, rettigheder og pligter pr. 1. januar 2007.

For det tredje præciseres det i lovforslaget, at Københavns Amtskommunes rettigheder og pligter over for Østamagerbaneselskabet I/S overtages af Ørestadsselskabet I/S forud for overførelsen af Københavns Amtskommunes øvrige aktiver og passiver samt rettigheder og pligter til andre myndigheder end Ørestadsselskabet I/S efter lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen.

Dansk Folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget.

Formanden:

Tak til hr. Walter Christophersen. Så er det fru Henriette Kjær som ordfører.

Henriette Kjær (KF):

Jeg vil også starte med at udtrykke min glæde over forliget om Metrocityringen. Jeg er glad for at tilhøre et parti, der er med til nogle visionære løsninger inden for den kollektive transport. Det synes jeg er nødvendigt, og jeg vil sige, at jeg ikke forstår, at SF og Enhedslisten ikke er hoppet på at få en god kollektiv transport i hovedstadsområdet.

Det her lovforslag handler om at opløse Østamagerbaneselskabet I/S, og baggrunden er jo, som det også tidligere er blevet sagt, at amtskommunerne nedlægges pr. 1. januar 2007, hvorved Københavns Amtskommune ikke længere kan bevare sin ejerandel i Østamagerbaneselskabet I/S.

Selskabet blev stiftet af Ørestadsselskabet sammen med Københavns Amt, da man i sin tid startede anlægget af metroen, og selskabets opgave har været at skulle anlægge metroens tredje etape, der skal gå fra Lergravsparken til Københavns Lufthavn, og derudover skulle Østamagerbaneselskabet sammen med Ørestadsselskabet og Frederiksbergbaneselskabet udbyde driften af metroen.

Med dette forslag foreslås det så, at Ørestadsselskabet I/S overtager Københavns Amts ejerandel af Østamagerbaneselskabet, da denne løsning vil indebære de fleste fordele for metroprojektet, og den løsning kan vi bakke fuldstændig op om i Det Konservative Folkeparti.

Vi er vidende om, som det også har været sagt fra flere ordføreres side, at Københavns Amt ikke synes om denne løsning, men vi mener, at den fordeling af gælden, der er foreslået, er klokkeklart i overensstemmelse med den oprindelige lovtekst. Så vi har altså ingen problemer med at støtte dette forslag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Nu kan jeg forstå, at ordføreren for Det Konservative Folkeparti nok heller ikke vil mene, at kommuner som Albertslund, Gentofte, Herlev, Hvidovre, Rødovre, Høje Taastrup bør kunne eje en metro, men kan ordføreren så forklare mig det rimelige i, at de her kommuner og også Bornholm f.eks. skal betale til festen uden samtidig at kunne få indflydelse? Burde aktiver og passiver ikke følges ad? Her får man kun lov til at sidde tilbage med passiverne. Man får ikke lov til at have nogen indflydelse. Hvori består det rimelige i det?

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Der er jo ingen aktiver nu, men stadig væk er borgere, der bor i de nævnte kommuner, også en del af Københavns Amt, der faktisk har besluttet sig for at investere i det her og har lånt nogle penge på vegne af de samme borgere, som hr. Rune Lund nu omtaler. Så jeg kan sådan set ikke se forskellen mellem at være borger i et amt, der optog nogle lån og investerede i en metro, og at være borger i det, der er blevet til en region, og hvor vi har nogle kommuner. Så hænger samme borgere, hvis man kan sige det på den måde, også på gælden.

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så vil jeg gerne forklare, hvorfor jeg godt kan se, at det er urimeligt. I Østamagerbaneselskabet, sådan som det er nu, har amtet en ejerandel på 45 pct. og Ørestadsselskabet en ejerandel på 55 pct. Det vil sige, at de borgere, vi taler om, der bor i de kommuner, jeg har nævnt, ud over at være med til at betale så også via amtet har haft en indflydelse på metroen og på udformningen af metroen. Det har de ikke nu, fordi amtet bliver nedlagt, men de får stadig væk lov til at sidde tilbage med en regning på omkring 695 mio. kr., som skal fordeles med 11 pct. til staten – det er så ikke de borgere, vi snakker om – 74 pct. til regionen og 15 pct. til amtskommunen.

Hvori består det rimelige i, at de skal betale, når de ikke er med til at have en medindflydelse? Det er spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

For det første mener jeg, at pågældende borgere får stor gavn af Metrocityringen, men også af metroens tredje etape, når den bliver fastlagt. Den vil man da stadig væk bruge, selv om man bor i nogle af de kommuner, hr. Rune Lund har nævnt. Jeg ser det her område som et storkøbenhavnsk område, og mange fra omegnskommunerne arbejder inde i København og kan der benytte metroen. Man kan tage metroen fra sit arbejde ud til lufthavnen.

For det andet er det da rigtigt nok, at man ikke får indflydelse på den videre drift, men man har jo været med, kan man sige; amtet har jo været med i planlægningen af bl.a. linjeføringen fra Lergravsparken til Københavns Lufthavn. Så jeg kan altså ikke se problemet.

Formanden:

Tak til fru Henriette Kjær. Så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget. Det kan vi af flere grunde. Vi er jo i den situation, at Københavns Amt ikke eksisterer om nogle få måneder, og derfor skal der være en ny konstruktion, men først og fremmest – og det er vores største motivation – er der jo, som flere har været inde på, i dag indgået en ny aftale om metroen, som Det Radikale Venstre for første gang er med i.

Det er vi glade for, og vi er især glade, fordi vi synes, det er blevet en god aftale. Noget af det, der gør, at vi synes, det er blevet en rigtig god aftale, er den nye selskabskonstruktion, der kommer for metroen, hvor man udskiller arealudviklingen i ét selskab og driften i et andet.

Med de klare, om jeg så må sige, adskillelser i budget- og regnskabsopfølgning, som der ligger i aftaleteksten, sådan at vi kan følge både den gamle metro og den nye metro tæt økonomisk, har vi fået en klarhed og en åbenhed i forvaltningen af hele metroprojektet i København, som vi har ønsket os i mange år, og som vi derfor er utrolig glade for at være med til.

Det følger naturligt af den nye selskabskonstruktion, at man så også opløser de gamle selskaber for at kunne lave den nye konstruktion, og derfor kan vi med stor glæde stemme for det her.

Endelig kan jeg ikke lade være med at nævne her, at der i den nye aftale, vi har lavet i dag, jo også ligger et stærkt tilsagn fra alle partier om, at vi skal have lavet en samlet trafikplanlægning for København og omegn, hele hovedstadsområdet, og det nævner jeg, fordi jeg synes, det er historisk, at vi får det, men det er jo også noget, der vil komme beboerne i Københavns Amt i dag til stor gavn.

Det er klart, at når man skal dele et bo – om det så er på grund af en, havde jeg nær sagt, almindelig skilsmisse eller den form for skilsmisse, vi har med at gøre her – så er der nogle helt legitime konflikter, hvor man kæmper om, hvor gæld og aktiver skal placeres.

Det Radikale Venstre har ikke selv haft jurister på sagen, men vi forstår på ministeren, at han har haft meget stærke kræfter sat på sagen, kammeradvokaten bl.a., og at det er regeringens entydige overbevisning, at rent juridisk er der

ikke nogen tvivl om, hvordan den her kage kan og skal deles.

Den gæld, som Københavns Amt nu får, er jo en gæld, som de under alle omstændigheder ville have haft. Om det så bare var fortsat, som sagerne var i dag, ville det være den gæld, der var der. Og det er svært for os at se anden udgang på sagen end den, som er fastlagt både i lovgivningen og i den aftale, der er indgået i dag, og derfor kan vi samlet set støtte lovforslaget i dag.

Kl. 11.45

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg er enig med ordføreren i, at en metro kan være en rigtig god trafikinvestering for København. Jeg er enig med ordføreren i, at en helhedsplan er en meget, meget fornuftig og god ting. Men så kan man diskutere: Hvordan kan vi få flere letbaner, sådan at vi kan få folk transporteret fra forstæderne ind til midtbyen, så de kan bruge den her metro, som vi spytter mange penge i?

Jeg synes, det havde været smart at lave helhedsplanen først og så se metroen som en del af det; altså den omvendte rækkefølge. Det havde været mere snedigt, hvis jeg må sige min mening om det.

I forbindelse med det her lovforslag, som jo er en del af det forlig, som er blevet indgået i morgen, vil jeg vende tilbage til de 695 mio. kr., som amtet jo skød i det her, og hvor gælden stadig væk ligger i henholdsvis staten med 11 pct., regionen med 74 pct. og amtskommunen med 15 pct. Ville det ikke være mere naturligt at lade staten betale de 695 mio. kr. – eller for den sags skyld Københavns Kommune? Hvorfor skal den tørres af på nogle kommuner og på en ø, Bornholm, som jo faktisk med det her ikke får direkte medbestemmelse i, hvad der skal foregå i Ørestadsselskabet, som kommer til at arbejde med de her ting?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne starte med at sige, at med hensyn til det der med at lave helhedsplanen, før man beslutter sig for store investeringer, har jeg svært ved andet end at give ordføreren ret i, at det nok ville have været en mere naturlig fremgangsmåde. Men der er jo mange historiske forklaringer på, hvorfor vi så først får helhedsplanen nu. Til det kan jeg kun sige: Bedre sent end aldrig.

Der er mange investeringer, der trænger sig på, men vi får dog helhedsplanen, før vi skal fastlægge det endeligt – også for så vidt angår en del af stationerne på den nye Metrocityring. Vi får jo også mulighed for at snakke om pendling til og fra hovedstaden i sådan en trafikplan, så metroen bliver integreret og ikke kommer til at blive udviklet på bekostning af den øvrige kollektive trafik, men i samspil. Det er det, som har ligget partierne meget på sinde.

Det, der har overbevist mig om den økonomiske konstruktion i forhold til Københavns Amt, er, at det af lovgivningen for Ørestadsselskabet, som jeg mener er fra 1992, ret klart fremgår, at det altså er et indskud, som parterne – dvs. også Københavns Amt – foretager for at få Østamagermetroen op at køre. Det vil sige, at man ikke har forventet, at man skulle have pengene tilbage på noget tidspunkt. Man har tværtimod forventet, at det ville koste noget at få den bane, som man jo altså også har fået.

Derfor kan man sige, at det jo ville være lidt mærkeligt, hvis staten pludselig skulle ind og dække hele regningen, som amtet har indskibet sig i allerede tilbage i 1992.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg har bare den måske meget gammeldags opfattelse, at hvis man er med til at betale for festen, må man også have lidt indflydelse på, hvad det er for en musik, der bliver spillet, eller hvad det er for en mad, der bliver serveret. Men sådan som det bliver nu, er der nogle kommuner og en ø, der kommer til at betale for noget, som de ikke vil have indflydelse på i fremtiden, hvis det her lovforslag bliver vedtaget. Det synes jeg er en meget, meget mærkværdig konstruktion.

Kan ordføreren i det mindste ikke på det principielle plan – og der behøves ikke nogen lange historiske udredninger om det – give mig ret i, at hvis man er med til at betale for noget, så skal man også have indflydelse på, hvordan det bliver udformet?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu er vi i den lykkelige situation, at Østamagerbanen sådan set næsten står færdig, og det vil sige, at hele udformningen og tilrettelæggelsen af den strækning har Københavns Amt haft stor indflydelse på. Det, der står tilbage, er sådan set selve driften, men Københavns Amt eksisterer jo

ikke mere fra den 1. januar, og det er jo meget svært at give Københavns Amt den indflydelse, når det ikke eksisterer.

Så vil jeg bare sige, at hvordan den endelige regning bliver fordelt mellem de forskellige kommuner i den kommende region, er, så vidt jeg har forstået, i øvrigt genstand for en større forhandling, som ikke ligger i dette regi, men i helt andre regi, så det er måske lidt for tidligt at sige noget endeligt om det.

Formanden:

Tak til hr. Martin Lidegaard. Så er det hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det her lovforslag er kædet sammen med den aftale, der er om Metrocityringen. SF har også været med i forhandlingerne og er det sådan set stadig. Vi kan have forskellige steder, og vi kan også godt have i aftalen, sådan har jeg i hvert fald forstået det.

De fleste andre ordførere er startet med at sige nogle ting om Metrocityringen, og det vil jeg så også gøre.

Kl. 11.50

I SF er vi meget begejstrede for, at der er vilje til at bruge en masse penge på kollektiv trafik i Københavnsområdet. Det er meget positivt.

Da vi startede forløbet, havde vi en anden indfaldsvinkel: Vi ville godt have haft mere kollektiv trafik for pengene. Men vi er også godt klar over, at flertallet er landet på, at det skal være en Metrocityring, og det er så det, man tager stilling til. Vi har en positiv indfaldsvinkel til det.

Men der er også nogle hurdler, og vi står med en af dem her. Da jeg sådan umiddelbart læste det her forslag og så indstillingerne dels fra regeringens jurister, dels fra Københavns Amts jurister, og hvad der åbenbart var af meget forskellige holdninger, tænkte jeg, at man bliver nødt til at balancere det og sige: Jamen hvem har ret? Sagerne står åbenbart sådan rent juridisk, at man må regne med, at der bliver en retssag. Hvad skal jurister ellers gøre, når de er rigtig uenige?

Jeg har selv drevet virksomhed og været virksomhedsejer og direktør for et lille selskab, inden jeg kom herind i Folketinget, og jeg har siddet med selskaber og ved, hvad der sker, når de skal ophæves og lægges sammen. Umiddelbart synes jeg, det her har været svært. Jeg har set, at københavnere er gået ud og har sagt, at det her

er selskabstømning, og at staten på den anden side siger, at juraen her er krystalklar.

Så vi står med en sag, hvor min fornuft siger mig, at det her er lidt farligt, og vi kan nok ikke lande et sted, hvor vi kun taler jura.

Socialdemokratiet lagde ud med, at vi virkelig skal opfordre parterne til at være i dialog, fordi der nok er noget omkring den almindelige forståelse, som også skal på plads. Og jeg vil meget håbe, at det her ender med nogle gode samtaler, så vi ikke kun snakker hård jura, for i hård jura kan der være nogle musefælder, man har overset, og så bliver folk bare enormt sure bagefter, og det er ikke det, vi har brug for her.

Så vi vil afvente, hvordan forløbet på det her bliver.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes jo, det er positivt endelig at opleve, at SF også ønsker at tage ansvaret for kollektiv trafik i København – forhåbentlig da.

Jeg har bare et enkelt spørgsmål, og det drejer sig lige præcis om det, som hr. Poul Henrik Hedeboe var inde på til sidst. Kan hr. Hedeboe bekræfte, at det i lovtæksten – hvoraf det fremgår, at hvis man skal lave en tredje etape, så skal man først gøre det som tredje etape – rent faktisk fremgår ret klart, at der skal puttes penge i det; at der altså ikke er en forventning om, at man får et aktiv ud, som man kan forrente og afskrive, men at det er sådan, at hvis man fra Ørestadsselskabets og Københavns Amtskommunes side går ind og bidrager, putter penge i det, så vil man kunne udvikle tredje etape af metroen?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg kan bekræfte, at juraen fra statens og fra Ørestadsselskabets side fortolkes meget klart.

Jeg kan også godt se – nu har jeg også hørt den anden side af sagen – at forventningen fra den anden side var, at metroen var et selskab, da man gik ind for det, som havde mulighed for at tjene penge, og derfor har man haft en anden forventning. Og juristerne er åbenbart uenige.

Så jeg kan godt se, at det på den ene side ser ret klart ud, mens der på den anden side er nogle andre jurister, der siger noget andet. Det er den kattedpine, vi er i.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Men det fremgår jo af det projektforslag, som lå for Østamagerbanen, og som amtskommunen i øvrigt lagde til grund for deres beslutning om, at de ønskede at skyde penge ind, at det her ikke var en investering i gængs forstand. Det var altså ikke en investering, som man kunne forvente at man kunne forrente og afskrive på samme vis, som man ellers normalt gør, når man foretager investeringer i noget.

Så min kommentar skal være, at det ikke blot er i forbindelse med lovgivningen, men også af selve projektudformningen af Østamagerbanen, som bl.a. lå til grund for amtets beslutning for at skyde penge ind, at dette fremgår. Der står det faktisk ret klart, at man ikke kan have en forventning om, at man begynder at få penge tilbage – om jeg så må sige.

Det var ikke et spørgsmål, men bare en præcisering af, at det ikke alene er af lovgivningen, det fremgår.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg kan sige til Venstres ordfører, at jeg faktisk også havde håbet på, at det hele så så enkelt ud. Men det ser ikke så enkelt ud, fordi den anden part altså ikke er parat til at have samme vurdering, men hiver en jurist med og siger: Jamen det ser anderledes ud. Og det gør, at vi siger: Lad os komme dybere ned i det i udvalget, lad os få fodfæste i det. Og nu står vi så dér.

Kl. 11.55

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Poul Henrik Hedeboe, når han som ordfører for SF siger, at SF vil afvente, hvordan det her forløber, før de tager stilling til hele metroforliget: Hvornår forventer hr. Poul Henrik Hedeboe at SF vil have afklaret deres stillingtagen? Hvad er det præcis, man venter på?

Vi vil jo antagelig, som det lige er fremgået, i Trafikudvalget kunne få synspunkter for det ene og synspunkter for det andet. Er det så meningen, at SF vil sidde og veje synspunkterne mod hinanden og så lege sådan en slags dommer og sige, at nu synes de, den ene vægtskål er tungere end den anden, og så er de enten med eller ikke med? Hvad er det præcis, SF's ordfører har sagt om, hvad SF afventer, og hvilken afgørelse de vil træffe?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Når jeg nu har sagt, at vi afventer, hvordan forløbet bliver, og at vi skal dybere ned i sagen, kan jeg jo ikke stå og sige her og nu, hvor vi havner henne.

Med hensyn til tidsrammen er det da klart, sådan som kortene ligger, at det kan tage lang tid. Jeg har – ligesom alle andre ordførere formentlig – forstået Trafikministeriets, statens, vurdering, men også været ude at snakke med folk i amtet, og meningene er meget skarpt trukket op. Ved behandlingen af lovforslag, hvor der også er forskellige meninger, går vi normalt ned i det. Og det her kan tage rigtig lang tid, det er jeg klar over, men det gør SF's vurdering ikke. Det er inden for en uges tid, at vi finder ud af, hvor vi lander i forbindelse med det her.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe. Så er det hr. Rune Lund som ordfører.

Rune Lund (EL):

Det her forslag handler om, at Københavns Amt bliver nedlagt. De har en ejerandel på 45 pct. i Østamagerbaneselskabet, og de resterende 55 pct. bliver så ejet af Ørestadsselskabet. Hvad gør man så med et amt, når det bliver nedlagt og der er skudt nogle penge ind og der ligger en gæld i amtet? Det er jo sådan set det, det handler om.

Det, man vælger med det her forslag, er at sige, at staten skal gå ind og dække 11 pct. af de 695 mio. kr., 76,5 mio. kr. bliver det; 74 pct. bliver tørret af på regionen, det er 514 mio. kr.; 15 pct. bliver tørret af på kommunerne i amtet, og det er 104 mio. kr. Her snakker vi om kommuner som Albertslund, Gentofte, Herlev, Hvidovre, Rødovre, Høje Taastrup og forskellige andre.

Loven er jo en konsekvens af kommunalreformen, og i forlængelse af hr. Poul Henrik Hedeboes indlæg vil jeg også tillade mig at være kritisk over for det her, fordi loven giver problemer. Boet skal deles, og der skal selvfølgelig laves en aftale om, hvordan det skal gøres. Men her kommer så det særlige. Procedureloven, sådan som jeg ser det, gælder åbenbart ikke her, for her vil procedureloven kun gælde for den kedelige del af, hvad vi kan kalde arven, nemlig den store gæld, som Københavns Amt har stiftet til indskuddet i Østamagerbaneselskabet, gælden på de 695 mio. kr., det tal, som efterhånden har været nævnt flere gange her i dag. Den mere

spændende del, hvad vi kan kalde den sjove del af arven, den, der giver indflydelse på metroens fremtid, ja, den overlades altså til Københavns Kommune og staten.

Metrobyggeriet er en særlig situation, og derfor kunne der være gode grunde til at gøre det anderledes. De nye regioner har knap fundet deres egne ben, ja, hovedstadsregionen, som modtager broderparten af gælden, er ikke engang blevet hørt. Og det kan selvfølgelig være svært, når regionerne formelt ikke har magt endnu, men det er alligevel en væsentlig forudsætning for den kommende region. Og det, må man sige, er ikke en værdig måde at køre sådan et lovforslag igennem på.

Kl. 12.00

Man kan sige, at for at gøre ondt værre vil den fremtidige organisering af trafikken på Sjælland heller ikke give Hovedstadsregionen reel mulighed for at have en fornuftig indflydelse på den kommende metroudvikling, fordi der jo kun dannes ét stort trafikselskab på Sjælland, som hverken får noget med metro eller S-tog at gøre.

Hvis man nu havde lavet to trafikselskaber på Sjælland, havde det københavnske trafikselskab jo været en indlysende partner at inddrage i det her, nu når amtet bliver nedlagt. Men det understreger jo blot, at det ville have været fornuftigt, og at det vil være fornuftigt for trafikområdet også i fremtiden at indføre to regioner på Sjælland.

Det her er jo en del af det metroforlig, som er blevet indgået i morges, og jeg ser meget frem til mødet med transport- og energiministeren i morgen kl. 9.30. Ud over at der altid bliver serveret godt morgenbrød, så glæder jeg mig til at komme meget mere ind i detaljerne i det forlig, der er blevet indgået, og som jeg kan forstå at jeg kan få lov til at være med i under nogle bestemte forudsætninger. Jeg glæder mig meget til mødet i morgen, og jeg er sikker på, at jeg kan blive væsentlig klogere, end jeg var i dag, da jeg på Ritau opdagede, at der var indgået et forlig.

Med hensyn til metroen vil jeg godt sige, at specielt det med helhedsplanen synes jeg er utrolig vigtigt, for man burde jo faktisk lave en helhedsplan for en trafikudvikling i København, før man laver en metro. Her har man jo gjort det omvendt. Jeg kan forstå, at ordføreren for Det Radikale Venstre, hr. Martin Lidegaard, faktisk synes, at jeg og Enhedslisten har ret på det punkt.

En helhedsplan kunne jo f.eks. gøre noget i forhold til at få et effektivt kollektivt trafikssystem for dem, der kan bruge det. For der mangler jo fødelinjer, som kan give flere mulighed for at bruge metroen. Sådan som metroen ligger nu, er der meget få bilister, som vil skifte bilen ud til fordel for metroen, fordi metroen allerede kører i midten af byen. Jeg har set tal på omkring 1 pct., det er meget små tal, vi snakker om.

Det kan godt være, at der bliver fjernet nogle buspassagerer med metroen, det er meget muligt, men hvad med bilpendlerne? Det er jo biltrafikken, som vi for alvor skal gøre noget ved i en by som København. Og hvis ikke der ligger nogen fødelinjer fra forstæderne og ind til midtbyen, har man heller ikke løst en del af trafikproblemet i forhold til Københavns omegn.

Som det ligger nu, må man sige, at hvis ikke der kommer mere end metroen, hvis man kun holder sig til metroen og ikke tænker i en helhedsplan allerede nu i forhold til at få fødelinjer, så løser man ikke de problemer, der er med den stigende biltrafik, som er uden om København, og den eksisterende meget store trafik, som er i byen.

Man kan også være bange for, at det vil komme til at gå ud over det busudbud, der er i dag. For det er klart, at der skal ske en regulering af, hvor mange busser der kører, hvor de kører, og hvordan de kører, og der kan man jo godt forestille sig, at selv om man laver en flot metro, en god metro, som er en god trafikinvestering, vil det gå væsentligt ud over bustrafikken og dermed de mere fleksible linjer, som f.eks. kan samle ældre mennesker op eller mennesker, der ikke lige befinder sig på hovedfærdselsårerne i København.

Jeg vil også sige, at der ikke er lavet en ordentlig vurdering af, hvad de egentlige anlægsinvesteringer bliver. Det er for mig ret tydeligt, at vi sagtens kan få et scenarie, som hedder, at vi får en gentagelse af sidst med en gæld, der bare vokser og vokser og vokser, en gæld, som ikke er finansieret.

Passagerprognoserne – og nu skal jeg nok til at slutte, for jeg kan se, at formanden rejser sig op – er efter al sandsynlighed sat alt for højt. Man bygger grundlæggende på samme system som for den eksisterende metro, som kun har halvdelen af de passagerer, der oprindeligt er forudsat, og dermed har man heller ikke de indtægter til at dække gælden, som er forudsat.

Jeg glæder mig meget til mødet med transport- og energiministeren i morgen. Der er jeg

sikker på at jeg kan blive meget klogere. Men i forlængelse af det, hr. Poul Henrik Hedeboe har sagt, vil jeg sige, at jeg synes, der er mange kritikpunkter, mange problemer i det her lovfor-slag.

Formanden:

Tak til hr. Rune Lund. Så er det transport- og energiministeren, som vi vist kan nå, inden vi holder frokostpause.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for deres indlæg og modtagelse af lovforslaget. Jeg har hørt nogle, der har sagt, at de var meget glade for at være med i forliget, og at det er et dejligt og et godt forlig.

Skal jeg sådan være helt ærlig – og det er en god idé for en minister at være – så synes jeg, det her er en jubeldag. Jeg synes simpelt hen, den 2. februar 2006 er en historisk dag. Vi vedtager med et flertal, som i hvert fald er 90 pct. af Folketingets medlemmer, et enestående projekt, hvor vi altså investerer i hvert fald 15 mia. kr. i en Metrocityring, som er med til at løfte, som hr. Hækkerup sagde det, hovedstaden op til at være en, ja, i virkeligheden tør jeg bruge ordet metropol, virkelig en storby, og det er noget, som er en storby værdigt. Det synes jeg vi skal starte med at glæde os over, det har vi lov til.

Så er der spørgsmålet om forliget, der er lavet, hvem der kan være med i det. Der har jeg den principielle indstilling med hensyn til disse meget store forlig, der strækker sig over meget lang tid, at der er det godt – ikke alene for Folketinget, men også for de kommuner, som vi jo ikke skal glemme tager en stor del af slæbet, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune – at der er så bredt et flertal som muligt, og det er jeg taknemlig for.

Kl. 12.05

Jeg har sagt til hr. Poul Henrik Hedeboe, at en uges tid – som hr. Hedeboe bekræftede at det drejede sig om – synes jeg det er rimeligt at give SF for at gøre sig deres stilling klart. Jeg kender godt SF's fortid, hvad metro angår; jeg kan næsten se billedet på væggen i SF's gruppe-lokale for mig. Jeg vil ikke sige, hvem det er, der sidder der med løftet pegefingert og utvivlsomt åben mund – og det forstår jeg godt.

Men jeg gør så også opmærksom på, at vi taler om en investering og et projekt, som man også om 100 år vil tale om i København: Det var

godt, at de gjorde det, det var godt, at de var så fremsynede og havde mod til at gøre det.

Bare tænk på den parisiske metro. Hver gang man er der, taler man om, at den er 100, 110 år gammel eller deromkring; tænk sig, hvor fremsynede de var dengang. Det vil man også sige om de mennesker, der har sagt ja til det her i dag, og det synes jeg er det overordnede.

Så er der alt det, som man kunne finde mange ord for, nemlig den her juradiskussion, som jo er meget interessant for jurister, og det er fint, for det er de jo gode til, men hvor jeg siger, at alle, der er kommet med tilkendegivelser om det her, har den samme opfattelse som mig: at det selvfølgelig er rigtigt, det, vi gør.

Vi har meget tæt kontakt til kammeradvokaten, som synes, det er et godt lovforslag; vi har kontakt til Justitsministeriet, det har vi jo med alle vores lovforslag, og det har alle ministre; det har i allerhøjeste grad også været igennem Sundheds- og Indenrigsministeriets juridiske afdeling. Så jeg føler mig altså på rimelig sikker grund i denne sag.

Jeg håber, at SF vil tænke sig rigtig godt om, altså prøve at tænke stort; der er mennesker i SF, der har format til at tænke stort, og jeg håber, at de vil vinde i den debat, der utvivlsomt er i gruppen.

Med hensyn til Enhedslisten er det rigtigt, at vi har et møde i morgen, og jeg skal nok sørge for at købe brød. Men jeg må nok sige, at med hr. Rune Lunds tilkendegivelser her i dag, kan det godt være, at kaffen bliver lidt kold, for jeg synes ikke, det virker, som om hr. Rune Lund er særlig opsat på at gå ind i det her.

Jeg må sige til hr. Rune Lund: Der er jo altså én forudsætning, som jeg har nævnt for alle andre, og som alle andre har været enige i: Det kan ikke nytte noget, at man kun tager pigen, til hun er 30 år, man er også nødt til at tage hende i årene efter.

Siger man ja til det her, så stemmer man for alle de tre lovforslag, der er omfattet af det her, og man siger ja til den bekendtgørelse, som jeg skriver under på, om indtægtsdeling, og så siger man selvfølgelig ja til aktstykket. Det er enten- eller, og det synes jeg bare at hr. Rune Lund skal gøre sig fuldstændig klart til i morgen, for sådan er det. De andre partier har jo med åbent sind sagt, at naturligvis må det være sådan. Og det er så der, vi står.

Så vil jeg lige koncentrere mig en lillebitte smule – for ikke at gøre det for langt – om dette med Københavns Amt.

Det er rigtigt, at Københavns Amt er utilfredse med Ørestadsselskabets overtagelse af aktiviteterne, og det har været kritiseret, at der ikke har været kontakt.

Jeg skal sige – og det har jeg også sagt til hr. Hækkerup – at der har været en del kontakt på embedsmandsplan, og jeg havde i øvrigt i går et møde med amtsborgmesteren. Det var et fint møde, hvor jeg lærte en del nye glosser, men vi kom sådan set ikke videre; standpunkterne var trukket ret skarpt op.

Men jeg synes, det er rimeligt, at jeg som minister fra Folketingets talerstol gentager, hvad der står i § 5 i loven om Ørestaden. Der står, at det er en forudsætning, at Københavns Amtskommune betaler sin del af Østamagerbanen, for ellers var banen ikke blevet bygget.

At man så ønsker at betale med en gæld, ja, det står der i samme paragraf at man kan gøre. Men aktivet er jo skabt, og så skal det selvfølgelig også betales. Det kan efter min bedste overbevisning ikke være anderledes.

Jeg vil stoppe her og takke for den meget, meget flotte modtagelse. Det er en stor oplevelse af få 90 pct. af Folketingets medlemmer bag sig til sådan et vigtigt forslag – *mindst* 90 pct., og jeg kigger blidt på hr. Hedeboe for at se, hvor meget større det bliver end 90.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg skal sige, at jeg ingen anelse har om, hvad det er for et portræt, ministeren snakker om, vi har nemlig ingen portrætter hængende i SF's gruppeværelse. Det er den ene ting.

Kl. 12.10

Den anden ting drejer sig om det med at tænke stort trafikpolitisk, og der vil jeg minde ministeren om, at vi i SF er rigtig gode til at tænke stort med hensyn til kollektiv trafik og har absolut været med i det her forløb. Vi har tænkt lidt forskellige tanker, men der er altså mulighed for, at vi også kan tænke det samme.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jamen det glæder jeg mig kun over, så er der jo ikke så meget tvivl om udfaldet af SF's overvejelser. For det her er jo, som hr. Hækkerup sagde det, meget flot, synes jeg. Det er jo det største projekt, der er lavet i København. Det er jo virkelig et enestående projekt.

Og som henholdsvis overborgmesteren for Københavns Kommune og Frederiksbergs borgmester sagde, da vi havde sluttet regeringsforhandlingerne, jeg tror, det var den 2. december, er det her måske kun begyndelsen. Det kan godt være, der kommer mere metro bagefter, men nu bygger vi altså det her først. Så det er indledningen til noget meget stort og noget meget vigtigt for hovedstaden.

Men jeg må understrege over for alle partier: Det er altså også vigtigt for alle andre danskere end dem, der bor i hovedstaden, at landets hovedstad har en ordentlig infrastruktur, for en meget stor del af dem kommer altså hertil med tog, og så er det rart at kunne suse videre i en metro, der fungerer rigtig godt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil bare sige til ministeren, at jeg nu ikke er den store tilhænger af kold kaffe. Og jeg vil sige, at når jeg er indkaldt til et forhandlingsmøde om metroen, så tropper jeg meget gerne op. Enhedslisten har hele tiden har været meget interesseret i at indgå i diskussioner om metroen, og det er vi sådan set stadig væk.

Så vi har et møde i morgen; det er det forhandlingsmøde, jeg er blevet indkaldt til, og det vil jeg ligesom holde fast i. Jeg kommer hen til ministeren i morgen, og så tager vi en snak om det, der er sket i dag, og hvad der eventuelt vil ske fremover. Så synes jeg, vi skal tage den derfra.

Men jeg vil gerne lige stille et enkelt spørgsmål om den helhedsplan, der ligger i det forlig, der er lavet her i morges. Skal det forstås sådan, at alle diskussioner om trafikudviklingen i hovedstaden i fremtiden kun kan komme til at ligge inden for den forligskreds, som nu har lavet et forlig om metroen her i morges?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg vil først svare på det med, at hr. Rune Lund ikke skulle være inviteret. Jeg står med mailen til hr. Rune Lund fra sekretæren i ministeriet, der hedder Nina Siegenfeldt, og den er sendt den 9. januar, hvor vi inviterer hr. Rune Lund til møde den 23. januar. Hr. Rune Lund svarer, at han ikke kan i januar måned, men han kan den 6. februar. Og da det her jo skulle vedtages inden, var det altså ikke muligt at få det til at passe sammen.

Men jeg har bestemt – og det siger jeg med fuld overbevisning – inviteret også hr. Rune Lund, og jeg beklager, at det ikke har været muligt for ham at komme. Bare sådan for historiens skyld vil jeg sige, at jeg gerne havde set, at hr. Rune Lund var kommet noget før, men jeg føler mig rimelig sikker på, at hr. Rune Lund ikke vil deltage så meget.

Med hensyn til denne københavnerplan, eller plan for hovedstaden, er det faktisk noget, som Det Radikale Venstre spillede ind med, allerede da vi havde forhandlingerne om hele kommunalreformen. Vi var alle sammen enige om, at det var en rigtig god idé, og det er gentaget i aftaleteksten. Jeg synes, det er godt, at det er præciseret. Det står ganske klart og tydeligt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er rigtigt, at jeg har været i udlandet, men jeg har jo også en suppleant på trafikområdet, som er Enhedslistens hr. Per Clausen. Han er en meget kompetent og dygtig mand, som altid er i stand til at træde ind for mig, når jeg ikke selv er til stede i kongeriget. Og hvis man havde gjort mig og Enhedslisten opmærksom på, at der foregik nogle meget intense forhandlinger, er der ingen tvivl om, at hr. Per Clausen var dukket op til sådanne forhandlinger.

Men jeg forstår ministerens svar i forhold til helhedsplanen på den måde, at det ikke er sådan, at alle beslutninger omkring den fremtidige trafikplanlægning i København kun kommer til at foregå blandt de forligspartier, som her til morgen har indgået et forlig om metroen. Sådan forstår jeg det; er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er ikke noget, vi har talt igennem i forligskredsen, må jeg sige, for vi har jo altså forhandlet helt frem til kl. 9 i morges. Så det vil jeg godt vente med at svare på, til jeg har talt med forligskredsen, for det er jo dem, der har bakket op her. Det er rimeligt, at de har indflydelse på besvarelsen af det spørgsmål.

Formanden:

Tak til transport- og energiministeren – og så er sagen sat på skinner.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.15

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 127: Forslag til lov om ændring af lov om kystbeskyttelse. (Formålsbestemmelse, præcisering af lovbestemmelser, forenkling af klageadgang, berigtigelse af ulovlige forhold m.v.).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kurt Kirkegaard (V):

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en række justeringer og præciseringer af kystbeskyttelsesloven, og baggrunden for forslaget er de hidtil gjorte erfaringer samt den praksis, der er udviklet med administrative love.

Kystbeskyttelsesloven har i dag ikke nogen egentlig formålsbestemmelse. I administrationen af loven har Kystdirektoratet derfor udviklet en praksis, men så vel amterne som grund-ejerne har givet udtryk for tvivl om, hvordan loven skal administreres. Derfor foreslås det, at der i loven indsættes en formålsparagraf, der be-

skriver den eksisterende kystbeskyttelsespraksis.

I juni 2005 blev det besluttet at overføre amtsrådenes kompetence i kystbeskyttelsessager til kommunalbestyrelserne, og i forbindelse med kommunalbestyrelsernes overtagelse af opgaverne er det fundet hensigtsmæssigt at forenkle procedurer og beslutninger om gennemførsel af kystbeskyttelse ud for hver enkelt ejendom. Desuden præciseres det, at kystbeskyttelsesforanstaltninger kan være placeret på så vel land som søterritoriet, efter at der har været rejst tvivl herom af flere grundejere. Det vil fortsat være et grundlæggende princip, at det er ejeren af en ejendom, som opnår beskyttelse ved etablering af et anlæg, og at der skal tages initiativ til at etablere anlæg og afholdes udgifter til deres drift og vedligeholdelse.

Ligeledes har kommuner og borgere rejst spørgsmålet om hjemmelgrundlaget for den eksisterende praksis om afgivelse af tilladelse til etablering af anlæg på søterritoriet. Derfor er bestemmelserne om transport- og energiministerens højhedsret blevet indskrevet i loven, og forslaget fjerner desuden tvivlen om, hvilke typer afgørelser der kan indklages til ministeren, ligesom klagegangen effektiviseres.

Det foreslås i forslaget, at myndighederne i modsætning til i dag kan påbyde den til enhver tid værende ejer af en enkelt ejendom at afhjælpe ulovlige forhold ved kystbeskyttelsesforanstaltninger, selv om ejeren ikke har etableret dem.

Vedrørende hurtigfærger tydeliggøres Kystdirektoratets kompetence til at fastsætte nærmere vilkår for sejlads af hensyn til beskyttelse af kysterne og sikring af diger og anlæg på søterritoriet. Der indsættes tillige en straffebestemmelse for overtrædelse af de stillede vilkår, ligesom tilfældet er i de bestemmelser om hurtigfærger, som Skov- og Naturstyrelsen, Miljøstyrelsen og Søfartsstyrelsen administrerer, og endelig ændres bestemmelserne angående færdsel i forbindelse med foranstaltninger til kystbeskyttelse og valg af bestyrelse til digelav.

Der er tale om et lovforslag, der foretager nogle praktiske og nødvendige justeringer og præciseringer af kystbeskyttelsesloven, og Venstre bakker naturligvis forslaget op.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

I lovforslaget er der en bestemmelse om, at ulovlige kystsikringsanlæg kan fjernes fra og med

lovforslagets ikrafttrædelsesdato. Men der er jo nogle anlæg, som eksisterede før den dato, og hvordan forholder ordføreren sig til eventuelt at tage med i forslaget, at man i et eller andet omfang også kan fjerne dem?

Kl. 13.05

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Det må jo være sådan, at de problemstillinger, der er i forbindelse med anlæg langs kysten, naturligvis skal tages op og indarbejdes i den nye lovgivning.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ja, og hvordan forholder ordføreren sig til den problemstilling, om forslaget kunne udvides til også at fjerne nogle af fortidens synder?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

I denne sammenhæng må det være sådan, at pligten påhviler den, som til enhver tid er ejer af grunden, sådan som det har været tidligere. Lovforslaget er kun en præcisering, så det vil jo ikke ændre noget på, hvordan tingene skal håndteres. Som det har været tidligere, er det ejeren af grundstykket, der har ansvaret for at vedligeholde kystsikringen.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Jesper Kinch-Jensen.

Jesper Kinch-Jensen (S):

Også Socialdemokratiet støtter det fremsatte lovforslag, men vi har nogle kommentarer til det.

Vi synes, det er interessant, at formålet nu skrives direkte ind i loven. Som man kan se, er der mange forskellige formål og også mange forskellige interesser i forbindelse med kystsikring og kystbeskyttelse, som nu kommer direkte til udtryk i formålsparagraffen.

Det er klart, at der er et behov for kystbeskyttelse, og at området skal reguleres ved lov. Der skal tages økonomiske hensyn, og der skal være teknisk og miljømæssig kvalitet i den måde, hvorpå tingene udføres. Der ligger en interesse i at bevare og genoprette kystlandskaber, give naturen rimelig frie udfoldelsesmuligheder og

samtidig sikre den rekreative udnyttelse af kysten, sikre eksisterende adgangsforhold osv. osv.

Vi synes, det er godt at få alle disse forskellige formål indskrevet i loven, men det er klart, at når formålene er så forskellige, er der også forskellige interesser, der gør sig gældende, og det kan blive interessant at følge, hvordan det hele vil spænde af. I den forbindelse mener vi, det er vigtigt at sikre, at også de interesseorganisationer, som normalt vil have meget fokus på naturen, får mulighed for f.eks. at påklage eventuelle afgørelser og følge med i sagen på anden måde end ved at følge med i det, der må offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside. Både Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har anmodet om mulighed for at fremsætte øjeblikkelige kommentarer, og det spørgsmål synes vi der skal findes en løsning på, specielt hvis de ting, der lægges op til, er i strid med Århuskonventionen, sådan som Friluftsrådet mener. Vi synes, der skal kigges på det, og i den forbindelse vil vi godt bede Justitsministeriet om en udtalelse om, hvordan forholdet til den internationale konvention, som vi selvfølgelig skal overholde, er.

Vi synes, det er vigtigt, at alle disse forskellige hensyn skrives ind i loven, og vi synes også, det er godt, at der nu bliver mulighed for en rimelig hurtig og konkret sagsbehandling fra kommunens side, og at eventuelle klager skal have et retsligt grundlag. Her har man imødekommet Advokatrådet, men vi synes måske, der også skal være mulighed for, at personer, som sagen direkte vedrører, kan påklage andre ting i forbindelse med kystbeskyttelsesforanstaltninger. Jeg synes, det skal undersøges i udvalget, hvordan det eventuelt kan lade sig gøre, og det er i hvert fald noget, vi er interesserede i at kigge på.

Det sidste, jeg skal kommentere, er, at som Venstres ordfører også sagde, er det godt, at der nu bliver mulighed for at gribe fat i de nuværende grundejere, uanset hvem der har opført et grimt, skæmmende og ulovligt kystbeskyttelsesanlæg, og få forholdene bragt i orden – også for ejerens egen regning, hvis det ikke er muligt at få det bragt i orden ad anden vej og med ejerens frivillige medvirken. Det synes vi er en vigtig bestemmelse.

Med disse få kommentarer kan vi alt i alt støtte og tiltræde forslaget.

Walter Christophersen (DF):

Kystbeskyttelse er i vore nabolande Sverige, England, Tyskland og Holland en offentlig op-

gave, det vil sige, at det offentlige betaler kystbeskyttelsen samt vedligeholdelsen af bade-strande. I modsætning hertil er kystbeskyttelsen en privat opgave i Danmark i henhold til den nuværende kystbeskyttelseslov. Ud over de meget store ejendomsskatter og skat af herlighedsværdier betaler ejere af grunde, som er beliggende ud til havet, derfor også eventuelle kystsikringsomkostninger, og det er ikke en anstændig kystsikringspolitik, som kan fungere i praksis. Vi kan kun konstatere, at den nuværende kystbeskyttelseslov aldrig er kommet til at fungere på en forsvarlig måde.

Kl. 13.10

Kystbeskyttelsen i Ringkøbing Amt samt Skagen og Hjørring Kommuner er derfor endt som en offentlig opgave via finansloven efter nødråb fra lokalbefolkningen. I Skagen og Lønstrup betaler staten 50 pct., mens amt og kommune betaler hver 25 pct. af udgifterne, og i Ringkøbing Amt betaler staten 77 pct., mens amt og kommune betaler de resterende 23 pct. I forbindelse med kommunalreformen nedlægges amterne den 1. januar 2007. Dermed bortfalder tilskuddene fra amterne, og derfor mener Dansk Folkeparti, at der skal findes nye løsninger på området.

Dansk Folkeparti mener, at der i forbindelse med revisionen af kystbeskyttelsesloven skal skabes lighed for loven, så alle danske kommuner stilles lige i henhold til loven. Det er nemlig de danske kommuner, som kommer til at administrere kystbeskyttelsen i Danmark efter den 1. januar 2007, og Dansk Folkeparti mener derfor, at kommunerne skal inddrages i revisionen af den nye kystbeskyttelseslov.

Der er i dag bred enighed blandt eksperter om, at høfder og bølgebrydere skader kysterne langt mere, end de gavner, og derfor spurgte professor Hans Falk Burcharth den 25. november 2005 i Eigtveds Pakhus netop, hvordan man med den nye kystbeskyttelseslov ville sikre erstatning til nabogrundejerne, hvis Kystdirektoratet gav tilladelse til høfder og bølgebrydere på stranden. Professor Burcharth har uddybet sine synspunkter i sit høringssvar af 2. januar 2006.

Skagen Innovation Center har i sit indlæg stillet forslag om, at loven direkte forbyder høfder og bølgebrydere, idet disse konstruktioner øger strand- og kysterosionen mere end den naturlige erosion. Forslaget fra SIC er vedlagt fotos, som dokumenterer dette. Ingeniørerne i Kystdirektoratet er i øvrigt enige i, at hårde konstruktioner skal begrænses mest muligt, og det fremgår af

en pressemeddelelse fra Kystdirektoratet, hvor ingeniør Thorsten Piontkowitz er citeret for at sige:

Jeg har mandag den 30. januar været på besigtigelse ved den jyske vestkyst og er ganske rystet over kystlinjens beskaffenhed.

Kystdirektoratet har nu sandfodret for mere end 1 mia. kr. i Ringkøbing Amt under anlægsbudgettet for de sidste 15 år, og det kan derfor undre, at havet var på vej ind gennem klitterne ved Søndervig, umiddelbart efter at sandfodringen var afsluttet i 2004. Som det fremgår af Kystdirektoratets erosionsregnskab på side 20 i Skagens Innovationscenters notat, er erosionen fra Nymindesgab til Stenbjerg årligt 4,13 mio. m³, mens KDI årligt sandfodrer med 2,4 mio. m³ på Vestkysten, og effektiviteten er således minus 170 pct. pr. år efter en investering på ca. 80. mio. kr.

Rent samfundsøkonomisk er dette efter Dansk Folkepartis mening ikke tilfredsstillende, og nye kystbeskyttelsesmetoder skal derfor fremmes mest muligt uden yderligere akademiske diskussioner, bl.a. Skagen Innovation Centers tilbud på at stille 20 km til rådighed ved Søndervig, hvor man vil dokumentere, hvor store økonomiske besparelser der kan foretages på Vestkysten.

Kystdirektoratet har vist, at det ikke magter opgaven. Havet er nu på vej ind i klitterne efter en investering på 37 mio. kr. i årene 2004 og 2005. Der er meget, der tyder på, at Vestkysten kan sikres mere effektivt og miljøvenligt for mindre end det halve af, hvad det koster at sandfodre i dag, hvor effektiviteten er minus 170 pct. efter en årlig investering på ca. 80 mio. kr., og der er meget, som tyder på, at hele Danmark kan kystbeskyttes for de samme penge, som man tidligere har brugt på sandfodring i fem vestjyske kommuner med et meget ringe resultat. Dansk Folkeparti foreslår derfor, at der skabes lighed for loven, og at fordelingsnøglen bliver 75 pct. til staten, 15 pct. til kommunerne og 10 pct. til de private lodsejere, og Dansk Folkeparti ønsker endvidere, at Kystdirektoratet omstruktureres, så der skabes lige konkurrencevilkår i Danmark på kystbeskyttelsesområdet.

På det nuværende grundlag kan Dansk Folkeparti ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Jeg er jo ked af, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte forslaget, men jeg synes, vi hørte noget

meget interessant, nemlig at Dansk Folkeparti mener, at udgifterne skal fordeles mellem staten, kommunerne og grundejerne.

Jeg vil godt høre, hvor man har tænkt sig at pengene skal komme fra. Vil man prøve at finde de midler, der skal til, på næste års finanslov? Man mener, at staten skal betale 75 pct., og at kommunerne skal betale 15 pct., var det vist, men jeg har altså en forventning om, at kommunerne vil DUT'es. Hvis vi laver lovgivning, som pålægger dem at betale noget, vil de komme og sige: Tak, så vil vi godt have en kompensation. Hvordan vil man løse det problem?

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Walter Christophersen (DF):

Nu er det jo således, at det, vi taler om her, og det, der fremgår af min ordførertale, er, at der er en besparelse på op til 50 pct., og så taler vi altså om 40 mio. kr. pro anno, hvis vi tager de nye tiltag, som ligger på bordet nu. Sådan er det. Det vil sige, at det er en besparelse, vi taler om.

Men hvad der er mere vigtigt, er, at hvis vi forholder os til de 80 mio. kr., så kan vi jo sikre hele den danske kyst for de samme penge, og det er det, der er vores udgangspunkt.

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Det er meget fint, at man mener, der kan blive en besparelse. Det vil vi alle sammen være glade for, men nu er der jo lidt diskussion om SIC's metoder.

Det, jeg godt kunne tænke mig at høre, er: Der skal jo stadig væk findes nogle penge uanset besparelse eller ej. Vil man stille forslag til næste års finanslov om, at de penge skal på finansloven? Hvordan har man tænkt sig det her? Siden man stemmer imod det her og kommer med et helt konkret forslag, så vil jeg da godt høre, hvor de penge skal komme fra.

(Kort bemærkning).

Walter Christophersen (DF):

Såfremt der mod forventning skulle være behov for at skaffe penge via finansloven, vil Dansk Folkeparti arbejde for det, ja.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre, og det er netop fru Henriette Kjær.

Henriette Kjær (KF):

Det her lovforslag tilpasser lovgivningen efter den praksis, man har opbygget gennem tiderne, og samtidig forenkler det procedurerne for kommunernes kompetence og opgaver. Der er tale om mindre ændringer, som vi kan støtte i Det Konservative Folkeparti.

Indsættelsen af en formålsparagraf finder vi meget fornuftig, da man fra myndighedernes side herefter kan se, hvad formålet med kystbeskyttelsesloven er, og derefter holde sig til det, når man behandler ansøgninger om tilladelse til at gennemføre kystbeskyttelse. Det fremgår allerede i dag af bemærkningerne til forslaget til kystbeskyttelsesloven fra 1988, hvad formålet med kystbeskyttelsesloven er, men nu indsættes der så en egentlig formålsparagraf. Og det er ganske udmærket, synes vi, at man fra politisk hold tilkendegiver formålet.

Derudover sker der en ændring af kommunernes kompetence i forbindelse med kystbeskyttelsesforanstaltninger. Vi ændrede jo kystbeskyttelsesloven i juni 2005, så amternes nuværende kompetence på kystbeskyttelsesområdet blev overført til kommunerne som led i kommunalreformen med virkning fra den 1. januar 2007, og på baggrund af amternes erfaringer forenkler vi nu reglerne om høring og om det beslutningsgrundlag, der skal ligge til grund, inden ejerne af de berørte ejendomme indkaldes til et møde om sagen. Det mener vi Konservative er en god forenkling, der sikrer en hurtigere sagsbehandling til gavn for kystbeskyttelsen.

Desværre ser vi så også en række meget kreativt udførte kystbeskyttelsesforanstaltninger. Det vil sige, at der rundtomkring på vores kyster findes et stort antal ulovligt opførte anlæg, der ofte består af byggeaffald, betonklodser, eller hvad man nu måtte have til rådighed. Det ser grimt ud, og det lever ikke op til de krav, vi må have til en effektiv kystbeskyttelse, og derfor foreslås der nu en bestemmelse om, at man kan påbyde ejeren af en ejendom at bringe tingene i orden. Det er bestemt også en fornuftig ændring, som vi kan støtte.

Så vi kan faktisk støtte hele forslaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre. Det er Martin Lidegaard som den næste ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Nærværende lovforslag er jo et forholdsvis uskyldigt lovforslag, der ligger i forlængelse af

både kommunalreformen og flere drøftelser, vi har haft herinde, og vi går forholdsvis positivt ind i det samarbejde. Men lovforslaget har jo altså givet anledning, kan man sige, til en anden debat, som jeg sådan set synes er meget relevant at tage, og som vel kan deles i to.

Den ene del er meget lidenskabelig – man plejer jo at sige, at jernbanedriften er noget af det, der virkelig kan få sindene i kog ud over seksualdriften, men jeg skulle hilse og sige, at kystsikring åbenbart næsten kan følge med – og det er jo altså hele debatten om, hvilken kystsikringsmetode der er mest effektiv. Som Dansk Folkepartis ordfører var inde på, er det jo drænrørene over for sandfodringen, hvor det sidstnævnte har været den traditionelle metode.

Jeg vil gerne sige, at fra radikal side finder vi det ret svært at vurdere, hvem der har ret i den puniske krig, der har udviklet sig på området, men vi er nu ret overbeviste om, at de to sider måske med en vis fordel vil kunne samarbejde mere, end tilfældet er i dag, og at der er noget at hente i begge metoder også økonomisk, og derfor ville det da være herligt, hvis vi kan benytte anledningen med dette lovforslag til måske at få et lidt nærmere samarbejde mellem Kystdirektoratet og SIC om nogle af de her ting.

Kl. 13.20

Det andet er jo så diskussionen om, hvem der skal betale, og det ligger jo også i forlængelse af diskussionen om kommunalreformen: Er det de private grundejere, der skal betale, dem, der ligger helt ud til kysten? Er det de private grundejere, men også dem, der ligger lidt bag dem, der ligger helt ud til kysten? Er det kommunerne, er det amterne, er det staten osv.?

Det synes jeg faktisk også er en relevant diskussion at tage fra radikal side. Det siger jeg sådan lidt tonløst, for vi er ikke sikre på, at tingene skal laves om, men det er da klart, at efterhånden som klimaforandringerne sætter de danske kyster under et stadig mere voldsomt pres – og det er jo ikke længere et spørgsmål, om de gør det, men udelukkende hvor meget og hvornår vi kommer til at skulle lave ganske omfattende ændringer for at stå imod den stigende vandstand – bliver det selvfølgelig også aktuelt at spørge sig selv: Er det rimeligt, at det så til al evighed er de beboere, der bor længst ude ved kysterne, der på landets og nationens vegne skal holde stand mod vandet?

Det synes jeg er en diskussion, man bliver nødt til at tage, også selv om jeg er helt med på,

at herlighedsværdien ved at bo i sådanne huse er meget stor, og at man jo selvfølgelig, da man købte sit hus, havde været klar over den risiko, man tog, men i og med at naturgrundlaget jo forandrer sig ret markant i de kommende årtier, så bør vi måske også have en sådan principiel diskussion på et tidspunkt, og den vil vi gerne tage ikke kun under dette lovforslag, men altså også gerne senere.

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Lovforslaget her om kystbeskyttelse er ikke et af de allerstørste. Vi har nogle tekniske bemærkninger til det.

Det er tilfredsstillende, at der kommer en decideret formålsparagraf. Man kan diskutere, hvordan den skal vægtes. Vi vil gerne have vægget almenhedens adgang til kysterne højere i formålsparagraffen.

Så bliver der – og det vil vi spørge lidt nærmere ind til – lavet en indskrænkning i klageretten. Jeg kan ikke lige gennemskue alle begrundelserne for det, men ser man på det med øjne, som tænker natur og almenhedens adgang til kysterne, så ville det være rimeligt snarere at give en større klageadgang og også give ngo'er som Naturfredningsforeningen, Friluftsrådet og lignende en klageadgang som dem, der står lidt udenfor og kigger på det fra helikopterplanet.

Jeg har også set på bemyndigelsen – jeg spurgte også Venstres ordfører om det – til at fjerne ulovlige anlæg fra og med lovens ikrafttræden. Det kan godt være, det har en helt fornuftig grund, men er der styr på det, der ligger forude, altså de ulovligheder, der er der, er det noget, vi skal rydde op i, og var det noget, vi kunne bruge loven til? Det vil jeg spørge ministeren om.

Nu har den radikale ordfører talt om den puniske krig og sådan noget, og det er nok rigtigt, at det er deromkring, vi er henne i diskussionen af metoder til kystsikring. Set umiddelbart uden at have en dyb teknisk indsigt i det er der altså noget i de alternative metoder, som virkelig er værd at overveje, og selv om det er en punisk krig, selv om det er lidt uigennemskueligt, så bør vi gå ind i det. Faktisk ser det ud, som om der både er større effektivitet og penge at spare. Så hvis vi kunne gå ind og vægte det, så er vi meget nysgerrige på at få lidt bund i det.

Kl. 13.25

Med hensyn til betalingen tror vi også, at der er nogle aspekter, som gør, at vi faktisk nok vil få større kystsikringsproblemer, og dermed bliver det i højere grad en samfundsopgave. Men der er helt klart nogle steder på de lidt mere stille kyster, hvor der er nogle meget attraktive kystbeliggenheder, og hvor der er nogle, der har rigtig mange penge og rigtig meget råd, og det er nok ikke lige der, vi skal gå ind. Så det er ikke sikkert, det bare skal være en fuldstændig gennemsnitlig ens ret for alle kommuner; man kunne godt forestille sig en forskellighed der.

Men vi går positivt ind i lovforslaget og håber at få opklaret nogle af de ting her.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja tak. Så er det hr. Rune Lund som ordfører.

Rune Lund (EL):

Kystbeskyttelsesloven skal ændres, og det skal den bl.a. som følge af kommunalreformen.

I Enhedslisten mener vi som udgangspunkt, at det er godt, at kommunerne er med til at lave kystbeskyttelse, men reformen får den effekt, at den enkelte kommune i forhold til amtet får færre ressourcer til at klare opgaven. Forvaltningen af kysten bliver splittet op mellem flere myndigheder, og det giver altså en risiko for uens praksis og en mangel på sammenhæng. Det er en klar fare ved det her.

Faren for, at al forvaltning af kysterne fremover vil tage udgangspunkt i andre interesser end dem, der er foreslået som lovens formål, nemlig lokale erhvervsinteresser, er også større, når kommunerne overtager forvaltningen.

Derfor er det meget væsentligt, og det vil jeg gerne understrege, at lovens formål understreger, at kysten er natur, som skal beskyttes som natur, fordi kysterne er noget helt unikt, og det er unikt, at vi i Danmark har så lange sammenhængende, smukke kyststrækninger og samtidig har så mange forskellige typer af kystnatur, og det gør altså de danske kyster til noget helt særligt.

Derfor har vi også en forpligtelse til at tage vare om de her kyster, kystlandskaberne og søterritorierne ud for kysten. Vi har en forpligtelse til at sikre, at natur bliver bevaret, og vi skal samtidig bevare den levende kyst med den dynamik, der indimellem fører til store forandringer.

Derfor er det også Enhedslistens ønske i forbindelse med det udvalgsarbejde, der skal være, at loven i højere grad skal vægte kysterne som et

naturelement frem for vigtigheden af at beskytte en bestemt ejendom.

Danmarks Naturfredningsforening har i den her sammenhæng fremsat nogle forslag om at ændre vægtningen i formålsparagraffen, således at det i højere grad præciseres, at der skal lægges vægt på naturbeskyttelse, og at kystbeskyttelsen får et så lidt indgribende omfang som muligt og kun sættes i værk, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det.

I Enhedslisten vil vi godt tale for en sådan vægtning af forslaget.

Jeg vil gerne sige noget pænt om det her forslag, og det er, at det er godt, at man nu vil tage fat på ulovlige anlæg. Men jeg finder det også væsentligt, at muligheden for at pålægge en ejer at rydde op i forhold til gamle synder, er noget, som bliver omfattet af lovforslaget – det er også noget, hr. Poul Henrik Hedeboe har nævnt i løbet af debatten – for sådan, som det ligger nu, sender man jo i virkeligheden bare en regning videre til kommunen, og det synes jeg egentlig ikke er specielt rimeligt.

Var det noget, ministeren synes kunne være interessant at kigge på i forbindelse med udvalgsarbejdet? Det kunne jeg godt tænke mig en kommentar til.

Nogle af høringssvarene foreslår også en kystfond, og det synes jeg kunne være meget interessant at debattere nærmere.

I den forbindelse – og det er så mit andet spørgsmål – kunne jeg også godt tænke mig at vide, hvad ministeren har gjort sig af overvejelser der. Er det noget, man kunne forestille sig, og hvis man kunne forestille sig sådan en kystfond, som ligesom tager hånd om kysterne, sådan at der bliver en mere overordnet tilgang til problemstillingen, kunne man så indrette den på en bestemt måde? Er det noget, ministeren har gjort sig nogle overvejelser omkring?

Mange af høringssvarene peger også på, at kystbeskyttelsesloven ikke indeholder samme dialog med offentligheden, som andre anlægsarbejder kræver, og at det ikke er tydeligt, i hvilket omfang VVM-bestemmelser gælder for kystarbejder. Om det vil jeg også godt sige, at det er meget vigtigt for Enhedslisten, at vi får med i en ny kystbeskyttelseslov, at vi får en ordentlig dialog med offentligheden omkring anlægsarbejder, sådan at vi får nogle gode VVM-bestemmelser og nogle regler omkring det ind i det her.

Der er en ting, som ikke rigtig står i forslaget, og som man måske også kunne inddrage i sådan en debat, og det er hele debatten omkring klima-

forandringer. Det er jo sådan, at isen smelter på Nordpolen og havvandene stiger og den slags ting. Man kunne også inddrage i sådan en debat her, hvad man vil gøre ved det problem, for én ting er, at vi går og laver nogle regler for kystbeskyttelse lige nu og her, men hvis vi om 20 år står i en situation, hvor havvandstanden er steget gevaldigt, så kræver det jo nogle lidt andre løsninger på fremtidens problemer end de problemer, vi står over for i dag. Det kan også tale for en mere centraliseret tilgang til det her, hvor man måske i virkeligheden giver staten eller en kystbeskyttelsesfond – alt afhængigt af, hvilken måde den bliver indrettet på – en større rolle i forbindelse med at gribe det her overordnet an. Det drejer sig jo i sidste ende også ultimativt set om Danmarks grænser, så man kan spørge: Er det ikke noget, som kunne ligge på et statsligt niveau?

KL 13.30

Samlet set vil jeg sige, at vi faktisk er positive over for det her. Det er en forbedring, så vi er positivt indstillet over for det, men vi synes, at der er nogle ting, som faktisk kunne gøres endnu bedre i det her.

Jeg har stilet to spørgsmål, og dem kunne jeg godt tænke mig ministerens kommentarer til.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så er det ministeren, der har ordet.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Først og fremmest tak for den helt overvejende positive indstilling til forslaget.

Der var en, der sagde, at det ikke er et af de allerstørste lovforslag. Det er jo rigtigt, men det er også rigtigt, som bl.a. hr. Martin Lidegaard sagde, at det jo alligevel er noget, som næsten alle går meget op i. Det er faktisk et forslag, der virkelig giver et engagement hos folk, kan jeg høre, og derfor er det et ganske vigtigt forslag.

Det er også, synes jeg man må sige, med de mange emner, der er i forslaget, et forslag, som egner sig meget godt til udvalgsarbejde, for der er virkelig mange ting, man har mulighed for og forhåbentlig også lyst til at bore i, så vi kommer ind til sagens kerne i mange af de ting, der behandles i lovforslaget. Det er jo sådan en stor pakke, og det bliver det jo selvfølgelig, når det er noget, der ikke har været ændret siden 1988, altså i næsten 20 år. Så det synes jeg er spændende.

Inden jeg går i gang med min egentlige tale, vil jeg hæfte mig lidt ved det, hr. Walter Christophersen sagde. Hr. Walter Christophersens indlæg virkede på mig som et indlæg, der var præget af meget stærkt engagement, og både hos hr. Walter Christophersen og flere andre kom Skagen Innovation Center ind som noget, man tog stilling til under en eller anden form, eller i hvert fald nævnte, og det synes jeg der er god grund til.

Det er jo sådan med den slags ting, at det er fantastisk svært at bevise: Hvad virker, og hvad virker ikke? Hvor meget af den ændring, der sker eller ikke sker, skyldes naturen, og hvor meget skyldes nogle forskellige systemer: den ene eller den anden form for kystbeskyttelse?

Jeg kan sige, at jeg derfor for noget mere end et år siden gjorde det lidt usædvanlige, at jeg indkaldte ejeren af Skagen Innovation Center, Poul Jakobsen, til et møde i ministeriet; jeg tror endda, vi havde to. Vi indgik i hvert fald en aftale, hvor vi var enige om at lave et 3-årigt forsøg med såkaldte trykudligningsrør, sådan at vi havde en strækning, hvor vi satte rørene, og så havde vi en strækning, som mindede meget om den, og som man var enig om at udtage, så det var parallelt, for at få et forsøg, for det utilfredsstillende er, at ingen kan blive enige om, om det her virker eller ej, og jeg synes, vi har en forpligtelse til at finde ud af, om det virker eller ej.

Professor Burcharth, som er den ene af de to uvildige personer, har f.eks. netop beskrevet et forsøg for mig bekostet af Skagen Kommune og Nordjyllands Amt, hvor han skriver, at det ikke har nogen indvirkning. Men andre steder siger Burcharth at det har haft stor indvirkning.

Derfor har vi altså gjort det, at vi har lavet et 3-årigt forsøg, hvoraf det ene år er gået nu, og vi følger det altså ganske grundigt for at se: Har det en effekt? For hvis det her er en gylden metode, som kan redde en masse kyststrækninger, så skal vi selvfølgelig være åbne over for det. Modsætningsvis tror jeg også, alle kan forstå, at vi er nødt til at have et bevis for, om det virker, for vi taler jo om mange penge, når vi skal i gang med det her.

Så det ser jeg meget frem til, og jeg var glad for, at vi indgik en skriftlig aftale, hr. Jakobsen og jeg. Vi havde meget store diskussioner om det, for det er et meget, meget følelsesladet emne. Det minder på mange måder næsten om lukkeloven: Alle har et forhold til det. Det synes jeg er fantastisk godt. Det synes jeg også at den her debat er præget af.

Den er jo også præget af det, som hr. Martin Lidegaard sagde: Hvem skal betale? Der var også en, der spurgte – det var fra SF – om vi skal indføre andre måder at betale det på. Hr. Rune Lund spurgte også om det. Det vil jeg ikke forholde mig til, men henviser til høringssvarene; der er givet nogle høringssvar, som vi også har kommenteret.

Kl. 13.35

I det hele taget synes jeg, det her emne egner sig endnu bedre end de fleste andre ting til et rigtig grundigt udvalgsarbejde, og jeg ser frem til at besvare alle de spørgsmål, der kommer, og vil også komme i samråd, som udvalget ønsker, for at få belyst alt, hvad der ligger i det her lovforslag. Det er så mangfoldigt, at jeg ikke synes, der er grund til at tage stilling til de enkelte punkter bortset fra det, som hr. Walter Christophersen rejste om lige netop SIC-virksomheden.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 35:

Forslag til folketingsbeslutning om krav til passagerrettigheder for togrejsende.

Af Poul Henrik Hedeboe (SF) m.fl.
(Fremsat 16/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Indledningsvis skal jeg slå fast, at regeringen ikke kan tilslutte sig det fremsatte forslag.

Jeg skal først og fremmest gøre opmærksom på det møde, jeg havde med Forbrugerrådet og

DSB, et møde, jeg selv tog initiativ til, den 20. december 2005, hvor vi lige præcis drøftede begrebet passagerrettigheder. Vi havde, og det har jeg ikke lagt skjul på, et meget godt og et meget konstruktivt møde.

Jeg deler Forbrugerrådets synspunkt: at der er behov for at stille krav til togoperatørerne om rettigheder for passagererne. Dette skal særligt ses i lyset af de mange forsinkelser – som jeg mere end nogen anden beklager – der var i 2005.

På mødet blev vi enige om, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at ændre lovgivningen for at forbedre passagerrettighederne. Hvorfor det? Det var det, Forbrugerrådet i første omgang ønskede, men som man så gik bort fra under vores samtale, og det skyldes ganske enkelt, at hvis vi laver det som en lov, så skal vi igennem et ret stort system, hvis vi vil ændre nogle detaljer i det. Derfor har vi altså været enige om, at kunne man lave en frivillig aftale – det vender jeg tilbage til – var det måske en bedre måde at gøre det på, og det er bl.a. derfor, vi siger nej.

I stedet bør man nemlig indføre nogle minimumsbestemmelser i Transport- og Energiministeriets kontrakter med togoperatørerne. Denne fremgangsmåde vil være smidig, den vil være meget mere smidig end en lovændring, idet man nemmere vil kunne ændre bestemmelserne.

I forbindelse med spørgsmålet om kompensation ved forsinkelser er jeg helt enig i, at man skal kunne få kompensation, hvis toget er forsinket. Det synes jeg er rimeligt.

Jeg har noteret mig, at Forbrugerrådet har været kritisk over for det forslag til en kompensationsordning, som DSB fremlagte præcis på det møde, jeg omtalte, i december måned, selv om de dengang udtrykte betydelig tilfredshed med det. Jeg nævnte før jul, og det holder jeg fast på, at jeg satser på, at vi får en kompensationsordning på plads fra den 1. juli i år. Det tror jeg kan lykkes. Det kræver selvfølgelig, at alle aktører deltager konstruktivt, men jeg har ikke grund til at tro andet.

I den forbindelse er det også vigtigt, at kompensationsordningerne ikke bliver så stramme, at det går ud over økonomien i togtrafikken. Såfremt staten gennem lovgivning pålægger togoperatørerne for stramme kompensationsregler, der betyder markant øgede udgifter for operatørerne, så skal statens kontrakt om betaling til operatørerne jo bare tilsvarende forøges. Hvis operatørernes udgifter til kompensation i større eller mindre grad betales af staten, vil det ikke

give operatørerne incitament til at undgå forsinkelser.

Det er desuden afgørende, at en kompensationsordning hele tiden er brugbar for passagererne og lever op til de forudsætninger, der er i togtrafikken. Derfor skal der løbende være mulighed for at tilpasse ordningen.

Transport- og Energiministeriet har for nylig holdt et møde med DSB og Arriva for at igangsætte arbejdet med at formulere et sæt minimumsregler for kompensation. Og jeg må sige, at der var tale om et yderst konstruktivt møde, hvor både DSB og Arriva erklærede sig villige til at deltage i arbejdet med at udforme minimumsbestemmelserne. Togoperatørerne vil nu i samarbejde udforme et udkast til minimumsbestemmelser, som vil blive drøftet i ministeriet i slutningen af februar måned. Det er altså noget, der går ret stærkt. Ved at inddrage togoperatørerne i dette arbejde sikrer vi os altså, at der tages hensyn til økonomien i togtrafikken.

Målet er, at en kompensationsordning kan indføres i kontrakterne, så togoperatørerne kan tilbyde kompensation ved forsinkelser inden den 1. juli 2006, altså den dag, jeg havde sat som mål. Det kræver, at der opnås enighed mellem parterne, og det mener jeg der er gode muligheder for at der gør. Derfor skal minimumsbestemmelserne indføres i alle kontrakter med togoperatører.

Togoperatørerne vil kunne tilbyde yderligere kompensationsmulighed, hvis de vil, ud over minimumsbestemmelserne. Det er noget, der er frivilligt for dem.

Kl. 13.40

Så vil jeg gerne sige, at jeg er meget overbevist om, at der har været problemer med informationen til passagererne i forbindelse med de mange forsinkelser, der har været det sidste halve år. Det er måske nok de klager, jeg får flest af, manglende information, og jeg er sikker på, at DSB og Banedanmark gør, hvad de kan for at give den bedst mulige information til passagererne, men der er altid mulighed for forandringer. Der er dog nogle tekniske og økonomiske grænser for, hvad der kan gennemføres.

Jeg ved, at DSB og Banedanmark arbejder med disse problemer, og jeg har hørt i Radioavisen her til morgen, at de har afsat et betydeligt beløb for at forbedre situationen netop på dette område, og det er jeg meget tilfreds med. De vil lave et fælles driftscenter, som forventes taget i brug den 1. september i år, så man dermed kan komme videre.

Så har der været spørgsmålet om oprettelse af et ankenævn for klager over transport med tog. Det har også været drøftet med Forbrugerrådet. Vi var enige om, at det var hensigtsmæssigt, at udpegelsen af sådan en myndighed afventer en beslutning i EU om en forordning vedrørende rettigheder for passagerer i international togtrafik. Den er jo altså på vej; det er den regionale, der ikke er på vej. Denne forordning vil ligeledes indeholde krav om nationalt udpegede ankenævne.

Det vil derfor være helt naturligt at placere et ankenævn til behandling af klager vedrørende national togtrafik samme sted som ankenævnet, der behandler klager vedrørende international togtrafik, og det var vi enige om var den eneste fornuftige løsning.

Som sagt arbejder jeg meget intenst sammen med både DSB og Arriva, for at vi skal kunne finde en fornuftig løsning, for alle parter er faktisk enige om, at det er fornuftigt at finde en ordning; det ser man jo for flytrafik, og man ser det andre steder, og selvfølgelig skal der også gælde nogle ordentlige regler for forbrugerne på togtrafikkens område.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ministeren om at blive stående. Den første, der ønsker at komme med korte bemærkninger til ministeren, er fru Jytte Wittrock.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Det er selvfølgelig positivt, at vi er på vej til at kompensere for de ulemper, som passagererne har levet med i rigtig lang tid, men jeg synes bare ikke rigtig, jeg kan forstå, hvorfor det skal være en frivillig aftale. Hvorfor kan man ikke lige så godt have en lovgivning, der siger, at der er nogle minimumsregler, så man også sikrer sig i fremtiden? Det kan vel også indarbejdes i en lov, at der løbende evalueres på gebyrstørrelser og alt andet. Det er vel ikke umuligt, at det foregår i en lov.

Det der med, at det er en frivillig aftale, synes jeg er løsere, end det bør være.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er et spørgsmål, som er vigtigt.

I første omgang var det Forbrugerrådet synspunkt, at den skulle være i en lov, men da jeg argumenterede imod det, syntes de sådan set

nok, at hvis man satte det ind i de kontrakter, som vi har med Arriva og med DSB, så var det måske en smidigere måde at gøre det på, for vi kan regne med, at der vil komme ændringer. Altså, når vi har arbejdet med det et års tid, så vil man sige: Hov, der er noget, vi ikke har gjort godt nok, eller noget, der kan gøres bedre. Og så synes jeg, det er nemmere at have det i en aftale, hvor man kan ændre det lynhurtigt, hvis parterne er enige.

Hvis de så ikke er enige, ja, så er det en ny situation. Men det har jeg indtryk af de vil blive. Parterne er meget forstående over for dette her, alle parter, både forbrugerne og jeg som repræsentant for ministeriet og også Folketinget, kan jeg høre, når jeg har diskuteret det med dem.

Så jeg tror, alle er enige om, at det her skal løses på en ordentlig og en smidig måde, og det kan vi gøre på den måde, jeg lægger op til.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Jeg har et andet spørgsmål: I et forsøg på at kompensere for de ulemper, der har været i lang tid, har man nu en mulighed for at få et eller andet, en kop kaffe eller en sodavand eller en pose slik, eller hvad det er for noget. Er det forslag da ikke helt til grin, når det eneste, passagererne ønsker sig, er, at de reelt bliver kompenseret i billetprisen? Jeg synes, det virker forkert og som lapperier på en dårlig samvittighed.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jo, det er bestemt også lapperier. Jeg ser det som et udtryk for, at DSB har sagt: Vi har rigtig dårlig samvittighed, og vi vil yde den ekstra service.

Kl. 13.45

Men når man nu er i en forhandlingssituation og man vil indgå en aftale mellem parterne og man gør det så kortfristet – jeg tror, at fru Wittrock vil give mig ret i, at det er ganske kortfristet at sige den 1. juli i år – så synes jeg, at det er en overgangsfase, hvor DSB viser stor venlighed, og jeg håber, at forbrugerne accepterer det. Det er et lille plaster på såret, for jeg ved godt, at den rute, fru Wittrock specielt tænker på, ikke er særlig morsom.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Beslutningsforslaget lægger op til, at vi lovgiver, men jeg har forståelse for ministerens synspunkt

om, at hvis en frivillig aftale kan løfte området og vi bare når det samme resultat, så er det godt nok. Altså, problemet er vel, om vi når til samme resultat.

Som jeg har set de udkast, der har været, er der lige præcis et stridspunkt om, hvorfra vi starter kompensationen. Hvis vi snakkede politisk, kunne vi aftale, at minimumsrammen blev nødt til at starte ved f.eks. en halv time, men operatørerne ville ikke være med til det. Hvad så? Er det ikke rimeligt at diskutere, hvorfra vi starter kompensationen?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er selvfølgelig rimeligt at diskutere, men vi kan sige, at vi jo her har en parallel situation.

Altså, parterne, Forbrugerrådet, DSB, Arriva og ministeriet, følger jo meget med i den debat, der foregår her i dag, og de vil følge meget med i udvalgsarbejdet. Jeg tror, at man igennem den proces vil nå til enighed, for man opfatter selvfølgelig de signaler, der bliver sendt.

Så mener jeg ikke, at man kan komme uden om, at en frivillig ordning altid vil være bedre end en lovgivningsordning, for det er nemmere at administrere, og det er nemmere at foretage ændringer. Det er jo lige bindende, hvis det indgås som en aftale og det oven i købet kommer ind i DSB's og Arrivas kontrakter.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Tak for svaret.

Jeg har forståelse for, at det er lige bindende, men der, hvor det kan skille, er, at politisk kunne vi jo godt vælge at sige, at det her område har været forsømt, vi er et af de sidste lande, der er på, og rimelighedskravet er f.eks. at starte ved en halv time. Det er det, forslaget lægger op til.

Hvis ikke vi kan opnå det ved en frivillig aftale, er ministeren så parat til at sige, at der er politisk baggrund for, at vi stiller det krav?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg vil tillade mig at følge disse forhandlinger, vi har i øjeblikket, meget grundigt, inden jeg udtaler mig, for jeg føler mig 98 pct., måske 99 pct. overbevist om, at man finder en løsning, og det er altså bedre, hvis parterne selv kan finde en løsning, end at det skal ind over Folketinget.

Man kan spørge, hvor velegnet det her i virkeligheden er til folketingsarbejde. Det bliver jo altid en strid om procenter. Skal det være 25, 50, eller skal det være midt imellem?

Der synes jeg altså, at det er bedre, at parterne selv finder en løsning, og jeg vil i hvert fald give tilsagn om, at det bidrager jeg meget gerne til. Jeg var med i de første forhandlinger, mine embedsmænd er med i forhandlingerne, og vi følger det altså meget nøje og spiller utvivlsomt også en formidlerrolle, og det gør vi gerne.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Hvad der jo helt åbenlyst er Folketingets rolle er at sikre, at vi får genoprettet den kollektive trafik i Danmark oven på det sidste halve års problemer.

Jeg er i hvert fald personligt ligeglad med, om det sker over lovgivning eller det sker ved en aftale parterne imellem, bare der sker noget på det her område. Derfor er mit spørgsmål til ministeren, om han kan komme lidt nærmere, hvad tidshorisonten er, for jeg synes, at jo hurtigere vi kommer i gang, jo bedre.

Så er det selvfølgelig interessant at høre, hvilket niveau vi skal lægge os på, og der vil jeg bare lige antyde en idé over for ministeren og høre, hvad han kunne tænke om det: Indtil vi får genoprettet skinnenettet fuldstændigt og får gjort noget ved de mange forsinkelser, så kunne vi måske godt overveje, at vi i den mellemliggende periode kører med en form for kompensation, simpelt hen for at fastholde passagererne i vores tog, så de ikke forsvinder, uden at vi får dem igen. Så kunne vi måske have et lidt mindre ambitiøst niveau, når vi på et tidspunkt har fået genoprettet kvaliteten på skinnenettet. Man kunne måske godt koble det, for det er jo en forholdsvis beskednen merudgift at yde denne kompensation, i forhold til at vi mister rigtig mange passagerer i vores tog, som vi jo desværre har gjort i det sidste halve år.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg er ikke sikker på, at hr. Martin Lidegaard var i salen, da jeg sagde, hvor hurtigt vi faktisk reagerer.

Kl. 13.50

Det, der var enighed om på mødet, vi havde – jeg tror, det var den 20. december, bind mig ikke op på det, det var i hvert fald deromkring – mel-

lem Forbrugerrådet, DSB og ministeriet og senere på de møder, der har været afholdt mellem ministeriet, Arriva og DSB, var, at vi skal være på plads før den 1. juli i år.

Jeg synes, vi er så tæt på, at vi ikke skal forplumre billedet. Det kan jo være, vi er færdige f.eks. den 1. maj. Jeg synes, at det vil give mere klarhed, når vi er så tæt på. Hvis det var noget, der lå et år ude i fremtiden, var det noget andet, og det ville det sandsynligvis gøre, hvis vi gjorde det som lov, for der er høringer, der er dit og dat, der gør, at det vil tage længere tid.

Men nu har vi chancen for at gøre det i løbet af ganske få måneder, og så tror jeg, at folk synes, det er signal nok, og at det er de glade for.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg er glad for at høre, at vi får noget aktion her inden for forholdsvis kort tid, men det friholder jo ikke ministeren for at have en holdning til, hvor meget man skal give i kompensation. Ministeren vil spille en vigtig rolle i formidlingen af det her, og jeg er sikker på, at det politiske signal vil have stor betydning. Ministeren optræder jo også som ejer af DSB.

Jeg kunne godt tænke mig at få uddybet, hvorfor ministeren ikke finder, at der er brug for at følge de regler, som er anbefalet af Forbrugerrådet, og som fungerer i f.eks. Sverige, når vi skal prøve at fastholde passagererne i hvert fald på kort sigt.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Altså, de forslag, der har været fremme, er kompensationsordninger fra 25 pct. til 100 pct. Det er meget afhængigt af, om man er på den ene eller den anden slags rejse eller kort osv.

Jeg må foreslå, at jeg sender det over til udvalget – det fylder nemlig ganske meget, og jeg vil ikke kunne nå at læse det op på den tid, jeg har her – så man kan få indtryk af, hvad det er for et leje, man har lagt sig på. Det blev i øvrigt offentliggjort samme dag, vi havde forhandlingerne med DSB; det var DSB selv, der offentliggjorde det.

Så jeg vil bede om tilladelse til at sende det over til udvalget, så man kan få et indtryk af, hvilket niveau det er, vi befinder os på. Det ligger altså mellem 25 pct. og 100 pct. afhængigt af en hel masse ting, som det vi tager for lang tid at læse op her fra Folketingets talerstol.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ministeren. Så går vi til ordførerrækken, og den første er hr. Jacob Jensen.

Jacob Jensen (V):

Jeg vil starte med at sige tak til SF for at bringe denne debat om togpassagerers rettigheder op.

I Venstre er vi meget opmærksomme på, at situationen på jernbaneområdet *ikke* er optimal, og vi er generelt positivt indstillet over for forslag om økonomisk kompensation ved forsinkelser. Vi har det udgangspunkt, at hvis en vare ikke leveres tilstrækkelig tilfredsstillende, så skal det være muligt at få en erstatning eller at returnere varen. Det gælder, når man handler i et supermarked, og det bør også gælde, når man er kunde hos DSB eller Arriva.

Selv om en stor del af de mange togforsinkelser skyldes forhold, som togoperatøren ikke selv er herre over, så er der stadig væk en stor del, omkring 30 pct., af forsinkelserne, der skyldes forhold, som togoperatøren faktisk godt selv kan forbedre, eksempelvis udskiftning af togmateriel, personalemangel m.v. Vi mener derfor, det er vigtigt, at vi får et sæt regler, som giver de rejsende mulighed for en kompensation, for det vil også give togoperatøren et incitament til at minimere de forsinkelser mest muligt ved at forbedre førnævnte forhold.

En kompensation vil således efter vores opfattelse både give de rejsende en større tilfredshed, og det vil også tilskynde til færre forsinkelser. Derfor er vi også yderst tilfredse med, at DSB og Arriva sammen med ministeren har sat sig sammen for at drøfte en mulig model for, hvordan sådanne minimumsregler kan implementeres i kontrakten mellem ministeriet og togoperatørerne.

Både DSB og Arriva har foreslået kompensationsmodeller. Forbrugerrådet har været hørt, og de vil også, kan jeg forstå, blive hørt i forhandlingerne, ligesom ikke mindst pendlertalsmændene har været med til at give input til processen. Vi er derfor i Venstre meget fortrøstningsfulde med hensyn til det resultat, som forhandlingerne vil medføre, og som forventes at blive afsluttet inden alt for længe, nærmest i denne måned, sådan at minimumsreglerne kan træde i kraft til sommer.

Vi vil på den baggrund afvise forslaget her i en positiv ånd, da intentionerne er fornuftige, men der pågår allerede forhandlinger mellem de involverede parter. Vi mener, det vil være fornuftigt først at se resultatet af de forhandlinger,

førend vi starter på eventuelle øvrige politiske initiativer.

Kl. 13.55

Jeg skal understrege, at vi i Venstre lægger stor vægt på, at reglerne bliver gennemskuelige og brugbare både for de rejsende og for det personale, der skal administrere reglerne efterfølgende, sådan at rettighederne bliver både utvetydige og forståelige. Vi bør ikke stræbe efter at være millimeterretfærdige, i hvert fald ikke hvis det går ud over den gennemskuelighed og dermed den brugbarhed, som reglerne gerne skulle medføre.

Efter vores opfattelse bør reglerne ramme bredt og ikke mindst sikre de mange tusinde pendlere en ordentlig og retfærdig service. Med indførelsen af rejsekortet om nogle år kommer der øjensynligt også nye muligheder med hensyn til mere præcis registrering af rejsen, herunder på hvilket tidspunkt man benytter toget.

Det kunne være elementer, som kunne bruges i en fremtidig aftale uden ekstra administration. På det tidspunkt ville det så være naturligt at genoverveje, om vi kunne lave ordningen endnu mere præcis og mere specifik. Men for nærværende mener vi, at det er vigtigt, at vi får taget det første skridt og får etableret en brugbar ordning til glæde for de rejsende.

Derfor er vi af den opfattelse, at det mest hensigtsmæssige ville være, at regelsættet blev implementeret i kontrakten mellem ministeriet og togoperatøren, sådan at det bliver så fleksibelt som muligt, og at det eventuelt kunne justeres efterfølgende, som også ministeren var inde på før.

Vi er endvidere af den opfattelse, at en kombinationsmodel ikke bør fratage operatøren incitamentet til at optimere driften, hvilket ville ske, hvis staten helt eller delvis måtte træde ind og betale omkostningerne ved kompensationsudbetalinger til operatørerne.

Med hensyn til informationskravene til operatørerne er jeg igen enig med forslaget intention, da information er det næstbedste efter at få togene til at køre rettidigt. Som daglig togpendler er det også min opfattelse, at DSB og Bane Danmark ikke har et optimalt samarbejde med hensyn til at kommunikere både direkte til de rejsende og ikke mindst mellem personalet i toget og personalet i kontrolcentrene.

Jeg havde i sidste uge den irriterende oplevelse at sidde strandet i flere timer i et nedbrudt tog på den enkeltsporede strækning ude på nordvestbanen. Togpersonalet informerede alt det,

de kunne, hvilket var, at de ingenting vidste, fordi de hverken kunne komme i kontakt med deres lokofører eller med Banedanmarks folk i kontrolcentrene. Nu var der tale om et tognedbrud, men er der tale om et uheld, så må og skal kommunikationen fungere.

Sluttelig med hensyn til forslag om oprettelse af et ankenævn bør vi afvente en EU-forordning, som kommer i løbet af 2006 vedrørende rettigheder i international togtrafik, en holdning, som Forbrugerrådet i øvrigt har tilsluttet sig. Forordningen vil indeholde elementer om internationale ankenævn, hvorfor det ville være naturligt at samordne et eventuelt nationalt ankenævn med det.

Med disse bemærkninger kan vi i Venstre ikke støtte forslaget, men afviser det som sagt i en positiv ånd.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Tak for fremlæggelsen.

Jeg lagde mærke til, at hr. Jacob Jensen sagde, at vi nu vil afvente, hvad den frivillige aftale giver, og så kan vi eventuelt gå ind og justere. Skal jeg forstå det sådan, at hr. Jacob Jensen har en forventning om, at vi skal lande på et bestemt sted?

Det er sådan, at de forhandlinger, der har været frivilligt indtil nu, har opereret med en startgrænse for compensation på en time. Forslaget her og også Forbrugerrådets input har været en halv time. Gør hr. Jacob Jensen sig tanker om, at hvis de finder en time, så er vi med til at komme tilbage og sige en halv time. Er det sådan, jeg skal forstå det?

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

Jeg synes, det nu er vigtigt, at vi afventer det resultat, som forhandlingerne medfører. Jeg vil understrege, at det er min opfattelse, at det er bedre med en frivillig aftale mellem de i øvrigt involverede parter inklusive de pendlertalsmænd, som har været med til at give input til det forslag, DSB har fremlagt til eksempel.

Så jeg vil gerne afvente det forslag, der nu kommer efter forhandlingerne mellem ministeriet og de involverede parter, før jeg vil tage stilling til det niveau, vi skal ligge på. Det er da klart, at vi skal have et niveau, som er rimeligt. Men som sagt er det en hypotetisk situation. Jeg

vil gerne se resultater, før jeg endeligt tager stilling til, hvor vi skal lande.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Et rimeligt niveau siger ordføreren flere gange. Ordføreren må da have gjort sig overvejelser over, hvad et rimeligt niveau er. Kan vi ikke få en antydning af, hvad et rimeligt niveau er? Det kan jo ikke bare være et fritsvævende ord.

Kl. 14.00

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

De forslag, som allerede er fremlagt af bl.a. DSB, Arriva m.v., er jeg positiv over for. Jeg håber, at det kan være en indikation.

Men jeg vil gerne se og forholde mig til det resultat, som ministeriet og de involverede parter i øvrigt kommer frem til, før jeg vil tage endelig stilling til, om det er passende eller ej. Men indikationen er, at jeg er positiv over for de forslag, som allerede foreligger.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Jeg er glad for, at hr. Jacob Jensen kender virkeligheden derude, for den er vi altså mange der har kendt til i mange år.

Nu har jeg pændlet imellem København og Nakskov i snart 12 år, og der er faktisk aldrig tale om en forsinkelse på 1 time, så hvis vi lægger os på det niveau, er der ikke ret mange, der bliver kompenseret for noget som helst. Det er bluff, hvis det kun bliver det. Så er det ikke et reelt tilbud til de togrejsende. Vil hr. Jacob Jensen ikke give mig ret i det?

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

Jeg vil stadig væk henholde mig til, at de mennesker, som er involveret, og som sidder i togene, altså pendlerne, også har været med til at give input til processen inklusive det forslag, som DSB nu har lagt frem. Så jeg synes, at det er vigtigt, som også fru Jytte Wittrock fremhæver, at vi, som kender til problemet i dagligdagen, også bliver repræsenteret den vej rundt.

Med hensyn til, hvordan aftalen mellem ministeriet og de involverede parter bliver, er jeg meget fortrøstningsfuld for, at den lander på et passende niveau, som også er det niveau, som pendlerne synes er passende.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Det er stadig væk i samme boldgade. Hvis man afventer, at der kommer nogle aftaler i EU, må hr. Jacob Jensen da give mig ret i, at vi er et lille land, hvor afstandene er små. Selv hvis jeg skal til Skagen, er det til at overkomme inden for en acceptabel rejsetid. Og det skal være helt usædvanligt, hvis man pendler mellem Næstved og København, at opnå at få 1 times forsinkelse. Men det er altså møgirriterende at stå der dag efter dag og komme for sent på arbejde.

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

Som nævnt er jeg positiv over for de forslag, som allerede ligger, og som er blevet udarbejdet af DSB og Arriva med input fra pendlerne og fra Forbrugerrådet. Jeg synes, at alle de involverede parter er blevet hørt, og at de er blevet involveret i processen, så vi får det niveau, som alle kan være tilfredse med.

Jeg er en stor tilhænger af, at det bliver en frivillig aftale, hvor alle involverede parter bliver hørt og taget til indtægt for det, der nu bliver resultatet.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste er fru Jytte Wittrock.

Jytte Wittrock (S):

Det er ikke alene et positivt forslag, vi behandler i dag, det er også både rimeligt og vigtigt. Vi er i Socialdemokratiet meget optaget af, at vi har videreudbygget den kollektive trafik og fortsat skal gøre det. Vi ønsker rigtig mange kunder i den butik, også af hensyn til miljøet.

Vi ønsker også, at det skal være tilfredse kunder. I alt for lang tid har passagererne i togtrafikken været generet af forsinkelser, som har spændt ben for rigtig mange på vej til arbejde eller uddannelsessted. Derfor er dette forslag yderst relevant.

En sikring af passagerrettigheder er en nødvendighed, hvis vi skal fastholde kunder og tiltrække nye kunder. Vi støtter princippet og ønsker en lovgivning, der kan gælde for alle operatører på det danske skinnenet, også i fremtiden. Der er altså ikke alene tale om DSB; p.t. er det også Arriva, og hvem der kommer til på sigt, ved vi ikke noget om.

Det er på tide, at vi kommer på omgangshøjde med de lande, vi normalt sammenligner os med, så vi tilslutter os forslaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren, og vi går videre med den næste, som er hr. Walter Christophersen.

Walter Christophersen (DF):

Socialistisk Folkeparti ønsker med dette beslutningsforslag, at Folketinget opfordrer regeringen til inden folketingsårets udgang at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de nødvendige ændringer i administrative forskrifter med henblik på at forbedre togpassagerernes rettigheder.

Dansk Folkeparti er meget bekymret over de daglige forsinkelser på vore jernbanestrækninger; forsinkelser, som er alvorlige og uacceptable for vore togpassagerer; forsinkelser, som medfører betydelig irritation og frustration for rigtig mange mennesker og familier i deres dagligdag; forsinkelser, som samfundsøkonomisk er ganske uforsvarlige.

Dansk Folkeparti finder dette beslutningsforslag positivt og ganske i takt med Forbrugerrådets ønsker på vegne af de danske togpassagerer. Dansk Folkeparti finder, at en rejsetidsgaranti for togpassagererne er et gode af følgende grunde:

Kompensation til togpassagererne på grund af forsinkelser medfører øget opmærksomhed fra togoperatørernes side med hensyn til regularitet og årsagen til eventuel mangel på samme. Således vil operatøren skulle forholde sig til kapaciteten af eget fysisk materiel, materiellets alder og vedligeholdelsesmæssige niveau.

Endvidere vil kommunikationen og koordineringen mellem operatørerne og infrastrukturforvalteren blive intensiveret, og operatørerne vil have en forøget kommerciel interesse i at formidle oplysninger fra lokoførerne om jernbaneinfrastrukturens beskaffenhed, skulle denne være årsagen til forsinkelserne. Indirekte vil sikkerheden på vore jernbanestrækninger hermed blive højnet.

Dansk Folkeparti er vidende om, at der mellem transport- og energiministeren, DSB og Forbrugerrådet har været afholdt et møde den 20. december 2005. Efterfølgende har DSB og Forbrugerrådet i detaljen udarbejdet deres kommentarer og forslag. Der foregår således en livlig trafik på området.

Dansk Folkeparti formoder, at møderækken bliver udvidet med alle togoperatører i Danmark, så ensartede regler på området kan blive implementeret enten administrativt eller via lovgivningen. Dansk Folkeparti finder, at det er overordentlig vigtigt, at hver en sten vendes i denne sag.

Da forhandlingerne mellem de berørte parter således forventes at pågå en rum tid endnu, kan Dansk Folkeparti ikke meddele sin tilslutning til Socialistisk Folkepartis beslutningsforslag. Dansk Folkeparti afventer således et endeligt udspil fra transport- og energiministeren desangående.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg bemærker, at ordføreren ikke siger noget om niveau, altså hvilke minimumskrav vi f.eks. kan stille. Er det, fordi ordføreren ikke har gjort sig nogen tanker om det?

(Kort bemærkning).

Walter Christophersen (DF):

Til hr. Poul Henrik Hedeboe kan jeg svare, at Dansk Folkeparti vil evaluere samtlige indgående meddelelser, der kommer fra Forbrugerrådet og fra de berørte parter. Det vil vi tage meget seriøst op, og vi vil på det tidspunkt kommentere, hvilket niveau Dansk Folkeparti mener at vi skal lande på.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg må næsten forstå svaret sådan, at Dansk Folkeparti ikke har gjort sig tanker om niveauet lige nu.

Det er jo sådan, at hvis man lytter til togpassagerernes stemme, så er det Forbrugerrådet, og der er der en meget klar melding om en halv time som grænse for at starte. Så er der nogle andre procenter også. Men når vi er ude at snakke med operatørerne, snakkes der om 1 time, og når vi snakker på europæisk plan, er det 1 time.

Danmarks størrelse taget i betragtning sammenlignet med andre lande er der nogle begrundelser for at snakke om den halve time for Danmarks vedkommende.

Har ordføreren alligevel ikke gjort sig nogen tanker i den retning?

(Kort bemærkning).

Walter Christophersen (DF):

Jo, ordføreren har gjort sig nogle tanker desangående, men de bliver hos ordføreren. Det er et ganske stort materiale, der skal gennemgås, der er mange betragtninger, der skal vægtes, og det skal gøres på ordentlig vis.

Til hr. Poul Henrik Hedeboe kan jeg sige, at Dansk Folkeparti tager det her meget alvorligt, for der skal være rettigheder for vore togpassagerer. Der skal være et eller andet magtmiddel over for operatørerne, således at vi får den optimale service over for passagererne i Danmark.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Henriette Kjær.

Henriette Kjær (KF):

Det her er et forslag, jeg godt kan forstå SF har fremsat, for man må sige, at der det seneste stykke tid har været trukket mange veksler på passagerernes tålmodighed. De har ventet længe, og derfor er det også rimeligt, at man begynder at tale om en kompensation.

Jeg kan godt forstå, at hr. Poul Henrik Hedeboe har sat sig ved tasterne og udformet det her forslag. Det synes jeg er meget prisværdigt, hvis det ikke var, fordi ministeren også har været i gang et andet sted. Det er derfor, jeg synes, at forslaget nu er blevet overflødigt.

Netop på baggrund af Forbrugerrådets ønske om en kompensationsordning og på baggrund af alle de passagerer, der har måttet vente, og som vi dagligt har kunnet opleve i pressen forskellige steder, er det jo sådan, at ministeren har sat sig sammen med Forbrugerrådet og derefter med DSB og Arriva for at finde en løsning på de her problemer. Det er mit klare indtryk, at man inden længe kan komme med et meget fornuftigt udspil, der giver den ønskede kompensation, som SF også her efterspørger.

SF stiller også i beslutningsforslaget et forslag om, at der skal være minimumsregler for, hvilken information der skal være til rådighed for passagererne. Også her må jeg sige, at det sådan set er meget legitimt at komme med et sådant forslag, men der mener jeg også at SF er blevet overhalet indenom. Jeg kunne i hvert fald i Berlingske Tidende i går læse en artikel, der hed »Klar information om togforsinkelser«, hvor man siger, at man til september er klar med et nyt informationssystem. Nu citerer jeg fra avisen:

»Men til september opretter DSB, Arriva og Banedanmark et fælles driftscenter, hvor specialuddannede medarbejdere skal sikre en lynhurtig kommunikation til kunderne. Desuden skal stationerne forsynes med et nyt og forbedret højtalersystem, og IT-teknikken bag de eksisterende monitorer med skærmbeskeder skal udskiftes.«

Så kommer der et citat:

»Vi vil gerne undgå de situationer, hvor passagererne venter i tyve minutter på et tog, inden de får at vide, at det er aflyst.«

Det siger trafikinformationschef i Banedanmark Lene Nellemann Kryger.

Derfor synes jeg, at SF's beslutningsforslag her er blevet ganske overflødigt. De andre ting med et ankenævn, et privat klagenævn, har ministeren været inde på, så jeg må afvise det på den baggrund. Jeg forstår godt hensigterne, men jeg synes, at vi er i fuld gang med at løse det, SF også gerne vil have løst.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Tak til ordføreren for et overflødigt forslag! Nu håber jeg ikke, at det også er en overflødig debat, vi har.

Jeg vil sige som en forklaring, at arbejdsgangen her er sådan, at det her forslag faktisk skulle have været behandlet før det første møde mellem ministeren og DSB, for det er fremsat på et tidspunkt, som ligger meget længere tilbage. Det har sikkert haft en virkning i forløbet.

Der er nogle lange frister dér, og man kan foretage sig mange ting i mellemtiden, men kan ordføreren ikke medgive, at det altid vil være godt at have sådan en debat her? Det, vi kan teste i den her debat, er lige præcis, hvor langt partierne er villige til at gå med den kompensation, der skal være.

Så vil jeg hurtigt spørge: Er Det Konservative Folkeparti villig til at starte kompensation ved en halv time?

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Jeg synes, at jeg gav hr. Poul Henrik Hedeboe den cadeau, at jeg sagde, at jeg godt forstår, at forslaget er fremsat. Jeg synes, at det måtte der næsten være nogen der gjorde, så det har jeg ikke noget imod. Jeg mener, at det er blevet overflødigt, så det er ikke nogen kritik, og jeg synes også, at det er en god debat at have. Det mener jeg også vi skylder togpassagererne.

Hvor vi præcis lander med hensyn til kompensationerne, vil jeg lade være op til en forhandling. Det udspil, jeg har set, hvor man starter med 1 time, synes jeg sådan set er fornuftigt nok. Det mener jeg ikke skal skille os ad. Det vigtigste er, at vi kommer i gang med en ordning, der er noget ræson i.

Så synes jeg, at den anden del, nemlig informationsdelen, er lige så vigtig, for hvis man bare får god information og måske kan gå hen og tage et andet transportmiddel, eller hvad ved jeg, er man bedre stillet. Man accepterer også i højere grad forsinkelsen.

Så jeg synes, at det udspil, vi har set, ser fornuftigt ud. Lad det nu være en begyndelse.

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Kan ordføreren ikke medgive, at der er problemer med togdriften nu? Det er selvfølgelig derfor, forslaget er fremsat, og vi taler om noget, som ligger nær de 100 pct., for hvis vi vælger en kompensationsgrænse på 1 time, er der virkelig meget få, der vil få kompensation for almindelige ture. Kan ordføreren ikke se det rimelige i at vælge en sådan grænse, at en lidt større procentdel vil opdage, at der overhovedet sker noget?

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Det kan jeg nok, men jeg mener også, at der skal være luft til nogle forsinkelser, for jeg mener ikke, man skal gøre det umuligt at drive togdrift i Danmark. Nytårsaften var der f.eks. nogle, der syntes, det var sjovt at sprænge en relæhytte i luften, og det gav nogle forsinkelser, som jeg mener vi må leve med.

Det er et kollektivt ansvar. Der er nogle, der ikke har opdraget deres unger ordentligt, så bliver toget forsinket på grund af det, og fordi toget bliver forsinket, kommer man efterfølgende til at køre bag et langsomt kørende tog. Så kan man ende med at blive en halv time forsinket, og er det rimeligt, at man skal have kompensation for det? Det kan vi diskutere, men jeg har som sagt ikke noget imod, at man begynder ved 1 time.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne takke SF for at have fremsat forslaget. Det er et relevant forslag, som kommer på et relevant tidspunkt, og det er ganske pudsigt at høre de mange venlige afslag. Alle er jo meget venligt stemt over for det her, men ender alligevel med at stemme nej.

Med den udvikling, der har været i den kollektive trafik i 2005, tror jeg, at mens vi forsøger at rette op på skinnenettet og får lagt en plan for fornyelse af både skinner og signaler, bliver vi nødt til at overveje, hvad vi kan gøre for at fastholde passagererne i den kollektive trafik. Der er ingen tvivl om, at et af svarene er, at hvis man skal sidde og glo i et tog i en halv eller en hel time, fordi det er forsinket, er det i hvert fald rart at vide og en god konkurrenceparameter, at man ikke skal betale for det, som man i øvrigt heller ikke skal, hvis man sidder og venter i køen på motorvejen. Derfor er vi sådan set meget, meget positivt stemt over for indholdet i SF's beslutningsforslag, og efter vores overbevisning er der også lagt et rimeligt niveau.

Lige nu føres der forhandlinger mellem ministeren og DSB og Forbrugerrådet osv., og det kan jo godt være, at beslutningsforslaget og forhandlingerne karambolerer lidt med hinanden, så derfor bør vi afvente, hvad der sker i de forhandlinger, inden vi lægger os fast på, hvad vi skal gøre med beslutningsforslaget. Men intentionen og niveauet er vi i hvert fald positivt stemt for.

Rune Lund (EL):

Det er et rigtig godt forslag fra SF – et forslag, der prøver at tage hånd om nogle af alle de problemer, vi har med forsinkede tog, ventetider og frustrerede togpassagerer som et resultat af mange, mange, mange års forfejlet trafikpolitik på jernbaneområdet, hvor der slet ikke er blevet investeret i tilstrækkelig grad, hverken i vedligeholdelse af jernbanenettet eller i nyt. Der har været meget mere fokus på at anlægge motorveje alle mulige og umulige steder, og derfor er det nu på tide, at de togrejsende, som må lide så meget rundtomkring i landet, får nogle passagerrettigheder.

Det er jo sådan, at den lange, ustabile periode, vi har set, hvor det ikke har været muligt at tage toget og vide helt sikkert, at man vil nå frem på et bestemt tidspunkt, ikke har kunnet medføre andet, end at folk begynder at tænke: Så må jeg hellere begynde at bruge bilen, så må jeg bruge andre transportformer end den kollektive trafik.

På grund af skinnenettets og signalernes dårlige tilstand må vi se frem til, at der kan ske yderligere forsinkelser, og det gør det bare endnu mere presserende at tænke over, hvordan vi kan få indført nogle passagerrettigheder på området.

Ved at gøre dette kan vi øge incitamentet hos f.eks. DSB til at sørge for, at togene kommer til tiden. Det vil være med til at fastholde passagererne i den kollektive trafik, og det er et godt mål at sætte sig, både fordi det vil være med til at undgå endnu flere bilkøer og endnu mere forurening, og fordi det er godt for miljøet. Jo flere mennesker vi får over i den kollektive trafik, desto bedre miljø får vi.

KL 14.20

Danmark er jo ikke helt fremme i skoene på dette område. Vi er ikke det hurtigste dyr i skoven, og vi er ikke den skarpeste kniv i skuffen, når det drejer sig om passagerrettigheder. I både England, Holland, Frankrig, Finland, Spanien, Irland, Italien, Sverige og Norge har man indført rejsegarantier, enten via frivillige aftaler eller nedfældet i lovgivning. Forslagsstillerne går ind for at gøre det via lovgivning.

Personlig er jeg ikke meget utålmodig, men her synes jeg, det ville være vældig fornuftigt at sige: Vi har et godt beslutningsforslag her, og så skal vi altså også vedtage det. Det er nogle gode og fornuftige regler, der er nogle fornuftige standarder, og den bagatelgrænse på 30 minutter, som hr. Poul Henrik Hedeboe har refereret til mange gange, synes jeg også er fornuftig. Den vil vi gerne bakke op fra Enhedslistens side, og i det hele taget er det et så godt forslag, at Enhedslisten selvfølgelig vil stemme for det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne. Efter ham går vi til anden runde, og ministeren får selvfølgelig også ordet, for vi skal jo regularisere debatten.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg tror, jeg vil sige endnu en gang, at det er rart at komme på talerstolen efter hr. Rune Lund, for så er pulten simpelt hen næsten på plads. Men det er ikke den eneste grund, for jeg var også meget glad for bemærkningerne.

Dette beslutningsforslag, B 35, er jo fremsat for relativt lang tid siden, inden der var taget til-løb til at lave frivillige aftaler, og da togtproblemerne var på deres højeste. Det er baggrunden for forslaget. Vi havde fået en dato før jul til førstebehandling, men vi kunne godt se, at det

ville havne ved 11-tiden om aftenen, og det er ikke det mest optimale tidspunkt at behandle et forslag på, så derfor er det blevet til i dag. Men forslaget er alligevel ikke uaktuelt, for når der forhandles om en frivillig aftale, er det jo enormt vigtigt, at der kommer et politisk signal om, hvad der er rimeligt, og hvor vigtigt det er. Hvis der skal en frivillig aftale på plads, og den ene part er pendlerne, hvis organisation er repræsenteret af Forbrugerrådet, er det vigtigt at udmelde støtte til, at der skal ske noget på området.

Jeg har udspurgt de enkelte ordførere meget om kompensationsniveauet. Det har der så været forskellige bud på, og jeg vil kort ridse forslaget op, selv om det selvfølgelig er kendt.

Baggrunden for forslaget er som sagt de problemer, der har været med togdriften og den begyndende flugt fra tog til bil. I den situation er det nødvendigt at komme med nogle positive signaler til dem, der bruger den kollektive trafik, og forslaget er simpelt hen et led i det arbejde. Vi skal skabe noget positivt, hvis vi skal fastholde forbrugerne i den kollektive trafik.

Hr. Rune Lund sagde, at vi ikke er den skarpeste kniv i skuffen eller noget i den retning, og vi er i hvert fald ikke i front på området. Landene omkring os har indført garantier, og vi ved også, at der vil komme noget fra EU. Jeg ved og er glad for, at ministeren kommer på talerstolen, når jeg er færdig, for så kan jeg godt tillade mig at stille et ekstra spørgsmål, som jeg ikke nåede under mit første indlæg, og det er angående ankenævn. Forslaget lægger op til, at der ret hurtigt skal nedsættes et ankenævn, og hvor lang tid skal vi vente på et udspil fra EU? Hvis vi skal vente ret meget mere end 1 år, synes jeg, vi selv skal gøre noget i mellemtiden.

Kl. 14.25

Som jeg sagde før, vil jeg lige ridse forslaget kort op. Vi opererer med en bagatelgrænse på 5 pct. for indehavere af pendlerkort. Op til 5 pct. forsinkelser giver ingen compensation, og herefter er det forsinkelsesprocenten, som er afgørende for størrelsen af compensationen.

Vi går også ind for, at der skal være rimelighed i tingene. Når det gælder regularitet i togdriften, er der forskelle døgnet igennem. Der er jo noget, der hedder myldretiden, og der er perioder uden for myldretiden, så når man er tilmeldt som pendler, tilmelder man sig også for en bestemt tidsperiode. Det kan godt være, det er lidt bøvl, men med tidens moderne teknik må det kunne lade sig gøre at måle regulariteten

for den enkelte pendler i den periode på 3-4 timer, rejsen varer. Vi har valgt 3-timers-intervaller.

Som jeg har sagt adskillige gange, opererer vi med en halv time, når der er tale om almindelige rejser. En halv times forsinkelse skal udløse 25 pct. compensation, og i de udkast fra togoperatørerne, vi har set indtil nu, opererer man med en timegrænse. Vi foreslår følgende: Fra en halv til en hel time 25 pct., fra 1 til 1½ time 50 pct. og fra 1½ til 2 timer 75 pct. compensation. Man skal helt op på 3 timer, før der bliver tale om 100 pct. compensation, så det er lige før, man kan rejse til Skagen fra København.

Vi foreslår også, at hvis man er en halv time forsinket, skal man have mulighed for at benytte en alternativ transportform. Hvis vi nu forestiller os, at nogle personer er på vej lufthavnen, kan de ikke bruge compensationen efterfølgende, og så skal de f.eks. have lov til umiddelbart at tage en taxa for at kunne komme videre og nå deres fly til Langbortistan, eller hvor det nu kan være.

Forslaget om minimumsregler for information er blevet positivt modtaget af mange, så selv om det skulle ende med, at der kommer en frivillig aftale, er det jo ikke nødvendigt at lovgive, hvis aftalen rent faktisk lever op til de krav, vi stiller. Jeg forstod også på ministeren, at der er noget rimeligt på vej med hensyn til information, og det ville jo være dejligt, hvis det er tilfældet.

Jeg har stillet et spørgsmål angående ankenævn, fordi jeg ikke er sikker på, at det vil være tilfredsstillende at vente på EU, og jeg vil også meget gerne høre, om ministeren mener, at det vil være rimeligt at starte ved en halv time. Hvis alle mener, at der skal gøres noget, men mange også bruger ordet rimeligt uden at sætte nogen værdi på det, bliver det hele lidt værdiløst, og så er der altså behov for, at vi fra politisk hold kommer med et forslag og siger: Det skal være en halv time, færdig! Jeg har forstået, at i hvert fald De Radikale og Enhedslisten er med på, at det er et rimeligt niveau, og jeg kunne meget godt tænke mig, at flere var med på det.

Jeg takker i øvrigt for ordførernes indlæg. Der har været positive ord, men mange gange lidt for afbøjende. I virkeligheden var Socialdemokratiet, De Radikale og Enhedslisten meget positive, og det er jeg selvfølgelig meget glad for, og hvis ministeren rykker sig lidt ekstra, kan vi komme rigtig langt.

Hvis det ikke kun skal blive svævende ord, må vi altså arbejde hårdt for at formulere nogle præcise krav, som også kan være et politisk signal til dem, der forhandler lige nu: Der skal altså ske noget, det skal ikke være for flydende, og det skal ikke tage for lang tid.

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Poul Henrik Hedeboe, om det ikke er rigtigt, at det er selve resultatet og ikke, om noget bliver gennemført ved lovgivning eller via en frivillig aftale, som er det afgørende. Kan hr. Poul Henrik Hedeboe ikke være bange for, at beslutningsforslaget kan være med til at kortslutte den konstruktive forhandlingsproces, som allerede er i gang med deltagelse af de involverede parter?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Nu har forslaget jo været længe undervejs, så parterne ved godt, at det er et af elementerne, og at der er nogle, der har opmærksomheden rettet mod området. Man kan altså sige, at det har haft en pressende funktion.

Kl. 14.30

Men jeg har allerede under bemærkningerne til ministeren og også til andre sagt, at det faktisk er resultatet, der er afgørende. Jeg tror bare på, at det betyder noget, at det politiske niveau melder ind og siger, at det her er vigtigt, men også angiver en retningslinje for, hvor store de krav skal være. Det skal ikke bare være sådan, at de mener, det skal være godt nok, nej, det *skal* være godt nok.

(Kort bemærkning).

Jacob Jensen (V):

Nu har hr. Poul Henrik Hedeboe flere gange forsøgt at spørge om den politiske holdning til, hvad et passende niveau er. Så kunne jeg godt tænke at spørge hr. Poul Henrik Hedeboe, hvorfor han mener, at vi her fra centralt hold bedre skulle vide, hvad et passende niveau er for en kompensation, end de pendlers talerør, der er gennem eksempelvis Forbrugerrådet, pendler-talsmænd m.v., som jo er med i de her forhandlinger og har givet input til forhandlingerne. Hvorfor skulle vi her fra centralt hold vide bedre end dem, som egentlig er berørt af forsinkelserne?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Meget simpelt: Vi har en kollektiv trafik med nogle brugere, som har haft hårde tider, og de skal have en positiv historie. Og hvis vi vælger 1 time som forsinkelsesgrænse for at opnå kompensation, så er det set med dagligdagens øjne, set med pendlerens øjne, set med togbrugerens øjne altså en narresut, hvis man går ud og kigger på hverdagen, og derfor bliver vi nødt til at gå længere ned. Så simpelt er det.

Det er også for at støtte den part, som repræsenterer togbrugerne i denne sag, og de har lige præcis den grænse. Den er vurderet. Der er tænkt meget over den. Det er et politisk signal om, at det er det rimelige sted at lande.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Der er nogle, der af og til har den opfattelse, at hvis man sidder i den ene side af salen, den borgerlige, så er man imod det her forslag, og hvis man sidder i venstre side af salen, så er man for det. Jeg vil gerne sige, at sådan opfatter jeg ikke situationen, for uanset om man tilhører det ene eller det andet parti, så er det irriterende at blive udsat for forsinkelser, og det virker også urimeligt. Det er bare for, at der ikke sådan skal komme for meget partipolitik i det, det er der ingen grund til, for det er noget, der optager os alle sammen.

Hr. Poul Henrik Hedeboe talte om, at der var givet mange politiske signaler. Han håbede, at jeg havde opfattet dem. Det har jeg bestemt. Hr. Poul Henrik Hedeboe sagde også, at vi også skal vurdere rimeligheden i det, der er sagt. Det er jeg enig i. Det skal vi nemlig. Der findes jo altid ekstremer på hver side, som f.eks. vil vælge 5 minutter som grænse. Det kan jo ikke lade sig gøre. Men man skal finde nogle afgrænsninger, som er fornuftige.

Jeg vil gerne sige til hr. Poul Henrik Hedeboe og dem, der i øvrigt lytter til det her, at jeg synes, der indgår nogle ting i disse her overvejelser, vi skal være helt åbne over for. Der indgår f.eks. hyppigheden i antallet af afgang fra et bestemt sted og til, hvor man skal hen, altså fra Næstved til København. Kører det hver halve time eller kører det et andet sted fra kun hver anden time? Det må med ind i overvejelserne.

På en eller anden måde synes jeg også, at afstanden spiller en rolle for, om man siger en halv eller en hel times forsinkelse, før det tæller. Det er mere sandsynligt, at man kommer en time for

sent, hvis man kommer fra Aalborg, end hvis man kommer fra Næstved til København, for at tage et eksempel. Så det synes jeg også skal ind i vores overvejelser.

Det skal også ind i vores overvejelser, om man er pendler, for så er det jo simpelt hen et spørgsmål om at finde ud af og have en bevisbyrde for, hvornår man kommer for sent, uden at det skal være for administrativt bøvlet, hvorimod den nemmeste måde at registrere det på f.eks. er, hvis man har en pladsbillet. Jeg kan sige – i modsætning til, hvad hr. Poul Henrik Hedeboes opfattelse er, han jo ikke har hørt de forhandlinger, der er – at begrebet en halv times forsinkelse altså i allerhøjeste grad indgår i den oversigt, som DSB selv har spillet ud med.

Så det er ikke således, at 1-times-grænsen er en nedre grænse. Den går fra en halv time og op til tre timer, og den går fra en kompensation på 25-50 pct. op til 100 pct. Så det er altså ikke sådan, at noget er sort eller hvidt her. Jeg synes, at de forhandlinger, der er i gang, er gode, og jeg lover at være meget åben omkring dem, sådan at borgerne, som benytter togene, og som har haft grund til at være utilfredse i det sidste halve års tid, præcis ved, hvad det handler om.

Kl. 14.35

Så er der spørgsmålet om ankenævnet for at tage det til sidst. Der er det således, at EU behandler sagen i øjeblikket. Den skal inden for en overskuelig fremtid behandles i Europa-Parlamentet, og vi sigter mod, at ankenævnet skal træde i kraft allersenest, og jeg gentager *senest* 1. januar 2007, altså kort efter at selve ordningen er trådt i kraft. Jeg siger allersenest. Det kan være, det er samme dag, hvis EU får gjort sig færdig, men der er altså et meget kort spænd derimellem.

Så jeg tror på, og jeg kan høre på det, der er sagt i dag, at vi finder en yderst acceptabel og fornuftig løsning.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør ind-

sigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om mindre afhængighed af olie i transportsektoren.

Af Marie Fugl (SF) m.fl.
(Fremsat 27/10 2005).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Tak for forslaget fra Socialistisk Folkeparti. Det giver mig nemlig anledning til at præcisere regeringens politik vedrørende biobrændstoffer til transport.

Transportsektoren er i dag næsten helt afhængig af olie. Det indebærer miljøproblemer, ikke mindst i form af CO₂-udslip. Desuden giver det anledning til overvejelser om den langsigtede energiforsyningssikkerhed, som understreges af de seneste års stigning i oliepriserne. Regeringen har derfor sympati for intentionerne bag forslaget og bestræbelserne på at udvikle et alternativ til olie i transportsektoren.

Derfor støtter vi også aktivt disse bestræbelser, og vi har allerede sat et arbejde i gang med at undersøge, hvordan vi konkret kan styrke indsatsen. Jeg tror egentlig, at vi alle er enige i det fornuftige i at styrke forskningsindsatsen på området, og at diskussionen først og fremmest står om den hensigtsmæssige rækkefølge og tempoet i initiativer, der fremmer anvendelsen af biobrændstoffer.

Når vi taler om anvendelsen af biobrændsler og vedvarende energi i det hele taget, vil jeg gerne understrege, at Danmark her er et af de førende lande i EU i modsætning til det indtryk, nogle forsøger at skabe. Således kommer 11 pct. af vores energiforbrug fra biomasse mod 4 pct. i hele EU. Det synes jeg skal siges klokkeklart. Regeringen har desuden positive forventninger til et øget bidrag fra biomasse og anden vedvaren-

de energi til den danske energiforsyning i de kommende årtier.

Europa-Kommissionen har i december 2005 fremlagt en ny biomassehandlingsplan. Her er målet at fordoble anvendelsen af biobrændsler i EU fra 4 til 8 pct. af energiforbruget. Det er altså et mål, som Danmark for længst har mere end opfyldt, i øvrigt i vid udstrækning gennem anvendelse af rest- og affaldsprodukter.

Herhjemme har vi i bred politisk enighed valgt at anvende biomassen til produktion af varme og el til gavn for både miljø og forsyningssikkerhed. Det er ikke gratis, men med dagens teknologier er det den mest effektive energimæssige udnyttelse af biomassen i Danmark.

Og nu kort til B 20. B 20 opfordrer regeringen til at anvende en bestemt mængde biobrændstoffer samt styrke forskning og udvikling vedrørende nye biobrændstofproduktionsteknologier. Det foreslås at meddele Europa-Kommissionen, at Danmark er parat til at forpligte sig til at anvende 5¾ pct. biobrændstoffer inden udgangen af 2010 under den forudsætning, at der åbnes mulighed for at påbyde tilsætning af biobrændstoffer til benzin og diesel.

Konkret ønskes der i Danmark anvendt bioætanol og det, der hedder DME, produceret på organiske restprodukter. Til dem, der ikke ved, hvad DME betyder, skal jeg sige, at det betyder dimethylæter. Det er soleklart for enhver, der ser på dette her.

Ifølge forslaget skal der forskes og udvikles i produktion af bioætanol, DME og andre alternativer til benzin og diesel baseret på rest af affaldsprodukter. Det skal finansieres ved at fjerne den ordning, der fritager landbruget for dieselolieafgift.

Kl. 14.40

Biobrændstoffer produceres i dag med velkendte og traditionelle såkaldte førstegenerationsteknologier, det vil sige på basis af fødevarer og foderemner som sukker, hvede, majs, rapsfrø osv. Ved denne produktionsmetode er biobrændstofferne ret dyre sammenlignet med benzin og diesel.

Anvendelsen af sådanne biobrændstoffer udgør altså en dyr metode til at reducere CO₂-udslippet selv med dagens høje oliepriser, og da der hurtigt beslaglægges store landbrugsarealer, kan teknologien ikke for alvor bidrage til at mindske olieafhængigheden.

I bemærkningerne til forslaget udtrykker SF ønske om, at biobrændstoffer produceres på organiske restprodukter og affald, altså det, man

kalder andengenerationsteknologier. Jeg kan godt se de yderst lovende muligheder heri. Det forhold, at man udnytter restprodukter, skaber mulighed for en større, billigere og mere miljøvenlig produktion, hvis teknologiudviklingen krones med tilstrækkeligt held.

Men disse teknologier er ikke færdigudviklede. De skal først udvikles til at kunne fungere i en industriel storskala, og det skal demonstreres i praksis, at det kan ske til realistiske omkostninger.

Det er derfor, vi allerede støtter forskning og udvikling i andengenerationsteknologier hos Danmarks Tekniske Universitet, Energi 2, Novozymes m.fl. Jeg har netop aflagt et meget spændende besøg hos Novozymes for at blive orienteret om deres arbejde med biobrændstoffer. Bl.a. gør Novozymes en stor indsats for at effektivisere andengenerationsteknologierne. Desuden samarbejder Elsam, Risø og Landbohøjskolen i et stort EU-støttet udviklingsprojekt vedrørende samproduktion af bioætanol, el og varme på halm.

Energistyrelsen har i sin forskningsstrategi udpeget andengenerationsteknologier til produktion af bioætanol og DME på organiske restprodukter som de mest perspektivrige indsatsområder inden for biobrændstoffer.

Jeg har desuden i forlængelse af regeringens langsigtede energistrategi nedsat en arbejdsgruppe om alternative drivmidler som biobrændstoffer, naturgas og brint i transportsektoren. Arbejdsgruppen skal inden udgangen af i år – bemærk, det er i år – fremlægge forslag til styrkelse af teknologiudviklingen på området. I øvrigt forskes der også i udlandet intensivt i andengenerationsteknologier. Det er også noget, Europa-Kommissionen ønsker at prioritere højt i det syvende rammeprogram.

Trods hele denne indsats må vi erkende, at på denne side af 2010 vil andengenerationsteknologierne næppe blive konkurrencedygtige med de traditionelle produktionsmetoder, jeg siger næppe, det kan jo nogle gange komme i hop.

Hvis man anvender 5¾ pct. biobrændstoffer i 2010, vil der altså efter alt at dømme blive tale om biobrændstoffer produceret med de traditionelle produktionsmetoder på de traditionelle afgrøder, altså på basis af fødevarer og foderemner. Der vil ikke blive tale om de andengenerationsteknologier, som forslagsstillerne angiveligt, sådan forstår jeg det i hvert fald, ønsker at tage i anvendelse. En dansk produktion af bioætanol som tilsætning til benzin ville således formentlig

ske på basis af hvede og måske sukkerroer, eventuelt avlet på brakarealer.

Vurderet ud fra de aktuelle markedsvilkår er det dog sandsynligt, at en stor del af et dansk forbrug af ætanol ville blive dækket ved import fra Brasilien.

Vedrørende diesel kan man ikke tilsætte DME, som er en luftart. DME kan anvendes i særlige motorer, som ikke er kommercielt tilgængelige i dag, det synes jeg også at man skal se i øjnene. DME har en tidshorizont for anvendelse, som er længere ude i fremtiden og kræver endnu mere forskning. I dag er det biodiesel, som man blander i diesel. Biodiesel produceres i Danmark på rapsfrø, som eventuelt er avlet på brakarealer.

Forslagsstillerne opererer med, at regeringen skal meddele Europa-Kommissionen, at en dansk forpligtelse om 5¾ pct. biobrændstoffer i 2010 forudsætter, at der åbnes mulighed for at pålægge olieselskaberne at tilsætte en bestemt andel biobrændstoffer til benzin og diesel.

Det er ikke nogen enkel sag. I dag er det således ikke muligt at tilsætte mere end 5 pct. biobrændstof målt i energienheder, som er opgørelsesmetoden i EU's brændstofdirektiv.

Begrænsningerne på de mængder biobrændstoffer, der kan tilsættes, udgår fra EU-bestemmelser og standarder, som er begrundede i miljømæssige, sundhedsmæssige og tekniske hensyn. Europa-Kommissionen overvejer muligheden for at ændre disse begrænsninger, men vi er nødt til at afvente resultatet af dette arbejde.

Af bemærkningerne til forslaget fremgår desuden, at det er en forudsætning, at målet på 5¾ pct. gøres bindende for medlemsstaterne. Jeg synes ikke, det er realistisk eller ønskeligt at stille sådanne krav.

Kl. 14.45

Det oprindelige forslag til biobrændstofdirektivet rummede bindende forpligtelser. Der var massiv modstand herimod blandt medlemsstaterne, og man endte derfor med det nuværende direktiv med ikkebindende målsætninger. Jeg synes ikke, man bør rejse spørgsmålet så kort tid efter; det vil ikke blive taget seriøst. Desuden er regeringen modstander af kvantitative delmål for bestemte teknologier, da sådanne delmål ikke er forenelige med kravet om mest miljø for pengene.

Regeringen følger udviklingen meget nøje. Så længe det er billigere at udnytte biomassen til produktion af varme og el med fordel for miljø

og forsyningssikkerhed, er det her, vi først og fremmest lægger indsatsen for anvendelsen.

Regeringen har som nævnt nedsat en arbejdsgruppe, der inden udgangen af i år, altså senest om 11 måneder, skal fremsætte forslag til styrkelse af teknologiudviklingen inden for biobrændstoffer og alternative drivmidler i det hele taget. Arbejdsgruppen skal også udarbejde oplæg til en foreløbig fastsættelse af Danmarks vejledende biobrændstofmål ved udgangen af 2010 i henhold til EU's biobrændstofdirektiv.

Regeringen vil anvende arbejdsgruppens analyser og anbefalinger, inden vi tager nye konkrete initiativer. Derfor kan regeringen ikke støtte dette forslag.

Jeg beklager formand, at min tale blev for lang, men jeg syntes, jeg ville forsøge at komme hele vejen rundt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev den faktisk ikke, der var 4 minutter igen. Men så er der foreløbig tre korte bemærkninger, og den første er fra hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Den bærende argumentation i ministerens tale er jo, at det er bedre for miljøet at bruge biomasse på anden vis end til at lave biobrændstoffer, altså typisk til at lave biogas og på den måde få en høj energiudnyttelse. Det er jo helt rigtigt, hvis man kigger på biomasse som noget, man skal bruge til f.eks. at fortrænge CO₂-udslip med.

Men det, jeg synes er kernen her, er, at de sidste års udvikling og sådan set også de sidste ugers udvikling jo viser, at ud over vores CO₂-problematik har vi en helt anden problematik, som handler om forsyningssikkerhed i forhold til olie.

Oliepriserne er tredoblet på 3 år. USA's præsident er nu ude at sige, at USA på 20 år vil reducere deres olieafhængighed med 75 pct., og imens skal vi altså stå her og fedte med, om vi skal forpligte os til 0,0, 0,1 pct. eller 5 pct. i forhold til EU's biobrændstofdirektiv, og regeringen har nedsat udvalg nummer, jeg ved ikke hvad, der skal barsle engang, jeg ved ikke hvornår. Det har man efterhånden haft kørende i mange, mange år, men det skulle så komme i år.

Jeg må spørge ministeren: Er det ikke for sløvt?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg sagde, at jeg holdt en lang tale, fordi jeg gerne ville til bunds i det, og så er jeg selvfølgelig ked af, at hr. Martin Lidegaard ikke har hørt ordentligt efter.

Jeg sagde, at denne arbejdsgruppe skal være færdig i år. Det er ikke noget, der ligger langt ude i fremtiden, men når vi taler om at bruge mange penge, så er det jo vigtigt, at vi gør det ordentligt, og det er vigtigt, at vi helt klart beslutter, hvad vej vi vil gå, og ikke bare tager sådan nogle hovsaløsninger, fordi det nu er moderne.

Jeg vil da gerne sige, at ud over at jeg har talt om forskningspenge, som vi har anvendt, så ved hr. Martin Lidegaard ligesom alle andre i salen, at Globaliseringsrådet jo også kommer med sin rapport ganske snart, og der vil jeg da bestemt tro, at der vil indgå øget forskning netop på dette område. Jeg har af gode grunde ikke set den, men jeg forventer, at der vil være gode muligheder på det område her.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det forstår jeg sådan, at ministeren sådan set anerkender, at der er en ganske særlig problemstilling i forhold til olie, som vi kan sige går længere og er lidt anderledes end vores almindelige CO₂-diskussion.

Olien gør, at vi er utrolig afhængige både i Danmark og på europæisk plan af lande som Saudi-Arabien, Rusland osv., og olien gør, at vores omkostninger til transport stiger dramatisk i de her år.

Er det ikke lidt mærkeligt, at vi i vores diskussioner skal ligge og sejle rundt nede i de der meget, meget lave procentsatser i stedet for, som vi har tradition for i Danmark, at gå lidt foran. Når nu USA siger 75 pct. ned, når nu Sverige siger over 100 pct. vedvarende energi inden for ganske få årtier, er det så ikke på tide, at vi i Danmark i erkendelse af den nye virkelighed, vi står over for, både sikkerhedsmæssigt, miljø-mæssigt, men ikke mindst forsyningsmæssigt, ikke skal være den allersidste i klassen, der går frem, men måske hæver, skal vi så bare sige, fra 0,1 pct., det er vores nuværende målsætning, kan jeg forstå, til 5 pct.? Det er altså ikke en revolution, det er jo ikke et meget dramatisk skridt at tage.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg gentager, hvad jeg sagde i min tale: Vi er altså en af dem, der udnytter biomassen allerhøjest. Jeg sagde 11 pct. mod 4 pct. i EU i gennemsnit. Så jeg synes ikke, det er en rimelig måde at stille tingene op på.

Så er det rigtigt, at USA's præsident holdt en tale i nat. Det er vel for meget at sige, at fordi USA kommer med et nyt udspil, skal vi ændre vores fra dag til dag, når vi netop har en analysegruppe siddende, der skal fange alle de signaler, også dem, der kom fra den amerikanske præsident, således at vi har et ordentligt besluthingsgrundlag i stedet for den her zigzagkurs, som jeg ikke bryder mig ret meget om, fordi den meget sjældent giver de ønskede resultater.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ministeren sagde i sit indledende indlæg, at det var for dyrt, og gentog det over for hr. Martin Lidegaard, hvor han oven i købet understregede, at vi skal bruge rigtig mange penge. Hvad er det for nogle rigtig mange penge, vi skal bruge?

Som vi skriver i beslutningsforslaget, koster det den enkelte bilejer 2 kr. ekstra for en tankfuld benzin, hvis man tilsætter 10 pct. bioætanol – 2 kr.! Det er betydelig mindre end det, man i øvrigt sparer, hvis man tager hen og tanker om søndagen, hvor benzinen er billig. Er det mange penge, eller hvad er det for nogle mange penge, der bliver talt om?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Umiddelbart set er det ikke særlig mange penge, men det er stadig væk et spørgsmål om, at vi er nødt til at beslutte, hvad vej vi vil gå, så vi ikke får hovsaløsninger eller zigzagløsninger, som jeg sagde til hr. Martin Lidegaard. Derfor er der ingen ændringer i mit svar i forhold til det, jeg gav hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren gik lidt på retræte med det med de mange penge. Det ville også have været mærkeligt andet – stillet over for 2 kr. pr. tankfuld.

Ministerens andet argument er, at han vil undgå zigzagkurs. Hvilke andre mellemløsning-

ger kan ministeren overhovedet se på det her område ud over to ting: Krav om øget effektivitet til biler, som kræver en EU-aftale, og bio-brændsler?

Kan ministeren overhovedet se andre kortsigtede mellemtrin til at nedbringe det alt, alt for høje olieforbrug, vi har i transportsektoren?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Stadig væk synes jeg altså, at det er et forkert udgangspunkt at sige, at man vil finde nogle mellemløsninger. Skal vi ikke prøve at finde nogle løsninger, som vi kan opnå enighed om, baseret på nogle ordentlige vurderinger og analyser, sådan at vi træffer nogle rigtige beslutninger og ikke nogen mellemløsninger? Det er det, jeg gerne vil have.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er jeg sådan set enig med ministeren i, at i hvert fald første del af SF's forslag nok ikke er den rigtige vej at gå. Men jeg ville være endnu mere enig med ministeren, hvis jeg kan forstå det, han har sagt indtil nu, på den måde, at han synes, der er behov for en klar øgning af indsatsen for at finde en løsning på det problem, vi står med, med hensyn til olieafhængigheden, og at der altså skal afsættes flere penge til målrettet investering i forskning, udvikling og anvendelse af brintteknologi, el og andre nye energiformer.

Hvis det er det, ministeren siger, så kan vi jo bare ærgre os over, at den nuværende regering, da den trådte til efter SR-regeringen, afviklede en række gode ordninger på det her område, og så efter nogle års betænkningstid kan komme med nogle måske fremadrettede forslag.

Jeg går ud fra, at meningen i det, ministeren siger, er, at der skal afsættes flere penge til det her område i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg konstaterer, at hr. Per Clausen er enig med mig, og det bekymrer mig selvfølgelig lidt.

Jeg er nødt til at vende tilbage til at få lavet nogle ordentlige analyser af hvert et behov, der er. Jeg erkender, ikke mindst efter præsident Bushs tale forleden dag, en meget interessant tale, som jeg har nærlæst, at det er rigtigt, at tinge-

ne udvikler sig, og at tingene udvikler sig hastigt.

Men det udvalgsarbejde, vi har sat i gang, involverer jo også mennesker, der orienterer sig om, hvad der sker i verden, og derfor vil de komme med forslag til regeringen om, hvad vej vi skal gå. Det er det, vi afventer. De skal være færdige inden udgangen af dette år. Der er jo ingen, der siger, at de skal være færdige den 31. december. Det kan godt være, de har behov for at komme ud med ting f.eks. allerede den 30. september, og det er der jo ikke så særlig langt til.

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det synes jeg da lyder positivt, og det er selvfølgelig godt. Selv om ministeren ikke siger det direkte – det er vel også, fordi det er Globaliseringsrådet, finansministeren, måske statsministeren, der i virkeligheden bestemmer, at der skal bruges flere penge på det her område – opfatter jeg, at det må være formålet med det arbejde.

Det, jeg alligevel ikke helt kan forstå, og det er vel også en af forklaringerne på, at der nu dukker en mellemløsning op, som måske ikke er særlig holdbar, hverken angående energiforsyningen eller miljømæssigt, er, at regeringen har forsømt at beskæftige sig seriøst med det her område i årevis.

Man startede jo, da man kom til, med at afvikle en række ordninger, derefter har man så brugt en række år på ikke rigtig at foretage sig noget, og nu har man så opdaget, at der er et problem, og der bliver så nedsat en arbejdsgruppe.

Ministerne må indrømme, at det er lidt sent, og problemet er, at hvis ikke vi får gang i de rigtige holdbare løsninger meget hurtigt, så ender vi jo med at skulle acceptere mellemløsninger, som ikke er ret gode.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er jeg enig i. Det er det, jeg prøver at sige som svar på alle spørgsmålene.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg tror, at det samlede Folketing vil være enig i, at det, der er perspektivet i det her, er, hvis de her biobrændsler eller bioætanol bliver produce-

ret på restprodukter. Jeg tror ikke, det er der, den store diskussion kommer her i dag.

Men jeg vil godt vende lidt tilbage, for vi havde rent faktisk en forespørgsel om fuldstændig det samme emne den 1. juni 2004, nemlig om Danmark ikke skulle leve op til det her, hvor oppositionen fremsatte et forslag til vedtagelse, som desværre ikke blev vedtaget, fordi regeringen stemte imod.

Allerede dengang var man jo i gang med andengenerationsprojekter. Det var man også sidste år, dengang regeringen nedsatte det der hurtigtarbejdende udvalg, der skal være færdig ultimo 2006 – hurtigtarbejdende på halvandet år. Det vil sige, vi risikerer at være henne i 2007, før der kan komme nogle heroiske beslutninger på det her område.

Synes ministeren, at det er den rigtige måde at behandle forskningsinstitutioner og erhvervsliv på, som jo rent faktisk står med nogle teknologier nu i anden generation, som skal ud og markedsmodnes, at de ikke har fået et reelt politisk klart svar fra regeringen hen over 3 år?

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg synes, hr. Torben Hansen får det til at lyde, bevidst eller ubevidst, som om der ikke sker noget på området. Jeg husker ikke tallet, men det er omkring 300 mio. kr., der bruges på forskning i øjeblikket. Det kan være, det er 290 mio. kr., det kan jeg ikke huske sådan i detaljer. Det er vel ikke så særlig langt fra det beløb, der blev brugt i den tidligere regerings tid, så vidt jeg husker.

Jeg synes, det er et forkert udgangspunkt at sige, at der ikke bliver brugt noget til det, men det er jo fantastisk vigtigt, at vi bruger pengene rigtigt, og der er det altså, vi tillader os at have den mening, at det skal vi være sikre på vi vil gøre i fremtiden, for det er rigtigt, hvad hr. Per Clausen konkluderede på mine vegne. Jeg sagde det ikke, men jeg er enig i, at jeg tror, der vil blive brugt betydeligt flere penge på forskning i fremtiden på dette område. Enig.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Det skal da kun glæde mig, hvis regeringen vil til at bruge flere penge på forskningen. De statslige forskningsbevillinger til energiforskning var i 2000-2001 på 646 mio. kr. De vil i 2005 være på 147 mio. kr. Det vil sige, man har fjernet, hvad der stort set svarer til 80 pct. Så har elseskaber-

ne lagt noget oveni, men det er jo sådan set betalt af forbrugerne og ikke af skatteborgerne.

Synes ministeren, hvis vi skal have den diskussion, nu har ministeren selv rejst den, at den reduktion fra 646 mio. kr. til 147 mio. kr. over 5 år, er at udvise rettidig omhu i forhold til energiforskning og også i forhold til forskning i alternative drivmidler?

Det er tallene, og det kan ministeren selv forvisse sig om i de forskellige finanslovsforslag.

(Kort bemærkning).

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det kan jeg også forsikre hr. Torben Hansen om at jeg vil forvisse mig om, for det er ikke de tal, der er oplyst over for mig. Jeg skal give hr. Torben Hansen et skriftligt svar på spørgsmålet. Han behøver ikke at stille det. Jeg har helt præcist hvert ord, han sagde.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til transport- og energiministeren, og vi starter så ordførerrækken. Den første ordfører er Venstres ordfører, hr. Eyvind Vesselbo.

Eyvind Vesselbo (V):

SF har fremsat et beslutningsforslag om mindre afhængighed af olie i transportsektoren, og det er jo meget sympatisk. Det er også et emne, som optager Venstre meget, da olieforbruget i transportsektoren udgør et alvorligt miljøproblem, samtidig med at olien er en knap og dyr ressource, der på et eller andet tidspunkt, som vi jo alle ved, vil slippe op.

Kl. 15.00

Biobrændstoffer er derfor et muligt alternativ til olie. Men i modsætning til SF vil vi ikke bare kaste Danmark ud i beslutninger om bestemte målsætninger på området, hvor vi ikke i tilstrækkelig grad kender hverken de økonomiske eller miljømæssige konsekvenser af sådan en beslutning.

Først og fremmest er det nødvendigt med en fortsat teknologiudvikling med henblik på at udvikle biobrændstoffer, der er konkurrencedygtige med olie. Det er der særligt fokus på i den »Energistrategi 2025«, som regeringen præsenterede før sommerferien, og som der også vil være fokus på i de forhandlinger, der er i de kommende måneder, om udmøntningen af denne energistrategi.

Sideløbende med det arbejde har transport- og energiministeren, hvilket ministeren jo selv

nævnte, nedsat en arbejdsgruppe om alternative drivmidler som biobrændstoffer, naturgas og brint i transportsektoren. Og som hr. Martin Lidegaard så kan høre nu, skal den inden udgangen af 2006 bl.a. fremlægge forslag til styrkelse af teknologiudviklingen, undersøge muligheden for omkostningseffektiv anvendelse og udarbejde oplæg til en foreløbig fastsættelse af Danmarks vejledende biobrændstofmål ved udgangen af 2010 i henhold til EU's brændstofmål. Og på finansloven for 2006 er der afsat 60 mio. kr. over 3 år til en forsøgsordning med biodiesel.

På den måde gør regeringen et helhjertet forsøg på at skubbe udviklingen af alternative biobrændstoffer i gang. Der er både vilje og lyst, hvilket man jo også hørte i ministerens tale, til at fremme biobrændstofferne i Danmark. Vi skal bare sikre os, at det sker på den rigtige måde og uden at vi vælter en masse nye omkostninger over på forbrugerne.

På den baggrund må vi afvise SF's beslutningsforslag, med henvisning til, som ministeren også klart gav udtryk for, at regeringen arbejder seriøst med at undersøge fordele og ulemper ved biobrændsler, herunder også med at sikre flere penge til en fortsat forskningsindsats på området.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig tre korte bemærkninger, først en fra hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Man får det indtryk, når man hører Venstres ordfører tale, at det beslutningsforslag, der ligger her, er en mindre revolution, altså at det simpelt hen er at binde den danske befolkning, skatteyderne og bilejerne til nye gigantiske omkostninger.

Men måske skal vi lige gøre seerne opmærksom på, at på det her område i forhold til at formindske vores afhængighed af olie – olie fra Saudi-Arabien, olie fra Mellemøsten, olie fra Rusland – havde denne regering 0,0 pct. som målsætning. Så klagede Kommissionen, og regeringen ændrede det så heroisk til en målsætning på 0,1 pct.

Det her forslag går i al sin enkelhed ud på, at Danmark bare gør som alle de andre europæiske lande eller stort set alle de andre europæiske lande og tilslutter sig den fælles erklæring på 5,75 pct. frem mod 2010. Det er ingen revolution, det er bare et forsøg på at skubbe den danske

vogn på det her område lige så stille og roligt i gang.

Og regeringens mange forskellige udvalg må for min skyld gerne arbejde færdigt i de måneder eller år, det nu kommer til at tage. De har jo arbejdet længe allerede. Men det er jo ikke nogen revolution, vil jeg gerne sige til hr. Vesselbo, det er bare et forsøg på en start. Kan Venstre ikke støtte det?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Næh, men jeg er enig i, at det ikke er nogen revolution. Jeg mener bare, at det er den forkerte måde at gøre det på, for man skal da ikke binde folk til noget, man ikke ved hvad konsekvensen er af. Og derfor er det da ligegyldigt, om det er en revolution eller ej, det kunne jo i nogle sammenhænge være udmærket, men det, der er problemet her, er, at det er en forkert fremgangsmåde, der foreslås i det her forslag.

At binde folk til noget, man ikke kender konsekvensen af økonomisk og miljømæssigt, er da forkert. Vi så jo lidt af katastrofen, da den tidligere regering med radikal støtte bandt Danmark til at reducere CO₂-udslippet med 21 pct. – i øvrigt ud fra, at man ikke engang vidste, hvad basisåret var for noget. Og så fandt man ud af, at det pludselig var 5 mio. ton mere, der skulle reduceres, end man havde bundet Danmark til. Altså, det var det, man oplyste.

Så vi fortsætter ikke den linje. Vi vil gerne vide, hvad vi gør.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg er lettere forundret over hr. Vesselbos indlæg. Jeg troede, at den danske miljøminister kæmpede bravt og inderligt for at få nye bindende målsætninger efter 2012 i forbindelse med Kyoto-protokollen. Det er da i hvert fald det, der har stået i aviserne, og det, som statsministeren har bekræftet. Men jeg forstår nu, at det altså ikke er Venstres politik. Det bekræfter jo kun en teori, jeg har haft længe om, at der er ret stor forskel på konservativ politik og Venstrepolitik.

Kl. 15.05

Det her handler i og for sig ikke kun om CO₂. Det her handler om Danmarks afhængighed af olie, den olie, som støt og roligt bliver dyrere, altså vores afhængighed af de steder i verden, vi ikke har lyst til at være afhængige af. Hvor lang

tid skal der gå, før Venstre synes, at der skal gøres et eller andet på det område?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil godt sige, at jeg er fuldstændig enig med miljøministeren i, at vi skal overholde de aftaler, Danmark har indgået. Det, jeg bare sagde, var, at vi ikke bruger samme procedure som den tidligere regering, nemlig at vi bare siger et eller andet tal og så binder os til det uden at kende de økonomiske og miljømæssige konsekvenser. Og det gælder på alle områder, så det tror jeg ikke vi kan blive meget uenige om, jo, måske med De Radikale, men ikke i regeringen.

Og med hensyn til hvornår man vil forpligte sig til noget på det her område fra Venstres side: Det vil vi, når vi ved, hvad vi gør, og det er jo bare en gentagelse af det, jeg sagde før. Vi vil gerne kende de økonomiske betingelser, de miljømæssige og de naturmæssige konsekvenser af at indføre det her.

Som jeg sagde i mit indlæg, er biobrændstof et muligt alternativ til olie. Det kunne også komme ind under det, som hr. Martin Lidegaard selv har nævnt på et tidspunkt, nemlig forsyningssikkerheden. Jeg mener også, at transport- og energiministeren meget klart sagde, at der skal noget forskning til, så det her eventuelt kan blive en mulighed.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil da meget gerne vide, hvad det er for nogle økonomiske konsekvenser, Venstres ordfører ikke kender i det her. Det står sådan set i forslaget, hvad det koster. Det koster ingen afgiftslettelser. Det koster 2 kr. inklusive moms pr. tankfuld benzin. Det kræver ikke, at man omstiller de nuværende biler. Er hr. Vesselbo enig i det? Det forudsætter ikke, at det hele produceres i Danmark. Hvis det skulle produceres i Danmark, ville det i øvrigt være på en mindre del af landbrugsarealet. Vi går klart efter, at det er restprodukter, der er perspektivet i det her.

Hvad er det for nogle konsekvenser, hr. Vesselbo ikke kender? Er det prisen? Er det den miljømæssige omkostning? Kan jeg ikke godt få et klart svar på det, et præcist svar, helst ikke sådan et udenomssvar?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jo, det, der er problemet, er jo for det første, at man i det beslutningsforslag her beder om at få fastsat et konkret mål for år 2010. Der er det, jeg siger, at vi jo må vide, hvad vi gør, inden vi fastsætter noget som helst mål. Og der er vi uenige med SF.

Jeg er helt klar over, at det ikke er noget, SF regner med, at man skal gøre. Man kan bare sætte et mål uden at vide det. Det, der står i det beslutningsforslag, er jo ikke nødvendigvis en naturlov, for der ligger jo nogle beregninger i den klimastrategi, som regeringen har fremlagt, og som siger, at skal man indføre biobrændsel, så vil en afgiftsnedsættelse koste op mod 800 mio. kr. for netop det forslag, som SF kommer med.

Så derfor regnes der på, om der med den oliepris og den udvikling, der har været, siden klimastrategien blev fremlagt, er nogle ændrede vilkår, og derfor er det, jeg siger, at vi jo må kende de faktuelle økonomiske, miljømæssige og naturmæssige konsekvenser, inden vi fastlægger et krav.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det lyder altså, som om hr. Vesselbo ikke har læst forslaget, så derfor vil jeg gerne have hr. Vesselbo til at bekræfte, at der i vores forslag netop ikke indgår afgiftslettelser, og at de 800 mio. kr. derfor enten er hentet ud af luften eller også er hentet ud af hr. Vesselbos eget indre, fordi han måske gerne vil have afgiftslettelser og dermed yderligere subsidiering af landbruget.

Vil hr. Vesselbo gerne bekræfte, at der intet står om afgiftslettelser, og at det er korrekt og en korrekt beregning, at hvis man tilsætter 10 pct. bioætanol, så koster det 2 kr. pr. tankfuld benzin, man tanker på en tankstation? Vil hr. Vesselbo være venlig at bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil kun bekræfte, at vi ikke vil være med til at sætte et mål på det her, medmindre vi kender de økonomiske, miljømæssige og naturmæssige konsekvenser af beslutningen. Og så kan vi da godt stå her og diskutere, hvad der står i det her beslutningsforslag, men det, der står i beslutningsforslaget, er ikke mit udgangspunkt for at tage en beslutning. Det er de mere reelle betragtninger, som bliver lavet i ministerierne, jeg tager udgangspunkt i.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg kunne forstå på hr. Eyvind Vesselbos tale, at 0,1 pct. var et helhjertet forsøg på at leve op til det her. Hvis det er et helhjertet forsøg, vil jeg nødig se et halvhjertet forsøg. Det må jo være et rundt nul.

Med hensyn til det med, at man skal kende konsekvenserne af et mål, gælder det også, når vi generelt snakker om energipolitik – vi snakkede nu om »Energistrategi 2025« – at Venstre heller ikke vil være med til at opstille nogle mål, nogle visioner for den samlede andel vedvarende energi i det danske energisystem eksempelvis i 2025; at man ikke vil være med til at opstille nogle mål og nogle visioner for, hvor meget der inden for trafikken skal komme fra biobrændsler i 2020?

Det må være yderst relevant at få svar på, om det simpelt hen betyder, at Venstre overhovedet ikke vil være med til at opstille nogle mål og nogle visioner overhovedet i den kommende energistrategi.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Hr. Torben Hansen nævnte, at jeg havde sagt, at det var et helhjertet forsøg med 0,1 pct., og spørger så: Hvad er så et halvhjertet forsøg? Ja, det må jo så være en halv procent (*Munterhed*)... nå, ja, 0,05.

Hvis vi nu bliver seriøse, så må det egentlig blive det samme svar, jeg giver her, som jeg gav til fru Anne Grete Holmsgaard: Selvfølgelig skal man sætte mål, og det vil man også gøre i fremtiden, men igen må det jo være ud fra en viden om, hvad baggrunden er for at sætte de mål, både den økonomiske, miljømæssige og naturmæssige.

Det, der er problemet her, er, at vi står med nogle oplysninger om, at man kan reducere CO₂-udslippet billigere ved at gøre det på andre måder end med bioætanol. Vi har samtidig oplysninger fra Miljøministeriet, der siger, at det ikke nødvendigvis er miljømæssigt bedre på grund af partikler og NO_x'er, og vi har også fra Skov- og Naturstyrelsen oplysninger om, at ...

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi har også en rød knap, der har været tændt i lang tid, og den røde knap betyder, at taletiden er opbrugt, men der kommer mere tid til ordfø-

rerer. Hr. Torben Hansen for anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Som man kan høre, er der mange følelser i spil i energipolitikken, og det er jo rart. Det er vi meget glade for. Men det fører mig stadig væk også frem til at sige om hr. Eyvind Vesselbos indlæg: Det, der jo for alvor bliver svigtet ved den her politik – jeg har også nævnt det over for transportministeren, for vi havde en forespørgsel om det her i 2004 – i og med at man ikke tør noget som helst, men nu tør man trods alt 0,1 pct., er forsyningssikkerheden, som hr. Martin Lidegaard har redegjort for; og det gælder vel i sidste ende også de forskere og de erhvervsvirksomheder, der har stået med andengenerationsprodukter, stået med andengenerationsteknologien de sidste 2-3 år og bare ventet på, at den danske regering har turdet gøre noget.

Synes hr. Eyvind Vesselbo, at det, man er i gang med, er god erhvervspolitik og god forsyningssikkerhedspolitik, for det tror jeg ikke de synes, dem, der sidder med det lokalt?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu taler hr. Torben Hansen meget om at turde gøre noget. Det er altid godt at være modig på andres bekostning, og det er netop det, der er sket op igennem 1990'erne, hvor Socialdemokratiet turde en hel masse, som kostede dansk erhvervsliv en masse penge. Så er man rigtig modig.

Det, som vi godt tør, er at sætte nogle mål, når vi ved, hvad det er, vi gør. Vi har altså ikke den strategi, som Socialdemokratiet og den tidligere regering havde, at vi bare fyrer en masse beslutninger af, en masse grænseværdier og ting og sager, uden at vide, hvad det er, man foretager sig, og uden at vide, hvad det koster dansk erhvervsliv og den danske befolkning.

Så vil jeg sige med hensyn til det sidste om den naturmæssige del af bioætanolen – den når jeg nok lige inden den røde lampe lyser – at der også er problemer, når man skal dyrke tingene mere, end man gør i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo lidt svært ud af debatten i dag at høre, at energipolitikken i Danmark fastlægges af et stort flertal i Folketinget i forlig, og at man sik-

kert vil se et forlig om kort tid igen, hvor alle partierne undtagen Enhedslisten indgår. Så meget desto mere er der selvfølgelig anledning til at tale hårdt til hinanden inden.

Det, jeg godt vil spørge hr. Eyvind Vesselbo om, er, om han ikke er enig med mig i, at man er nødt til i hvert fald at fastsætte en målsætning om, at vi i løbet af en 20 år skal have nedbragt vores afhængighed af olie ganske dramatisk, både af hensyn til forsyningssikkerheden, af hensyn til økonomien og af hensyn til miljøet, så den målsætning må vel i det mindste ligge fast.

Og hvis hr. Eyvind Vesselbo er enig i den målsætning, betyder det så ikke også, at der her og nu skal igangsættes nogle projekter, som sikrer, at vi får en omlægning af vores energiforbrug i transportsektoren?

Kl. 15.15

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu er jeg fuldstændig enig med hr. Per Clausen i, at vi skal have nedbragt vores olieforbrug, at vi skal have reduceret vores CO₂-udslip. Det er også derfor, at regeringen har lavet en »Energistrategi 2025«, en energispareplan, som størstedelen af Folketinget er med i og står bag; at vi allerede har en meget, meget stor procent vedvarende energi; og at vi har sat mange, mange millioner kroner af til forskning i det her område, så regeringen har jo fuld fart fremad på det her område, fordi man netop ved, at det drejer sig om at få reduceret olieforbruget, så man sikrer forsyningen af energi til Danmark, så jeg kan kun svare bekræftende på hr. Per Clausens spørgsmål. På det punkt, i holdningen til reduktionen, ligger vi jo helt på linje med Enhedslisten.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Per Clausen for anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo meget godt, at vi er enige om det. Så er det bare ærgerligt, at hr. Eyvind Vesselbo sammen med De Konservative og Dansk Folkeparti støtter en politisk linje, der f.eks. handler om, at vi ingen energistrategi har. I hvert fald indeholder den energistrategi ikke nogen konkrete initiativer, som skal tages.

Og så er det også ærgerligt, at det første, man gjorde, da man kom til magten efter SR-regeringen, var at skære ned på forskningen på energi-

området, for selv ministeren erkender jo nok, at bevillingerne til forskning i energi er mindre i dag, end de var under SR-regeringen. Man skærer ned, man lægger ingen planer, og nu har man så nedsat et udvalg – et af de utallige udvalg, som regeringen har nedsat i løbet af det sidste års tid – som skal komme med et bud på, hvordan de her problemer skal løses.

Synes hr. Eyvind Vesselbo ikke, at det skulle man have gjort for længst, så man kunne være kommet i gang med en målrettet satsning på det her område?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu er der mange myter i den politiske debat, og der er også den myte på energiområdet, at regeringen har skåret voldsomt ned på de penge, der blev brugt til energiforskning. Når jeg siger »brugt til energiforskning«, er det jo, fordi en del penge faktisk blev afsat sådan mere som en politisk markering, men med hensyn til de penge, der blev brugt, mener jeg, at transport- og energiministeren sagde ganske klart, at der stort set ikke er nogen forskel på det beløb, der blev brugt under den tidligere regering, og det, som den nuværende regering bruger.

Ydermere blev det også sagt klart fra ministeren, at man, når Globaliseringsrådet kommer med deres rapport, så ikke kan udelukke, at der kommer nogle flere penge. Og der er jo puljer rundt omkring f.eks. i Højteknologifonden, der er andre puljer, man kan søge til forskning i vedvarende energi, så jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man kan blive ved at sige, at der er færre penge til energiforskning på nuværende tidspunkt, end der var under den tidligere regering. Så derfor: Lad os dræbe den myte nu og lade være med at snakke om det mere.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Vi har været i Kina for ganske nylig. Der hørte jeg hr. Eyvind Vesselbo komme med nogle fremragende taler. Nu siger hr. Eyvind Vesselbo, at det, som den socialdemokratiske regering sørgede for, ikke betød noget, og at det ikke gav nogen fremdrift.

Vil hr. Eyvind Vesselbo bekræfte, at f.eks. Dansk Industri anerkender, at bl.a. det, som Socialdemokratiet har sat i gang, har gjort, at der er kommet en voldsomt stigende eksport af danske produkter med energielementer fra et meget lille beløb på 17 mia. kr. til 35 mia. kr., og at det er

det, at man har turdet sætte mål, der gør, at vi har fået et eksporteventyr?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg kan bekræfte, at vi har været i Kina sammen, og jeg er da glad for, at hr. Jens Christian Lund mener, at jeg holdt nogle gode taler, for der fortalte jeg jo lidt om regeringens energipolitik, og hvad vi har gjort for den vedvarende energi, og hvad vi har gjort for at få kontakt med Kina og måske eksportere noget af den knowhow og arbejdspladser og ting og sager til Kina på det her område. Så det er jeg glad for at hr. Jens Christian Lund har observeret på vores tur til Kina.

Med hensyn til den miljøeksport eller den knowhow, vi har skaffet, og den indtægt, der er kommet til Danmark, kan jeg da bekræfte, at det er et stort beløb, og der er jo ingen, der siger, at alt det, Socialdemokratiet har gjort, er forkert. Indimellem har man ganske givet også gjort noget rigtigt.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Jens Christian Lund (S):

Jeg er selvfølgelig glad for, at hr. Eyvind Vesselbo nu ændrer lidt i tonefaldet. Det var jo da positivt. Men kan hr. Eyvind Vesselbo ikke se, at mulighederne for at udvikle andre områder kunne gøre det tilsvarende, og at det at stå der og sige, at den teknologi, som vi kunne bruge, ikke findes i dag, ikke er korrekt? Teknologien findes, mulighederne er der, og det vil medføre, at vi også der har mulighed for eksport, bare regeringen turde gøre noget.

Og med hensyn til det med forskning synes jeg, at hr. Eyvind Vesselbo skulle trække det om, hvem der har brugt mest forskning, en lillebitte smule i land, for vi må ikke lyve for hinanden. Jeg vil ikke påstå, at jeg kender tallene her, men jeg synes, hr. Eyvind Vesselbo skal have chancen for at sige, at forskningen er gået tilbage.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg mener, jeg ganske klart sagde i min tale, at biobrændstoffer er et muligt alternativ til olie, og derfor har jeg jo ligesom ministeren sagt, at nu undersøger vi tingene. Der er nedsat et udvalg, som skal komme med nogle forslag, så jeg forstår ikke helt hr. Jens Christian Lunds lidt negative holdning til den her indstilling, for der er

da åbnet en ladeport for, at vi kan komme videre på det her område.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er den socialdemokratiske ordfører, hr. Torben Hansen.

Torben Hansen (S):

Det er Socialdemokratiets opfattelse, at Danmark har brug for en energiplan, der sætter klare mål med hensyn til virkemidler og teknolog udvikling. Det vil sige mål, der kan vise en stærkt stigende andel vedvarende energi i dansk energiforsyning, bedre energieffektivitet og fleksibelt forbrug, og også mål, der viser en nedbringer af CO₂ i transportsektoren.

Og sker det ikke, så efterlader vi en fantastisk stor byrde til vores efterkommere, og vi efterlader også en fantastisk stor byrde til det danske velfærdssamfund, og det må ikke ske.

Desværre må vi også konstatere, at regeringens energistrategi fra sommeren 2005 ikke peger i den rigtige retning. Når man læser energistrategien, og når man ser energistrategien, kommer man jo uvægerlig til at tænke på K.K. Steinckes gode gamle aforisme: Forældede tanker er altid aktuelle. Og det må man jo også sige gælder for energistrategien.

For Socialdemokratiet gælder det, at vi vil fastsætte klare mål og virkemidler, og det er mål og virkemidler, der sikrer en energiforsyning, der er miljømæssigt bæredygtig, der sikrer forsynings sikkerheden, der sikrer dansk teknologi og danske arbejdspladser, der sikrer, at Danmark lever op til vores klimaforpligtelser, og der også sikrer, at de fantastiske mange nye spændende teknologier, der er, også kommer ud af laboratorierne og kommer over i en demonstrations- og driftsfase.

Det er også en kendsgerning, hvad alle jo ved, at olieeventyret i Nordsøen ikke varer evigt, og derfor er der også behov for, mens vi har midlerne til det, en langsigtet og visionær strategi på det her område.

Der er det jo paradoksalt, at staten på den ene side i 2005 modtager mere end 30 mia. kr. i skatter og afgifter fra Nordsøen, og på den anden side, på trods af hvad hr. Eyvind Vesselbo siger, og på trods af hvad transport- og energiministeren siger, jo markant har reduceret de statslige bevillinger til energiforsyning de seneste 5 år fra 646 mio. kr. helt ned til 147 mio. kr. i 2005.

Det svarer til en samlet reduktion på mere end 75 pct. i en periode, hvor de årlige statslige indtægter fra Nordsøen er steget mere end 20 mia. kr. Det er simpelt hen mangel på rettidig omhu, og det er mangel på bekymring og en følelse af, at vi også skal være parate til at have et samfund, vi kan give videre til vores efterkommere, når eventyret i Nordsøen slutter.

Trafikken står for en tredjedel af det danske energiforbrug, og hvor andre reducerer deres forbrug og dermed udledninger, går det den helt forkerte vej med trafikken. Og derfor er biobrændstoffer interessante. Men det er til gengæld også fuldstændig altafgørende, at der er tale om brændstoffer, der bliver produceret med et positivt energiregnskab, bliver produceret miljømæssigt korrekt og ikke bliver udvundet fra bl.a. brakarealer. Og det kan bl.a. ske ved, at man bruger restprodukter, som der findes mange gode eksempler på herhjemme. Og Elsams VEnzinprojekt er jo et af de første, som peger fremad der, og det fortjener al mulig støtte.

Kl. 15.25

Regeringen har desværre en 0,1-procents-vision på det her område – det er svært at kalde 0,1 pct. for en vision – hvilket den også har meddelt EU-Kommissionen. Det er frygtelig uambitiøst, det er langt fra EU-direktivet, og i vores perspektiv bliver vi altså nødt til at leve op til EU-direktivet, dvs. 5¼ pct. i 2010.

Allerede i 2004 havde Folketinget, den 1. juni 2004, en debat om det her, en forespørgselsdebat, hvor regeringen sendte emnet til hjørnespark, og det er nu sket igen i et nyt udvalg til minimum udgangen af 2006.

Men biobrændstoffer kan, hvis de bliver fremstillet på den rigtige måde, give et væsentligt bidrag til løsningen af så vel klimaproblematikken som de generelle forureningsproblemer og også herhjemme sikre danskerne forsynings-sikkerhed. Så derfor vil vi se med positive øjne på SF's beslutningsforslag i det kommende udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det lyder næsten, som om oppositionen har patent på gerne at ville fremme det her område. Jeg synes ikke, at det er helt retfærdigt. Så sent som for ganske få måneder siden indgik vi bl.a. også med SF og Socialdemokratiet en aftale om, hvordan UMTS-midler skulle fordeles, hvor der jo var afsat 35 mio. kr. ekstra til forskning i vedvarende energi og i, hvordan vi kunne få de her

teknologier til at arbejde sammen – plus alle de gode ting, der sker i Globaliseringsrådet.

Socialdemokratiet må vel også anerkende, at man fra regeringens side er i gang på en lang række fronter på det her område.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg kan konstatere, at inden for det her område holder tallene vand. Der er forsvundet 450 mio. kr. fra energiforskning de seneste 5 år. Det skal vi dybt beklage. Nu lægger man så nogle tilbage, men det sker da kun, fordi regeringen er under et kolossalt pres på det her område.

Jeg må desværre konstatere, at af en eller anden årsag så er regeringen inden for det her område født i trillebørens tegn. Den skal løftes og skubbes, for at det går fremad. Det påtager vi os gerne. Jeg synes, det er fint, der er kommet 35 mio. kr. ekstra.

Men i det store billede, det store spil, er det jo småpenge i forhold til, hvis vi for alvor skal sikre det velfærdssamfund, vi har i dag, og sikre, at dine og mine børn også har en forsynings-sikkerhed om 20 og 25 år. Hvis det skal sikres, så er det desværre småpenge. Men alt, hvad der tages med, vil vi selvfølgelig gerne have med. Men det er stadig væk for lidt, også i forhold til 2001.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det var et ganske godt billede med trillebøren. Jeg fornemmer ligesom, regeringen overtog en punkteret trillebør, hvor vi så fik pustet lidt luft i hjulene og fik sat den i gang igen.

Men jeg synes da et eller andet sted ikke, at jeg fornemmer anerkendelsen fra hr. Torben Hansen i forbindelse med det her spørgsmål. Når man ser de ting, der er oppe i Globaliseringsrådet, når man ser, hvordan vi bl.a. fra konservativ side gik meget kraftigt ind og ønskede at styrke det her område – vores formand nævnte i sin landsrådstale specifikt det her område – så kan man jo ikke sige, at regeringen kommer haltende på det område. Jeg synes tværtimod, at vi ikke mindst fra konservativ side virkelig har sat fokus på det her område. Og der ligger et meget, meget spændende perspektiv på den lange bane.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Hvis det er sådan, at hr. Per Ørum Jørgensen mener, at det her er konservative mærkesager,

kan jeg konstatere, at den konservative vægt i regeringen åbenbart ikke er særlig stor. Det er meget muligt, at der bliver holdt landsrådstaler om det og alt mulig andet, men når man ser på den konkret førte politik, må jeg konstatere, at det åbenbart er det andet regeringsparti, der har taget førersædet i trillebøren og endda ikke fører den fremad, men bagud.

Så jeg synes, det er svært at anerkende noget, hvor man er så langt under de bevillinger, der var tidligere, og hvor man også fuldstændig svigter udvikling, demonstration og markedsmodning af de teknologier, der rent faktisk er. Det kan jeg altså ikke anerkende. Jeg er ked af det, vil jeg sige til hr. Per Ørum Jørgensen.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu kan jeg høre på hr. Torben Hansen, at den her sag ligger Socialdemokratiet meget på sinde. Nu er det jo ikke mere end 4 år siden, at Socialdemokratiet havde regeringsmagten, og så er det bare, jeg spørger: Hvorfor blev det her egentlig ikke støttet og indført i den 8-årige periode, Socialdemokratiet havde regeringsmagten? Man havde miljø- og energiministeren, man havde skatteministeren osv. Hvorfor blev det her ikke fremmet for 4-5 år siden?

KL 15.30

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Det mener jeg reelt også blev gjort med de forskningsmidler, der var afsat. Der var også et brintforskningsprogram, som bl.a. kørte hos Haldor Topsøe og DTU. Det, man kunne konstatere, dengang hr. Eyvind Vesselbos partifæller kom til ved udgangen af 2001 og lavede en finanslov ved udgangen af februar af 2002, var, at man jo konsekvent hele vejen rundt fjernede de perspektiver, der var inden for det her område, fordi der sandelig ikke måtte komme nogen succeser ud af det her.

Så skal man også lige huske på, vil jeg sige til hr. Eyvind Vesselbo, at teknologierne har udviklet sig hele tiden. Vi havde den samme debat for halvandet år siden, og alene på de halvandet år er der jo rent faktisk sket meget, hvor vi har bevæget os langt ind i anden generation og nu rent faktisk også kan begynde at lave nogle markeds-måliger. Hr. Eyvind Vesselbo ville også, hvis han kiggede tilbage, kunne se, at de teknologiske muligheder, vi har i dag, ikke var til stede i slutningen af 1990'erne, men til gengæld var

man kommet langt bl.a. med et brintprogram, som kunne være overbygningen på det her. Men det fjernede man jo desværre i 2002.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg kan forstå, at undskyldningen for ikke at have indført det op igennem 1990'erne, er, at teknologien ikke helt var på plads og man ikke rigtig vidste, hvad man gjorde, hvis man indførte det. Det er en fin erkendelse.

Kan hr. Torben Hansen bekræfte, at det, vi snakker om nu, bl.a. er en afgiftsnedsættelse? Kan hr. Torben Hansen fortælle, hvem det er, der har lagt den afgift på, som man nu ønsker at fjerne, nemlig en såkaldt grøn afgift? Kan hr. Torben Hansen, og det er så det tredje spørgsmål, svare på, om de der penge, de 900 mio. kr., som hr. Torben Hansen påstår blev fjernet fra energiforskningen – det kan jeg nu ikke genkende – men hvis det nu er sådan, at der var tale om 900 mio. kr., hvor mange af dem blev så egentlig brugt, og hvor mange stod og ventede det ene år efter det andet?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg vil jo sådan set anbefale hr. Eyvind Vesselbo at læse SF's beslutningsforslag. Jeg forholder mig til SF's beslutningsforslag, og SF's beslutningsforslag taler ikke om afgiftsnedsættelse – ikke om afgiftsnedsættelse – og det gør jeg så af gode grunde heller ikke.

Det, som SF's beslutningsforslag siger, er, at man når op på at erstatte de 5,75 pct. med bio-brændsel. Så der er intet om afgiftsnedsættelse, og det er altså en falsk præmis, som vi desværre får ind i debatten, og det skal jeg dybt beklage.

I forhold til teknologien: Jamen nogle af de projekter, som bl.a. Elsam laver for nuværende, og som hr. Eyvind Vesselbo selv har været nede og se, er hvor man jo netop bruger restprodukter. Teknikken med at lave bioætanol af hvede og alt muligt andet er jo gammel teknologi; det er jo ikke der, vi skal vinde. Men teknologien med at lave det af restprodukterne må hr. Eyvind Vesselbo indrømme er temmelig ny.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nu bliver der talt så meget om, hvorvidt man har læst tingene, men det fremgår jo f.eks. af 2025-planen, at man netop vil udvikle en demonstration. Vi har et Globaliseringsråd, der

kommer med en strategi her om ganske kort tid, og som jo bl.a. er med til at se på, hvad det er for nogle samlede indsatser, vi kan lave i Danmark, så vi ikke bare slår et slag i dynen, men så vi trækker på samme hammel – indsatser, der også betyder, at vi f.eks. har set på de alternative drivmidler, længe før Bush sagde det i sin tale, netop for at vi kan sikre os, at vi går i samme retning.

Er det ikke rigtigt, vil jeg spørge hr. Torben Hansen, at noget af det, vi i hvert fald ved på nuværende tidspunkt – for den der med, at nu gør vi jo slet ingenting, passer jo ikke – er, at vi ligger næsten tre gange højere end EU, hvad angår anvendelsen af biomasse, og at vi rent faktisk derfor gør en betydelig del for både at nedbringe CO₂-udslippet, men jo dermed også nedbringer brugen af olie til varme og el?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Det er da fuldstændig korrekt, kan jeg svare fru Charlotte Dyremose. Det er faktuelle oplysninger.

Men det, som vi også siger her, og det må fru Charlotte Dyremose også kunne forstå, er, at én ting er hele fjernvarmeproduktionen, og jeg synes, det langt hen ad vejen er fint, den måde som det foregår på, en anden ting er de nye muligheder for også at bruge noget af det halm, som jo ikke bliver afsat til fjernvarmeverkerne, og nogle af de andre restprodukter til det her – med transportministerens ord – andengenerationsbioætanol. Hvorfor så ikke lade os gøre det? Selv om vi jo er oppe i toppen på det ene punkt, så er der jo ikke noget, der forhindrer os i også at bevæge os op ad den anden søjle. Det er jo ikke en vippe, og i og med at man er heroppe på den ene, behøver den anden jo ikke at være nede.

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

De faktuelle oplysninger var sådan set for at illustrere, at vi jo netop gør en massiv indsats på det område, hvor vi er rigtig dygtige, nemlig området for biomasse til el og varme. Derudover er der det projekt, der nu er sat i gang med finansloven, hvor vi netop med den strategi, der foreligger nu, bl.a. i 2025-planen, prøver på at samle os om, hvordan vi kan sikre, at vi bedst muligt udnytter de her teknologier, så vi ikke, som ministeren også var inde på, kommer ud i, at vi skal til at bruge førstegenerationsproduk-

ter, altså foder, madvarer, til de her ting, men at vi rent faktisk får udnyttet restprodukterne og ikke kommer til at stå i en situation, hvor vi for at skulle leve op til de her ting skal til at dyrke brakarealer, med de skadevirkninger det så i øvrigt også har på åer og vandløb, ud over at der også er en CO₂-udlednings-effekt af det.

Skulle vi ikke i stedet samle os om at gå i den retning og forsøge at få et ordentligt underbygget materiale, så vi er sikre på, at vi gør det her på en måde, der også er vejen frem og ikke bare et slag i dynen?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Hvis fru Charlotte Dyremose havde hørt min ordførertale, det kan godt ske, at hun har det, og hvis fru Charlotte Dyremose også hørte min kommentar til transportministeren, ville fru Charlotte Dyremose jo netop have hørt, at det, der blev pointeret meget stærkt hele vejen igennem, var, at det samlede energiregnskab skal være o.k., det skal gøres på restprodukter, det skal ikke have miljømæssige konsekvenser, og man skal ikke gå ind og bruge brakarealer og andre ting til det.

Derfor nytter det jo ikke noget, at fru Charlotte Dyremose i sit indlæg på en eller anden måde lader det skinne igennem, at det nok er det, vi mener, for det er ikke det, vi mener.

Men for nuværende er det jo rent faktisk sådan, at hvis fru Charlotte Dyremose tager ud på DTU, på Risø eller til Elsam, vil hun se, at man jo rent faktisk nu har andengenerationsproduktet, som man kan lave af restprodukter. Hvorfor så ikke lade os give dem en chance, i stedet for at regeringen nu endnu en gang har udskudt det til ultimo 2006? Det er det, jeg synes er ærgerligt. Men det indebærer også, at hvis vi skal have diskussionen, skal vi også have den på de sande præmisser ...

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak, det skal vi ikke. Tak for indlægget fra den socialdemokratiske ordfører.

Og vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er Dansk Folkepartis ordfører, fru Tina Petersen.

Tina Petersen (DF):

Vi skal her behandle beslutningsforslag nr. B 20, som er fremsat af SF i dag, og beslutningsforslaget omhandler mindre afhængighed af olie i transportsektoren.

Jeg må jo sige, at det er med lidt undren, man nu ser det beslutningsforslag, som er fremsat her i dag, og den tone, der er i forslaget. Det lyder for mig, som om SF føler, at der intet sker på det her område, og der må jeg jo sige, at det ikke er sandt.

Det drejer sig jo nok nærmere om, hvordan og hvor hurtigt vi kan bestræbe os på at udvikle de her alternativer til olie i transportsektoren frem for noget andet.

Med SF's forslag ønsker man, at vi skal meddele Europa-Kommissionen, at Danmark er parat til at forpligte sig til at erstatte 5,75 pct. af olieforbruget i transportsektoren med bio-brændstoffer inden udgangen af år 2010.

Det skal siges, at det også fra Dansk Folkepartis side havde været ønskeligt med en højere procentsats, men med hensyn til de 5,75 pct. er Dansk Folkeparti dog ikke enig. Vi mener simpelt hen ikke, at SF's mål er realistisk her og nu.

Når man bestræber sig på at udvikle alternativer til og reducere olieforbruget inden for energisektoren, er der mange ting, der skal tages hensyn til. Bl.a. skal industrien og industriområdet have tid til at omstille sig til denne her nye udvikling, og nu og her er virkeligheden jo den, at sektoren her i Danmark længe har ydet en stor andel og faktisk ligger iblandt de førende her i Europa. Med andre ord: Vi er i gang.

Vi er positivt indstillede, men vi stiller ikke urealistiske krav til, hvordan det her skal udføres.

Kl. 15.40

Dansk Folkeparti kan glæde sig over, at vi med regeringen fik sat gang i støtten til initiativerne vedrørende biobrændstoffer. Der afsættes altså 60 mio. kr. i perioden 2006-2008 til en forsøgsordning med biodiesel. Dette gøres ved at fokusere på biodiesel, som bl.a. kan produceres af raps.

De 60 mio. kr., som er afsat i 2006-2008, skal bruges til at gennemføre ordninger, hvor den offentlige sektor, f.eks. den kollektive trafik, køretøjer m.v., skal afprøve virkninger og hermed indsamle den erfaring, der skal til, vedrørende det tekniske, det organisatoriske og det økonomiske aspekt i anvendelsen. Alt dette for at se, hvorledes dette kan udføres mere bredt i den daglige praksis, samt hvorledes forsyningen kan foregå i vores dagligdag herhjemme i Danmark.

Dansk Folkeparti forventer, at den ordning indføres gradvis, da det er vores overbevisning, at man herved får det bedste resultat. Dansk Folkeparti kan derfor ikke støtte SF's forslag.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først hr. Torben Hansen.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg forstod lidt på Dansk Folkepartis ordfører, at man egentlig gerne vil noget mere, vil have tallet højere op, og så sagde man alligevel, at det her var urealistisk.

Så et meget simpelt spørgsmål. Nu kan jeg forstå, at Dansk Folkeparti har været med i de 3 gange 20 mio. kr., så man er nået op på de 0,1 pct. Man mener, at de 5,75 pct. er urealistisk. Hvad er realistisk for Dansk Folkepartis energiordfører på det her punkt?

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Jeg synes, jeg gjorde meget klart i min tale, at det her drejer sig om, at man skal omstille nogle ting i en helhed. Man kan ikke bare sige, nu sætter vi den til 5,75 pct., og så tro, at man kan gøre det fra den ene dag til den anden.

Det her kræver en rolig fase, hvor tingene skal implementeres i systemet, og der mener jeg simpelt hen, at det er det, der skiller Socialdemokraterne fra Dansk Folkeparti. Selvfølgelig vil vi gerne en sats højere op, men tingene skal ske gradvis, så sektoren kan følge med.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg tror, at det gælder for alle Folketingets partier, at man gerne vil gøre det her stille og roligt, så det skal fru Tina Petersen ikke være bekymret for.

Nu siger fru Tina Petersen igen, at man gerne vil længere op, men man kan ikke nu osv. Man må jo under drøftelserne, finanslovforhandlingerne med de 3 gange 20 mio. kr., have haft på bordet, hvad der er realistisk, og hvad der ikke er realistisk.

Kunne fru Tina Petersen som sit partis energiordfører ikke lige løfte sløret lidt for, hvor det realistiske snit ligger, for så kan det være, vi kan finde en mellemløsning der. Det tror jeg også man kan blive enig om. Hvor er det realistiske snit? Og det må jo gerne være højere end 0,1 pct.

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Jeg synes, mange af de foregående ordførere, bl.a. fra Venstre og Konservative, også har

nævnt, at vi nu har folk til at sidde de næste 11 måneder og prøve at gennemskue, hvordan det her kan gøres på den bedste måde.

Forskellen på Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet er igen, at vi ikke laver nogen hovsalløsninger i Dansk Folkeparti. Vi vil se, hvordan det her kan fuldføres i praksis.

Vi ved alle, der sidder her i salen nu, hvad der foregik på det område her, da Socialdemokratiet sad i regering, og det er bl.a. noget, Dansk Folkeparti ikke ønsker: Vi ønsker ikke flere afgifter, vi ønsker ikke, at udgifterne bliver lagt over på forbrugere osv. osv. Vi vil gerne have det her tænkt igennem, inden det bliver udført.

Tingene skal ske, men det er processen, vi er uenige om.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes, det er positivt, at fru Tina Petersen er utilfreds med de 0,1 pct., som Danmark har meldt ud som mål nu. Det synes jeg er godt.

Men der, hvor jeg synes kæden hopper af, er, når fru Tina Petersen siger, at det her er kompliceret. Det, vi har lagt frem, er faktisk meget enkelt. Det er faktisk ikke spor kompliceret, det kræver ingen omstilling.

Forslaget går ud på, at man tilsætter bio-brændsel til de brændstoffer, vi har nu. Det eneste, det ifølge de regler, der er i EU i dag, forudsætter, er, at man har en forudgående forhandling med oliebranchen. Det kræver ingen omstilling af bilerne, det kræver ikke, at der skal laves en stor forskningsindsats. Det kræver faktisk bare en politisk beslutning om, at man vil gøre det og indfase de 5,75 pct. over nogle år. Det er såmænd det eneste, det kræver. Det vil jeg gerne have, at fru Tina Petersen reflekterer over. Det er ikke kompliceret, det er faktisk ret enkelt, og den eneste mangelvare her er sådan set tilstrækkelig politisk vilje.

Kl. 15.45

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Fru Anne Grete Holmsgaard har da en vis form for bekymring på området her, og det sympatiserer jeg også med. Som jeg siger i min tale, skal der selvfølgelig ske en gradvis stigning på det område. Men forskellen ligger i, at jeg er bekymret for, at tingene kan ske for hurtigt, for vi har set ting ske på en måde, der er meget anderledes

end den, Dansk Folkeparti måske ville have valgt førhen. Og det ønsker jeg ikke skal ske på det område her.

Når fru Anne Grete Holmsgaard taler om omstilling som sådan, kan man jo sagtens sige, at processen vedrørende forskningen er i gang, men at man skal have al biomasse, al biodiesel ud til forbrugerne, skal have det implementeret i vores samfund.

Det er altså en større proces end som så, og det vil tage en del år. Dermed ikke være sagt, at vi er uenige i, at processen skal ske, det er ikke det, vi siger. Det, vi siger, er, at vi bare gerne vil have, at det sker på en ordentlig måde, så vi er sikre.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu udmærker det her område sig ved, at andre allerede er i gang. Svenskerne er i fuld gang. Det vil sige, at vi ikke skal opfinde den dybe tallerken på det her område. Vi kan bruge de erfaringer, der er i Sverige; vi kan bruge de erfaringer, der er i Østrig; de erfaringer, der er i Tyskland og Frankrig osv. Det her er ikke kompliceret.

Det er klart, at hvis man vil have, at al bio-brændsel skal komme fra Danmark, så kan det være kompliceret, men det siger vi faktisk ikke er forudsætningen. Vi ønsker at skabe et marked og dermed også at skabe pres på udviklingen på det her område. Det pres får man ikke, hvis man ikke får sat det i gang. Man må jo konstatere, at arbejdsgrupper kan være meget gode til mange ting, men de skaber jo ingen dynamik, det gør de ikke. Det, der skaber en dynamik her, er at få skabt en afsætning.

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Jeg tror, at jeg og fru Anne Grete Holmsgaard kan blive enige om, at vi ikke er enige om processen. Jeg synes da, at det ville være en dejlig ting, hvis vi kunne nøjes med at producere det herhjemme og få det ud herhjemme. Om det er en realitet kan jeg ikke svare dig på endnu, men det vil jeg kunne, når den her ...

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Husk, at direkte tiltale ikke er tilladt.

Tina Petersen (DF):

Undskyld, ja, nu tabte jeg tråden.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Det var et eller andet, som fru Anne Grete Holmsgaard skulle gøre.

Tina Petersen (DF):

Processen i sig selv er jo, at vi med tiden må se, hvordan vi kan få sat det her hurtigere i gang. Det kan vi, når det hele ligger klar, og når de udvalg, der sidder og arbejder med det, er klar til at komme med nogle meldinger. Det er jo ikke, fordi vi ikke er i gang.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare spørge fru Tina Petersen, om hun er enig med mig i, at når vi nu har det udgangspunkt, at det er vigtigt at afvikle vores afhængighed af olie, så peger det på, at der i hvert fald kunne være meget god grund til i de kommende år at afsætte betydelig flere penge til forskning og udvikling inden for vedvarende energi, der retter sig mod transportsektoren.

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Til hr. Per Clausen vil jeg sige, at vi synes, at regeringen og Dansk Folkeparti har fået afsat midler i denne ombæring. Man kan jo, hvis man går ind og læser finansloven, tydeligt se, at der faktisk meget ordret står, hvad de går til; de går også bl.a. til det, der hedder forsyningen. Mere har jeg ikke at sige, altså.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jeg da sådan set lidt trist til mode over, for det må jo så betyde, at Dansk Folkeparti mener, at når det her udvalg er færdig med at arbejde, så skal man ikke regne med, at der er flere penge til det her område.

Det synes jeg da er trist. Der er gået en række år, hvor regeringen ikke har fået sat gang i noget, fordi man har haft mere travlt med at afvikle det, SR-regeringen gennemførte, end med at finde på nyt på det her område. Men nu er man tilsyneladende gået i gang, og så er det da ærgerligt, hvis Dansk Folkeparti ved de kommende finanslovforhandlinger blokerer for, at der kommer flere penge til forskning i energi og udvikling af vedvarende energi.

(Kort bemærkning).

Tina Petersen (DF):

Jeg synes, at vi skal vende tilbage til min tale, for hr. Per Clausen har ikke forstået mig korrekt. Jeg siger lige så tydeligt, at det ville have været ønskeligt, hvis den her procentsats havde været højere. Det gør jeg nok, fordi jeg mener, at der skal ske en fortsat udvikling, og fordi udviklingen på længere sigt gerne må ske hurtigere.

Kl. 15.50

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er den konservative ordfører, fru Charlotte Dyremose.

Charlotte Dyremose (KF):

Som det vist er fremgået af debatten, er vi i Danmark rigtig gode til at udnytte biomasse til el og varme. Vi er faktisk i gennemsnit sådan næsten tre gange så gode til det som de EU-lande, der ligger omkring os. Vi har så ikke en lige så høj målsætning for brug af biobrændstof til biler, som man har i andre lande, men vi ved faktisk også, at der, hvor vi er dygtigst, der, hvor vi er mest effektive med hensyn til f.eks. at nedbringe CO₂-udslippet, er lige præcis ved brug af biomasse til varme og el. Derfor er det også et bredt politisk flertal, der har sikret, at vi har de muligheder.

Fra konservativ side er vi ganske enige i, at det er af stor betydning, at vi bliver stadig dygtigere til at udnytte de restprodukter, vi har, f.eks. halm, til forskellige former for vedvarende energi.

Vi vil dog også gerne sikre os, som det også meget rigtigt bliver omtalt i det her beslutningsforslag, at vi ikke skal derud, hvor vi skal til at dyrke brakarealer f.eks. for at kunne leve op til forskellige målsætninger.

Situationen er jo den, at hvis vi skal til at dyrke brakarealer, ja, så giver det bl.a. også CO₂-udslip. Derudover kan der komme gødningstoffer i åer og vandløb. Derfor har det en masse negative konsekvenser, som beslutningsforslaget jo også giver udtryk for. Derfor er det vigtigt, at vi netop sætter fokus på brugen af restprodukterne, uanset om vi så taler biobrændstof eller biomasse generelt.

Fra konservativ side lægger vi vægt på, at der i bl.a. finansloven er afsat midler til forskning i vedvarende energi; at vi med finansloven netop også har lavet en forsøgsordning til biodiesel. Vi lægger også vægt på, at vi nu med den arbejds-

gruppe, der er nedsat om alternative drivmidler, i løbet af i år får mulighed for at se på, hvordan vi gør det her bedst.

Vi ser naturligvis frem til, at Globaliseringsrådet vil lægge op til, hvilke styrkepositioner vi har i Danmark. Som det også har været omtalt, har vi været i Kina med Energipolitisk Udvalg og se på, hvordan der er masser af potentiale rundtomkring i verden, og hvordan vi bl.a. har kunnet formå at eksportere på forskellige energispareområder.

Derfor tror vi også på, at det er vigtigt, at vi netop laver en samlet, sikker indsats. Men indtil vi er klar med det, lægger vi altså vægt på, at vi bruger vores ressourcer der, hvor vi er dygtige og har en særlig position. Indtil videre har det været på området biomasse til el og varme.

Vi kan derfor ikke støtte dette forslag om at have en nøjagtig, fast målsætning for, hvor meget vi skal bruge på biobrændstof, for det, vi kan støtte, er nemlig den forsøgsordning, der er lagt op til i finansloven og så en gradvis udvikling, så vi sikrer, at det netop bliver restprodukterne, der bliver brugt i fremstillingen af biobrændstoffer i Danmark.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det er jo ikke mange uger siden, at vi under en anden debat havde fornøjelsen af at diskutere med De Konservative, hvad man egentlig forestillede sig, at der skulle ske på transportområdet med hensyn til at opnå besparelser og mindre afhængighed af olien. Da bedyrede fru Charlotte Dyremose, at der ville ske store tiltag i forbindelse med »Energistrategi 2025«. Det havde vi en lille meningsudveksling om, for jeg mente egentlig ikke at kunne læse af Energistrategien, at der var større tiltag på vej, men det bedyrede fru Charlotte Dyremose mig om at der var.

Nu får jeg så at vide, at regeringen ikke ønsker at øge ambitionerne for biobrændstoffer. Regeringen ønsker heller ikke at lægge bilregistreringsafgifterne om. Regeringen ønsker heller ikke at indføre kørselsafgifter på tunge køretøjer, som resten af Europa er ved at gøre. Regeringen ønsker heller ikke at stille krav til EU om at forsøge at få mere energieffektive motorer.

Er det bare sådan, at på transportområdet sker der ikke noget som helst under den nuværende regering, andet end at der bliver nedsat

udvalg i en lind strøm? Og hvis det er tilfældet, hvad alt jo altså tyder på – jeg har i hvert fald ikke hørt eller set noget, der har gjort mig kloge – er det så ikke lidt fejlslagent, når olieprisen går en vej og reserveerne den stik modsatte?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg kan overhovedet ikke genkende det, hr. Martin Lidegaard siger. For det første har vi jo netop med finansloven lagt op til at lave et forsøg med biobrændstoffer. Så det er der altså lagt op til, at vi kommer i gang med at gøre med nogle afgrænsede grupper af køretøjer, så vi kommer til at få en fornemmelse af, hvordan det her kommer til at fungere.

Og med hensyn til omlægning af bilafgifterne, tror jeg, at hr. Martin Lidegaard har glemt at læse regeringsgrundlaget, for af det fremgår det ganske tydeligt, at vi vil lave en omlægning af bilafgifterne. Så jeg køber simpelt hen ganske enkelt ikke argumentationen.

Der vil blive lavet en omlægning af bilafgifterne, og vi er i gang med det her område. Vi har en arbejdsgruppe, som barsler allerede i år, hvilket ministeren også var inde på. Og derudover har vi Globaliseringsrådet, som kommer nu her ganske snart. Så jeg genkender ikke fremstillingen.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil ikke tage fra regeringen, at den har en fantastisk evne til at nedsætte udvalg. Jeg tror egentlig ikke, at der har eksisteret nogen regering, der har nedsat flere kommissioner og udvalg og tænketanke osv. for at fritage sig selv for et politisk ansvar end denne.

Når alt det er sagt, synes jeg, at det er helt fornuftigt at lave noget teknisk arbejde vedrørende, hvilke områder inden for biobrændstoffer man skal satse udviklingsmæssigt på osv., men det er en lidt anden diskussion end den politiske diskussion, som handler om, hvordan vi sikrer Danmarks energiforsyning i fremtiden.

Er vi indstillet på at lave nogle målsætninger, der sikrer, at et bredt flertal i Folketinget kommer i gang og holder hinanden fast? Det er en politisk diskussion, den kan vi ikke lægge over i et udvalg. Det er en politisk diskussion, hvor jeg fuldstændig savner et udspil fra regeringen.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er glad for anerkendelsen fra hr. Martin Lidegaard for, at det netop er fornuftigt at tænke de her ting ind i en større helhed.

Om vi er indstillet på de målsætninger? Jamen det er jo lige præcis derfor, de her udvalg bliver nedsat. Hvis ikke vi havde en målsætning om, at vi skulle nå noget på det her område, var der jo absolut ingen grund til at gå i gang med at arbejde på det.

Hvis ikke vi havde en målsætning om at se på alternative drivmidler i transportsektoren, hvorfor pokker skulle man så arbejde med det i regeringen? Hvis ikke man havde en målsætning, der hed Danmarks konkurrenceevne i en globaliseret verden, hvorfor skulle man så lave et Globaliseringsråd med det kæmpearbejde, der ligger bag det, og alle de udspil, der kommer til at ligge fra det? Og hvis ikke man havde en målsætning om en omlægning af bilafgifterne, hvorfor skulle man så sætte det ind i regeringsgrundlaget og dermed love, at vi ville lave det i denne her regeringsperiode?

Det sker jo netop, fordi vi giver udtryk for, at vi har de målsætninger.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det undrer mig, at fru Charlotte Dyremose synes at have så god tid. Transportsektorens energiforbrug steg med over 4 pct. fra 2002 til 2003. Det er en bombe under vores klimapolitik.

Klimapolitikken er to konservative ministres ansvarsområde. Ville det ikke være oplagt, at en konservativ ordfører virkelig lagde vægt på, at det her skal gå stærkt. Det skal virkelig gå stærkt. Vi har ikke tid til at sidde og vente, når vi faktisk har nogle muligheder, hvormed det kan gå stærkt.

Hvor længe vil fru Charlotte Dyremose sidde og vente med denne tikkende bombe ved siden af sig og bare se det gå den forkerte vej, vel vidende at det er hendes egne partifæller, der har ansvaret for klimamålsætningen?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Fru Anne Grete Holmsgaard rammer jo ganske udmærket ned med det spørgsmål, fordi her står sådan en forholdsvis ung politiker på talerstolen, og jeg er vist nok nogle gange blevet anklaget for at være en lille smule utålmodig. Men jeg har dog i mine 4 år i dette Ting erkendt, at ting

tager tid, hvis man skal sikre sig at gennemføre dem på en ordentlig og saglig måde.

Derfor vil jeg faktisk gerne være sikker på, som jeg også var inde på i mit ordførerindlæg, at det her ikke kommer til at betyde, at vi skal til at dyrke brakarealer med de risikoer for åer og vandløb, der ligger i det, eller at vi skal til at transportere en masse afgrøder f.eks. fra Brasilien med al den spild af transportressourcer, det så i øvrigt måtte medføre, men at vi sørger for, at det her bliver en sikring af, at det rent faktisk bliver restprodukter og kun restprodukter, der bliver brugt.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hvis fru Charlotte Dyremose stiller kravet om, at det kun må være restprodukter, så kommer fru Charlotte Dyremose desværre til at vente i for mange år. Det, man til gengæld kan sikre ved at sige ja til det her, er, at der ikke er noget yderligere tilskud, som vil betyde en vækst i, at man omlægger brakmarker.

Kl. 16.00

Så kan jeg i øvrigt ikke forstå, hvad det er, der er galt med brasiliansk bioætanol. Det er faktisk det mest CO₂-venlige af de biobrændsler, vi overhovedet har. Det er faktisk det mest CO₂-venlige på nuværende tidspunkt, og det er også det, der bliver brugt i Sverige. Det, der er smart ved det, er selvfølgelig, at man skaber et marked, som sætter skub i udviklingen, som skaber en dynamik, og det troede jeg egentlig appellerede lidt til en konservativ ordfører.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det, der er problemet ved det brasilianske bioætanol, er jo bl.a. det samme, som når fru Anne Grete Holmsgaard er bekymret over den kraftige vækst i transporten. Den er vel global, så det gælder vel også transporten med skib fra Brasilien. Derfor synes jeg faktisk, det er mest hensigtsmæssigt, hvis vi kan udvikle teknologier, som er baseret her i Danmark. Ud over at det jo så undgår den der transport fra Brasilien, skaber det altså danske arbejdspladser, det skaber dansk vækstpotentiale, det skaber dansk eksportpotentiale, det skaber muligheden for, at vi kan gå ud i verden med de teknologier, som bliver udviklet her i landet.

Derfor synes jeg, det er så vigtigt, og derfor er det jo også, at jeg netop i mit indlæg lægger vægt på, at noget af det, der er lagt op til bl.a. i

ministerens 2025-plan, som vi kalder den, netop er demonstration og udvikling, for det er nogle af de ting, vi er helt afhængige af, hvis vi skal tage alle de hensyn, der er at tage i denne her debat.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er jeg sådan set jo enig med fru Charlotte Dyremose i nogle af hendes kritiske bemærkninger om anvendelsen af biomasse i transportsektoren. Men jeg vil alligevel spørge fru Charlotte Dyremose, om det ikke er rigtigt, at det er meget ærgerligt, at det først er nu efter 4 år, at regeringen får nedsat et udvalg, der skal forberede en indsats på det her område. For en af forklaringerne på, at der kommer andre forslag på banen, er, at der ikke er arbejdet seriøst med at udvikle alternativer til olie i transportsektoren, særlig når man tænker på, at regeringen jo havde meget travlt med, som andre også har været inde på, f.eks. at nedlægge det brintprogram, der eksisterede. Det vil sige, at man har sat de langsigtede løsninger på den her problemstilling i stå, og så er det klart, at der kommer sådan nogle ting ind som det her.

Derfor vil jeg godt spørge fru Charlotte Dyremose, om hun ikke erkender, at regeringen faktisk har været noget langsommelig på det her område, og at det godt kan forklare en del af den utålmodighed, der er opstået.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Situationen er jo den, at vi i årevis har været betydelig bedre til effektivt at udnytte biomassen, altså de bioprodukter, vi har bl.a. fra restprodukter, til el og varme, og stille og roligt kommer der forhåbentlig en udvikling, der betyder, at vi får udviklet nogle teknologier, der også gør, at det med biobrændstofferne begynder at kunne betale sig. Og så er det klart, at det så er væsentligt, at vi ser på, hvordan vi kan være med i den proces.

Det er sådan set også det, jeg mener regeringen gør allerede med finansloven for i år, hvor der er lagt op til en forsøgsordning med biobrændstoffer i en begrænset flåde. Det er sådan set også det, jeg mener vi er på forkant med med det udvalg, der barsler i år, ikke sådan langt ude i fremtiden, men i år, sådan at vi netop får et samlet indblik i: Hvad gør vi? Hvordan sikrer vi bedst, at vi har den stærkest mulige position med hensyn til de alternative drivmidler?

Men jeg synes altså ikke, vi skal fornægte det faktum, at vi i årevis har været langt bedre til at bruge vores biomasseprodukter til el og varme, og at det har været den mest hensigtsmæssige måde f.eks. at nedbringe CO₂-udslippet på.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg tror, det bliver meget svært at opdrive nogen i Danmark og formentlig også i udlandet, som virkelig har forstand på de her ting, der handler om drivmidler inden for transportsektoren, som ikke vil sige, at der er sket et enormt tempotab de sidste 4-5 år, fordi man har forsømt at investere i området. Det, der er problemet, er jo, at Danmark faktisk på nogle områder, forskningsmæssigt osv., er langt fremme i skoene med hensyn til mulighederne for at anvende brint osv., men der har simpelt hen manglet vilje til at investere i det.

Jeg vil nok sige, at når det handler om olieafhængigheden i transportsektoren, så synes jeg ikke, vi kan blive ved med at udvise tålmodighed, for der er faktisk tale om et akut problem, der af en lang række årsager skal løses meget hurtigt, og jeg så gerne, at vi fik nogle mere fremtidssikrede løsninger end dem, der ligger i SF's beslutningsforslag i dag, men det kræver altså, at vi kommer i gang.

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nu nævner hr. Per Clausen jo lige præcis det, der bliver problemet, for hvis vi bare vælger at skyde med spredehagl og sige, at nu synes vi, at det eller det eller det er det, vi lige skal satse på, så får vi jo lige præcis det problem, som jeg ikke vil se, og det er lige præcis det, der gør, at jeg tøjer min utålmodighed, for hvis vi skal gøre noget, der er fremtidssikret, hvilket jeg er meget enig med hr. Per Clausen i at vi netop skal, så er det utrolig vigtigt, at vi ikke skyder med spredehagl. Så er det utrolig vigtigt, at vi sørger for, at vi får set på det her område samlet, sådan at vi kan lave de tiltag, der er mest fremtidssikrede. Vi er et forholdsvis lille land, og vi er nødt til at tage nogle fokusområder og ikke bare sådan skyde hist og pist.

Det er også derfor, jeg lægger vægt på netop at sige, at noget af det, vi historisk har været bedst til – det er ikke noget, jeg har forstand på, det er noget, jeg har kunnet læse og lytte mig til – er at udnytte biomassen til el og varme, og det

er derfor det, vi har gjort. Jeg håber da meget på, at det her område er et dem, der kan blive drevet frem, men jeg vil altså ikke skyde med spredehagl. Jeg vil gerne være sikker på, at vi rent faktisk når nogle fremtidssikrede løsninger, og så må jeg min unge alder til trods tøjle min utålmodighed.

Formanden:

Tak til fru Charlotte Dyremose. Så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Ja, jeg er jo knap så ung, så jeg vil forsøge at tage et andet udgangspunkt – det er måske også derfor, jeg har et andet udgangspunkt – nemlig at jeg er glad for det forslag, SF har fremsat. Det er et forslag, vi kan støtte varmt fra radikal side, og det er det af helt indlysende årsager.

Enhver, der har fulgt udviklingen i verden over de sidste 3 år, kan ikke være i tvivl om, at en af de helt store udfordringer, vi står over for både i Danmark og i Europa, er forsyningen af brændstoffer til vores transportsektor, det gælder både til at transportere vores arbejdskraft og til at transportere vores handelsvarer. Det, der er hele motoren i globaliseringen, om jeg så må sige, er jo transport, og når priserne på olie pludselig tredobles, og EU og Danmark ikke har nogen som helst alternativer til det, så er det, man kan undre sig over, at de allerførste spæde forsøg fra Kommissionens side på at koordinere en indsats for at løse det her problem i fællesskab er noget, som den danske regering overhovedet ikke interesserer sig for og dermed bliver kritiseret for og får påtaler for. Og så er det, den kan svinge sig op til, altså en målsætning på 0,1 pct. frem til 2010.

Hvad er så regeringens undskyldninger for ikke at gøre noget? Ja, den første undskyldning er, at planterne eller biomassen er bedre brugt til at lave biogas. Og det er jo rigtigt. Hvis kigger på energieffektivitet og CO₂-fortrængning alene, så er det jo en rigtig betragtning, at man får mere energi ved at lave biogas af de planter, vi har.

Vi havde en konference arrangeret af Teknologirådet forleden, hvor en repræsentant fra Europa-Kommissionen meget rigtigt sagde, at vi i virkeligheden i øjeblikket opererer på to energimarkeder: ét for olie og ét for resten. Olie er en helt selvstændig problematik, og det at finde alternativer til olien er en helt selvstændig energi-problematik. Den kan vi ikke blive ved med at lukke øjnene for, og derfor er det altså ikke et en-

ten-eller. Det er ikke enten biogas eller bio-brændstoffer. Det er et både-og, i særdeleshed hvis vi kan udvikle teknologier, der gør, at det er spildprodukter fra landbrugsproduktionen, vi kan udnytte her til biobrændstofferne. Men for at den udvikling skal ske, ved vi jo af smertelig erfaring, at det kræver både forskning og udvikling og også et marked, hvor vi kan afprøve de produkter, vi har.

Det andet er så, og det har både ministeren og regeringsordførerne og Dansk Folkeparti nævnt igen og igen, at det her må forberedes, det må undersøges, det skal udvalgsbehandles osv. Det er jo et klassisk greb i politikunst, at når man ikke bryder sig om noget, så kan man skyde det til hjørnespark.

Det er jo rigtigt. Jeg noterer mig, at vi er blevet lovet, at det her Biobrændstofudvalg nu skal barsle inden for det nuværende år, og det er jo dejligt, at det trods alt ikke skal tage længere tid, men man kan spørge sig selv: Når nu regeringen som en af sine første heroiske gerninger skar hele det her program ned til sokkeholderne, føler man sig så ikke, når man nu ser, at priserne på olie bliver tredoblet i løbet af 3 år, lidt forpligtet til måske også at genoprette det lidt hurtigere og indskibe Danmark på den vogn, som er EU, som gerne vil køre lidt hurtigere end de andre, i stedet for absolut at være nummer sjok?

Kl. 16.10

Hvis bare det var sådan, at regeringen affærdigede dette forslag, fordi den havde et bedre forslag, fordi den vil lave effektive transportbesparelser, f.eks. ved at indføre kørselsafgifter på tunge køretøjer, som stort set alle lande i Europa er i gang med. Danmark skal igen være nummer sjok.

Hvis bare det var sådan, at regeringen havde lyst til at lave en omlægning af bilregistreringsafgifterne, som favoriserede miljøvenlige biler – det får vi at vide at der også er lavet udvalgsarbejdet om, de har arbejdet i 4 år, og jeg håber ikke, at de skal arbejde 4 år til – hvis man ligesom kunne signalere tydeligt, at her ville man virkelig lave noget, der battede. Men når man kigger på, hvordan regeringen i øvrigt håndterer miljøzoner i de store byer og på hele transportområdet, må man sige, at regeringen på dette område er utrolig konservativ, og det er desværre i den sammenhæng ikke et plusord. Der sker simpelt hen ingenting på transport- og energiområdet.

Jeg synes ikke alene, at det er ærgerligt, jeg tror også, at det er noget, som selv den nuværen-

de regering vil fortryde bitterligt inden for ganske få år.

Formanden:

Tak til hr. Martin Lidegaard. Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Per Clausen (EL):

Vi står jo i en situation, hvor vi er ved at overlade en arv til vores børn og efterfølgere, som vil gøre enhver snak om ældrebyrde og problemer med efterløn og velfærd til den rene hyggefortælling, for vi er jo i færd med at opbruge de oliere ressourcer, der er på jordkloden, i et tempo, som i hvert fald gør det ganske sikkert, at der om få år kun vil være nogle få dyre dråber tilbage.

Det er det ene afgørende problem, som gør, at enhver regering burde føle det som en af sine vigtigste opgaver at sikre, at vi fik afviklet vores afhængighed af olie og fik sikret, at vi udviklede nogle andre energikilder, særlig når det gælder transportsektoren, fordi der jo i særlig grad ikke er sket hverken en effektiv besparelse i transportsektoren eller en udvikling af vedvarende energi, som for alvor er blevet inddraget på området. Det er det ene afgørende udgangspunkt for den her diskussion.

Det andet er jo spørgsmålet ikke bare om forsyningssikkerhed, men om sikkerhed i al almindelighed, for det er jo en kendsgerning, at hvis man gør sig afhængig af energitilførsel fra en række lande, hvor politisk og social uro er fremherskende, så har man også sat sig selv i en vanskelig situation. Det gælder bl.a., når man taler om gas fra Rusland, som selv om den ikke direkte er under kontrol af den russiske mafia, så er den i hvert fald tæt på at være det af folk af samme slags. Jeg håber ikke, at vi nu kommer i krig med Rusland, for det handler jo også om olie fra nogle andre ganske få steder i verden.

Når man er så afhængig, så kommer man ganske ofte i en situation, hvor ens interesser også skal varetages ved hjælp af voldelige midler. Selv om Irakkrigen ikke er på dagsordenen i dag, mener jeg, at vi risikerer, hvis vi ikke får os løsrevet af den her afhængighed, at komme i tilsvarende ufare, også i andre situationer.

Så er der det, som vi i andre debatter har haft anledning til at diskutere, nemlig det økologiske fodaftryk, altså den nuværende generation af danskernes meget voldsomme forbrug af jordens ressourcer, hvor regeringen jo har en ambition om, at vi skal reducere det med 75 pct. uden dog

at have nogle konkrete bud på, hvordan vi skulle komme derved, og selvfølgelig også uden at have en plan for det. Men det er dog en hensigt.

Det får mig så ind på, hvorfor jeg alligevel, på trods af at det må være sådan, at man i den her situation må støtte ethvert forslag, som bare er et lille skridt i den rigtige retning, faktisk synes, at det er meget svært at støtte SF's forslag. Hvis man tager den måde, man vil opfylde Europa-Kommissionens krav på, så er det jo bl.a. ved hjælp af ætanol, som importeres fra Brasilien, givetvis af høj kvalitet, men det er jo, som fru Charlotte Dyremose påpegede, transportmæssigt dybt problematisk. I virkeligheden er det vel også problematisk, at vi er baseret på, at vores energiproblemer skal løses, ved at man i stort omfang fjerner regnskov osv. i Sydamerika. Så jeg synes, at det er en skidt ting.

Kl. 16.15

Det andet, som gør, at vi ikke kan støtte SF's forslag, er, at det tager udgangspunkt i en landbrugsproduktion, som er baseret på, at man har en stor produktion af spild, af affald. Efter vores opfattelse bør man satse på, at landbruget faktisk er i balance med sig selv og med naturen, og det er udgangspunktet.

Det ændrer selvfølgelig ikke ved, at så længe vi ikke er kommet dertil, så har vi nogle produkter, som selvfølgelig skal bruges. De bliver brugt, og vi er ikke særlig overbeviste om, at det at tilslutte sig Europa-Kommissionens målsætning og så bruge de produkter, der er – halm m.v. i produktionen af biobrændsel – skaber en bedre udnyttelse af de ressourcer, der ligger i de her produkter, end den, vi allerede har.

Til gengæld vil jeg bare sige, at vi er meget positive over for den del af SF's forslag, der handler om, at man skal afsætte nogle flere penge til at forske i nogle løsninger. Vi så gerne, at en sådan pulje var formuleret lidt bredere eller i hvert fald var suppleret med puljer, som rettede sig mod andre områder. Men det er givetvis noget af det, vi nok godt kunne finde ud af. Vi var da i sin tid i stand til sammen med Socialdemokraterne, De Radikale og SF at lave en brintpulje, og det vil vi sikkert også være i stand til fremover.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hr. Per Clausen trak et af Enhedslistens klassiske hovedargumenter frem, nemlig at restprodukterne skal blive ude i landbrugsarealerne. Jeg har egentlig undret mig, for betyder det så

også, at Enhedslisten er imod biogas? Og er Enhedslisten imod det halm, vi i dag fyrer med inden for kraft-varme?

Er det konsekvensen af det, Enhedslisten har som politik, at man i virkeligheden er imod det, men at man ligesom er blevet fritaget for at tage stilling til det, fordi man ikke har været med i energiforhandlingerne i de afsluttende faser?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan forsikre fru Anne Grete Holmsgaard om, at der ikke er ret mange detaljer her i verden, som Enhedslisten ikke har taget stilling til, selv om nogle kunne sige, det var inderligt overflødigt, fordi vi alligevel ingen indflydelse fik.

Det er korrekt forstået, at Enhedslisten grundlæggende mener, at landbrugsproduktionen skal tilrettelægges sådan, at det såkaldte affald, der kommer ud af den produktion, føres tilbage til jorden. Det er Enhedslistens grundlæggende holdning. Det er også Enhedslistens holdning, at så længe vi ikke er kommet igennem med det, skal vi selvfølgelig forsøge at få brugt de restprodukter så godt som muligt.

Det betyder, at vi er skeptiske og kritiske over for anvendelsen af halm til de her forbrændingsformer. Vi synes ikke, at det er den rigtige løsning. Vi er også skeptiske over for en række af de forsøg på at producere biogas, der har været. Man vil jo også kunne konstatere, at succesraten måske ikke er helt så høj, som de mest begejstrede tilhængere kunne ønske sig.

Men det er klart, at vi jo på mange måder er pragmatiske, og vi ville nok i givet fald kunne være med til at indgå aftaler om, at man bruger de her restprodukter så fornuftigt som muligt, så længe vi ikke er kommet igennem med en fornuftig landbrugspolitik.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er jo næsten helt radikalt at høre på. Men det må føre til spørgsmålet: Hvad er det så, Enhedslisten i virkeligheden satser på? Vi gør det jo klart, at det her ikke er den langsigtede løsning. Det er en løsning, der er et trin på vejen, og som vi har brug for her og nu.

Men hvad er egentlig Enhedslistens svar her og nu? For jeg går ud fra, at vi er enige om, at det haster som bare pokker at få gjort noget ved olieforbruget i transportsektoren. Så hvad er Enhedslistens trin 1 i den proces? Er det bare at

være bekymret? Eller har Enhedslisten også et svar på det?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er klart, at tidligere regerings utilstrækkelige indsats og den nuværende regerings nærmest nulindsats gør, at man kan komme i en situation, hvor man bliver nødt til at acceptere løsninger i en overgangsperiode, hvilket overhovedet ikke er tilfredsstillende.

Vores bud her og nu er, at der øjeblikkelig skal tages en række initiativer, som kan nedbringe og omlægge transportforbruget i Danmark. Det er ikke nødvendigvis nemt, men vi mener, at det er et afgørende element her og nu.

Det andet afgørende element er at begynde at satse meget intensivt på forskning i udvikling af nogle af de drivmidler, der måske ikke er så langt ude i fremtiden, som vi går rundt og tror. Nogle projekter om anvendelse af brint har været diskuteret, og man har diskuteret andre former, hvor man meget mere end i dag bruger el direkte i forhold til transportsektoren, og der er også andre ting. Det er vores konkrete bud her og nu.

Kl. 16.20

Vi er bange for, at hvis vi her fulgte SF's vej, ville vi ende på et vildspor, og vi ville komme i den situation, at stærke landbrugsorganisationer og andre ville presse på for, at man løste det problem, der var med mangel på biomasse, ved at igangsætte en produktion; brakområder og andre ting. Vi har jo hørt, og det ved jeg fru Anne Grete Holmsgaard også har hørt, hvad der er kommet frem fra Landbrugsraadets side og fra andre i den her sag, og det synes vi faktisk er bekymrende.

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til de to partier, der støtter SF helhjertet i den her sag, nemlig Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre. Så må jeg også sige tak til Enhedslisten for at støtte den del af det, der handler om forskning. Men ellers gik Enhedslisten jo desværre lidt lovlig meget arm i arm med ministeren.

Det er ærgerligt ikke at kunne sige tak til ministeren. Jeg ville meget hellere have stået her og have sagt tak til ministeren og: Nu bevæger vi

os. For det er jo sådan, at vi på det her område kan se, at Sverige gør det, Tyskland gør det, Østrig gør det, Frankrig gør det, og USA gør det og har nu besluttet, at man inden 2012 vil have erstattet 30 pct. af sit olieforbrug i transportsektoren med biobrændsler, i hvert tilfælde hvad angår vejsektoren.

Vi kan konstatere, at Bush og SF ved siden af hinanden har overhalet den her regering venstre om. Jeg kunne forstå, at det også gjorde ministeren en lille smule bekymret. I hvert tilfælde sagde han i sit oplæg, at man jo nok skulle bekymre sig ret meget om det her område, ikke mindst efter præsident Bushs udmelding. Jeg ville selvfølgelig hellere have haft, at det var mig og SF, der havde gjort indtryk på ministeren, i stedet for Bush, men fred være med det. Hvis George Bush kan få den danske regering til at ændre holdning til det her, så er der ingen protester fra vores side.

Europa-Kommissionen vil i øvrigt også have det. Det er jo Europa-Kommissionens pres på Danmark, der har gjort, at vi har den her formidable målsætning på 0,1 pct., som ministeren desværre ligger i hængekøjen med og med sit lille strå sipper af lige så sødt og venligt. Sagen er bare, at det at ligge i hængekøjen og sippe med sit lille strå, ikke fører til nogen udvikling. Det ved ministeren godt inderst inde. Så det handler altså om at komme op af hængekøjen og få skabt en udvikling på det her område.

Vi er naturligvis enige om, at der er brug for en forskningsindsats, selvfølgelig er der brug for en forskningsindsats. Nu kunne ministeren på det her område godt være kommet med en lidt klarere udmelding og have sagt, hvor meget regeringen egentlig vil satse på det her område. Ifølge de tal, vi fik for et par måneder siden i Miljøudvalget, bruger Danmark i øjeblikket, hvis jeg nu er lidt flink – så er jeg altså også flink – 30 mio. kr. om året på det her område på forskningssiden. Det er altså det, vi bruger. Det er jo ikke, hvad man kunne kalde en storstilet indsats på det her område, navnlig ikke, når man i ord lægger så meget vægt på, at der skal ske noget på forskningsområdet.

Et af ministerens hovedpunkter var, at det er for dyrt. Som jeg sagde i mit spørgsmål til ministeren: Er det virkelig for dyrt at bruge en model, der koster mig og andre danske bilejere 2 kr. inklusive moms, når vi tanker op? Er det for dyrt? Ja, det koster jo ikke samfundskassen noget. Det koster ikke skattefar noget. Og enhver må vist give mig ret i, at det ikke er dyrt.

Det er ikke nogen dyr løsning, vi fremlægger, tværtimod. Det, vi fremlægger, er en enkel, teknisk ukompliceret og billig løsning, som vil sætte gang i et marked, som er den helt afgørende drivkraft for, at vi får en udvikling på det her område. Vi kan forske os til meget, men vi kan ikke skabe den her fremdrift, uden at vi træffer politiske beslutninger, og uden at vi skaber et marked.

Nogle drømmer om, at det skal ske via skattelettelser, det gør vi ikke. Og jeg håber, at ministeren er enig med os i, at løsningen ikke er skattelettelser på det her område. Det håber jeg virkeligt. Men det er ikke nogen dyr løsning. Det er faktisk en hamrende billig løsning, vi lægger frem.

Ministeren fremhævede bl.a. den aftale, man har indgået med Dansk Folkeparti om at bruge 60 mio. kr. over de kommende år til en række forsøgsordninger. Det kom til at lyde, som om det nærmest var en offensiv indsats. Det ved vi godt alle sammen det ikke er.

Kl. 16.25

Vi ved, at det var en kattelerm, som regeringen var nødt til at finde, da den blev stillet over for åbningsskrivelsen fra EU, altså kritikken fra EU, om, at man havde fastsat en målsætning på nul. Det var en kattelerm, og faren er jo, at den kattelerm bliver brugt til yderligere at skubbe det her, fordi man så vil se på, hvad der kommer ud af det her. Det mener jeg vil være en ulykke, for man kan starte det her uden videre. Det er faktisk så enkelt, så det blot handler om at sige, at det vil vi indfase over nogle år.

Vi kan selvfølgelig godt diskutere, om det skal være 5,75 pct. eller en anden procent. Det afgørende er at få sat det i gang og få startet forhandlingerne med olieindustrien, som man er nødt til at have, om, hvorvidt det skal være alle benzinstationer, der skal have det, eller det skal være de fleste. Det er en del af det her. Men mere kompliceret er det faktisk ikke.

Så vil jeg godt sige til Venstres ordfører, som er gået, så derfor vil jeg ikke sige noget til Venstres ordfører ... Men jeg vil blot sige, at Venstres ordfører fik rodet sig ud i nogle frygtelige tal på dette område, nemlig at det her skulle koste 800 mio. kr., og i anden omgang var det 900 mio. kr. Jeg vil bare gentage heroppefra, så det også står i referatet, at det simpelt hen er noget sludder. Der står intet om skattelettelser i det her, så det må være hr. Vesselbos hjerte eller indre tænkning, som hans mund løber over med. Det er i hvert tilfælde ikke kommet fra selve forslaget.

Venstres ordfører var også meget optaget af, at det her ikke måtte beslaglægge for meget naturareal. Det er faktisk sådan, og det fremgår af Europa-Kommissionens handlingsplan for biomasse, at hvis man tager de 5,75 pct., svarer det til, at man vil bruge 4-13 pct. af EU's nuværende landbrugsareal, hvis det hele skulle produceres på EU-landbrugsområder. Det er jo ikke sikkert, at det skal det. Men selv om det så skulle det, er det faktisk ikke mere vidtgående end det.

Til Dansk Folkeparti vil jeg sige, at jeg var glad for – Dansk Folkepartis ordfører er også gået – at Dansk Folkeparti i det mindste ikke var tilfreds med de 0,1 pct. Det håber jeg så vi kan få noget konstruktivt ud af, når EU formentlig indklager Danmark for Domstolen for kun at have fastlagt en målsætning på 0,1 pct.

Til De Konservative vil jeg sige: Der findes ingen fremtidssikret løsning på det her område. Der findes muligheden for at tage nogle politiske beslutninger om, hvad vi vil gøre nu, og nogle politiske beslutninger om, hvad vi forskningsmæssigt vil satse på på det lange sigt. Det er de beslutninger, vi skal tage. Men en fremtidssikret løsning findes ikke.

Vi ved i dag ikke, om brændselsceller eller brint som energibærere bliver de varige, langsigtete løsninger på det her område, og det er vigtigt, at vores forskningsindsats heller ikke låser os fast. Det håber jeg heller ikke at De Konservative mente med at sige en fremtidssikret løsning. Det er vigtigt, at vores forskningsindsats er tilstrækkelig bred, så den kan rumme forskellige udviklingsveje.

Så vil jeg sige til hr. Per Ørum Jørgensen, som fremhævede de 35 mio. kr. til vedvarende energi, der kom med i UMTS-forliget, at jeg er glad for, at De Konservative fremhæver dem, men jeg ville sådan set være glad for, hvis de også bare en gang imellem undervejs sagde, at det var takket være SF's indsats, at de overhovedet kom med i UMTS-aftalen. De Konservative må gerne holde store taler om den, bare de en gang imellem – måske hver tiende gang – lige får sagt, at det ærgerligt nok ikke skyldtes De Konservatives indsats, men SF's indsats.

Til sidst vil jeg sige til Enhedslistens ordfører – som heller ikke er her – at vi er enige i, at udviklingen skal gå i den retning, at vi bruger restprodukter, selv om hr. Per Clausen i virkeligheden ikke helt kunne finde sine fødder i den sag. Men jeg synes faktisk, det er lidt tyndt, når Enhedslisten ikke har et bedre svar her og nu end blot mere kollektiv trafik.

Enhedslisten kunne dog i det mindste have budt på det, der ellers er oplagt at gøre, samtidig med det her, nemlig at kæmpe som løver i EU for, at vi får en forpligtende aftale med den europæiske bilindustri om at få en væsentlig bedre energieffektivitet i de kommende år. For der er ingen tvivl om, at det er det andet store håndtag, vi har at dreje på i den her sag, hvis vi taler om perioden inden for de kommende år, bedre energieffektivitet, og så at vi indfaser biobrændsler, samtidig med at vi forsker og udvikler på de andre områder, så vi stiler målet hen imod nogle løsninger, som er langt mere holdbare.

Kl. 16.30

I denne sammenhæng synes jeg, det er værd at trække frem, at olieforbruget i transportsektoren er vores helt store akilleshæl, både når vi snakker langsigtet forsyningssikkerhed, og når vi snakker klimapolitik. CO₂-udslippet fra den hjemlige transportsektor udgør i dag 30 pct. af det samlede udslip – 30 pct. – og mens alle andre sektorer har formået at nedsætte deres CO₂-udslip takket være politiske aftaler, er transportsektorens CO₂-udslip i dag 18 pct. højere end i 1990. Jeg vil kalde det, at de røde lamper lyser og kalder på politisk handling på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 136: Forslag til lov om kommuners og regioners anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamer og for andre.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).
(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Troels Christensen (V):

Lovforslaget giver kommunalbestyrelser og regionsråd mulighed for at anvende fast ejendom og løsøre til at reklamere og derved opnå en bredere adgang til finansiering af serviceydelser. Baggrunden for lovforslaget er sagen om et kommunalt plejehjem, der fik stillet en bus gratis til rådighed, mod at bussen til gengæld bar reklamer. I den konkrete sag var der ikke juridisk grundlag for at gennemføre ordningen, og det forhold retter lovforslaget op på, i øvrigt i fuld forståelse med KL, som høringssvarene viser.

Jeg tror, det er vigtigt at understrege, at forslaget kun er et *tilbud* til kommunalbestyrelserne. Det konkrete eksempel viser tydeligt, at lovforslaget giver plejehjemmet en tiltrængt mulighed for at tilvejebringe en ydelse, som det ellers ikke havde haft mulighed for, til gavn for plejehjemmets beboere og til gavn for kommunens skatteydere.

I lovforslaget er der taget højde for, at ordningen ikke skal benyttes til at finansiere de ydelser, som kommunen under alle omstændigheder har pligt til at tilvejebringe. Der er altså alene tale om de tilfælde, hvor man ønsker at give borgerne et tilbud om en yderligere service.

Det er også vigtigt at understrege, at markedsføringsloven selvfølgelig fortsat er gældende. Markedsføringsloven og det kommunale tilsyn sikrer, at ordningen holder sig inden for rammerne af god markedsføringsskik. Man kan altså ikke reklamere for politiske partier eller lignende.

Det forhold, at ordningen kun kan bruges til at finansiere ekstra serviceydelser, og at det kommunale tilsyn bibeholdes, sikrer for mig at se, at lovforslaget ikke får nogen uforudsete konsekvenser. Jeg har nemlig fuld tiltro til, at de enkelte kommunalbestyrelser og regionsråd vil være i stand til at foretage afvejningen mellem ekstra servicemuligheder og mulige gener i de konkrete tilfælde.

Kommunalreformen lægger op til forøget tillid til og respekt for det kommunale selvstyre og til, at der skal findes flere bæredygtige løsninger på lokalt plan. Det er lovforslaget netop et udtryk for, og på den baggrund håber jeg, at forslaget kan samle bred støtte her i salen.

Venstre støtter naturligvis forslaget.

Karen J. Klint (S):

Jeg har altså læst lovforslaget med lidt andre øjne.

Jeg synes selvfølgelig, det er sympatisk, at der er nogle reklamebegrænsninger inden for det offentlige, og derfor kunne man måske også godt tro, at det bare var en let sag; men jeg synes nu ikke, den er så let igen.

Hvorfor skal der ikke være fuld ligestilling og dermed fair konkurrence mellem det offentligt organiserede tilbud og det privat organiserede tilbud? Er det rimeligt, at en privat institution kan skaffe sig reklameindtægter og dermed konkurrere på bedre økonomiske vilkår end den offentlige nabo, der udbyder den samme ydelse?

KL 16.35

Hvorfor må en kommune eller en region ikke indbygge et reklameforbud i sine krav i udbudsmaterialet eller i sine kontrakt aftaler med de private udbydere? Hvorfor har regeringen ikke til hensigt at regulere privates anvendelse af reklamefinansiering i de borgerydelser, de udbyder? Og hvad med dem, der ikke kun skal se på reklamerne, mens de haster forbi gavlene, altså dem, der hjemme skal leve med reklamerne på det løsøre, de omgives af, og leve med reklamerne på det personale, de er omgivet af i deres nærmiljø.

Hvorfor er der ingen brugerorganisationer, der er blevet spurgt? Det er jo brugerne, borgere med behov for offentligt betalte ydelser, der skal leve med reklamer i deres hverdag. Jeg håber, at DSI, ældreorganisationer m.fl. vil give deres besyv med under udvalgsbehandlingen.

Hverken vores gruppe som helhed eller jeg personligt finder det rimeligt, at den private hjemmehjælp og pædagogen i en selvejende institution må bære en reklamebetalt uniform, hvis nogle finder på det, eller på anden måde være en levende reklamesøjle – måske endda for produkter, som brugerne ellers ville tage afstand fra, eller de som svag part måske netop kunne forføres til at anvende.

Hvad med reklamefinansierede busser på de kommunale plejehjem? Vil de blive tilladt med dette lovforslag, som det blev sagt lige før, eller er det kun private, der kan få glæde af det? Vil beboere i boliger, som er opført ifølge serviceloven, ikke kunne bruge en reklamefinansieret delebil, mens borgere med samme servicebehov, der bor i en bolig, som er opført ifølge almenloven, kan bruge den? Det kan være, vi har misforstået det, for jeg synes næsten, jeg kunne høre

på Venstres ordfører, at man netop kan det, så lad os få en snak om det.

Jeg skal ikke sige, at en reklamebetalt bus er lykken, men der er faktisk mange plejehjemsbeboere, der har behov for transport, og som er godt dækket ind af den offentlige transport.

Der står et sted i forslaget, at det er forbudt at reklamere for fagforeninger, og derfor er jeg kommet til at tænke på: Hvad med sygeplejerskernes nål? Vil det være forbudt at bære den fremover? Det er jo ikke en autorisationsnål, det er faktisk en fagforeningsnål, de går med, både i hjemmeplejen og på de offentlige sygehuse. Må den kun bæres på private plejehjem og som privat hjemmeservicemedarbejder? Og hvad kan tolkes som reklame? Er det kun reklame, hvis man får en indtægt eller på anden måde får en modydelse?

Vi vil under udvalgsbehandlingen arbejde for en ændring af forslaget, så der bliver ens regler for offentlige og private udbydere, og vel at mærke under de etiske forhold, som jeg som udgangspunkt egentlig tror har været målet med regeringens forslag. Men det skal være forhold, som beboere og brugere ikke oplever som generende.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Nu har fru Karen Klint jo stillet 50 spørgsmål, og i den korte tid, vi har her, kan det jo være vanskeligt at få en drøftelse af alle 50 spørgsmål.

Jeg mener, at fru Karen Klint tegner et forkert billede, når hun bl.a. taler om levende reklamesøjler. Der står jo, at på de områder, som er underlagt kommunalbestyrelsens direkte beslutningskompetence, vil folk ikke kunne gå rundt som levende reklamesøjler, og kan fru Karen Klint ikke anerkende, at når der bliver stillet en bus til rådighed for plejehjemmet, er det da en serviceforbedring for beboerne?

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jo, hvis det bliver på de samme betingelser. Det hele handler om, hvorvidt det offentlige får dårligere betingelser for at skaffe nogle indtægtskilder ved reklame, end de private, som udbyder de samme ydelser, har. Målet er jo at få nogle busser op at stå, og det er også derfor, jeg godt vil være sikker på, at forholdene er ens, f.eks. når der er tale om en delebil eller en reklamefinansieret bus.

Jeg har måske læst lovforslaget på en lidt mere kritisk måde, og hvis jeg har læst det forkert, vil jeg gerne korrigeres. Det kan ske under udvalgsbehandlingen, eller når ministeren kommer herop for at svare. Men når jeg taler om de levende reklamesøjler, er det faktisk, fordi jeg har læst lovforslaget sådan, at der er en forskel, alt efter om det er en privat, der står for tilbudet, eller det er det offentlige, der står 100 pct. for tilbuddet.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Fru Karen Klint har jo også en karikeret attitude til lovforslaget, når hun taler om sygeplejenålen. Sygeplejenålen er jo et tegn på autorisation og dermed en dokumentation for, at det er en sygeplejerske, man står over for, og det er da ganske praktisk. Men kunne fru Karen Klint ikke prøve at omtale det moment, at man ved at sætte reklamer på skraldebiler og andet får nogle indtægter, som kan være med til at forbedre servicen?

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har ikke noget imod neutrale reklamer på forskellige ting. Når vi sætter os ind i en taxa, er der også reklamer på den. Jeg siger bare, at der skal være ens betingelser for det private og det offentlige, og der er jo undtagelser for, hvor det offentlige må reklamere, så det er kun lige adgang og fair konkurrence, jeg efterspørger.

Kl. 16.40

Jeg mener faktisk ikke, at sygeplejenålen er en autorisationsnål. Det er ikke en, man får, når man har taget sin eksamen, man får den i kraft af sit medlemskab af Dansk Sygeplejeråd, og det er mig bekendt en faglig organisation og endda en god faglig organisation.

Formanden:

Så er det hr. Poul Nødgaard som ordfører.

Poul Nødgaard (DF):

Lad mig først slå fast, at Dansk Folkeparti er positivt indstillet over for det lovforslag, som er til behandling her i dag.

Hovedindholdet i lovforslaget er at give kommunerne og de nye regioner mulighed for at opnå indtægter ved at tegne reklamekontrakter, så der tillades reklamer på visse offentlige bygninger og løsøre; der tænkes her på det offentlige biler.

Allerede i dag ser man reklamer, bl.a. hjemme hos mig i Vigersted, og i flere tilfælde tror jeg, at den lokale idrætsforening står for det rent praktiske, ligesom den også oppebærer indtægterne fra annoncørerne. Det er i hvert fald tilfældet i min kommune.

For nogle måneder siden var der en ret så op-hedet debat i medierne om, at en kommune nærmest fik en irettesættelse – jeg tror, det var fra tilsynsrådet, men jeg vil ikke hænges op på det. Den skulle ikke have lov til at tegne reklamekontrakter og dermed opnå indtægter, og ved den lejlighed udtalte Dansk Folkeparti sig kritisk over for, at noget sådant ikke skulle kunne lade sig gøre. Nu i dag ser vi så, at ministeren fremlægger et regelsæt, der åbner for reklameindtægter, dog i et ganske beskedent omfang, må jeg nok sige.

Jeg synes, det er forståeligt, som det også fremgår af forslaget, at ambulancer, som medbringer patienter, ikke må bære reklamer. Men hjemmesygeplejersken, der faktisk altid kører uden passagerer, må tilsyneladende heller ikke have reklamer på bilen, hvorimod vognen, der afhenter affaldet ved vores dør hver ottende dag, gerne må bære reklamer. Jeg synes ikke rigtig, det hænger helt sammen, men i udvalgsarbejdet kan vi eventuelt se på, om man ikke kan være lidt mere fleksibel. Jeg nævner kun dette ene eksempel.

Så vil jeg gerne sige, at Dansk Folkeparti gennemgående er enig i de undtagelser, ministeren har skrevet ind i forslaget. De er skitseret på en god måde, synes jeg, og de giver os ikke anledning til bemærkninger. Jeg synes, de er korrekt beskrevet, og der er ingen grund til at gennemgå dem alle sammen, for jeg er faktisk i det store og hele enig i dem.

En anden ting, som jeg synes er positiv ved forslaget, er, at der kommer indtægter ind. Personligt tror jeg nu ikke, det bliver så forfærdelig mange, i hvert fald ikke i starten, men det kan godt være, det ad åre kan udvikle sig til, at der kan ske forbedringer på de driftsområder, indtægterne går til, og det synes jeg er ganske positivt.

Vi kan støtte det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Ordføreren siger, at det kan blive en positiv indtægtskilde, om ikke andet ad åre. Ergo må det så også være nogle reklamer, der står lidt magt og

lidt penge bag, for ellers er der jo ingen grund til, at formanden for Kommunaludvalget, som jo er meget god til at læse lovforslag, skulle udtale sig, som han har gjort.

Hvad med de borgere, der er afhængige af offentlige serviceydelser, uanset om de får dem tilbudt i privat regi eller i offentligt regi? Hvilken beskyttelse skal de borgere have mod en for dem ufrivillig reklamepåvirkning?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal prøve at se, om jeg har forstået spørgsmålet helt korrekt, ellers er der mulighed for at stille det igen.

Jeg mener sådan set, at det vil gå meget langsomt med indtægterne i den første tid, efter at lovforslaget er vedtaget. Men når det først er indarbejdet i kommunerne og i regionerne og for den sags skyld også i de nuværende amter, så længe de eksisterer, kan det godt være, det udvikler sig til en god indtægtskilde.

Jeg synes, det er positivt, at de penge, der kommer ind – hvad enten det er til en kommune eller en region – kan anvendes til forbedringer inden for området. Der er jo ikke tale om – jeg går da ikke ud fra, at det er ministerens hensigt, det tror jeg bestemt ikke – at man skal nedsætte bevillingerne til nogle områder, fordi man får de indtægter hjem. Det er noget, der kommer ind ekstraordinært, og som kan forbedre forholdene for de svageste medborgere i dette land.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

I øjeblikket er der mange, der ser håndboldkampe, og når jeg ser sportsfolkene, ved jeg ikke, hvor mange reklamer de har på deres tøj.

Jeg kan godt blive lidt beklemmt ved, at vi måske kan få den situation, at de få steder inden for det offentlige, hvor personalet bærer uniform, og de steder inden for det private, hvor personalet bærer uniform, kommer uniformen til at ligne en fodbold- eller håndbolddragt med reklamer for dette eller hint. Den private hjemmehjælper kan jo fylde den med reklamer for engangsbleer eller engangshandsker, og hvad der nu ellers er, eller man kunne rende rundt andre private steder og reklamere for noget særlig medicin, eller hvad man nu kunne finde på, for man er jo nødt til at finde nogle stærke folk, der vil betale reklamen for det.

Jeg tror ikke, McDonald's vil reklamere på private plejehjem, men der var jo måske andre, der ville reklamere på private plejehjem.

Er ordføreren ikke enig i, at det kan være en uetisk påvirkning af de beboere, der ikke helt har frit valg med hensyn til, hvor de får deres service?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Hvis jeg forstår spørgsmålet ret, så er jeg helt enig med fru Karen Klint. Jeg går ud fra, at det, vi har til behandling her i dag, er et meget konkret lovforslag fra ministeren, der nøjagtigt skitserer, hvilke ting man nu kan lave reklamer for og få indtægter af. Der er en masse undtagelser, og hvis man læser – det går jeg ud fra fru Karen Klint har gjort, hun plejer at være et meget flittigt folketingsmedlem – forslaget grundigt, så har ministeren jo både taget seler og livrem på i sine bestræbelser for ikke at lave noget, der kommer ind på de problemstillinger, som fru Karen Klint beskriver. Så jeg synes ikke, der er nogen grund til at være nervøs for noget som helst.

Jeg må sige, at jeg er hundrede procent enig i de betænkeligheder, spørgeren gav udtryk for. Det skal ikke være noget, der udvikler sig til en revolution inden for det her. Det er stille og roligt for lige at kunne lave de mest grundlæggende ting om i forhold til det, der eksisterer i dag, hvor jeg reelt kun ser reklamer i forskellige idrætshaller. Det er, hvad jeg selv ser af reklamer inden for det offentlige. Nu bliver det så udvidet en lille smule. Det kan være, ministeren bagefter svarer på den med renovationsvognen kontra sygeplejersken, jeg kan ikke se, der er nogen forskel på de to. Men hvis ministeren ellers skriver det ned, så kan det være, han husker at kommentere det, når han kommer på talerstolen senere.

Formanden:

Tak til hr. Poul Nødgaard. Så er det hr. Christian Wedell-Neergaard som ordfører.

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Det handler jo om at give kommunerne adgang til at følge en praksis, som har været fulgt længe, nemlig at der kan reklameres på huse og køretøjer, og at man dermed kan få indtægter af det.

Det er fuldstændig karikeret at forestille sig et hold håndboldspillere, der kommer hvæsende ind hos den ældre og skal i gang med at yde

hjemmehjælp iført røde dragter med hvid skrift på. Det er et alt for vidtgående billede af det, der foregår.

Det er jo klart, at de private hidtil har haft mulighed for at benytte sig af reklamer på deres tøj osv. Det er der jo ikke noget nyt i. Det nye her er jo, at man giver kommunerne mulighed for at placere reklamer visse steder og på en sådan måde, at det ikke generer og er unødigt anmassende over for dem, der bruger de offentlige bygninger.

Vi kan støtte det her lovforslag i Det Konservative Folkeparti, og vi kan støtte det, fordi vi jo har en konkret sag, hvor der er tale om en bus, som i høj grad kunne give borgerne et bedre tilbud, og det tilbud måtte de ikke modtage, fordi det var i strid med kommunalfuldmagten.

Her er vi jo nede ved, hvad det her drejer sig om. Det drejer sig om en lempelse af kommunalfuldmagten med henblik på at modtage indtægter for reklamer på offentlige bygninger, og det er jo det, der er sagen, kernen, essensen i det her forslag. Det skal foregå på en måde, så der opretholdes en vis neutralitet og en vis saglighed, og det mener jeg også der er lagt ind i det.

Det er jo ikke sådan, at der er noget, der skrider, eller noget, der bliver til store penge. Der er tale om, at man i et begrænset omfang kan benytte denne mulighed med henblik på dels at reklamere, dels at hæve serviceniveauet på visse områder.

Det giver kommuner og regioner adgang til at bruge biler og huse og altså idrætsanlæg – og der kan man sige, at det jo er meget relevant, når vi nu snakker om sportsklædte folk – forsamlingshuse, vandrehjem, kulturhuse og andre offentlige bygninger, som man i øvrigt bruger, hvorimod råduse, sygehuse og den slags jo ikke skal være omfattet. Jeg kan altså ikke se, at der er noget, der skrider, fordi der står på skraldebilen, at man skal opretholde et pænt og grønt niveau, eller fordi Vej & Park har noget stående.

Men det skal ikke være på f.eks. ambulancer. På ambulancen kunne man jo risikere, der kom til at stå: Er De udsat for vold, ring til 112. Det skal vi *ikke* have stående, og det ville jo sådan set heller ikke være retvisende. Det er sådan, at der er lagt en betydelig beskyttelse af borgerne ind i det her forslag. Det er en ganske lille lempelse af kommunalfuldmagten. Vi har stået med nogle konkrete sager, hvor det har været generende at skulle sige nej, og derfor det her forslag, og det kan vi helt klart støtte.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg kan godt høre, at vi ikke har læst de samme bekymringer i forslaget. Men undrer det alligevel ikke den konservative ordfører, at man ikke har spurgt brugerne, altså mennesker, der bor forskellige steder? Jeg synes ikke, man skal spørge alle borgere, for selv om jeg kører forbi en skraldebil med en reklame på eller skraldebilen kører forbi mit hus derhjemme, er det jo ikke noget, der påvirker mig.

Men der er nogle, der vil komme til at leve meget, meget tæt i nogle af de miljøer her, hvor jeg ikke synes, at det er en lille flig, man løfter. Jeg synes faktisk, det er lidt af en ladeport, når man nu får legaliseret, at man endnu mere bruger reklameindtægter som compensation for det, der ellers skulle være offentligt betalt service.

Var det ikke fornuftigt, hvis man f.eks. havde spurgt DSI?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg kunne jo lige så godt tegne et billede af, at man på sygehuse har en stor gavltreklame for et eller andet medicinalprodukt, hvor der står: Lader De Dem indlægge her, så får de gavn af dette fantastiske produkt.

Det er jo ikke det, der er tale om. Jeg nævnte jo idrætsanlæg, forsamlingshuse, vandrerrhjem og kulturhuse. Ingen af de steder bor der nogen. Det er offentlige bygninger, som udfylder en vis funktion, og der er det da naturligt at bruge muligheden for at reklamere.

Jeg synes ikke, der er noget her, der er en åbning eller en glidebane, eller at man er i gang med at smøre det hele til med reklamer.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil spørge meget direkte: Vil De Konservative være med til at udstikke en garanti for, at vi ikke ser privatejede plejehjem udsmykket med reklamer?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Altså, om jeg så stod på hovedet, er det helt umuligt at vride en garanti ud af mig for noget som helst. Det er min erfaring, at denne talerstol ikke egner sig til at udstede garantier for noget som helst.

Men jeg vil sige, at der, hvor reklamer virker anmassende, hvor de ikke overholder de etiske krav, hvor de ikke er neutrale og har en vis saglighed, vil vi naturligvis ikke have nogen reklamer, og jeg har nævnt, at det er skolebygninger, det er sygehuse, det er rådhus, det er andre bygninger. Dem vil vi ikke have plastret til, og det synes jeg er helt afbalanceret.

Formanden:

Tak til hr. Christian Wedell-Neergaard. Så er det hr. Ole Glahn som ordfører.

Ole Glahn (RV):

Jeg vil indlede sådan på det overordnede plan.

Når det lovforslag er aktuelt, så er det på grund af den samfundsudvikling, som foregår og er foregået i løbet af de sidste årtier. Den er karakteriseret ved, at markedets behov for omsætning og profit finder stadig nye områder at synliggøre sig på, så vi som potentielle kunder kan få øjnene op for nye behov og for de virksomheder, som vil opfylde de behov.

Sidste skud på stammen er virksomheder og kommuners ønske om henholdsvis at købe og sælge reklamesteder. Vi har set kommunale biler køre rundt med reklamer for firmaer, på samme måde som vi ser det på de rullende reklamesøjler, som mange taxaer kører rundt med for tiden. Markedet presser sig stadig frem og nu ind på de kommunale og de amtslige / regionale områder. Der er fra så vel kommuner som virksomheder et ønske om at benytte sig af reklamemuligheden inden for et nærmere defineret og afgrænset område.

Det er vi i Det Radikale Venstre tilhængere af. Vi mener, at der er mange fordele ved, at markedet er under størst mulig konkurrence. Men vi mener også, at der i høj grad er brug for et kommunalt, regionalt og statsligt system, som ledes efter andre målsætninger end profit, ikke fordi der er noget galt med profit som sådan, men fordi mange af de opgaver, det offentlige løser, har til formål på en effektiv måde at yde borgerne en service eller give dem et tilbud, uden at det overordnede mål skal være en ekstra økonomisk gevinst.

På grundlag af denne mere overordnede og principielle tilgang er Det Radikale Venstre positiv over for indenrigsministerens forslag. Vi finder, der er foretaget en fornuftig afgrænsning mellem de steder, hvor der må reklameres, og de steder, hvor der ikke må reklameres. Alle de bygninger og det løsøre, der tjener til varetagel-

se af områder, som kommunen og regionerne kan varetage, men ikke skal varetage, må der reklameres, de såkaldte fakultative områder, mens kommuner og regioners kerneområder er beskyttet imod reklamer.

Princippet om, at det offentlige skal vise, at man er sig selv og ikke en levende reklamesøjle for et eller andet privat firma, er et godt princip. Der må ikke herske tvivl om, hvem det offentlige i sin kerneopgave skal betjene, og hvem der har interesse i, at den betjening foregår på de betingelser, som en kommunalbestyrelse/et regionsråd har bestemt.

Kl. 16.55

Signal om, at der på skoler, sygehuse, børnehaver, hjemmeplejens biler m.m. kan være store annoncer for firmaer, der netop havde interesse i at henvende sig til den gruppe, som det offentlige betjener på det felt, vil være meget forkert.

Til gengæld er det rimeligt, at opgaver, som kommunerne selv beslutter at påtage sig, f.eks. driften af idrætsanlæg, driften af forsamlingshuse eller driften af kulturhuse, godt må kombineres med, at der er en reklameindtægt, der i øvrigt gavner den folkelige aktivitet, som kommunen i forvejen støtter gennem driften.

I den forbindelse undrer det os lidt, at regioner er nævnt på linje med kommuner, når regioner nu ikke må tage opgaver selv, sådan som det jo er fastlagt i lovgivningen. De har jo netop ikke den kommunale fuldmagt, der bemyndiger dem til af egen drift at løse opgaver, som de ikke er forpligtet til.

Lovforslaget åbner mulighed for reklamer på kommunale og regionale køretøjer, der ikke overvejende anvendes til personbefordring. Her dispenserer man fra princippet om, at der ikke skal reklameres på områder, som kommunen/-regionen skal løse.

Vi vil gerne have begrundelser for denne inkonsekvens. Hvad er det, der gør, at en kommunal bil fra vejvæsenet godt må have påklisteret reklamer for firmaer, så de borgere, der møder det kommunale vejvæsens biler, ikke kan se, om den kommer fra det kommunale vejvæsen? Vi synes, det er inkonsekvent, men vi trøster os med, at denne lovgivning er til for at bestemme, hvor kommunerne og regionerne ikke må reklamere, og hvor de godt må, hvis de vil, og det vil sige, at kommunerne selv kan træffe de her afgørelser.

Det er således op til de lokale kommunalpolitikere at bestemme, hvilken politik man skal have på det her område. Det er dog nok reali-

stisk at forestille sig, at mange kommuner, der jo er i en økonomisk hårdt presset situation, vil fristes til at få de godt nok små, men dog ekstra indtægter, som reklame kan give.

Vi mener desuden, at der også i lovforslaget er et generelt forbud mod reklame for visse organisationer og for religiøse og politiske foreninger og partier, og det er rigtigt.

Endelig støtter vi meget § 4, hvoraf det fremgår, at kommuner og regioner ikke må anvende kommunalt eller regionalt ansattes beklædning til reklamer. Til gengæld er det rimeligt, at private firmaer, der løser kommunale og regionale opgaver, ikke er omfattet af det forbud. Igen er det vigtigt for os, at det på det område også er op til kommunalbestyrelsen og regionsrådet at beslutte sig for de principper, der skal gælde.

Alt i alt er vi altså positive over for forslaget.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Christian Wedell-Neergaard.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg siger tak for en flot og præcis gennemgang af lovforslaget. Jeg kan egentlig ikke forstå, Det Radikale Venstre er kritisk over for balancen i forslaget, altså når vi taler om f.eks. Vej & Park og andre ting. Hvorfor skal de ikke have lov at sætte reklamer på? Det synes jeg er ganske naturligt. De er jo ikke forbundet med direkte borger-service, og der er mulighed for at reklamere på en diskret og fornuftig måde, således at det overholder alle krav om anstændighed.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu er det jo hr. Christian Wedell-Neergaard, der siger, at det kan foregå på en diskret og ordentlig måde. Vi synes, at det principielt er sådan, at på de områder, som der står i forslaget, hvor kommunen skal løse en opgave, skal det fremgå klart, at det er kommunen, der gør det, og det vil sige, at der ikke skal være distraherende forhold på kommunens biler, f.eks. vejvæsenets biler, der signalerer, at det her kunne være fra et privat firma.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Når nu ordføreren roser § 4 i forslaget, så vil jeg spørge, om hr. Ole Glahn har en lige så dårlig fantasi, som jeg har, og dermed godt kan se, at

selv om det er forbudt for kommunalt ansat personale at rende rundt som reklamesøjler, så kunne det godt være, når man fritager det private område, der måske udfører nogle opgaver nøjagtig magen til, at der var nogle, der syntes, at det var smart, at de gik i en indtægtsdækket uniform.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Vi har læst forslaget sådan, at der er tale om, at kommunalbestyrelsen / regionsrådet kan bestemme, under hvilke betingelser en privat, der udfører opgaverne, skal operere. Jeg ville ikke synes, at der var noget forkert i, at en privat operatør på et plejehjem eller et andet sted skrev navnet på det firma, man kommer fra, og eventuelt også telefonnummer. Det synes jeg faktisk vil være oplysende.

Men jeg har opfattet det sådan, at det her er noget, kommunen kan fastlægge i forbindelse med, at den f.eks. skal udlicitere en opgave. Hvis ikke det er tilfældet, så synes jeg, vi skal have det belyst, og jeg har også forstået, at fru Karen J. Klint tidligere har talt om her i dag, at det skal vi have belyst under udvalgsarbejdet, og det vil jeg da også gerne have.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det er mere en bemærkning.

Jeg har ikke spor imod, at hjemmepleje, der udføres af et privat firma, har deres eget logo på. Det synes jeg også kunne være en sikkerhed. Men jeg ville være meget beklemmt ved, at det var en reklamefinansieret dragt. Det er jo ikke det samme som, at man har sit eget logo på.

Kl. 17.00

Jeg synes da godt, man må bekende kulør, hvis man er ansat. Det generer mig heller ikke, at en falckambulance, som der står Falck på, kører rundt. Det er jo sådan set meget betryggende, at man ved, at det er en ambulance fra det beredskab, man har med at gøre. Det er jo ikke det samme som reklame. Det er, når det er en tredje instans, der er med, og det var det, jeg ønskede en garanti for at man skal arbejde imod.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg kan forstå, at fru Karen Klint og jeg ikke helt har samme opfattelse af, hvad en reklame er. Jeg mener faktisk, at det er en reklame, når man skriver, hvilket firma man kommer fra. Altså, nu

blev Falck nævnt. Der findes også andre operatører end Falck på redningsmarkedet, og det vil sige, at hver gang man ser en falckbil, så bliver man bestyrket i, at det er dem, der skal løse opgaven. Men der er altså andre operatører, og jeg mener, at det også er en reklame.

Formanden:

Tak til hr. Ole Glahn. Så er det hr. Kristen Touborg som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

SF er kritisk over for lovforslaget, ikke fordi vi vil forbyde private virksomheders donering af f.eks. legeredskaber til børnehaver, strålekanoner eller CT-scannere til danske sygehuse, men de danske kommuner skal ikke i et yderligere omfang sponsoreres af danske virksomheder.

Det skal vi som borgere i kommunerne selv sørge for, selv vi må erkende, at i en tid med diverse regeringsindgreb og kommunal detailstyring kan det jo være svært. Derfor er vi også nogenlunde tilfredse med den nuværende lovgivning, som lægger nogle fornuftige rammer for reklamesponsoringen af danske kommuner og regioner.

SF mener ikke, det skal være en kommunal opgave at lægge op til yderligere reklamebombardement af danske borgere, ikke mindst vore børn og unge bombarderes dagligt i tv, på gader og stræder med reklamer. Skal kommunerne være med til at styrke denne udvikling? Det synes vi i SF altså ikke de skal. Kommuner og regioner skal medvirke til, at ikke mindst børn og unge har gode vækstbetingelser.

SF mener, man skal være forsigtig med at gøre kommunerne afhængige af bestemte virksomheder og leverandører. Det kan blive besværligt, hvis man på sigt bliver afhængig af reklameindtægter fra bestemte virksomheder. Og synes man ikke, at sporene fra Farum Kommune skræmmer i den sammenhæng?

Endelig mener vi, at det foreliggende regelsæt i lovforslaget er ret uklart. Hvordan skal man f.eks. tolke sætningen i § 2, stk. 2, hvor der står, at kommunalbestyrelser og regionsråd kan anvende fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre, medmindre kommunalbestyrelsen eller regionsrådet overvejende anvender disse med henblik på løsning af opgaver, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter lovgivningen er forpligtet til at varetage?

Er kommunerne ikke forpligtet til at køre deres ældre medborgere på plejehjemmene rundt i

kommunen? Ja, jeg spørger, for det var finansieringen af reklamer på ældrebusser, der egentlig er anledningen til det foreliggende lovforslag. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår, at den direkte anledning er den konkrete sag, som jeg henviste til, vist i øvrigt en sag fra Humlum Plejehjem i Struer Kommune.

Herefter beskrives det, at da en række andre kommuner også benytter denne praksis, finder regeringen åbenbart, at man skal handle efter devisen: Det er lettere at få tilgivelse end tilladelse. Nu da så mange kommuner har handlet ulovligt, må man hellere lovliggøre forholdet med en lovændring i stedet for at fastholde gældende principper.

Som det er fremgået af mit indlæg, er SF ikke enig i dette synspunkt.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Hr. Touborg plejer sådan gennemgående at være en meget fornuftig mand på talerstolen, det har han måske også været nu, men jeg har alligevel et par kritiske spørgsmål.

Kl. 17.05

Man kan jo godt sige, at SF har vendt sig ret kraftigt mod det her forslag. Hr. Touborg færdes jo sikkert ligesom jeg ude i det store samfund, så hr. Touborg må jo se mange steder, at der både i kommunale haller og i selvejende haller er masser af reklamer, som mange gange kommer idrætten og dermed vore unge borgere til gode på forskellig vis.

Er hr. Touborg ikke enig med mig i, at det her forslag faktisk er udtryk for noget af den samme holdning, nemlig at ministeren i et ganske beskeden omfang, det sagde jeg også i min ordførtale, åbner, men at det lidt, der åbnes for, jo godt kunne blive til et eller andet fælles gode for vore ældre medborgere? Jeg går ud fra, at hr. Touborg og jeg kan være enige om, at når det kommer den kreds til gode, det bliver inde i det kredsløb, når det sættes i gang af kommunen, regionen, bliver det til gode for de borgere, der betjenes inden for det område, hvor reklameindtægten er opnået.

Jeg står helt uforstående over for SF, der ellers indimellem har en social holdning. Den syntes jeg ikke kom til udtryk i den tale, hr. Touborg holdt.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Vi synes ikke, at det kommunale servicetilbud på socialområdet skal være afhængigt af, om man er god til at finde en virksomhed, der vil sponsorere området. Det synes vi ikke man skal. Det synes vi da er en kommunal opgave, og at det så kan være svært for kommunerne i den detaljstyring, regeringen lægger op til på både den ene og den anden måde, ikke mindst økonomisk, er jo rigtigt, men principielt må det være sådan, at det altså er noget, kommunen skal tage sig af, og man skal ikke blive afhængig af, om kommunen tilfældigvis har en stor virksomhed, der vil være villig til at sponsorere.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Vil det sige, hr. Touborg med det, han siger, mener, at det her udvikler sig til millionindtægter? Jeg tror, at det, vi taler om, er helt nede i småtingsafdelingen.

Det er netop den kritik, der berettiget har været i sommer af, at man ikke kunne gøre hverken det ene eller det andet inden for det her område, der har afstedkommet det her lovforslag, og jeg synes, det er ganske fornuftigt. Jeg sagde til ministeren, og jeg vil også gerne sige til hr. Touborg, at jeg synes egentlig godt, at det kunne være et lidt mere vidtgående forslag, men man har sikkert lyttet til forskellige profeter, der har sagt, at lige nøjagtig dertil kan man gå og heller ikke længere.

Jeg synes godt, man kunne have gået et lille skridt videre med hensyn til at etablere nogle indtægter, og hr. Touborg skal lægge mærke til, og det går jeg ud fra han har gjort, at der jo ikke er tale om, at hvis man får x antal kroner ind fra det her forslag, så nedsætter man udgiften inden for området med lige så meget, for nu har man en indtægt. Det er penge, der kommer ekstraordinært ind og kommer de berørte parter til gode.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Vi tror såmænd ikke, at det her giver en revolution af indtægt i millionklassen, det har vi ingen forventninger om, men det, jeg snakker om her, er det princip, at man yderligere skal udvide på den måde, at det bliver en forudsætning for, at vi kan få de sociale goder i kommunerne.

Det synes vi er en uskik, og det er det princip, vi gerne vil håndhæve.

Formanden:

Tak til hr. Kristen Touborg. Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Per Clausen (EL):

Jeg skal i lighed med hr. Ole Glahn fra De Radikale starte med nogle lidt mere principielle betragtninger.

Som vi ser det offentlige rum, er det et sted, hvor folk kan mødes, udveksle deres synspunkter, fremføre deres mening. Det offentlige rum er alles rum, og her har alle ret til at fremføre deres meninger gennem skrift, tale, illustrationer, tegninger, happenings m.v. Det gælder høj som lav, mand som kvinde, folk af så vel den ene, den anden som den tredje politiske og religiøse observans.

Der må vi så bare sige, at der jo i de senere år er sket en beklagelig udvikling i retning af, at det offentlige rum bliver stadig mere privatiseret og kommercialiseret. Offentlige torve forvandles til parkeringspladser administreret af private, gågader og torve bringes under tag i storcentre, der fortsat foregiver at være offentlige rum, og som sandelig også er steder, hvor mennesker mødes, men samtidig steder, der helt igennem administreres af de private ejere.

Også tidligere offentlige arealer er delvis privatiseret, det gælder f.eks. DSB's stationer, peroner og tog, hvor demokratiets spilleregler sættes ud af kraft.

Samtidig sker der også en voldsom kommercialisering af det offentlige rum. Busser og S-tog forvandles til mobile reklameskilte, busstoppesteder sælges til reklamefirmaer, og byerne fyldes op med reklamestandere, hvor de, der har råd, kan ytre sig, mens alle andre er forment adgang.

Jeg mener sådan set, at selv om det her er et lille forslag, et begrænset forslag, så er det et udtryk for, at man fortsætter den udvikling og i større og større udstrækning altså også inddrager den offentlige sektor i hele det her kommercialiseringsfelttog.

Det er vi faktisk grundlæggende imod. Vi synes, at man skulle sætte en stopper for det. Vi vil have vendt udviklingen. Vi vil have det offentlige rum til at brede sig, og så hjælper det jo ikke noget at lade det private, reklamerne og kommercialismen, brede sig ind over den offentlige sektor.

Derfor er vi imod det forslag, der ligger her.

Kl. 17.10

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Må jeg ikke starte med at takke de ordførere, der har støttet forslaget her, om end jeg jo har noteret mig, at der henstår nogle spørgsmål ubesvarede fra både hr. Poul Nødgaard og hr. Ole Glahn, som jeg håber kan finde en fornuftig afklaring under udvalgsarbejdet og føre til, at Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vil bakke regeringen op i det her forslag, som jo i virkeligheden tilsigter at bringe retstilstanden i overensstemmelse med den retstilstand, som mange kommuner troede eksisterede.

Det er jo rigtigt, som hr. Kristen Touborg var inde på, at den konkrete baggrund er en tilsynssag med udspring i Struer, men uden at jeg præcis vil hæfte op på tallet, så er det jo et sted mellem 70 og 100 kommuner, der har forfulgt en praksis magen til den i Struer.

Jeg tror i øvrigt heller ikke, jeg røber nogen stor overraskelse i hvert fald ikke for mig selv, når jeg nu siger, at jeg måske også selv var tilbøjelig til at tro, men jeg er jo også bare sådan en lommejurist, at kommunalfuldmagten egentlig rakte til, at den aktivitet, der fandt sted i Struer, var lovmedholdelig. Det er så ikke tilfældet, og derfor er det her jo altså et ønske om at give kommunerne lidt råderum.

Så synes jeg jo, det er lidt sjovt, at kritikken af forslaget her – men lad os nu se, når man graver sig dybere ned i det under udvalgsarbejdet – præcis kommer fra de partier, som almindeligvis har så travlt med at tale om, at regeringen detailstyrer kommunerne, fjerner det kommunale selvstyre, og det lykkedes endda hr. Kristen Touborg i en og samme sætning at tage afstand fra det her og skose regeringen for detailstyring af kommunerne.

Man tør end ikke overlade til folkevalgte kommunalbestyrelser at tage stilling til, om det nu er acceptabelt, at smedemester Jensen får et lille sponsorskilt på bussen fra plejehjemmet, hvilket muliggør, at man kan udvide det tilbud, man i øvrigt giver, med en tur i skoven, når det er sommer. Det er ikke meget respekt for det kommunale selvstyre, må jeg sige.

Men jeg glæder mig over, at der altså er et flertal, der ser anderledes på det, og som tror, at også folkevalgte, der er valgt til lokale og regionale råd, er i besiddelse af almindelig god dømm-

mekraft og kan være med til at sætte grænserne for anvendelse af reklame til finansiering af ikke alle opgaver, for det er jo meget klart skitseret i lovgivningen, at der som udgangspunkt er tale om de såkaldte fakultative opgaver.

Så det er ikke nogen ladeport, vi åbner her. Snarere kan man sige, at hvis ikke vi kom med lovforslaget, så ville vi altså lukke den dør, som kommunerne over en årrække har skubbet op, måske lidt i ubemærkethed og øjensynligt også i politisk ubemærkethed. Det er jo også lidt sjovt, at det først er, når virkeligheden kommer herop på talerstolen, at man begynder at reagere politisk med forargelse. Jeg er ikke faldet over sådan mange indlæg fra hverken Socialdemokrater eller SF'ere, der har været forargede over, at man rundtomkring i de her 70-100 kommuner har gjort brug af det værktøj, vi altså giver dem her efterfølgende. Det må jeg sige.

Jeg håber sådan set, at når vi tager hul på udvalgsarbejdet, så kan besindigheden indfinde sig, sådan at også partier, der ellers almindeligvis besynger det kommunale selvstyre, vil kunne støtte forslaget her.

Det tror jeg skal være mine bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg er jo så heldig, at jeg kan huske, dengang man troede, man måtte købe busser og få dem reklamefinansieret. Da spurgte vi i Vejle Amt alle beboerne, om de var interesseret i det. Det er jo mange år siden, det er mindst 10-15 år siden. Der var nogle, der var interesseret i det, og nogle, der ikke var interesseret i det, men det var en dialog.

Det er ikke det, jeg taler imod, det er ikke det, jeg er bekymret ved. Men beklemtheden kommer under punkt 7 og også i høringssvaret, hvor der er nogle faglige organisationer, der siger, at efter organisationernes opfattelse er det imidlertid problematisk, at der ikke er tilsvarende forbud mod reklamer for ansattes beklædning, hvis en opgave udliciteres til private virksomheder, idet dette vil føre til en skævhed i konkurrencen mellem privat og offentlig sektor.

Det var den linje, der fik mig til at sætte spørgsmålstejn ved, om kommunalfuldmagten ikke også må omfatte det, at når man udliciterer en opgave eller laver nogle kontrakter, må man forbyde dem, man samarbejder med, at lave nogle reklamer, som man i øvrigt ikke selv må lave. Det var den lighed, jeg gik efter, og det var derfor, jeg spurgte, hvorfor brugerorganisatio-

nerne ikke er spurgt. Det er dem, der skal se på personalet.

Kl. 17.15

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg synes, at erfaringerne fra Vejle Amt er et udmærket historisk eksempel at drage frem, hvor man dialogbaseret træffer en beslutning. Det er der ikke noget til hinder for.

Det her er ikke en regel, der pålægger kommunerne at få reklamefinansieret deres plejehjemsbusser, men det giver kommunalbestyrelsen en mulighed. Jeg tror, at den kloge kommunalbestyrelse vil overveje, om man vil gøre brug af den mulighed, bl.a. i en dialog med personale og brugere.

For så vidt angår spørgsmålet om udlicitering og udbud, kan jeg ikke på stående fod se noget som helst problem i, at man i en kommune i forbindelse med et udbud siger, at man forudsætter, at den private opgaveløser skal iagttage de og de regler. Det ser jeg intet problem i på stående fod, men det udbygger jeg gerne i et skriftligt svar.

Det er altså den situation, hvor en kommune siger, at der er et helt plejehjem, som man gerne vil løfte ud og lade drive privat. Her kan jeg ikke se noget som helst problem i, at man som en del af de generelle udbudsbetingelser siger, at der i øvrigt gælder nogle spilleregler på det her plejehjem, bl.a. en spilleregel om, at personalet ikke må gå rundt med reklamer for dette eller hint. Det synes jeg ikke er noget problem.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne kvittere for det sidste svar, for det kan give lidt tryghed. Det handler netop om, at vi ikke ønsker at stække kommunalfuldmagten.

Men der er meget stor forskel på at køre rundt i en reklamefinansieret bus, som ligner alle mulige andre busser med reklamer på, og så det, at man pludselig kan blive udsat for, at nogle private skal have en ekstra indtægtskilde, og at det så er reklamer for en tredjepart, det drejer sig om. Det er måske næsten en normalitetstænkning, at ens bus ikke skal skeje ud og være meget, meget synlig, fordi det er den eneste bus, der ikke er reklamer på.

Der har også været det med, om man kunne lave private tilbud og skumme fløden af dem, eller om man kunne tage overskuddet ud. Det

var den kombination, vi syntes måske kunne ligne en ladeport, alt efter hvor uetisk den kunne forvaltes, hvis det private alene eller markedsbetingelserne alene var herre i eget hus.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg kan ikke tilføje yderligere.

Jeg vil da gerne kvittere for, at fru Karen Klint kvitterede for det, jeg sagde. Det burde så bygge bro i den her sag og forhåbentlig føre til opfyldelse af min prognose fra før om, at man, når man får spurgt nærmere ind til det her under udvalgsarbejdet, når frem til at sige, som et parti, der almindeligvis hylder det kommunale selvstyre, at det her nok er en meget fornuftig mulighed at give landets kommunalbestyrelser.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Umiddelbart kunne det virke, som om ministeren ikke havde hørt efter, hvad jeg sagde; det tror jeg ikke er tilfældet. Jeg tror faktisk, at ministeren hørte, hvad jeg sagde. Derfor må konsekvensen af det, ministeren siger nu, være, at man ønsker at vride det lidt. For mit budskab var meget klart, nemlig at jeg ikke synes, at man skal lade principperne ryge, bare fordi ministeren har udsultet kommunerne.

Jeg synes, at det er en forkert konsekvens at tage, nemlig den, at når man har dårlige økonomiske forhold i kommunerne, kan man blive nødt til at gøre ting som den her reklamefinansiering; konsekvensen er altså, at principperne må lide under det.

Jeg synes, at man skulle sørge for at gå den anden vej, tage den anden konsekvens af det og sørge for, at kommunerne har ordentlige vilkår i stedet for. Så skulle det kommunale selvstyre nok blive særligt styrket på den baggrund.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Vi kan selvfølgelig godt tage en stor debat omkring de økonomiske rammevilkår for kommunerne. Jeg kan ikke genkende beskrivelsen af, at vi skulle have udsultet noget som helst. Den her regering har fulgt en meget bevidst strategi, hvor det vækstrum, der har været i den offentlige sektor, i høj grad har været forbeholdt netop kommuner og regioner, sådan at det er de opgaver, der løses borgernært, som har kunnet vokse.

Det her handler ikke om at udsulte eller ikke udsulte. Det handler, som hr. Ole Glahn bl.a. var inde på, om en generel samfundsudvikling, som over tid har gjort, at man, f.eks. når vi tager de kommunale idrætsanlæg, som noget naturligt har ønsket at supplere sin økonomi med bandereklamer, ikke kun for at få en indtægtsside, men også for at skabe et signal om lokal opbakning til den lokale håndboldklub. Så der har hængt bandereklamer for det ene og for det andet og for det tredje.

Jeg tror ikke, man kan udelukke, at Folketinget, hvis man på et eller andet tidspunkt tilbage i historien havde rejst en tilsynssag om, hvorvidt kommunalfuldmagten nu holdt til dette eller hint, allerede dengang for mange år tilbage ville have været nødt til at sige, at her var man nok nødt til at gå ind og lovgive. For kommunalfuldmagten har det med også at tilpasse sig samfundsudviklingen.

Så der er ikke tale om, at der er et akut behov for reklamefinansiering derude. Der er tale om, at kommunerne stille og roligt tilpasser sig samfundsudviklingen, og det synes jeg egentlig også hr. Kristen Touborg skulle, stille og roligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 137: Forslag til lov om ændringer af landets inddeling i kommuner og regioner og om opløsning og udpegelse af forpligtende kommunale samarbejder.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erling Bonnesen (V):

Dette lovforslag giver indenrigs- og sundhedsministeren mulighed for at ændre i størrelsen på og antallet af kommuner. Der kan i fremtiden opstå mange gode grunde til, at ændringer i den kommunale inddeling er nødvendige. Eksempelvis kan udviklingen i den befolkningsmæssige sammensætning, økonomi, erhvervsforhold og udviklingsforhold m.m. gøre den eksisterende inddeling uhensigtsmæssig.

Lovforslaget giver ikke ministeren mulighed for frit at ændre den kommunale inddeling. Ændringen skal være begrundet i befolkningsmæssige, erhvervsmæssige eller økonomiske forhold osv., kort sagt de kriterier, der også ligger til grund for kommunalreformen. Kriterierne sikrer, at kommunerne har en størrelse og et omfang, der betyder, at de kan varetage de mange nye opgaver, de får tildelt med kommunalreformen.

De berørte kommunalbestyrelser skal som i dag tilslutte sig ændringerne. Kun i tilfælde, hvor ændringerne berører meget små geografiske områder eller områder med meget små befolkninger, kræver ændringerne ikke kommunalbestyrelsernes samtykke.

Lovforslaget giver også mulighed for at opløse forpligtende kommunale samarbejder og udpege en ny gruppe af kommuner, der skal indgå i et forpligtende samarbejde. Ministeren vil kun kunne tvinge ændringerne igennem, hvis det eksisterende samarbejde er åbenbart uhensigtsmæssigt og alle andre muligheder for at sikre den nødvendige bæredygtighed har været forsøgt uden den ønskede effekt.

Det bliver næppe aktuelt at ændre på den kommunale inddeling de næste mange år. Kommunalreformen har sikret, at kommunerne har fået den størrelse, der passer til de mange nye opgaver, som de nu får tildelt. Det bør dog alligevel være muligt at foretage ændringer i den kommunale inddeling på lidt længere sigt. Lovforslaget sikrer, at der også efter kommunalreformen kan foretages ændringer i den kommunale inddeling. Den mulighed findes ikke i dag, den blev ophævet i forbindelse med kommunalreformen.

I forbindelse med etableringen af de nye større kommuner var vurderingen, at det var mest hensigtsmæssigt, hvis der ikke skete store ændringer i den kommunale inddeling i perioden mellem fremlæggelsen af det nye kommunale

danmarkskort og kommunalreformens endelige ikrafttræden.

Venstre ønsker at genindføre muligheden efter den 1. januar 2007, så det sikres, også i tiden efter at kommunalreformen er gennemført, at kommunerne er bæredygtige og på tilfredsstillende måde kan varetage de opgaver, både borgerne og staten forventer at de varetager. Venstre støtter derfor lovforslaget.

Formanden:

Tak til hr. Erling Bonnesen. Så er det fru Lene Hansen som ordfører.

Lene Hansen (S):

Dette lovforslag ligger i en naturlig forlængelse af inddelingsloven, som vi faktisk indgik en aftale med regeringen om i begyndelsen af 2005.

Lovforslaget drejer sig, som vi lige har hørt, om de ændringer af landets inddeling i kommuner og regioner, der vil være nødvendige efter kommunalreformen. Det skal vel ikke udelukkende ses som et forsøg på at feje op efter reformarbejdet, men skal snarere opfattes som et nyttigt redskab, som indenrigs- og sundhedsministeren kan bruge, hvis det viser sig, at der er sket nogle uhensigtsmæssigheder i sammenlægningsprocessen.

Lovforslaget bemyndiger nemlig ministeren til at træffe beslutning om ændringer af den kommunale inddeling. Denne bemyndigelse omfatter både mindre grænseændringer og større ændringer af den kommunale inddeling, herunder også kommunesammenlægninger og delinger af kommunerne.

Lovforslaget indeholder bestemmelser, hvorefter ministeren efter den 1. januar 2007 kan opløse de forpligtende kommunale samarbejder, udpege nye og ændre den kommunale inddeling, hvis det måtte være nødvendigt.

Ministeren får bemyndigelse til at udvide eller indskrænke antallet af kommuner i en region, dog ikke uden de berørte kommunalbestyrelseres samtykke.

Ministeren fastsætter vilkår for gennemførelsen af de beslutninger om ændringer i den kommunale og regionale inddeling, der måtte være behov for.

Endelig skal det nævnes, at ministeren vil kunne fravige gældende lovgivning efter forhandling med den relevante minister, i det omfang ændringen af den kommunale inddeling eller opløsning af et samarbejde gør det nødven-

digt, dog i en afgrænset tidsperiode, som der står.

Vi mener egentlig, at det er ganske vidtgående bemyndigelser, forslaget giver indenrigsministeren, men vi anerkender også, at det i en overgangsperiode er en nødvendighed. Men vi ser gerne, at vi under udvalgsarbejdet kan undersøge, om bestemmelserne kan ophæves igen, når de har været anvendt efter deres hensigt, og om der i praksis bliver administreret i overensstemmelse med det, der blev aftalt i forbindelse med den nye inddeling.

Men hvis ikke der viser sig nogen overraskelser under udvalgsarbejdet, er vi da helt sikre på, at vi kan støtte forslaget, når vi kommer til tredje behandling.

Formanden:

Tak til fru Lene Hansen, og så er det hr. Poul Nødgaard som ordfører.

Poul Nødgaard (DF):

Kommunalreformens mange love blev gennemført i forrige folketingssamling, og de nye kommuner og regioner er således i besiddelse af de nødvendige love for at kunne føre den vel nok største reform nogen sinde ud i livet.

Det er med stor glæde, at det kan konstateres, at de 98 kommuner for størstepartens vedkommende blev dannet ved konstruktive forhandlinger mellem de berørte kommuner. Sammenlægningsudvalgene bruger nu 2006 til at forbedre, at de mange amtslige opgaver bliver overført til kommunerne fra den 1. januar 2007.

Det lovforslag, som indenrigsministeren fremsætter for Folketinget her i dag, vil i praksis skulle anvendes efter den 1. januar 2007 i de tilfælde, hvor der skal ske yderligere ændringer eller eventuelt justeringer i den vedtagne reform. Dansk Folkeparti har noteret sig, at den bemyndigelse, som indenrigs- og sundhedsministeren beder om, vil være naturlig og meget praktisk, så det kan vi tilslutte os.

Med hensyn til fremtidige yderligere kommunesammenlægninger, altså hvor man går fra tallet 98 og længere ned, kan disse kun gennemføres, såfremt de berørte kommunalbestyrelser er enige med ministeren om det. Sådanne sammenlægningssituationer kan formentlig opstå, hvor de nu dannede, lidt mindre kommuner indser, at det vil være praktisk at lade kommunen indgå i et større kommunalt fællesskab. Det er kun ganske få tilfælde i landet, tror jeg, det drejer sig om.

De bestemmelser, der lægges op til vedrørende grænsereguleringer, finder Dansk Folkeparti er rigtige og rimelige.

Et andet vigtigt element i lovforslaget er de forpligtende kommunale samarbejder. Ved en eventuel sammenlægning af kommuner, der har et sådant samarbejde, ophører dette vel rent automatisk ved en eventuel kommunesammenlægning. I andre situationer, hvor et samarbejde skal opløses og erstattes af et nyt, skal dette indgås med en kommune, som støder op til den mindre kommune, som ønsker samarbejdet.

Dansk Folkeparti har med tilfredshed noteret, at de særlige bestemmelser vedrørende de såkaldte øsamfund, der blev aftalt i forbindelse med kommunalreformens gennemførelse, også vil blive respekteret fremover. Det er noget meget, meget centralt, og det fremgår også, som jeg ser det, tydeligt og klart af lovforslaget.

Fra høringssvarene har Dansk Folkeparti noteret sig, at disse gennemgående er positive, og her er det værd at notere sig, at hverken KL eller Amtsrådsforeningen har haft bemærkninger af nogen art.

Dansk Folkeparti vil således ud fra det, jeg her har sagt, medvirke aktivt og konstruktivt til lovforslagets gennemførelse.

Vi kan så konstatere, at det formentlig varer lang tid, inden det lovforslag skal bruges til noget som helst. Nu tror jeg nok, de nye kommuner skal til at finde deres egne ben fra den 1. januar 2007, men det er da godt, at ministeren sammen med sin administration er på forkant med udviklingen. Sker der en udvikling fremover, når den her reform er gennemført, har ministeren allerede nu, flere år før han har brug for det, det nødvendige instrument til at kunne gennemføre de ting.

Det er godt at være på forkant med udviklingen, og det må man nok sige at ministeren har været i det her tilfælde i hvert fald – men det skal han ikke have nogen kritik for.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak. Jeg giver ordet til næste ordfører, hr. Christian Wedell-Neergaard.

KL 17.30

Christian Wedell-Neergaard (KF):

I forbindelse med kommunalreformen blev ministerbemyndigelsen fjernet for at få fast grund under fødderne, få tingene til at ligge fast og sikre, at der ikke efterfølgende opstod mulighed for at revidere selve det kommunale landkort,

således som det var vedtaget. Det vil sige, at i denne mellemfase kan ingen kommune komme igennem med et separat ønske om, at den gerne vil flyttes, og en del af en kommune kan heller ikke stemme sig over til en anden kommune. Det ligger helt fast, for ministeren har simpelt hen ikke bemyndigelse til at tillade det i det lovkompleks, som er indeholdt i kommunalreformen.

Efterfølgende vil det derimod være naturligt, at der skal være mulighed for, at ministeren kan justere inddelingen, men det skal naturligvis ske inden for rammerne af kommunalreformen, det vil sige, at en kommune mindst skal have 20.000 indbyggere, og at et forpligtende samarbejde som minimum skal omfatte 30.000 personer. Disse bestemmelser får virkning fra den 1. januar 2007, altså samme tidspunkt som kommunalreformen træder i kraft.

Dette lovforslag omfatter både små og store ændringer. Det vil sige, at man i medfør af bemyndigelsen kan sammenlægge hele kommuner, dele af kommuner eller mindre områder, og det skal naturligvis ske efter den samme model, som vi har kendt hele tiden: Der skal være et lokalt behov og et lokalt ønske om at gennemføre det. Alle kommuner skal pr. definition være bæredygtige, sådan som det er defineret i loven, og disse ændringer kan ikke ske uden tilslutning fra de berørte kommunalbestyrelser, som skal sige ja til dem.

Det vil være naturligt, at forslaget vedtages af den samme kreds, som stod bag den kommunale inddeling, altså Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og De Radikale. Forslaget er jo i og for sig kun en naturlig fortsættelse, som genindfører bemyndigelsen med virkning fra den 1. januar 2007, hvor kommunalreformen træder i kraft. Der skal altså ikke være mulighed for at lave ændringer inden det tidspunkt, men der kan jo på et senere tidspunkt opstå ønske om ændringer. Men jeg vil gerne sige, at i Det Konservative Folkeparti ser vi sådan på det, at der ikke skal ske væsentlige ændringer i en længere årrække fremover.

Ole Glahn (RV):

Vi mener fra radikal side, at succesen med den geografiske inddeling af de nye kommuner i høj grad bygger på, at kommunerne selv fik lov til at vælge partner eller partnere.

Den kommunale selvbestemmelse viste sin styrke i en sådan grad, at det kun var i meget få

tilfælde, der var behov for, at vi blandede os fra statsligt hold, og det er en rigtig god ting. Dermed er grundlaget for den nye geografiske inddeling af storkommunerne sikret på det bedst mulige lokale fundament, og sådan skal det også fortsætte, når indholdet af dette lovforslag skal udmøntes.

I Det Radikale Venstre er vi enige om, at det er vigtigt, at alle kommuner også fremover skal opfylde de krav, der ligger til grund for den gennemførte inddelingsreform. Det vil sige, at hver enkelt kommune skal have mindst 20.000 indbyggere, og alternativt at forpligtende kommunale samarbejder skal omfatte mindst 30.000 personer.

Lovforslaget indebærer, at indenrigsministeren med tilslutning fra de berørte kommuner kan træffe beslutning om ændringer af den kommunale inddeling, og i og med at der kræves tilslutning, bliver det krav, jeg nævnte indledningsvis, opfyldt. Dog kræves der ikke tilslutning, men blot inddragelse af kommunerne, når ændringerne drejer sig om mindre grænseændringer, der er begrundet i administrative hensyn, og de regulerede arealer er på højst 100 ha og ikke beboes af mere end 50 personer. Vi synes, det er rimeligt, at man får denne mulighed, som svarer meget nøje til de regler, der findes i den nuværende lovgivning.

For Det Radikale Venstre er det vigtigt, at den kommunale indflydelse på ændringer af inddelingen bevares. Vi finder denne afgrænsning fornuftig, og vi finder, der er behov for, at loven kan tage højde for de rammer, inden for hvilke de kommende reguleringer skal ske.

Til gengæld skaber lovforslaget nogen usikkerhed om de betingelser, der skal være til stede, for at indenrigsministeren kan ophæve forpligtende kommunale samarbejder. Da vi i Det Radikale Venstre principielt er imod ministerbeføjelser og derfor især ser på de begrundelser, der er for sådanne beføjelser, falder det os for brystet, at der ikke er nogen klar begrundelse for denne kompetence. Spørgsmålet fortoner sig så at sige i tåger.

Hvornår bliver der f.eks. mulighed for folkeafstemninger? Dette og endnu flere spørgsmål må vi have belyst under udvalgsarbejdet, og vi ville sætte pris på, hvis ministeren kunne komme med eksempler på tilfælde, hvor der kunne blive behov for en sådan beføjelse. Som sagen står nu, er vi meget betænkelige ved det, men vi håber, at ministeren kan berolige os.

Vi er meget tilfredse med, at økommunerne bevarer deres særlige status, så de ikke bliver tvunget til en sammenlægning. Vi skal have respekt for de særlige forhold, der gør sig gældende for økommunerne, og vi skal vise det i handling.

Endelig er vi tilfredse med, at vilkårene for de medarbejdere, der bliver berørt af et eventuelt ændret kommunalt tilhørsforhold, vil blive stillet på samme måde, som medarbejderne bliver stillet ved den kommunalreform, man nu er i gang med at gennemføre.

Alt i alt er vi positive over for lovforslaget, selv om der er en række vigtige spørgsmål, som vi ser frem til at få belyst under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg tror, at hr. Ole Glahn har været i det lidt kritiske hjørne i forberedelsen til i dag, men det er også helt i orden, det skal man også have lov til.

Jeg synes, der her foreligger et lovforslag, som er en naturlig følge af det foregående arbejde – forstået på den måde, at i implementeringsfasen frem til den 1. januar 2007 kan der ikke ske ændringer, men derefter får ministeren en bemyndigelse til at foretage ændringer, som dog skal været lokalt funderet. Hvad er det egentlig, hr. Ole Glahn er nervøs for i den sammenhæng?

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Det, jeg er nervøs for, er, at det ikke fremgår tydeligt, hvilken form for bemyndigelse ministeren skal have til at opløse kommunale samarbejder. Som jeg læser forslaget, er der mulighed for, at det kan ske, uden at den involverede kommunalbestyrelse er indforstået med det, altså en mulighed for tvang. Men hvis det er forkert forstået, glæder jeg mig til at få det oplyst under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg tror sådan set ikke, det er forkert forstået, men det er jo sådan, at disse bemyndigelser skal være funderet i noget lokalt. Det vil sige, at der skal være nogle, der medvirker til det, fordi de har et ønske om det, eller der er opstået en situation, hvor det er nødvendigt at foretage disse ændringer.

Fra den 1. januar 2007 bliver der igen mulighed for, at der kan ske ændringer af det kommunale landkort. Nogle kommuner vil jo stadig

være lige lovlig små set i lyset af den dramatiske udvikling, som er sket, og de kan godt fremkomme med et ønske om ændringer. Hvis der er et lokalt ønske om at lægge en lille kommune ind i en større nabokommune, vil det så ikke være naturligt, at der er en bemyndigelse til at gøre det?

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg tror nok, hr. Christian Wedell-Neergaard hørte, hvad jeg sagde. Jeg sagde, at vi gerne vil have nogle begrundelser for, at netop denne paragraf er nødvendig.

Vi er tilhængere af, at de muligheder, som hr. Christian Wedell-Neergaard nævnte, skal være til stede. Der skal være en fleksibilitet, så man også kan tilpasse sig i fremtiden. Vi ved, at nogle kommuner vil blive meget små, og vi ved, at på det grundlag kører nogle af disse kommuner videre med nogle forpligtende kommunale samarbejder. Der kan ske nogle forandringer, og det er vi åbne over for, men vi vil godt have nogle eksempler på, hvor det kan være nyttigt at bruge beføjelsen.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det Radikale Venstre er jo med i den del af kommunalreformen, der vedrører den geografiske inddeling, men ikke i spor andet, og jeg synes, det er synd for Det Radikale Venstre, at de ikke er med hele vejen igennem. Men lad det nu ligge i dag.

Hr. Ole Glahn plejer at være god til at læse lovforslagene. Det, ministeren beder om bemyndigelse til, er f.eks. til at sammenlægge kommune X og kommune Y om 3-4 år, vel at mærke hvis begge kommuner ønsker det. Der står jo udtrykkeligt i lovforslaget, at det skal være et kommunalt ønske. Ministeren kan ikke bare diktere, at to kommuner skal sammenlægges, så der kan da ikke ske spor ved at give ministeren den bemyndigelse. Hvis to kommuner henvender sig og siger: Vi har fundet ud af, at vores kommune med 17.000 indbyggere er for lille, så vi vil gerne lægges sammen med vores nabokommune, som har 40.000 indbyggere, så vi bliver én stor, bæredygtig kommune, skal ministeren da kunne gøre det.

I § 2, stk. 2, tales der om de grænsereguleringer, ministeren kan foretage, og det er jo det rene småteri. Det er kun arealer på højst 100 ha, som kan overføres fra den ene kommune til den an-

den, og der må højst bo 50 personer i området. Det er jo helt nede i småtingsafdelingen, og lad os dog have tillid til, at uanset hvilken minister der sidder, kan han gennemføre det. Det burde Det Radikale Venstre da være enig i.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu kommer jeg lidt i tvivl om, hvorvidt ordføreren har hørt, hvad jeg sagde, for jeg roste faktisk muligheden for disse små geografiske justeringer, og jeg fremhævede også, at det er vigtigt, at der bliver mulighed for at tilpasse sig. Jeg fokuserede på en speciel del, og jeg har sagt i et tidligere svar, at hvis det er mig, der har misforstået noget, så glæder jeg mig til at blive belært om det. Men sådan som jeg læser forslaget, er der altså mulighed for, at i særlige tilfælde i forbindelse med nedlæggelse af forpligtende samarbejder kan ministeren gå imod en enkelt kommunes ønsker, og i hvert fald skal kommunen ikke på forhånd være indforstået med det. Der er en anden form for inddragelse af kommunerne i de tilfælde, og det er det, jeg gerne vil have yderligere belyst.

Kl. 17.40

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det synes jeg er helt i orden, og vi har jo netop udvalgsarbejdet til den salgs. Men jeg har ikke den skepsis, som hr. Ole Glahn har.

Jeg troede faktisk, at forslaget ville gå lige glat igennem, også hos De Radikale, netop fordi det indeholder de tre elementer, det gør. Jeg synes, det er helt logisk at give en minister bemyndigelse til at gennemføre nogle ting, såfremt der er lokale ønsker om det, så vi er fuldstændig rolige ved forslaget, og det håber jeg også Det Radikale Venstre vil være, så man trykker på de grønne knapper den dag, vi skal stemme om forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Min konklusion var jo, at vi er positive, men at vi skal have dette spørgsmål nærmere belyst. Jeg mener nemlig, det er vigtigt, at Folketinget lever op til sin opgave, nemlig at gennemgå de forslag, der fremsættes af en minister, kritisk og se, om der er nogen uklarheder i dem. Det tror jeg vi alle sammen er bedst tjent med, og det er den opgave, vi i al beskedenhed prøver at løse på bedste måde fra radikal side.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Ole Glahn spurgte i sit ordførerindlæg, hvor folkeafstemningerne er henne i denne sammenhæng. Det er jo et område, der interesserer os meget, så jeg vil godt spørge ordføreren, om det er sådan, at De Radikale kunne tænke sig at arbejde for, at der er pligt til at afholde en vejledende folkeafstemning, hvis f.eks. et flertal i kommunalbestyrelsen ønsker sammenlægninger.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu har jeg ikke direkte taget stilling til, om der skal være pligt til det, men hvis der skal ske nogle forandringer – specielt dem, jeg talte om før i mit svar til hr. Poul Nødgaard – er det vigtigt, at borgerne også bliver inddraget.

Det vil jo være en helt anden situation end i forbindelse med hele kommunalreformen, hvor der gik en bølge over landet, og man diskuterede forholdene. Her vil sagerne komme op i de enkelte kommuner, og derfor synes jeg, det er meget vigtigt, at befolkningen inddrages. En folkeafstemning kan være en oplagt mulighed, om det ligefrem skal gøres til en pligt, vil jeg ikke lægge mig fast på nu, men jeg mener, det er vigtigt, at vi tager det med i de overvejelser, vi skal gøre os i udvalget.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Tak for svaret.

Jeg vil godt udbygge spørgsmålet lidt ved at sige, at der jo var mange problemstillinger under kommunalreformen. Mange borgere i Danmark følte sig forbigået og følte, at de ikke havde haft mulighed for at komme til orde, og for SF er det meget oplagt, at der skal gives garanti for, at der skal afholdes folkeafstemninger i forbindelse med kommunesammenlægninger, som måske i virkeligheden bliver trumfet igennem af et lille flertal i kommunalbestyrelserne. Det er nærmest det, jeg godt vil høre De Radikales stilling til.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg har den principielle opfattelse, at man ikke skal tvinge en folkeafstemning ned over en lokalbefolkning, som måske ikke har lyst til det. Hvis sagen er belyst lokalt, og man er tilfreds med det, er alt sådan set i orden, men hvis der er

et ønske om det, mener jeg, det vil være vigtigt, og så tror jeg også nok, kommunalbestyrelsen vil foranstalte en sådan folkeafstemning. Men vi er villige til at se på sagen.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jeg har noteret mig, at ordføreren undervejs i besvarelsenerne er begyndt at udsende lidt mere positive signaler om lovforslaget, og det er da glædeligt.

Jeg vil også gerne tage fat i bemærkningerne om folkeafstemning. Hvis vi får sagen lidt ned på jorden, handler det jo også, som ordføreren selv var inde på, om eventuelle ændringer af de forpligtende samarbejder.

Lad os forestille os en situation, hvor der går en lille smule kuk i et forpligtende samarbejde, og det skal ændres. Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han ikke er enig i, at det nok er bedre, at ministeren træffer beslutningen, end at gøre et så lille spørgsmål til en stor sag, når der ikke er tradition for det. Kan ordføreren bekræfte, at det nok ikke lige er det, man tænker på i forbindelse med en folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Det var jo sådan, at i forbindelse med den geografiske kommunale inddeling var vi i situationer, hvor vi måtte gribe ind, fordi vi syntes, inddelingerne skulle være anderledes, f.eks. på Lolland. Her bad vi om en folkeafstemning for at få et godt signal, og det var nok en fornuftig idé i den situation. Men der kan også – det vil jeg gerne medgive spørgeren – være situationer, hvor det vil være særdeles ufornuftigt.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jeg takker for svaret, for det var stort set næsten en bekræftelse.

Samlet set med hensyn til intentionerne her kan ordføreren så også bekræfte, at det stort set bare er en genaktivering af den gamle regel, der var i det tidligere lovsæt, om, at man som indenrigsminister kunne godkende sammenlægning af to nabokommuner, hvis der var et lokalt ønske om det, og at det faktisk er det, der er hovedintentionerne i det nye forslag, som bliver lagt frem nu? Det er kort og godt en genaktivering af den gamle regel.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg er enig i, at det delvis er en genaktivering af den gældende regel, men det er jo altså unægtelig en anden situation, vi står i.

Vi står i en situation, hvor der er nogle kommuner, der ikke i første omgang har levet op til den norm, der er sat for, hvor store kommuner skal være. Så har de indgået nogle forpligtende kommunale samarbejder. Det vil sige, at vi ikke umiddelbart kan sammenligne med det retsgrundlag, der er nu, fordi den faktiske situation i landet er anderledes. Og man kan forvente, at der vil blive flere situationer under den lov, som vi formentlig får vedtaget her med vores støtte også, end der vil være under den eksisterende lov.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går tilbage til ordførerrækken, og det er hr. Kristen Touborg.

Kristen Touborg (SF):

Efter SF's opfattelse skaber det foreliggende lovforslag en stor usikkerhed om, hvor vidt dette lovforslag egentlig rækker. Vi synes, at lovforslaget er svært gennemskueligt. Vi synes, at det er meget svært at se, hvor afgrænsningen f.eks. er til indgrebet i det kommunale selvstyre. Og Indenrigsministeriets bemærkninger til høringsvarene, ja, de gør i hvert fald ikke sagen bedre. For jeg synes, at når man sætter sig ned og læser dem, så bliver man virkelig forvirret, oven i at det er meget, meget vanskeligt at læse loven i forvejen.

Så jeg vil sige det på den måde, at lovforslaget og Indenrigsministeriets bemærkninger til høringsvarene giver et godt grundlag for mange spørgsmål i udvalgsbehandlingen.

Vi vil stemme nej til det her forslag, allerede fordi der nu lægges op til yderligere centralisering af magten i Indenrigsministeriet. Nu kan ministeriet alene bestemme kommende kommunesammenlægninger, blot der er et tilfældigt, eller skal vi sige et lille flertal i kommunerne, der skal sammenlægges.

Jeg vil godt bruge et eksempel derhjemmefra vedrørende den nye Lemvig Kommune. Det er nu en kommune på ca. 23.000-24.000 indbyggere. Der har været folkeafstemning om, hvorvidt man skulle have den størrelse, eller hvorvidt man skulle have en meget stor kommune sammen med Holstebro, og der var et rimelig klart flertal i befolkningen for – efter en vejledende

folkeafstemning naturligvis – at det altså skulle være den lille model, der skulle være gældende her.

Så har der været kommunalvalg i mellemtiden, og Venstre har fået rent flertal i Lemvig Kommune. Og så er min bekymring sådan set, at hvis et flertal i en kommunalbestyrelse beslutter, at nu skal man altså omgøre den folkeafstemning, der var, nu vil man alligevel den store model, så kan man faktisk, så vidt jeg kan se, når man kan blive enig med Venstres indenrigsminister også, egentlig tromle en sådan sag igennem uden videre.

Det synes vi er meget uheldigt. Derfor vil jeg godt vende tilbage til det, som hr. Ole Glahn var inde på med folkeafstemninger. Vi synes, at det vil være meget rimeligt, hvis man vil køre det her lovforslag igennem, at man så indfører, at der er vejledende folkeafstemninger om et sådant eventuelt dekret, der kan være tale om. Jeg siger dekret, vel vidende at det også indebærer, at der skal være et flertal i byrådene, der går ind for det.

Der er altså så vidtgående ændringer af kommunalstyret. Efter vores mening burde man have fastholdt det, man har i det nuværende system, altså at de store ændringer skal via Folkeetingets Kommunaludvalg. Det synes vi altså er en god idé.

Ministeriet får også for stor magt til at omlægge det kommunale samarbejde, der i dag er en forudsætning for at bevare de små kommuner. Det vil sige, at det snævre regelsæt, der allerede i dag foreligger for det kommunale samarbejde, kan formes yderligere af ministeriet, sådan at de små kommuner og økommuners råderum bliver yderligere indsnævret. Det vil sige, at de på sigt kan blive tvunget til en kommunesammenlægning.

Vi finder altså, at forslaget er meget centralistisk, og er ikke tilhængere af det.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Det er fair nok, at ordføreren for SF har nogle spørgsmål, der skal afklares i forbindelse med udvalgsbehandlingen, men det, der lige får mig til at tage ordet, er, at ordføreren nævner, at det her bliver stærkt centralistisk. Det vil jeg godt lige prøve at børe lidt yderligere i og have ordføreren til også at svare på.

Når det nu også fremgår meget tydeligt af lovforslaget, at for at ministeren kan godkende

det, er det en forudsætning, at det har en lokal tilslutning – det var sådan grundholdningen i det – så peger det ikke ligefrem på centralisme, men tværtimod på decentralisme.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg har redegjort for, at jeg har vanskeligt ved at forstå ordvalget i lovforslaget, men jeg har forstået det sådan, at hvis der er et lille flertal i kommunalbestyrelsen – det kunne være 13 ud af 25, der går ind for sådanne sammenlægninger – så kan det uden videre godkendes med det flertal og med ministerens godkendelse. Det er det, jeg kalder centralisme.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Det er fint nok, at vi kan prøve at få det vendt og drejet i forbindelse med udvalgsbehandlingen, så vi får det tacklet.

Det, jeg vil bruge mit andet spørgsmål til, er også lige at tage sådan det lidt historiske perspektiv i det frem, for gennem mange, mange år har der været den grundlæggende regel, at man også på baggrund af et lokalt ønske om f.eks. sammenlægning af to kommuner kunne få det godkendt af indenrigsministeren – o.k., det var selvfølgelig efter, at kommunaludvalget også havde været inde over – og det kan så vendes i forbindelse med vores kommende udvalgsbehandling.

Så man kan sige: Var det ikke en god regel, et godt princip at få gennemført igen? Og så kan vi kigge lidt på detaljerne, for samfundet udvikler sig jo hurtigere og hurtigere, og der kan opstå, kan vi sige, lokale behov for, at der findes sådan en mulighed.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

For det første mener jeg, at det er meget afgørende, at det ikke kun er en minister, der har afgørelsen, men at det kommer omkring kommunalvalget.

For det andet ser jeg meget gerne, at man får det suppleret med, at der skal være en vejledende folkeafstemning, fordi man dermed får bredde i den beslutning, der skal træffes.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg siger tak til ordføreren og giver ordet til hr. Per Clausen som ordfører.

Per Clausen (EL):

Jeg skal prøve at gøre det kort her til sidst og bare sige, at Enhedslisten har tre betænkeligheder ved det foreliggende lovforslag.

Den første er spørgsmålet om, at ministeren får bemyndigelse til at ændre grænserne mellem kommunerne uden de berørte kommunalbestyrelses tilslutning. Det kunne vi godt tænke os at børe lidt mere i hvad der ligger i. Jeg har hørt, at det også indgik i den tidligere lovgivning, men hvad er erfaringerne med at bruge det, altså hvad bliver det brugt til? Hvad er det brugt til? Hvad kan det bruges til? Det synes vi kunne være interessant.

Den anden er, at vi faktisk også i lighed med det, hr. Ole Glahn sagde, synes, at nogle af de ministerbemyndigelser, der ligger i sagen, også er bekymrende, fordi de i hvert fald kan bruges på en kedelig måde. Der hjælper det jo ikke noget, hvorvidt man har tillid eller mistillid til den nuværende indenrigsminister, for der er jo en vis mulighed for, at der om 10-15-20 år er en anden indenrigsminister og en anden regering, og så er der måske nogle andre her i Folketinget, hvis tillid er lidt mindre end nu. Så det synes jeg sådan set også er en afgørende problemstilling.

Den tredje betænkelighed er, at vi jo synes, at man skulle have benyttet lejligheden til nu at sikre borgerne nogle flere rettigheder, og at det f.eks. kunne være rettigheder til, at man havde mulighed for at få en folkeafstemning i forbindelse med kommunesammenlægninger. Det kan godt være, der ikke skal være én automatisk, at man skal være forpligtet til det automatisk, men der burde i hvert fald være nogle regler, der gjorde, at en ikke voldsomt stor gruppe borgere i en kommune havde mulighed for at kræve det.

Det mangler efter vores opfattelse også, og vi synes i grunden, at det er lidt underligt, fordi erfaringerne med kommunesammenlægningerne i forbindelse med strukturreformen jo er, at nogle gange havde de lokale byråd altså meget svært ved at forstå, at der var grund til at spørge borgerne, når de havde fundet den forkromede løsning. At den form for magtfuldkommenhed måske også kan eksistere i fremtiden tror vi der er stor risiko for.

På baggrund af de tre kritiske bemærkninger vil jeg sige, at vores holdning til forslaget i udgangspunktet er stærkt kritisk. Jeg har dog ingen mulighed for at sige det helt så præcist som SF's ordfører, nemlig at vi vil stemme nej, for det har vi ikke besluttet, men vi har i hvert fald be-

sluttet, at vi vil forholde os kritisk i det videre udvalgsarbejde.

Kl. 17.55

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hr. Per Clausen var inde på, at de beføjelser, der skabes her, jo med en eller anden grad af sandsynlighed ikke er beføjelser, som jeg skal have fornøjelsen af at gøre brug af. Og det håber jeg for så vidt hr. Per Clausen har ret i, uden at jeg dog dermed altså står og bebuder min afgang eller regeringens snarlige fald.

Men hele formålet med lovforslaget her er jo at sørge for, at vi har nogle processuelle regler, der kan tages frem, når og hvis den situation opstår ad åre, at der kommer lokalt funderede ønsker om at pille lidt ved det landkort, vi ellers nu har skabt efter en, synes jeg, i øvrigt forbilledlig flot politisk proces både her på Christiansborg med massiv politisk opbakning og så sandelig også rundtomkring i fædrelandet, hvor man lokalt tog ejerskab til processen.

Så jeg står jo ikke og forudser, at vi hurtigt muligt nu efter den 1. januar skal ud og file ved nogle grænser, som er et resultat af denne proces. Men man kan jo ikke udelukke, at der ad åre opstår nogle situationer af forskellig karakter. Det kan være de helt små grænsedragninger, der opstår et ønske om i kølvandet på de her nye kommunedannelser. Og der er jo praktisk og pragmatisk lagt op til, hvordan det så kan løses.

Men der kan selvfølgelig også opstå en situation, hvor en kommune, som hr. Nødgaard var inde på det, i lyset af hvordan reformen i øvrigt er ført ud i livet, om føje år siger: Vi blev måske efterladt lige små nok. Og så skal der være en proces til det.

Der kan selvfølgelig også opstå den situation, at der i forbindelse med nogle af de kommuner, som ikke selv løftede sig ud over det krav, vi stillede til volumen, men valgte at gå ind i et forpligtende samarbejde, opstår nogle situationer, der gør, at det forpligtende samarbejde ikke lige uden videre kan køre videre. Og så skal der jo være nogle regler for det.

Det er jo alt det, som lovforslaget her tager sigte på. Og jeg beder bare så mindeligt om, når man nu kaster sig over spørgsmål om bemyndigelser, at man også lige kaster et blik i historiebogen på den gældende grænseændringslov, som jo sådan set forfulgte det samme formål, dog lidt atypisk, med hensyn til hvad der ellers er arbejdsdelingen mellem regeringen og Folke-

tinget, og som jo lagde en række udøvende beføjelser i Folketingets Kommunaludvalg.

Det er jo sådan set det, der her er søgt moderniseret, i overensstemmelse med hvad der normalt er arbejdsdelingen mellem regering og parlament. Og det vil jo i øvrigt være sådan, når den situation opstår, og det gør den jo med sikkerhed på et eller andet tidspunkt i fremtiden, at Folketinget vil kunne følge med i, hvordan beføjelserne udøves i praksis. Og jeg har dog endnu ikke hørt om ministre, der udøver beføjelser i strid med et positivt flertal i Folketinget.

Så jeg håber sådan set, at de overordnede, positive meldinger, der kom fra langt de fleste af ordførerne her, kan føre til, at der også kan komme en bred politisk forankring af den her nødvendige lov. Det er jo rigtigt, som hr. Poul Nødgaard siger, at det er et udtryk for at udvise rettidig omhu, at vi ønsker at have det regelsæt på plads til den 1. januar 2007, hvor det nye kommunale Danmark træder i kraft.

Jeg har selvfølgelig også lyttet mig frem til, at der er en interesse i at få kradset lidt mere i overfladen med hensyn til disse beføjelser. Det tror jeg så mest praktisk gøres i udvalgsarbejdet, så det går jeg i hvert fald ind i med både stor optimisme og også med en stor parathed til at være behjælpelig med at få afklaret de spørgsmål, som skal afklares, før et forhåbentlig bredt flertal i Folketinget kan bakke op om forslaget her.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 138: Forslag til lov om krav til kvalitet og sikkerhed ved håndtering af humane væv og celler (vævsloven).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Dette lovforslag har til formål at gennemføre Europa-Parlamentets direktiv og et rådsdirektiv. For at kunne implementere disse direktiver er det nødvendigt at lave en ny lovgivning.

Kl. 18.00

Det, der er hovedessensen i det, er, at vi gør noget på to fronter: Dels øger vi tilgængeligheden af væv og celler, som jo er helt essentielt for, at vi kan bruge dette væv og disse celler i forbindelse med den kliniske behandling af mennesker og i øvrigt også på anden vis, dels skal vi selvfølgelig også sikre, at dette væv og disse celler har en sådan kvalitet, at vi f.eks. kan modvirke overførsel af smitsomme sygdomme.

Derfor vil det her forslag indføre en ordning, hvor vi, for så vidt angår testning, forarbejdning, konservering, opbevaring og distribution samt import og eksport af væv og celler, indfører et system med vævscentre, som kun kan få lov at gøre det her, hvis de har Lægemiddelstyrelsens tilladelse. Det siger sig selv, at man så dermed også kan miste denne tilladelse.

Endvidere vil der i forbindelse med det her lovforslag også komme et såkaldt sporbarhedssystem, der gør, at man kan følge vævet fra udtagningen og helt til modtageren, sådan at vi også i den forbindelse kan sikre, at vævet har den kvalitet, der er nødvendig.

Endelig går vi så også et skridt videre, end man gør i direktivet, nemlig i form af indberetning af bivirkninger og uhensigtsmæssigheder i forbindelse med modtagelsen af væv og celler, sådan at man kan rapportere det direkte til Lægemiddelstyrelsen.

Vi synes, det er meget vigtigt, at vi nu tager fat og får implementeret det her, og vi synes også, at det er en meget god balance, der er fundet, mellem de to elementer, nemlig at sikre vævs og cellers tilgængelighed og samtidig sikre en or-

dentlig kvalitet, f.eks. i forbindelse med overførsel af smitsomme sygdomme. Så Venstre kan støtte forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Jeg giver ordet til næste ordfører, fru Karen J. Klint.

Karen J. Klint (S):

Den socialdemokratiske gruppe er positiv over for lovens indhold, men kritisk over for proceduren ved forslaget. Det handler om at gennemføre et direktiv fra Europa-Parlamentet og Rådet, vel at mærke et direktiv fra 31. marts 2004 om fastsættelse af standarder for kvalitet og sikkerhed ved donation, udtagning, testning, behandling, præservering, opbevaring og distribution af humane væv og celler i dansk ret og en hjemmel til administrativ implementering af to gennemførelsesdirektiver, som forventes udsendt af Kommissionen inden for en kort tid.

Vævsdirektivet skal være indført i den nationale lovgivning senest den 7. april i år. Medlemslande kan dog beslutte, at eksisterende vævscentre først skal efterleve direktivets krav fra den 7. april næste år, og det sidste er der taget højde for i lovforslaget. Men ellers skal hele lovforslaget træde i kraft den 7. april 2006.

Hvad er den gode forklaring på, at forslaget først kommer nu, og at det skal træde i kraft med ultrakort tidsfrist? Det giver ikke gode betingelser for de centre, der nu henholdsvis inden juni eller oktober skal foretage indberetninger og sende ansøgninger til Lægemiddelstyrelsen om deres fremtidige virke. Direktivet kom i 2004, så der har faktisk været et par år, hvor man kunne have drøftet det.

Tilbage til indholdet:

Som bekendt indebærer anvendelsen af biologisk materiale til mennesker en potentiel sundhedsrisiko, herunder en risiko for overførsel af sygdomme.

Anvendelse og transplantation af væv og celler er et lægevidenskabeligt område i stærk vækst, og det er godt, da det forbedrer mange behandlingsmuligheder, også behandlingsmuligheder på tværs af landegrænser. Derfor er det også o.k. med ensrettede regler på tværs af grænser.

Ingen af os kan forudse fremtidens muligheder eller begrænsninger for anvendelse af væv og celler, men vi kan gøre meget for at sikre, at der ikke sker noget u hensigtsmæssigt, som vi burde kunne have forudset.

Derfor er det godt med reglen om sporbarhed, altså et donoridentifikationssystem for væv og celler i alle faser i forløbet – også et system, hvor man gemmer materialet eller oplysningerne i 30 år.

Det kan under udvalgsbehandlingen blive interessant at drøfte, i hvilket omfang denne sporbarhed forventes at blive omfattet af nogle kommende undtagelsesbestemmelser for partnerdonation af kønsceller. Vi har jo ikke set det direktiv, som kommer til at omhandle det, og kender derfor ikke konsekvenserne af den ønskede hjemmel. Vi skal senere i dag drøfte kunstig befrugtning, hvor det faktisk er meget aktuelt, og kan også komme til at drøfte mulighederne for sporbarhed.

Kl. 18.05

Vedrørende økonomien er der stor uenighed om udgifterne og de løbende driftsudgifter. Dette skal vi have en afklaring af under udvalgsbehandlingen, for når et forslag skal hastes så hurtigt igennem, er det vigtigt, at der er den rigtige økonomi hertil.

Vi afventer udvalgsarbejdet, før vi tager endelig stilling, og for at se, om vi har nogle forbehold. Men som udgangspunkt er vi positive.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Som vi tidligere har hørt, er formålet med det her lovforslag at få implementeret EU's vævsdirektiv i dansk ret. Dansk Folkeparti ser positivt på intentionerne i forslaget om at styrke kvaliteten og sikkerheden ved brug af humant væv og celler og mener, at formålet med loven er, at der skal sikres en høj grad af beskyttelse af menneskers sundhed i forbindelse med anvendelse af biologisk materiale til patientbehandling m.m.

Endvidere lægges der op til, at donation af væv og celler til behandling af forsøg også skal fremmes. Udviklingen i samfundet gør jo, at der i lægevidenskaben er stor fokus på transplantation af humant væv og celler, hvilket jeg synes er yderst positivt, da det giver nogle muligheder i behandlingen af hidtil uhelbredelige sygdomme.

Der er da også en fare for, at noget biologisk materiale ikke lever op til de sundhedsmæssige krav, der bør stilles, og at der vil kunne overføres smitsomme sygdomme. Vævsdirektivet, som foreligger, ser vi som garanten for, at risikoen for

overførsel af infektionssygdomme vil kunne mindskes.

Dansk Folkeparti ønsker sikkerhed for, at det afgivne materiale kun anvendes til de formål, der er givet samtykke til. Det er meget vigtigt i en tid, hvor udviklingen sker så hurtigt, og hvor det er vigtigt, at donorer kan vide sig sikre på, hvad deres væv og celler anvendes til, og at det ikke misbruges.

Jeg noterer mig fra høringssvarene, at flere af de hørte udtrykker en bekymring for de økonomiske aspekter. Derfor vil det være ønskeligt, at ministeren i sit videre arbejde med forslaget får en dialog med de instanser, som nærer bekymringer for fremtiden efter en eventuel vedtagelse af forslaget.

Især i erhvervslivet vil man få merudgifter primært de første år, er det noteret. Amterne vil få beløbet overført via bloktilskud som kompensation for de meropgaver, som de pålægges ved lovforslagets eventuelle vedtagelse. Det er selvfølgelig et problem for de involverede virksomheder, men det ser ikke ud til at være muligt at undgå ud fra de beregninger, som vi har set at ministeriet har lavet.

For Dansk Folkeparti er det også vigtigt, at Danmark ikke er mere restriktivt, end der lægges op til i EU-direktivet. Der bør i Danmark ikke stilles strengere administrative krav til virksomhederne i forbindelse med implementeringen af gennemførelsesdirektiverne. Det vil kunne være med til at forringe danske virksomheders konkurrenceevne over for europæiske konkurrenter.

Dansk Folkeparti noterer sig Indenrigs- og Sundhedsministeriets oplysninger om, at det er Lægemiddelstyrelsen, der skal overvåge kvaliteten og sikkerheden af væv og celler og iværksætte relevante tiltag på baggrund bl.a. af de indberettede oplysninger om alvorlige uønskede hændelser og bivirkninger.

Dette, antager ministeriet, vil sikre en høj grad af beskyttelse af menneskers sundhed i forbindelse med anvendelsen af væv og celler i patientbehandlingen, og dette er vi i Dansk Folkeparti tilfredse med.

Da det er et lovforslag, som på mange måder er meget følsomt, er det vigtigt med en grundig udvalgsbehandling, som forhåbentlig kan få opklaret nogle af de spørgsmål, som vi medlemmer i Sundhedsudvalget må have. Dansk Folkeparti vil dog tilkendegive, at vi er positive over for lovforslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Og jeg giver ordet til næste ordfører, fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Formålet med det her lovforslag er som bekendt at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv fra 2004 om fastsættelse af standarder for kvalitet og sikkerhed ved håndtering af humant væv og celler.

Forslaget indebærer en sammenhængende og overordnet regulering af krav til kvalitet og sikkerhed i forbindelse med håndteringen af væv og celler og sigter mod at minimere risikoen for infektioner og overførsel af smitsomme sygdomme. Det har en betydning for den enkeltes helbred, og det kan samtidig være medvirkende til at fremme donation af væv og celler til brug for så vel behandling som kliniske forsøg.

Vi lægger meget vægt på lovforslagets betydning for den enkelte patients sikkerhed. Vi ønsker et sundhedsvæsen, hvor man har vished for, at den behandling, man får, også lever op til de højeste kvalitetskrav og indebærer den største sikkerhed. Det gælder naturligvis også, når det handler om håndtering af væv og celler.

Kl. 18.10

Hvis man gennemgår en behandling, hvor man modtager væv eller celler fra et andet menneske, skal man have garanti for, at det er af høj kvalitet, og at det er behandlet forsvarligt. Det gælder naturligvis også, hvis man donerer væv eller celler: Der skal man også have garanti for en kompetent behandling.

Derfor er vi positivt indstillet over for, at vi implementerer vævsdirektivet og de tilhørende gennemførelsesdirektiver. Det er vores opfattelse, at lovforslaget vil medføre en forbedring af kvaliteten og sikkerheden ved håndtering af væv og celler, der skal anvendes i den menneskelige organisme, fordi der på nuværende tidspunkt ikke findes en overordnet og sammenhængende regulering af det her område. Vi ser derfor frem til, at vi nu får en samlet lovgivning på området.

Alt i alt så mener vi, at forslaget forbedrer kvaliteten og sikkerheden i håndteringen af væv og celler til gavn for den enkeltes helbred, og derfor støtter vi forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Jeg giver ordet til fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Det her lovforslag gennemfører EU's såkaldte vævsdirektiv, der sætter en række ensartede, høje minimumsstandarder med hensyn til kvaliteten og sikkerheden for donation, udtagning, testning, behandling, præservering, opbevaring og distribution af humant væv og celler. I modsætning til ordføreren fra Dansk Folkeparti er vi faktisk glade for, at det er et minimumsdirektiv, for på miljø- og sundhedsområdet har vi altid kæmpet for, at det er rigtigt at have minimumsdirektiver, så hvert land kan vælge at gå højere op i ambitionsniveau, hvis man har lyst til det.

Under alle omstændigheder støtter Det Radikale Venstre det her lovforslag. Transplantation er et område i vækst, og det er vigtigt at sikre, at det sker på så god og sikker en måde som muligt.

Vi støtter, at sikkerhedsniveauet er højt. Og nogle af høringsvarene indikerer måske også, at det er lidt for højt. Vi synes grundlæggende, at det balancerer fint, og det giver endda noget fleksibilitet, når det f.eks. kommer med, at karantæneperioden kan fraviges, hvis man bruger den såkaldte NAT-test.

Vi synes også, det er fint, at ministeren har reageret på høringsrunden og givet modtagere af væv og celler og pårørende adgang til at indberette alvorlige bivirkninger, netop sådan som vi også har det på lægemiddelområdet i dag. Vores eneste tanke og bekymring i den sammenhæng er, om det kommer til at virke i praksis. De hidtidige erfaringer på lægemiddelområdet rejser da i hvert fald hos os nogle spørgsmål om, hvorvidt det nu også kommer til at virke. Så vidt jeg ved, har det knebet lidt med indberetningerne fra lægerne, de har jo pligt til det, og det er vist heller ikke gået alt for tjept med indberetningerne fra patienterne. Så et relevant spørgsmål til ministeren kunne i hvert fald være, om man har tænkt over, hvordan man også får det til at fungere så godt som muligt.

Et andet område handler om, at de højere krav til udvælgelse af donorer osv. kan forventes at medføre færre donorer. Det bliver påpeget i et enkelt hørings svar, og jeg synes, det i hvert fald er en overvejelse værd. Det ville være skidt, hvis det var konsekvensen, at vi faktisk fik færre donorer. Derfor vil vi da meget gerne støtte, at man også gør noget ud af at sætte en kampagne i gang, sådan som der står i direktivet, og der vil vi også gerne høre ministeren, om han har nogle planer i den retning.

Til sidst er der hele spørgsmålet om det administrative og økonomiske, som flere har været inde på. Jeg synes, det er noget frustrerende, for det stritter jo meget i alle retninger. På den ene side læser man høringsvarene, og her bliver der talt om omfattende konsekvenser og det ene og det andet, og ministeriet holder så på, at konsekvenserne ikke er så omfattende.

Som lovgiver står man jo her og famler lidt ud i den blå luft. Vi har ikke kinamands chance for at vurdere, hvad der egentlig er op og ned: Det er påstand mod påstand. Og jeg kunne da godt tænke mig, at vi på en eller anden måde fik lidt mere fast grund under fødderne og dokumentation for, hvad der egentlig er rigtigt.

Det bringer mig til sidst hen til det, der også er kritisabelt, og det er den korte gennemførelsestid. Det er da svært at forstå, at et direktiv fra marts 2004 først runder os her, meget kort tid før det skal være gennemført. Der har det jo også betydning, om det er meget vidtgående ændringer, der nu vil ske, og som der skal tages højde for, eller det egentlig bare er den praksis, der er nu, som skal fortsætte. Så alt i alt vil jeg godt have det her med konsekvenserne kvalificeret lidt: Er de kæmpestore, eller er de egentlig bare meget små?

Kl. 18.15

Men når det er sagt, så støtter Det Radikale Venstre grundlæggende det her lovforslag.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak. Næste ordfører er hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

Det er jo sent, så vi vil prøve at gøre det lidt hurtigt. Forslaget går jo i sin korthed ud på at sikre, at der er væv og celler tilgængelig for behandlingen i sundhedsvæsenet samtidig med at sikre, at denne behandling og de her celleoverførsler ikke medfører sygdomme fra donoren til modtageren.

Det har en rimelig balance imellem at sikre de to interesser, og SF støtter forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak. Jeg giver ordet til næste ordfører, hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Da vores ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg bare meddele, at vi kan støtte det foreliggende forslag, selv om vi godt under udvalgsbehandlingen vil have afklaret nogle af

spørgsmålene omkring, hvordan finansieringen i amterne stemmer overens med de udgifter, som i hvert fald nogle af høringssvarene har påpeget at der er en manglende balance i i det spørgsmål.

Men vi støtter altså forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Den næste, der skal have ordet, er indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er glad for at kunne konstatere, at der sådan helt overordnet er bred opbakning til lovforslaget her om væv og celler, som jo er et område, det er fornuftigt nu også at regulere i takt med, at det fylder mere og mere på sygdomsbehandlings- og forskningsområdet. Derfor er det jo vigtigt at have et skarpt øje på den potentielle sundhedsrisiko, der kan knytte sig til anvendelsen af biologisk materiale, og sørge for at foretage en fornuftig afvejning af de forskellige beskyttelsesmæssige hensyn. Det er jo også det, der er lagt op til i lovforslaget her, som følger op på EU-lovgivningen, og som i øvrigt langt hen ad vejen følger den lovgivningsmæssige tradition, vi har i Danmark, på blodområdet.

Jeg har jo godt lyttet mig frem til, at der bliver spurgt ind til økonomien. Om det må jeg bare sige – og det kan jo så bores ud i udvalgsarbejdet – at den økonomiske vurdering af konsekvenserne her jo følger den almindelige praksis for beregning af DUT-kompensation, så der burde sådan set ikke være noget problem her.

Men jeg har godt lyttet mig til, at man i ordførerkredsen nøje har læst nogle af de høringssvar, der er kommet ind på det her felt, og derfor glæder jeg mig da også til at kunne folde det her element ud i det videre udvalgsarbejde, som jeg nu går ind til med stor beredvillighed. Og så tillader jeg mig sådan set også at udtrykke et forsigtigt håb om, at det kan lade sig gøre at fremme den her lov til vedtagelse relativt hurtigt og med bred opbakning.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 139: Forslag til lov om ændring af lov om tandpleje m.v. (Større valgfrihed og fleksibilitet i børne- og ungdomstandplejen).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 25/1 2006).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jørgen Winther (V):

Så går vi over til børne- og ungdomstandpleje. I de sidste 2 år har det været muligt at vælge et alternativ til det kommunale tilbud om børne- og ungdomstandpleje.

Kl. 18.20

Der er ikke mange, der har valgt en alternativ ordning. I bemærkningerne til loven kan man se, at 0,4 pct. af børnene har valgt at gå til en privatpraktiserende tandlæge i stedet for den kommunale børne- og ungdomstandpleje.

I nærværende lovforslag ophæves revisionsbestemmelsen i § 3, og det støtter Venstre selvfølgelig. Børn, der vælger den private praktiserende tandlæge, får efter denne lov et tilskud på 65 pct. af udgiften.

Venstre vil gerne støtte det frie valg, også i denne situation. Det har altså kun været mindre end 1 pct., der har valgt at gå til en privatpraktiserende tandlæge, men det kan også opfattes, som om den kommunale børne- og ungdomstandpleje fungerer særdeles udmærket mange steder.

Vi synes, det er vigtigt, at der er nogle børn og nogle forældre, der kan vælge den praktiserende tandlæge, som de nu har lyst til at vælge. Vi støtter forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Lone Møller.

Lone Møller (S):

Dette forslag er jo ikke en stor sag, det er ophævelse af en revisionsparagraf, som vi fik sat ind, da vi behandlede loven om tandpleje i børne- og ungetandplejen.

Der er ingen tvivl om, at Socialdemokratiet synes, at det var et af de sørgeligste tiltag, der skete i det her Folketing. Den mest populære forebyggelsesindsats, der vel nogen sinde er foretaget i Danmark, var børnetandplejen; så at sige 100 pct. var tilsluttet børnetandplejen.

I dag er det sådan, at mange årgange i 7. klasse går ud af folkeskolen uden et hul i tænderne. Det er en succes, det virker, og forældrene er glade for det. Derfor kunne vi overhovedet ikke se nogen idé i at skulle ændre en succesfuld ordning.

Som jeg sagde ved behandlingen af loven: I alle de mange år, jeg har siddet i Folketinget, har jeg fået mange klager på sundhedsområdet. Jeg har aldrig nogen sinde fået én klage, som lød, at forældrene var irriterede over, at de ikke havde frit valg i børnetandplejen. Men nuvel, det var der et politisk flertal for, og det, vi fik indført, var revisionsbestemmelsen, som man nu beder om at få ophævet.

Det har Socialdemokratiet hverken lod eller del i, så derfor vil vi undlade at stemme til det her forslag, men vi vil da ikke undlade at gøre en bemærkning om, at vi synes, at det er meget administrativt arbejde for så lille, lille en procentdel, der har det frie valg. Jeg er sikker på, at ministeren vil kunne få de 0,4 pct. til at være en tordnende succes i hans optik. Jeg synes, det er meget administrativt arbejde, og det er i hvert fald ikke noget, som Socialdemokratiet støtter.

Og så kan man jo undres over det der frie valg. Det frie valg er for de rige og ikke for de fattige, for der er jo ikke reelt frit valg, der er kun frit valg i forbindelse med brugerbetaling, og derfor er det for folk, som har råd til det, og ikke for alle i det her samfund.

Det er en dårlig lov, og den burde bestemt ikke være stemt igennem, men det er den, og nu vil man så holde op at følge lovgivningen.

Det skal jo ikke ændre, at man til enhver tid i dette Folketing, uanset hvilket parti man kommer fra, har mulighed for at rejse spørgsmålet om den her lov igen, og vi vil følge den nøje,

selv om man ikke er forpligtet til at have en revisionsparagraf.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Jeg skal give ordet til den næste ordfører, fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Det lovforslag, som i 2003 blev vedtaget om at indføre større valgfrihed og fleksibilitet i børne- og ungdomstandplejen, er jo nu blevet evalueret med en redegørelse, som giver udtryk for, at det er hensigtsmæssigt at fastholde denne frihed på tandplejeområdet for børn og unge.

Det er på baggrund af det arbejde, der fandt sted i udvalget, at der blev indføjet en revisionsbestemmelse, som gør, at vi i dag, 2 år senere, skal tage stilling til, om ordningen skal fortsætte uændret, og med et ønske fra ministerens side om, at revisionsbestemmelsen ophæves, samtidig med at det frie valg fastholdes.

Undersøgelsen, som er foretaget i 2005, og som viser, i hvor stort omfang ordningen er blevet benyttet, er baseret på et stort grundlag, hvor 258 kommuner har responderet. Dette i sig selv giver et tydeligt billede af, i hvor høj eller lille grad der er taget imod tilbuddet. Det viser sig, at det er en meget lille andel af børn og unge, som har gjort brug af muligheden for at modtage kommunal tandpleje i en privat tandlægepraksis.

Derfor synes den skepsis, som fremkommer i nogle af høringssvarene, måske ikke helt begrundet, bekymringen om, at det vil have økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne at fastholde frit valgs-ordningen. I bemærkningerne til forslaget er det heller ikke vurderet, at der vil være disse konsekvenser.

Kl. 18.25

Dansk Folkeparti ønsker at støtte lovforslaget, men vil samtidig gøre opmærksom på, at der fortsat skal være fokus på området omkring tandpleje. Det er vores opfattelse, at der er problemer i det videre forløb for mange menneskers tandpleje, og vi vil gerne være med til, at der gøres mere for at fastholde befolkningen i, at det er vigtigt, at man som voksen fortsætter med tandpleje, og at der i vores sundhedssystem eksisterer muligheder for, at alle, uanset social status, får tilbud om voksentandpleje og også benytter dette tilbud.

Det bemærkes endvidere, at det, siden frit valgs-ordningen trådte i kraft, har fået flere kommuner til at tage den kommunale tandpleje

op til vurdering med henblik på en justering af serviceniveauet. Dette ser vi i Dansk Folkeparti som værende positivt. Det er en justering, som også ville kunne ske på de øvrige tandplejeområder.

Vi tror fortsat, at de fleste vil benytte sig af den udmærkede kommunale tandpleje, som findes i dag, og nærer ikke de store bekymringer for fremtiden på børne- og ungetandplejeområdet. Derfor støtter Dansk Folkeparti forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Den næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Vi Konservative ønsker et samfund, hvor den enkelte har friheden til at vælge, og derfor er vi også meget glade for, at regeringen har fokuseret på øget valgfrihed de seneste år. Og vi ser positivt på det fremsatte forslag om at videreføre det frie valg i børne- og ungdomstandplejen, der giver mulighed for, at barnet kan benytte et andet tilbud end det kommunale.

Selv om det er mit indtryk, at den kommunale tandpleje i høj grad lever op til de behov, der er – det viser sig jo, at det er ganske få, der vælger at benytte et andet tilbud end det kommunale – så synes vi ikke, at det skal være et argument for at afskrive frit valgs-ordningen. Efter vores opfattelse styrker det frie valg konkurrencen blandt dem, der leverer en ydelse. Det mener vi er positivt, og vi har en opfattelse af, at det giver mere kvalitet og bedre service, og det skal vi naturligvis efterstræbe.

Som sagt ønsker vi at skabe nogle gode muligheder, for at borgerne kan skabe netop det liv, de ønsker, og derfor støtter vi forslaget.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg kan ikke nære mig, når fru Helle Sjelle siger, at det er rigtig godt med det frie valg, og at det styrker konkurrencen. Så vil jeg gerne spørge: Synes fru Helle Sjelle ikke, at det er mærkeligt, at det frie valg ikke gælder begge veje, at man kan vælge enten den ene eller den anden model?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes som sagt, at det forslag er ganske udmærket, der ligger her, som jo er en videreførelse af den ordning, vi har i dag. Jeg synes, det fungerer fint.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Formålet med lovforslaget her er at gøre den valgfrihed, som blev indført i 2003, permanent. Vi var med til at støtte loven, da den blev indført i 2003, og vi har sådan set grundlæggende ikke ændret holdning. Vi er helt overordnet positive over for frit valg på det her område.

Vi synes, det er positivt med en ekstra valgmulighed, og man kan så spørge sig selv, når den kommer ud med det her resultat, og der er så utroligt få, der faktisk bruger denne her valgmulighed, om det så er en succes eller en fiasko for ordningen. Man kan jo sige, at det er en succes set fra den kommunale tandplejers synsvinkel, for den har jo faktisk fået bekræftet, at den er konkurrencedygtig, at den er rigtig god, og folk vælger den, kan vi gå ud fra.

Omvendt synes jeg nok, at den redegørelse, som ligger til grund for den diskussion, vi skal have i dag, er utrolig tynd, og at den egentlig ikke giver et særlig godt beslutningsgrundlag for den diskussion og den beslutning, vi skal tage. Man kan jo stille en masse spørgsmål, vel vidende at det grundlag, vi har at gå ud fra, er meget spinkelt, fordi det kun er 0,4 pct. af alle børn under 16 år, der egentlig har brugt muligheden for f.eks. at vælge privat tandlægepraksis. Så det er meget få børn.

Kl. 18.30

Men noget af det, jeg savner i den her redegørelse, som bare er sådan en meget tør talopgørelse, er jo en række spørgsmål, eksempelvis hvorfor frit valgs-muligheden ikke bliver brugt mere.

Man kan forestille sig alle muligheder. Det kan jo være, at borgerne slet ikke kender den mulighed, det har man jo hørt på andre områder. Det kan også være, at de egentlig bare positivt tilvælger den kommunale ordning. Det kan skyldes penge, hvilket den socialdemokratiske ordfører er inde på, nemlig at man faktisk synes, at det er for dyrt. Men vi må bare konstatere, at vi ikke ved noget om det alt sammen, vi er ikke blevet klogere.

Jeg synes også, det er utilfredsstillende, at vi i hele debatten om frit valg og administration af det og af det bøvlede og alt det her, heller ikke bliver meget klogere med den redegørelse, som foreligger. Ministeriet siger helt bestemt, at det ikke har medført administrativt bøvl, og man kunne sige: Nej, det tror da pokker, for der er jo

nærmest ikke nogen, der har brugt det, så det kan ikke være særlig bøvlet.

Men på den anden side er det sådan et absolut svar. Man kunne også tage et relativt perspektiv på det og spørge: I forhold til de få, som faktisk har brugt den her mulighed, hvor meget bøv'l har der da været? For mig er det også lidt mere principielt, at vi, når nu man synes, det er i orden, og at det er en god ting med frit valg på en række områder, har en pligt til hele tiden at kigge på, hvordan vi indretter frit valg, så det bliver enkelt at administrere og ikke i det her tilfælde pålægger kommunerne en masse bøv'l.

Det er en overvejelse, vi har på en lang række områder, og det kunne godt være, at man kunne blive klogere, når man indfører frit valg på nogle områder, så man kunne sige: Jamen vi kan gøre det på en bedre måde. Men vi må bare konstatere, at der bliver vi efterladt ude i mørket; ministeren vil ikke undersøge det, og vi kigger kun på tal. Det synes jeg er meget fattigt og udtryk for et meget lavt ambitionsniveau.

Men tilbage står, at vi fortsat er positivt stemt over for frit valg på det her område, og vi synes egentlig bare, at de, der er i den kommunale tandpleje, kan glæde sig over, at den er så stor en succes.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Næste ordfører er hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

Det er jo en ordning, som på det tidspunkt, den blev gennemført, blev fremført som værende den meget, meget store åbenbaring og en model, som mange ville være meget, meget glade for at benytte sig af. Det har så vist sig, som også forslaget lægger op til, at det kun er 0,4 pct., der har valgt at benytte sig af tilbuddet.

Vi er selvfølgelig stadig kritiske over for, at der er en brugerbetaling for tandbesøg involveret i det her; at de børn og unge, der vælger at benytte sig af tilbuddet, faktisk skal have deres egne penge med til tandlæge. Så det giver jo ingen mening at tale om frit valg, for det er i hvert fald kun frit valg for dem, der har råd til at betale.

Men i og med, at det selvfølgelig er ophævelsen af revisionsbestemmelsen, vi behandler her, kan jeg sige, at vi vil undlade at stemme for en sådan ophævelse, for det er jo ministerens problem, var jeg lige ved at sige, at revisionsbestemmelsen kommer ud.

Vi er ikke blevet forfærdelig meget klogere af det. Det er heller ikke sikkert, det var meningen, at vi skulle blive det. Det overordnede problem, som vi kritiserede under førstebehandlingen af det overordnede lovforslag, eksisterer stadig væk, men den diskussion må vi jo tage på et tidspunkt, hvor vi behandler lovforslaget og ikke bare revisionsbestemmelsen.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg giver ordet til næste ordfører, hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Man kan starte med at konstatere, at på sin vis er skaden jo sket, i og med at forslaget, det her fuldstændig rendyrkede ideologiske, liberalistiske forslag, blev gennemført tilbage i 2003. Det, vi behandler i dag, er en afskaffelse af den revisionsbestemmelse, som blev indført i forbindelse med loven.

Man kan også sige, at hvad angår udgangspunktet for at tage den her revisionsbestemmelse alvorligt, nemlig at prøve at bygge på nogle af de erfaringer, der har været med ordningen, har vi ikke de bedste muligheder for rent faktisk at kunne bygge på de erfaringer. Det er selvfølgelig først og fremmest, fordi erfaringerne er så få og så små, i og med at så få familier har været parate til eller haft mulighed for at betale for at vælge den kommunale tandpleje fra.

Kl. 18.35

På baggrund af, at vi jo i udgangspunktet i høj grad var modstandere af forslaget, og vi i øvrigt ikke kan se, at den efterfølgende periode har givet nogen som helst positive tegn på, at det har været et stort, stort ønske fra en bred kreds af forældre og deres børn at kunne vælge til, så er vi altså fra Enhedslistens side skeptiske over for forslaget.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg skal starte med at takke for den meget positive modtagelse, som dette forslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen får her i Folketinget. Det er jeg glad for, for jeg har jo fra starten troet på, at det var en god idé at indføre større valgfrihed og fleksibilitet i børne- og ungdomstandplejen, og jeg har sådan set ikke syntes, at det var noget man behøvede bare at gå og eksperimentere med for så efterfølgende at vurdere, om det nu også var en god idé. Men andre så anderledes på det, og nu ophæver vi den bestemmelse,

og så kan den valgfrihedsordning, som vi indførte pr. 1. januar 2004, også på det her felt fortsat florere i praksis. Det er jeg glad for.

Det er en udmærket ordning, og jeg synes egentlig, at fru Charlotte Fischer havde en udmærket indfaldsvinkel på ordningen ved at sige, at den jo ikke alene skal vurderes på, hvor mange der har valgt det offentlige fra og er gået et andet sted hen. Den skal jo også vurderes på, hvor mange der så har valgt ikke at vælge det offentlige fra. Det er altså et stort skulderklap til den kommunale børnetandpleje.

Sådan gælder det i øvrigt med det frie valg: Det skal jo ikke vurderes på, hvor mange der stiller sig op i en kø væk fra det offentlige, men vurderes på, at folk får noget frihed, en mulighed for at handle, som skærper bevidstheden om at give god service og give nogle gode tilbud, uanset om det foregår i det ene eller det andet regi.

Det er en ordning, der har vist sig at kunne fungere i praksis, og jeg er glad for at kunne notere mig Folketingets opbakning til, at vi nu også sikrer, at den ordning kan komme til at fungere fremadrettet.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Ministeren sammenligner jo den her frit valgsordning med bl.a. frit valgsordningen på det kirurgiske område, altså på hospitalsområdet. Men jeg håber, at jeg kan få ministeren til at erkende, at det jo ikke er det samme, for her er der altså egenbetaling involveret. Det er en markant forskel, idet folk skal hive penge ud af lommen for at benytte sig af det her, så derfor er det jo ikke en frit valgsordning på samme måde, som vi har til behandlinger i sundhedsvæsenet.

Her er der tale om en frit valgsordning for dem, der kan betale det ekstra, det koster at vælge det offentlige fra. Så det kan godt være, man kan tale om, at det er et lettere valg, fordi man får en pose penge med, men det betyder stadig væk en egenbetaling. Derfor er der jo en forskel.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke, hvor hr. Kamal Qureshi har det fra, at jeg står og sammenligner det med det frie valg på det kirurgiske område. Det tror jeg da ikke jeg har gjort. Jeg kom med nogle generelle betragtninger om frit valg i al almindelighed. Det gælder på børnepasningsområdet, på ældre-

området, på sygehusområdet og på det her område. Det drejer sig om nogle fordele, der alene knytter sig til det med det frie valg.

Det er jo rigtigt, at man får et tilskud med på 65 pct. Det, hr. Kamal Qureshi, der er så optaget af, at man skal have det fulde pengebeløb med, skal huske på, er jo, at før regeringen foreslog det her – det var jo ikke SF, der foreslog det, men regeringen – var der fuld egenbetaling. Jeg står bare og undrer mig lidt over den optagethed, der pludselig er af, at man skal have alle penge med. Der findes ikke i nogen dokumentsamling noget gammelt SF-forslag om at give brugerne af børnetandpleje et frit valg.

Regeringen kom med et forslag, hvor vi ønskede at give et frit valg og samtidig få det til at gå hånd i hånd med det faktum, at der ikke er en tilsvarende marginalbesparelse i den kommunale børnetandpleje, når patienten flytter.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Pointen er lidt, at når man står og snakker om, at regeringen indfører det frie valg, og, hvilket ministeren igen gør her, siger, at det har man gjort på en lang række andre områder, så er det væsentligt at påpege, at på de andre områder er der ikke egenbetaling med. Så kan det godt være, at det ikke er SF's forslag, men det er ikke det, der er pointen.

Kl. 18.40

Pointen er her, at man lader som om og giver udtryk for, at der altså her er tale om et frit valg, hvor borgerne bare kan vælge det private eller det offentlige. Det er jo ikke rigtigt. De kan vælge det ved at tage nogle af deres egne penge med, nemlig ved egenbetaling.

Det kan være rigtigt, at man siger, at det gør det lidt lettere, end det var før, hvor de skulle betale det hele, det er rigtigt nok. Men det er stadig væk ikke et frit valg. Det er stadig væk et frit valg med egenbetaling. Derfor øger det jo brugerbetalingen. Hver eneste af de personer, der benytter sig af det her tilbud, er med til at øge brugerbetalingen.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo rent sludder og vrøvl. Det her forslag medvirker præcis til de modsatte. De forældre, der – før vi vedtog det her lovforslag – valgte at sige, at de ikke ville bruge det kommunale tandplejetilbud til deres børn, men gå til de private,

måtte krone til krone betale det hele selv. Så når de nu ikke skal betale det hele selv krone til krone, men tager et tilskud på 65 pct. med sig, så kan det da aldrig nogen sinde medvirke til at øge brugerbetalingen. Det medvirker da til det stik modsatte.

Men det bliver da spændende at se, om SF vil prioritere den her sag, når vi fremadrettet i finanslovsammenhængen og andre steder skal tage stilling til: Kan der bringes flere penge ind i vores systemer? Det ville da være spændende, hvis SF ville prioritere at gøre den her ordning endnu bedre. Jeg glæder mig til at se sådan et forslag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Som ministeren var inde på, kan vi godt blive enige om, at det her i virkeligheden er en meget positiv ting set fra den kommunale børnetandpleje. De kan tage det som en sejr. Men dybest set kan vi jo ikke vide det. Når 0,4 pct. har valgt privatpraktiserende læge og cirka det samme antal har valgt andre kommunernes ordninger, så synes jeg jo, det kunne være rart, hvis man dybest set kvalificerede den her diskussion lidt og fik lidt viden ind om: Hvorfor er det sådan?

Vi kender problemet fra andre frit valgs-områder med, at manglende og dårlig information kan være et problem på det her område. Jeg vil egentlig bare spørge ministeren, om han ikke selv savner noget af den her viden, når nu vi skal have den her diskussion om frit valg?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo generelt vigtigt, at vi som samfundsborgere er oplyst om vores rettigheder, herunder også om vores frit valgs-rettigheder. Og der har regeringen ønsket at skærpe den kommunale forpligtelse på det her område.

Vi har en helt generel lovgivning om frit valg, som sådan set betoner det kommunale ansvar.

Det Radikale Venstre var imod det forslag, så vidt jeg husker. Det er svært at huske alting, men det er jeg nu ret sikker på at jeg husker rigtigt, for det var vist noget med, at vi blandede os for meget i kommunernes opgaveløsning.

Men vi har i hvert fald ønsket at fremme en lovgivning, som forpligter kommunerne til offensivt at gøre deres borgere bekendt med, hvilke frit valgs-muligheder de har. Og jeg ser da

gerne, at der også i forhold til den her ordning skabes mere information.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Noget af det, der er vores bekymring med frit valg, er f.eks., at det ender i bureaukrati og bøvl, der måske ikke engang står mål med det udkomme, der er. Jeg synes under alle omstændigheder, at det jo er vigtigt, når man indfører frit valg, at man er sikker på, at det administrativt er så enkelt som muligt, og at det ikke drukner kommuner i alt muligt bøvl.

Problemet i det her, når vi nu skal stå og tale om den her frit valgs-ordning, er, at vi svæver i den blå luft, for vi aner det sådan set ikke. Vi kan regne ud, at når det kun er 0,4 pct., der har brugt den ene, og 0,4 pct. den anden, så er det formodentlig ikke sådan, at de er druknet i bureaukrati, fordi det har været så lille et antal personer, der er omfattet.

Men jeg kan slet ikke forstå, at en minister, der går meget op i frit valg, er så ligeglad med at gå bag om det hele og finde ud af, hvordan de reelle, faktiske forhold er. Hvor meget bøvl kommer der ind? Og kunne man gøre det smartere? Det er da et spørgsmål, man altid må stille sig selv.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Man skal altid stille sig selv det spørgsmål, om man kan gøre det smartere. Derfor står jeg selvfølgelig også og spekulerer på, om jeg kan give et smartere svar end det, jeg først havde tænkt mig at give, men det tror jeg ikke jeg kan. Derfor vil jeg sige, hvad jeg havde tænkt mig at sige, nemlig at jeg er meget enig i, at man da skal tage hensyn til det med bureaukrati og bøvl og sådan noget, men det skal vi også i forhold til, hvilket apparat vi vil rulle ud over det her for at kløge os på det. Også her skal værktøjerne stå mål med formålet.

Men jeg er meget optaget af, at vi som samfundsborgere får mest mulig information om de muligheder, vi har, og jeg er glad for, at jeg deler det synspunkt med fru Charlotte Fischer. Det er også derfor, at jeg benytter mig af lejligheden til at undre mig over, at Det Radikale Venstre ikke i en anden sammenhæng vil være med til at fremme den lovgivning, der sikrer, at kommunerne generelt forpligtes til at være meget mere offensive i arbejdet med at udvikle frit valgs-tilbud

og informere borgerne om dem. Jeg er sådan set ikke i tvivl om, at en af grundene til, at vi er havnet på en relativt lille procent, sikkert er, at kendskabsniveauet ikke er højt nok alle steder.

Kl. 18.45

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 151: Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (Omfanget af behandling på de regionale sygehuse, vurdering af forældreuegnethed, lempelse af ægdonationsreglerne og forlængelse af opbevaringstiden for nedfrosne æg).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 26/1 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørgen Winther (V):

Når man som jeg har været medlem af Folketinget i mange år, har man diskuteret denne sag rigtig mange gange.

Erfaringerne fra tidligere er, at der er mange forskellige holdninger til kunstig befrugtning, og yderligere er det også sådan, at de samme personer ikke altid stadig har den samme holdning, alt som tiden og årene går. I Venstres folketingsgruppe er der en bred vifte af helt forskellige holdninger til kunstig befrugtning, men det er mit indtryk, at en meget, meget, meget stor del af gruppen støtter alle de ændringer, der er nævnt i L 151, og lad os se på ændringerne.

Først får kvinderne mere selvbestemmelse.

Der indføres en længere opbevaringstid for æggene, æg kan nu nedfryses i helt op til 5 år mod i dag kun 2 år, og yderligere bliver det også sådan, at hvis der er et overskud af nedfrosne æg, kan kvinden tilbydes en ny ægopsætning i denne 5-årige periode, også på de offentlige sygehuse.

Med hensyn til ægdonation har det hidtil været sådan, at kun de kvinder, der har været i fertilitetsbehandling, har haft mulighed for at donere æg til hinanden. Med den foreslåede ændring får kvinden selvbestemmelse. På samme måde som hun kan donere en nyre, kan hun nu donere et æg, hvis hun måtte ønske det, og vi synes i Venstre, det er en rigtig god forbedring, at kvinderne får endnu mere selvbestemmelse.

Spørgsmålet angående forældreuegnethed kan vi måske diskutere lidt senere. Vi synes, det er et godt forslag, men jeg har jo kun 5 minutter at tale i, og der er flere ting, jeg gerne vil sige, så jeg vil bare sige, at det er godt, vi får det emne ind i debatten.

Om donoranonymiteten vil jeg sige, at det er et område, vi har diskuteret meget grundigt i hele forløbet. Vi var mange, der var lidt i tvivl, men vi er altså endt med at sige, at vi ønsker, det fortsat skal være anonymt at donere både æg og sæd. Vi har også set på, hvad der er sket i Sverige.

Et stort flertal i Venstre støtter altså alle de nævnte ændringer i lovforslaget, men i Venstre er vi altid frit stillet, når det drejer sig om lovforslag med et udpræget etisk indhold. Sådan har det været, og sådan vil det fortsat være.

Der er det specielle ved lovforslaget, at kunstig befrugtning af enlige og lesbiske ikke er nævnt i selve forslaget, men som alle ved, er spørgsmålet omtalt i et lille notat. Jeg vil sige, at i Venstre er holdningerne til dette spørgsmål også delte – ja, holdningerne er endda yderst delte.

Hvis vi ser lidt historisk på det, er det sådan, at i 1997, altså for snart 10 år siden, da vi vedtog den gamle lovgivning om kunstig befrugtning, var alle i Venstres folketingsgruppe enige om, at det bedste udgangspunkt for et nyfødt barn var at have både en mor og en far. Alle i folketingsgruppen var også helt enige om, at en enlig kvinde og et lesbisk par ikke skulle have mulighed for kunstig befrugtning. Socialdemokratiets Hans Peter Baadsgaard, som mange nok kan huske, og jeg fra Venstre arbejdede sammen dengang i 1997, og vi var enige om at stille et æn-

dringsforslag, som senere blev § 3 i den nuværende lov. Den lyder sådan:

»Kunstig befrugtning må kun tilbydes kvinder, som er gift, eller som lever sammen med en mand i et ægteskabslignende forhold.«

Det var, hvad jeg mente i 1997, og hele Venstres folketingsgruppe mente det samme. Men tiden går, og årene går. I dag har jeg en ny holdning, og denne nye holdning til problemet vil jeg egentlig formode at langt over halvdelen af Venstres folketingsgruppe deler i dag. Ethiske holdninger kan ændres på grund af en ny tidsånd – tænk bare på holdningen til fri abort, hvor hele Venstres gruppe var imod i 1973. Jeg tror ikke, der er mange i Venstres gruppe, der er imod fri abort i dag.

Kl. 18.50

Det, jeg siger nu, siger jeg på egne vegne. I dag har jeg den opfattelse, at et lesbisk par kan give et barn lige så megen tryghed, kærlig og omsorg som et heteroseksuelt par. Der findes ikke en eneste videnskabelig undersøgelse, der dokumenterer, at det er skadeligt at vokse op i et hjem med to lesbiske kvinder.

Jeg har også den opfattelse, at når lesbiske kvinder skal have mulighed for kunstig befrugtning, skal enlige kvinder også have det. Vi er en hel del Venstremedlemmer, der har samme opfattelse af enlige og lesbiske kvinders rettigheder som den, jeg giver udtryk for her, men der findes også nogle medlemmer i Venstres folketingsgruppe, som bestemt ikke har det og endda med stor følelse har givet udtryk for den stik modsatte opfattelse.

Jeg havde en anden holdning for ca. 10 år siden, og det er bedst at sige det helt ærligt. Men jeg føler, at tidsånden er en anden nu, og jeg føler også, at globaliseringen påvirker etikken. Det er, hvad jeg kan sige.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er følgende medlemmer, der har bedt om ordet for korte bemærkninger: Fru Karen Klint, hr. Kamal Qureshi og fru Lone Møller. Først fru Karen Klint.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Tak for den historiske indføring i Venstres etiske udvikling eller i hvert fald stillingtagen til nogle etiske sager. Det er godt med en historisk udredning, for man kan jo udvikle sig over tid.

Jeg står nu her med noget, som ikke er så gammelt. Det er fra torsdag den 26. januar 2006,

og jeg tillader mig at citere fra det. På forsiden af et kendt dagblad står der:

... men jeg vil sammen med de øvrige fire Venstremedlemmer af Sundhedsudvalget stille et ændringsforslag til ministerens lovforslag, som gør det muligt, at læger kan befrugte lesbiske og enlige kunstigt, siger sundhedsordfører Jørgen Winther.

Jeg synes ikke helt, jeg kunne høre nogen genklang af det, der ryddede Politikens forside, i ordførerens tale. Men kommer der et ændringsforslag fra hr. Jørgen Winther?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Tak for spørgsmålet.

Jeg kan genkende det, der stod på Politikens forside, og jeg kan sige, at vi er faktisk fem-seks Venstremedlemmer af Sundhedsudvalget, der har den holdning og gerne vil give udtryk for den. Men fru Karen Klint kan da ikke undre sig over, at jeg ikke siger det på nuværende tidspunkt, for vi skal jo behandle forslaget i Sundhedsudvalget på et senere tidspunkt, og her er der mulighed for at komme med de forskellige ændringsforslag, man måtte ønske. Socialdemokratiet har bebudet nogle ændringsforslag, så lad os se på dem, De Radikale har gjort det osv. Vi vil se på det hele, og så vi vil se, hvordan situationen udvikler sig, men det, der er vigtigt for mig, er at give udtryk for, hvilken holdning jeg har.

Jeg vil minde om, at tilbage i 1997 var det Hans Peter Baadsgaard fra Socialdemokratiet, som i den socialdemokratisk ledede regerings tid kom med et ændringsforslag til lovforslaget. Der er altså fortilfælde, hvor medlemmer er kommet med ændringsforslag, og det er jo sådan, at i etiske spørgsmål plejer medlemmerne at have forskellige holdninger, og i Venstre får de også lov til at give udtryk for dem.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Ja, dyb respekt for det, men også dyb respekt for de partier, der finder sammen om at have en partimæssig holdning til etiske spørgsmål. Den udvikling har vi faktisk også set i Det Ethiske Råd, som tidligere har været meget splittet, men nu er relativt enig i dette spørgsmål, så den proces, hr. Jørgen Winther var inde på, er altså i gang.

Men det, jeg var ude efter, var bare, hvor forpligtende det er, når man offentligt lover at

komme med et ændringsforslag. Skal man ligge i skjul bag andre, eller skal man komme frem med sit ændringsforslag? Det er den gemmeleg, jeg gerne vil have ordføreren til at tage stilling til. Er det fairplay? Må vi ikke se det forslag, som har ryddet Politikens forside?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg vil gerne minde fru Karen Klint om, at jeg endnu aldrig har set, at Socialdemokratiet er kommet frem med et ændringsforslag under en førstebehandling her i Folketinget, så lad os nu følge de sædvanlige principper.

Vi har en førstebehandling i dag, og her giver jeg udtryk for de holdninger, som nogle i Venstre og også andre partier har. Der er forskellige holdninger, vi er nogle i Sundhedsudvalget, der har en ganske bestemt holdning, så lad os få en intern drøftelse. Det kan jo ske, at Socialdemokratiet for en gangs skyld har et bedre forslag, end jeg har, så lad os prøve at se, hvad det hele ender med.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Yderligere to har meldt sig som spørgere. Det er fru Birthe Skaarup og hr. Jørgen Arbo-Bæhr, og jeg giver nu ordet til hr. Kamal Qureshi for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Diskussionen om Venstres kursændringer og skiftende udsagn, alt afhængig af om det er i en valgkamp eller her i Folketingssalen, kan vi jo tage, når ministeren kommer på talerstolen.

Kl. 18.55

Som en reaktion på det, der stod i Politiken, kom hr. Jørgen Winther allerede i morgenens radioavis med den nyhed, at hr. Jørgen Winther ville stille et ændringsforslag, som ville sikre, at lesbiske kvinder fik adgang til kunstig befrugtning, og når vi nu behandler selve lovforslaget, er det vel ikke for meget forlangt, at hr. Jørgen Winther kan give os en melding: Kommer forslaget, eller kommer det ikke? Hr. Jørgen Winther er har jo fået ryddet forsiden af Ekstra Bladet og har udtalt sig i morgenens radioavis.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det har nu også været tilfældet mange andre gange, vil jeg sige.

Sagen er, at Venstre ikke kommer med noget som helst forslag. Regeringen har fremsat et forslag med mange gode ændringer af loven, som vi støtter fuldt ud, men vi synes, det er vigtigt, at vi på et så tidligt tidspunkt som muligt får gjort klart, at der er nogle Venstrefolk, som har skiftet holdning. Vi kender alle sammen den gode hr. Preben Rudiengaard. Han og jeg har kørt parløb på området, vi har haft en bestemt holdning tidligere, men nu har vi en ny holdning, fordi vi føler, at der er nye tendenser i tiden, og at der nu er gode argumenter for, at også lesbiske skal have mulighed for at blive befrugtet.

Jeg går ind for brugerbetaling og for private sygehuse; det har jeg givet udtryk for mange gange, og det er min holdning. Men på nuværende tidspunkt vil jeg ikke afsløre noget som helst om ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg kan forstå, at hr. Jørgen Winther også i andre sammenhænge har leveret forsidehistorier, men efterfølgende måske ikke har leveret varen. Men lad det nu ligge.

Lad mig spørge hr. Jørgen Winther helt konkret i denne sammenhæng: Hr. Jørgen Winther siger, at han mener, at lesbiske er lige så gode forældre som alle mulige andre forældre, og at børn har lige så gode opvækstvilkår i en lesbisk familie som i andre familier, men hvad er så baggrunden for, at lesbiske forældre skal betale, og andre forældre ikke skal betale?

Der er lesbiske kvinder, som ikke kan blive gravide, fordi de f.eks. er infertile og derfor har behov for reagensglasbehandling, og de kan jo ikke komme under behandling uden at hive penge op af lommen. Det lægger det forslag, hr. Jørgen Winther måske kommer med, jo op til, og jeg kan altså ikke forstå logikken i det. Hvis forældreegentheden og alt andet er på plads, hvorfor skal der så være forskel på brugerbetalingsområdet?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det kan jeg svare hr. Kamal Qureshi ret kort og klart på.

I Venstre har vi den opfattelse, at vi skal have et godt sundhedsvæsen, som skal behandle syge mennesker, men her er et område, hvor jeg har den samme holdning, som jeg havde for omkring 10 år siden. Jeg mener stadig, at det ikke er nogen sygdom, at to lesbiske kvinder ikke kan

få børn sammen, og at det er en konsekvens af den måde, de har valgt at leve sammen på. Jeg synes dog også, de skal have mulighed for at blive gravide med lægers hjælp, men når der ikke er tale om en sygdom, er det ikke i det offentlige sygehusvæsen, men andre steder, det skal ske.

I dag foretager en jordemoder 1.800 inseminationer om året, især på lesbiske og enlige kvinder, og så synes jeg bestemt også, det vil være fornuftigt, at en læge får mulighed for det. Det er sådan set bare det, det hele drejer sig om. Men sygehusvæsenet er altså efter min opfattelse til for at behandle syge mennesker, og det er ikke en sygdom at være lesbisk.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg må nok sige, at hr. Jørgen Winther er ret lang i spytet, når han skal helt tilbage til 1997 og hive Hans Peter Baadsgaard fra Socialdemokratiet frem i forbindelse med nok en af de mest kaotiske afstemninger, der har været i dette Folketing. Det var bestemt ikke smukt, så hvis hr. Jørgen Winther bryster sig af det forslag, må jeg sige, at det ville jeg i hvert fald ikke være glad for.

Hr. Jørgen Winther siger, at han ikke rigtig har nogen holdning til dette spørgsmål, fordi der nok kommer nogle andre forslag, som han kan forholde sig til. Jeg er lige så forundret som hr. Kamal Qureshi, for hr. Jørgen Winther har jo ryddet forsiderne og udtalt sig i tv, og hvad ved jeg. Det er jo set før, men jeg kan da spørge hr. Jørgen Winther, som mener, det er rimeligt, at lesbiske som den eneste gruppe er udelukket fra fri lægefaglig behandling i dag – hvilket i øvrigt i og for sig er en skændsel: Hvis der kommer et ændringsforslag fra Socialdemokratiet om, at der selvfølgelig skal være reel ligestilling, vil hr. Jørgen Winther så støtte et sådant forslag?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg kan godt være enig i, at det var meget kaotisk, dengang den socialdemokratiske ledede regering kom med sit forslag.

KL 19.00

Der blev stillet omkring nogleogtredive ændringsforslag, og hr. Hans Peter Baadsgaard var en af de første, der gik imod sin egen regering og sagde, at han gerne ville stille ændringsforslag. Det gav egentlig ikke ret meget forsidehalv dengang, men tiderne kan jo ændre sig af den ene eller den anden grund.

Jeg vil så sige, at et forslag, der går på en fuldstændig ligestilling med henblik på, at både lesbiske og heteroseksuelle kan behandles gratis i det offentlige sygehusvæsen, ikke er noget, som jeg vil støtte. Jeg vil have, der skal være brugerbetaling på det område, fordi det ikke er en form for sygdom.

Angående at ændre holdninger: Jeg vil lige minde om, jeg har rigtig været i arkiverne her i dag... tiden er gået, så det kan jeg jo sige næste gang.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Så sent som tirsdag i sidste uge stod både sundhedsministeren, som jo er medlem af Venstre, og Venstres ordfører på talerstolen i dette Ting og garanterede, at der på intet tidspunkt ville blive indført mere brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen. Men jeg kan forstå, at det holder en uge, at Venstre har garanteret borgerne, at man ikke går ind for brugerbetaling.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Fru Lone Møller har en vis erfaring i medierne med brugerbetaling, kan jeg hilse og sige.

Så vil jeg også sige, at for en gangs skyld er den udmærkede ordfører, fru Lone Møller, ikke helt up to date. Det plejer fru Lone Møller at være.

Sagen er jo, at lesbiske og enlige kvinder i dag får insemination hos især jordemoder fru Stork. De betaler omkring 4.200 kr. for sådan en insemination, så det er jo ikke at indføre en ny brugerbetaling, i og med at der allerede er brugerbetaling på området.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er så mere til indholdet af hr. Jørgen Winthers tale, for hr. Jørgen Winther sagde, at globaliseringen påvirker etikken, og det har jeg siddet og tænkt meget over. Kan jeg få en nærmere definition på det? Etik og globalisering, hvad har det med hinanden at gøre?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Ja, det vil jeg gerne prøve. Altså, globalisering er noget med, der bliver kortere afstand mellem landene, mere interferens, så man ser mere til hinanden.

I dag er det sådan, at en kvinde fra Jylland eller København kan smutte en tur med Ryan Air til London, og det koster ikke ret mange penge. Så kan hun være der en dag eller to, få de behandlinger, som hun måtte ønske, og tage hjem igen.

Når enhver dansk kvinde kan gøre det, så vil jeg sige, at globaliseringen har påvirket den måde, vi ser på det problem på.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Man kan udlægge det på mange måder.

Så har jeg et andet spørgsmål til hr. Jørgen Winther: Skal to homoseksuelle mænd så også have lov til at adoptere børn? Det kunne jeg godt lide at vide, det har jo også noget med globaliseringen at gøre, hvis det er det, vi forstår ved globalisering, for det har vi jo hørt at man har gjort i nogle andre lande.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

I dag er det sådan, at en enlig kvinde kan adoptere, og en enlig mand kan adoptere. Jeg må sige, at jeg har bevæget mig meget og står her med åben pande og siger, jeg har skiftet holdning. Men jeg har den holdning, at to homoseksuelle mænd ikke skal have mulighed for at adoptere, og det er ud fra den vurdering, at disse børn ikke har mulighed for at have en mor i opvæksten.

Jeg vil sige, at der står jeg i dag. Det er ufatte- lig vigtigt for mig, at der er en kvinde og kvin- delig omsorg, for kvinder er altså gode til børn. Jeg synes, der skal være en kvinde, når et barn vokser op, hvis der er mulighed for det.

Men det er det, der gør det så svært inden for etikken, for går man bare et lillebitte skridt videre på den her glidebane, så er det normale spørgsmål, der kan stilles: Hvorfor det og det?

Derfor må man sige, at skattestop er lidt nem- mere at tale om end det her, for der har man nogle helt klare holdninger. Her er det altså no- get, der bevæger sig hele tiden. Etik er elastik, efter hvilken tid man lever i.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Nu har jeg jo forstået, at hr. Jørgen Winther ikke går ind for en reel ligestilling af lesbiske og enli- ge med heteroseksuelle par på det her område, i og med at han vil fastholde en brugerbetaling.

Kl. 19.05

Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Jørgen Winthers indstilling til, at det altså betyder, at der er forskel på folk. Når vi snakke lesbiske og enlige, er der nogle, som har råd til at betale for denne behandling, og der er andre, der ikke har. Det vil sige, at det altså afhænger af pengepun- gen, hvorvidt man skal have adgang til kunstig befrugtning, hvis man er lesbisk eller enlig.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det kan jeg svare kort på: Ja.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Så vil jeg bare høre, om det er i overensstemmel- se med Venstres generelle holdning til adgangen til den offentlige service, og om det er noget, som man også har tænkt sig skal brede sig til an- dre områder, når vi snakker om bestemte grup- per mennesker, altså her lesbiske og enlige.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg vil gerne sammenligne det med, at man har en næse med et lillebitte hop, eller man har an- dre ting, man ikke er helt tilfreds med, og som ikke har noget med sygdom at gøre. Så er det også kun dem, der vil betale, der kan få det lille- bitte hop rettet ud.

Det er ikke, fordi jeg vil sammenligne lesbiske med nogle, der har en lidt speciel næse, men sa- gen er, at ikke nogen af dem er syge. Der er en ting, de ønsker at få ændret, men det er ikke en sygdom. Så er det, jeg siger, at det er de syge mennesker, der skal behandles inden for det of- fentlige sundhedsvæsen, og jeg vil også sige, at i forvejen er der jo mange, der trænger til at blive behandlet inden for det offentlige sygehusvæ- sen, så jeg synes altså ikke, at jeg lige vil inddra- ge det her område på nuværende tidspunkt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Jeg vil give ordet til den næste ordfører, fru Karen J. Klint.

Karen J. Klint (S):

Socialdemokraterne har glædet sig til debatten om revision og modernisering af loven om kun- stig befrugtning, en debat, vi har været parat til i flere måneder, idet vi allerede i efteråret formu- lerede vores fælles politik for delelementerne i forslaget.

Det er fornuftigt at øge nedfrysningsperioden. Det er fornuftigt, at forældrene kan få mere end et barn inden for den tidsramme, æg kan nedfryses. Debatten om forældreegnethed har desværre fået en aktualitet, hvilket vi ikke kunne forudse i efteråret, men som vi nu alle sammen har været vidner til. En sådan situation må ikke gentages, og vi støtter forslaget om forældreegnethedsprøve eller -vurdering, det er jo ikke en prøve. Vi håber, det kommer til at virke, ellers må de involverede fagfolk ude i praksis sige til, inden der sker mere personlig skade.

Det er også godt, at ægdonation er med. Der kan siges for og imod at give æg til en slægtning. Det skal jeg ikke gøre nu, men vi støtter forslaget, også selv om der kan være nuancer i vores holdning, for vi har jo hørt tidligere i dag, at etik ikke altid er entydig i partibøgerne, og det er det heller ikke hos os, f.eks. her.

Donor anonymiteten kan der også siges noget for og imod. Vi har i gruppen drøftet den model, hvor forældre kunne vælge enten fuld donor-anonymitet, eller at barnet ved myndighedsalder skal kunne få oplyst donors identitet. I en sådan model vil donorerne naturligvis også skulle vælge, hvilken slags anonymitet de ønsker at medvirke til.

Vi synes også, at i tilfælde af genetisk betingede sygdomme eller behandling af sygdomme, der alene kan hjælpes via organisk materiale fra en person, som den syge har fælles genetiske anlæg med, skal man kunne finde tilbage til donor, hvorefter denne kan tage stilling til ophævelse af anonymiteten eller på anden måde tage stilling til, om vedkommende vil være donor.

Vi havde gerne set flere modeller for fuld, delvis eller ingen anonymitet. Høringssvarene er forskellige med hensyn til anonymitet, så lad os drøfte det under udvalgsbehandlingen.

Vi har set, at ikke alle partier synes, at tiden er moden til at tage stilling f.eks. til det med anonymiteten, men vi har lige haft et andet lovforslag i dag, L 138, hvor vi talte om sporbarhed på organisk materiale, og det vil vi også godt bringe ind i debatten under udvalgsarbejdet.

Så til det lidt mere spændende i selve debatten: Ophævelse af forbuddet mod at læger medvirker ved kunstig befrugtning hos udvalgte persongrupper.

Vi blev faktisk oprindelig glade, da vi så Politiken forleden torsdag, da vi hørte radioen, da der droppede mails ind fra landsforeningen om, hvor mange medier der ringede til dem for at

sige tillykke. Og hvad har vi så fået ud af det? Ikke specielt meget i dag.

Kl. 19.10

Jeg har skrevet her: Hvad mon jeg kan sige om hr. Jørgen Winthers tale? Det blev jo ikke meget, bortset fra at vi nu kender navnene på to af de fem Venstrefolk, som er indstillet på lidt mere, end der ligger i lovforslaget.

Jeg vil gerne sige klart og tydeligt, at ingen skal være i tvivl om, at den socialdemokratiske gruppe finder, at der skal være ligestilling kvinderne indbyrdes, uanset civilstand og seksuel orientering, og det vil vi naturligvis komme med ændringsforslag om gerne sammen med andre partier, der også vil denne ligestilling i det offentlige regi.

Der skal lyde en tak til ministeren for det meget gode notat, som vi har fået, om rammerne for kunstig befrugtning. Det notat gør det jo ret så let at formulere nogle ændringsforslag.

Børn af enlige og lesbiske har vi hørt i dag trives utrolig godt ligesom alle andre børn med de samme muligheder og de samme risici. Derfor er vi meget trygge ved situationen, hvis vi kan komme igennem med en fuldstændig ligestilling.

Nogle vil så spørge: Hvor mange vil det dreje sig om? Det har jeg også spurgt landsforeningen om, de er måske de tætteste på at gætte, og de siger måske 50-100 børn. Så er der andre, der vil sige, at det jo så også koster det offentlige noget, men der vil mit svar være: 50-100 ekstra børn om året er faktisk en ret god gave til samfundet, for det er jo meget bevidste forældre, som vil bringe nogle rigtig gode og velfungerende børn.

Vi kan støtte det meste af forslaget, men vil medvirke til, at der kommer et ændringsforslag om den fulde ligestilling mellem kvinder.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Jeg skal give ordet til den næste ordfører, fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Vi har da også ventet spændt på det her forslag. Vi har jo diskuteret det, som det også står i selve lovforslaget, i rigtig lang tid, og nu fremlægger ministeren så delvis den lovpakke, som vi har diskuteret.

Den ændrede lovgivning indeholder fire elementer. Længden af nedfrysningstiden af æg forlænges fra 2 til 5 år, og det kan vi tilslutte os i Dansk Folkeparti. Det er jo sådan, at det ikke er alle, der lige kan nå det inden for et vist tidsrum,

men vi vil alligevel sige, at konsekvensen af forslaget vil blive, at man jo faktisk kan få lov til at sætte fire måske fem børn i verden, og det har vi ikke diskuteret til ende i Dansk Folkeparti. Det vil vi have en yderligere debat om, for det er jo også noget, der påvirker sundhedsøkonomien i det her land, og vi snakker jo meget om, at den skal vi passe utrolig meget på. Så det kommer vi tilbage til.

Et andet element i pakken betyder, at alle raske kvinder får mulighed for at donere æg til brug for andre barnløse. Hidtil har det været sådan, at det ikke har været muligt for raske kvinder at donere æg. Det vil vi godt være med til at åbne for, vi mener, at det skal ske på linje med andre humanitære gerninger som eksempelvis donation af organer og knoglemarv.

Andre lande tilbyder denne mulighed, og den medicinske udvikling har gjort, at hormonbehandlingen nu i forhold til tidligere er langt mere skånsom, men også, at der nu er parallellitet mellem sæd- og ægdonation, hvor udvælgelse af ægdonorer alene tager højde for vægt, hud- og hårfarve samt øjenfarve.

Et tredje element er, at der ifølge forslaget ikke ændres ved anonymiteten, ligesom der ikke gøres ved sæddonation, og det er også i overensstemmelse med, hvad der er Dansk Folkepartis holdning.

Det sidste element i lovpakken drejer sig om forældreegnethed. Det har også været oppe til debat, da vi behandlede loven i april 2004, hvor der faktisk fra alle ordføreres side blev givet tilslutning til rimeligheden i, at der bør foretages en vurdering af, om forældre skønnes egnede til at sætte børn i verden.

Det er også i denne sammenhæng barnets tarv, der skal i fokus, således at et barn ikke kommer til verden i en familie, hvor en mor og en far eksempelvis er misbrugere eller lider af andre alvorlige psykiske sygdomme.

Kl. 19.15

Der skal naturligvis være et koordinerende samarbejde mellem sundhedsvæsenet og socialvæsenet, og det er ganske enkelt en menneskelig katastrofe, når vi ser på det eksempel, som for nylig var fremme i medierne. Det er immervæk det offentlige, der ved en kunstig befrugtning har ansvaret, så vi er positive over for forslaget om, at ministeren får den bemyndigelse. Det er jo faktisk det, der står i lovforslaget.

Så er der den lidt, synes vi, ejendommelige fremgangsmåde, at der foruden forslaget kommer et notat, vi også på en eller anden måde må-

ske skal debattere. Det er ikke nødvendigt. Vi får jo et ændringsforslag, som jeg nu hører det i min øresnegl.

Men jeg vil godt sige, at Dansk Folkeparti ikke har ændret holdning. Med hensyn til insemination af enlige og lesbiske har vi diskuteret det her, og vi sætter barnets tarv i fokus. Det er det, der for os er det helt elementære.

Når jeg nu som sagt siger, at det var en ejendommelig fremgangsmåde at sige, at nu får vi et lovforslag, og så kommer der et notat, og så kan vi jo lave et ændringsforslag, og der er allerede fem Venstrefolk, der har sagt god for det her, så synes vi godt nok, at man kunne have ventet med det.

Det skred, som vi synes der er i opfattelsen af at tilbyde et barn at vokse op i et lesbisk forhold, er ikke i tråd med vores politik. Vi har en rød tråd igennem vores politik, hvor vi sætter familien i centrum, og hvor et barn som udgangspunkt skal have rollemodeller i form af en far og mor. Vi synes, det er for fattigt ikke at tilgodese barnets tarv.

Naturen sætter grænser. Skal dansk lovgivning også bestemme naturens grænser? Vi mener nej.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne medgive fru Birthe Skaarup, at det er en lidt underlig debat og en lidt underlig fremgangsmåde, at man sådan får præsenteret et lovforslag og så nærmest også en køreplan til, hvordan man kunne fremsætte et ændringsforslag. Det vil jeg meget gerne medgive fru Birthe Skaarup.

Men jeg vil gerne spørge fru Birthe Skaarup, om hun også stemte imod, da vi behandlede det lovforslag, hvor vi gav mulighed for enlige til at adoptere? Ser fru Birthe Skaarup ikke en sammenhæng med det, når fru Birthe Skaarup nu siger, at far, mor og børn er det vigtigste? Det vil jeg gerne spørge om.

Jeg spørger, fordi jeg ikke kan huske det; det er ikke for at være perfid.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Vi har garanteret sagt ja til adoption til forældre, der lever i ægteskabslignende forhold. Det er jeg helt overbevist om.

Det er, fordi vi har været i en situation, hvor der ikke har været så mange æg fra kvinder, der er i fertilitetsbehandling, til at hjælpe barnløse.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det var ikke det, jeg spurgte om.

Jeg spurgte, om fru Birthe Skaarup ikke havde stemt for, at enlige i dag har mulighed for at adoptere, også enlige, der *ikke* lever i et ægte-skabslignende forhold.

Derfor har jeg svært ved, hvis fru Birthe Skaarup har stemt for det, at forstå argumentationen med, at man ikke vil være med til at give enlige mulighed for at få en barnløshedsbehandling.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Når vi taler om adoption og det er enlige, der skal adoptere, så er der nogle ganske specielle regler, der gælder. Der skal en ganske speciel vurdering til af den enlige, og det er i ganske få tilfælde, det forekommer, at enlige får lov at adoptere.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Nu hørte jeg Dansk Folkepartis ordfører nævne barnets tarv, og så bare for at prøve at sætte mig ind i den tankegang, der ligger bag Dansk Folkepartis holdning til det her forslag, vil jeg spørge, om det betyder, at logikken i det, fru Birthe Skaarup siger, er, at lesbiske par og enlige kvinder ikke er i stand til at varetage barnets tarv? For det må jo være det, der er konsekvensen af det, som fru Birthe Skaarup siger. Er det virkelig Dansk Folkepartis holdning?

Kl. 19.20

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg har givet udtryk for, at vi mener, at et barn skal vokse op i en familie, hvor der er en mor og en far, og hvor der er nogle rollemodeller, som et barn kan forholde sig til. Hvorfor skulle vi lade det skride i den retning, som hr. Arbo-Bæhr gerne vil have? Det vil vi ikke i Dansk Folkeparti.

Vi har den røde tråd i vores politik, at det gælder barnets tarv. Og vi mener, at der sker et skred her. Vi mener også, at manden bliver sat ud på et sidespor, og jeg kan overhovedet ikke forstå, at mændene ikke snart gør oprør. De er efterhånden blevet sådan en skakbrik i hele spillet.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det vil med andre ord sige, at fru Birthe Skaarups holdning til lesbiske er, at et lesbisk par ikke er i stand til at varetage et barns tarv, ikke er i stand til at opdrage et barn. Det er Dansk Folkepartis holdning, som er sådan delvis uafhængigt af, hvordan verden har udviklet sig, og hvad det er for holdninger, der ellers findes i det her samfund. Men der er Dansk Folkeparti groet fast i gode gammeldags, meget, meget gammeldags holdninger.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Ja, vi er groet fast i den holdning, at et barn skal have en far og en mor at forholde sig til.

Selv om lesbiske gerne vil have børn – og de har en bestemt seksuel orientering – mener jeg ikke, at et barn skal ind i en sådan familie; jeg synes ikke, at lesbiske kan påtvinge et barn at vokse op i en familie, hvor der er to lesbiske forældre. Det er helt klart vores vurdering, at det er en far og en mor, det handler om.

Vi mener, at det er o.k., at der er nogle, der er lesbiske og homoseksuelle, men derfor behøver de ikke at have det krav, at de også skal have børn i sådan et parlignende forhold.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det var lidt den samme linje, jeg vil spørge til. Tv og medierne i øvrigt er jo fyldt med mennesker, der siger, at de har haft en rigtig god opvækst med to mødre, at de ikke har lidt overlast af det. Nogle af dem er endda så heldige, at de også har kendt deres biologiske far, selv om han ikke har været juridisk far eller har været med i billedet i opdragelsen. Så vi har jo ikke noget bevis på, at to kvinder giver et barn nogle forkerte rollemodeller.

Hvad er det, partiet bygger det på, når man så siger: Med barnet i fokus kan vi ikke give lov?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Vi mener, at vi stadig væk har den frihed at kunne mene, at det er den familiemæssige sammenhæng, der er fokus på for os, når vi snakker om, at et barn skal vokse op i et forhold, hvor der er en far og en mor. Det er efterhånden noget, vi har holdt ved i rigtig mange år, og den opfattelse har vi stadig væk.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Heldigvis har vi ret til at have forskellige holdninger, og jeg har hørt hr. Jørgen Winther i dag sige, at nogle gange så flytter holdninger sig jo over tid, og det gør de måske også for Dansk Folkeparti.

Den omvendte logik vil så være, at hvis en kvinde har børn og lever i et registreret partnerskab, så skal hun så aflevere de børn, hun har, for så får de jo kun to kvinder som rollemødel. Men hvis man bringer et barn med ind i et parforhold, så har vi jo faktisk her i Folketinget haft den modsatte holdning, at det barn skulle beskyttes sådan, at hvis det i forvejen havde mistet en juridisk forælder, så skulle et lesbisk eller et homoseksuelt par også i det hele taget have lov til at adoptere det stedbarn, der var kommet med ind i parforholdet, netop i respekt for, at det er godt for et barn at have to forældre, og at vi ikke har kønsbestemt forælderrollen i det danske Folketing.

(Kort bemærkning.)

Birthe Skaarup (DF):

Jeg synes, det er en helt anderledes debat, når man siger, at det er en adoption, altså at man bliver stedfar eller -mor til et barn, der er bragt ind i et ægteskab, hvor der lever to af samme køn.

Min pointe er naturligvis, at når staten påtager sig et ansvar i forbindelse med forplantningen ved at gøre sagen helt politisk, så skal man ikke på forhånd udelukke, at nogle børn får en far. Og det er tråden i vores politik.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg sagde i min ordførertale, at jeg i dag har den opfattelse, at et lesbisk par kan give et barn lige så megen tryghed, kærlighed og omsorg, som et heteroseksuelt par, altså hvor der er en mor og en far.

Jeg forstår da fru Birthe Skaarup meget godt, for de ting, der siges fra talerstolen, når fru Birthe Skaarup er der, er de samme ting, som jeg har sagt tidligere – men jeg har så foretaget min kovending.

Spørgsmålet er: Mener fru Birthe Skaarup ikke, at et lesbisk par kan give et barn lige så megen tryghed, kærlighed og omsorg som et par, hvor der er en mor og en far?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det var netop det, jeg sagde: Det tror jeg så mænd sagtens de kan. Men vi mener, at de skal have rollemødellesne – at der også er en far. Det er altså tråden i vores politik, det er den familiemæssige del, og det vil vi holde fast i.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det var netop på grund af den slags svar, jeg fik her, jeg fandt ud af, at mine tidligere svar ikke var gode nok. For det eneste standardsvar er: Der skal være en mor og en far. Når vi så kommer med begrebet kærlighed, som dog bør være vigtigere, end om det er en mor og en far, er det, det bliver lidt svært.

Så et andet spørgsmål: Der findes i dag en jordemor, som foretager 1.800 inseminationer. Skal det forbydes ved lov? Hvad er forskellen på, at enhver lesbisk kvinde kan gå hen til en jordemor i dag og få en behandling der, og dét, at hun kan gå til en læge, hvilket loven siger at hun ikke må? Det er også noget af det, der får mig til at synes, at det er lidt svært, for hvorfor ikke give den mest optimale behandling hos den person, der er bedst uddannet til det? Hvorfor forbyde en læge at gøre det her?

Men jeg erkender, at jeg har haft den samme holdning som fru Birthe Skaarup – så meget vil jeg medgive.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er da rigtigt nok, at vi har diskuteret, hvorfor cykelsmeden eller bageren skal kunne gøre det her, give insemination, for det er i grunden det, det handler om. Jeg synes på den anden side, at når jordemor Stork gør det, så har jeg altså ikke noget imod det, men jeg har noget imod, at en læge skal gøre det i offentligt regi, og at vi skal til at betale for det i offentligt regi.

Jeg synes heller ikke, det er staten, der skal bestemme livsformen. Jeg synes, det truer familier, og det truer de lesbiske. Vi ved jo udmærket, at man har mange muligheder som lesbisk for at blive gravid, og det har man lov til, og det kan vi ikke blande os i her fra Folketinget. Men jeg og mit parti kan være med til at blande os i, om det skal være et tilbud til de lesbiske, at en læge skal være med til at give den her behandling, og det mener vi ikke.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Så vil jeg gerne spørge fru Birthe Skaarup, om Dansk Folkeparti kan gå ind for, at der kan gives mulighed for kunstig befrugtning uden for det offentlige regi. For jeg kan forstå, at begrundelsen for, at man ikke vil støtte det her lovforslag, er, at man ikke vil belaste det offentlige sundhedsvæsen.

Kan man så gå med til et forslag, hvor man giver læger mulighed for at udøve den her gerning uden for det offentlige regi?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg må ikke have sagt det tydeligt nok: Vi er imod, at lesbiske skal have insemination i det offentlige.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Jeg vil gerne gentage spørgsmålet: Kan man så gå med til, at det kan foregå uden for det offentlige regi, men med en læges medvirken?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det kan vi heller ikke.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Det kan godt være, jeg hørte forkert, men jeg forstod på fru Birthe Skaarup, at man synes, det er i orden, at enlige kvinder får hjælp fra det offentlige. Er det rigtigt forstået, at man synes, det er i orden, at eksempelvis enlige kvinder adopterer børn? Hvis man mener det, så er man vel også dermed med til at støtte en ordning, hvor faderen ikke er til stede. Den bekymring, som fru Birthe Skaarup giver udtryk for, at det er vigtigt, at manden er til stede i et barns liv, er vel også til stede, hvad angår de enlige kvinder?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nu går forslaget jo ud på, at enlige og lesbiske skal have lov til at blive insemineret, og vi har sagt nej til det.

Det, der var tale om før, var adoption. Skal enlige have lov til at adoptere? Der skal en særlig vurdering til, når en enlig skal have lov til at adoptere. Det er jo ganske få tilfælde, der er her i Danmark på det område.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jamen så kunne man vel også sagtens lave sådan en særlig vurdering af et homoseksuelt par for at vurdere, om de er egnede, fuldstændig på samme måde som man gør med enlige kvinder.

Jeg synes et eller andet sted, at det er mærkværdigt, at Dansk Folkeparti står her og modarbejder ligestilling af et homoseksuelt par med et heteroseksuelt, for Dansk Folkeparti gik jo for ganske nylig i selv samme Folketingssal ind for, at det her var en af de grundlæggende danske værdier, nemlig ligebehandling af homoseksuelle i det danske samfund. Det var en af de grundlæggende danske værdier; det var det, som Dansk Folkeparti sagde i en anden debat.

Nu står man altså her og modarbejder, at de lesbiske kvinder skal have adgang til at få en behandling med kunstig befrugtning for barnløshed. Oven i købet fastholder man et direkte forbud. Selv om de selv betaler og det foregår uden for det offentlige sundhedsvæsen, er man stadig væk imod det. Det er da vel, fordi man grundlæggende vil blokere for, at folk, som er homoseksuelle, overhovedet skal blive forældre.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Vi har den grundlæggende holdning, at et barn skal have en mor og en far, og vi siger nej til, at enlige og lesbiske skal insemineres. Det synes jeg må stå meget, meget klart. At en lesbisk går ud i det offentlige natteliv måske eller har en god ven, der kan hjælpe hende på vej, kan vi jo ikke have noget imod, og det kan vi heller ikke lave noget forbud imod.

Hele vores tråd er det familiemæssige, det er barnets tarv, og det vil vi holde fast ved, ligesom vi har gjort det gennem de senere år.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller.

Pia Christmas-Møller (KF):

Når man skal tage stilling til de mange spørgsmål, der i det hele taget knytter sig til kunstig befrugtning, må man efter vores opfattelse tage udgangspunkt i et personligt livssyn. Det betyder også helt konkret, at vi som andre folketingsgrupper har til hensigt at tage stilling til forslaget på et individuelt plan, selv om vi rent faktisk i overvejende grad er meget enige.

Det endnu ufødte barn er så afgjort den svage part, idet det er umælede og værgeløst, men dog den part, der skal leve med vore, de voksnes, beslutninger, hvad enten de voksne træffer beslutningerne i rollen som forældre eller i rollen som lovgivere.

Vi forstår godt, at voksne har et brændende ønske om at blive forældre, og vi mener også, at det skal være muligt at gøre brug af en del af de mange metoder, der kan afhjælpe barnløshed.

Men lad mig med det samme slå to ting fast:

For det første er det i vores livssyn helt fundamentalt at betragte livet som en gave, og en gave har man netop ikke krav på og slet ikke et retskrav på. Den får man jo uden egentlig at have gjort sig den fortjent. Det er altså en gave at få et barn, at blive forældre. Derfor er der ingen, der har eller skal have krav på at blive forældre.

For det andet: I de spørgsmål, hvor hensynet til de voksnes helt naturlige ønske om at få et barn er i konflikt med varetagelsen af barnets tarv forstået i bredeste forstand, der vælger vi Konservative som udgangspunkt hensynet til barnet.

Denne etiske tilgang betyder også, at det for de fleste af os i den konservative gruppe ikke er særlig afgørende, om indgrebet foregår i offentligt eller privat regi, eller hvor regningen i øvrigt sendes hen. For os er det på nuværende tidspunkt primært et spørgsmål om, hvad der skal være tilladt, hvad vi ønsker vort samfund skal normsætte, hvilke regler der skal være for udnyttelsen af de teknologiske muligheder, og endelig hvad vi som lovgivningsmagt ønsker at signalere er det ideelle, er det bedste for børn.

Til lovforslagets tre konkrete elementer kan jeg sige, at den konservative gruppe er positivt indstillet. En opstramning af reglerne for forældreuegnethed er således helt nødvendig. Det udstiller den skammelige og stærkt ulykkelige sag fra Roskilde. Vi håber, at det, der er lagt op til, er præcist nok.

Kl. 19.35

Da ægudtagningen er et belastende indgreb for kvinden, og ikke mindst da vi mener, at det er etisk forsvarligt i forhold til barnet, er vi også i overvejende grad positivt indstillede over for at udvide grænsen for opbevaring til 5 år.

Endelig er vi også positivt indstillede over for ideen om at lempe ægdonationsreglerne sådan, at også kvinder, der ikke er i fertilitetsbehandling, får mulighed for at donere æg. Men det er under den helt klare og ufravigelige forudsætning, at der ikke er og ikke bliver givet mulig-

hed for, at et barn kan risikere at have både en anonym far og en anonym mor. Det skal fremgå meget tydeligt.

I det hele taget vil jeg gerne sige, at vi ikke er særlig begejstrede for anonymiteten – dette særlig ud fra hensynet til barnets mulighed for på et eller andet tidspunkt at få kendskab til egne rødder. Det har vi imidlertid erkendt at vi ikke kan ændre sådan umiddelbart. Jeg synes blot, at det for god ordens skyld skal nævnes her i dag.

Da interessen for dette lovforslag mange steder har været knyttet sådan meget til det, der ikke er med, vil jeg her til sidst komme med et par bemærkninger om lesbiske og enliges adgang til kunstig befrugtning.

Den konservative gruppe er imod at lempe reglen. Og lad mig så tydeligt og præcist som muligt fremhæve dette synspunkt, at det intet – og jeg gentager – *intet* har at gøre med diskrimination af homoseksuelle eller mangel på tillid til, at homoseksuelle par kan være akkurat lige så omsorgsfulde, kærlige og ansvarlige over for børn som andre. At børn rent faktisk vokser op i sådanne familiære rammer, og at de rent faktisk akkurat ligesom andre børn normalt har en tryk og kærlig opvækst, er det virkelige livs kendsgerninger.

Men det er ikke en kendsgerning, der får os til at mene, at vi så skal understøtte, institutionere og normsætte et sådant mønster, hvor far- eller morfiguren på forhånd er fravalgt. Det er efter vores opfattelse helt galt, hvis man diskuterer dette spørgsmål ud fra en ligestillings- eller diskriminationsvinkel, for så diskuterer man alene på den præmis, at det først og fremmest handler om hensynet til de voksne.

Vi ser tingene fra barnets perspektiv, og det gør vi konsekvent. Hvad er i barnets interesse? Alt andet lige har et barn det bedst ved at blive præget af såvel kvindelige som mandlige rollemodeller under opvæksten. Det har det bl.a. af hensyn til dets muligheder for at udvikle og kende sin egen personlige identitet.

Vi mener således ikke, at det er lovgivningens opgave på forhånd systematisk at afskære en bestemt gruppe børn fra muligheden for at vokse op med en faderfigur. Det handler altså ikke om at tilsidesætte de voksnes valg af samlivsformer. Nej, det handler om barnet. Og hvis ikke vi som lovgivere skulle varetage hensynet til barnet, hvem i alverden skulle så? I dilemmaet mellem hensynet til voksnes fuldt forståelige ønske om at blive forældre og barnets muligheder sætter vi hensynet til barnet først.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg tror ikke, der er nogen af os, der ønsker at tilsidesætte barnets tarv eller hensynet til barnet. Vi er altså bare uenige om, om hensynet til barnets tarv kræver, at der skal være to køn til stede.

Hvis jeg skal følge logikken i det, fru Pia Christmas-Møller kommer med her, kan jeg spørge: Skulle man så afskaffe adoption? Det er jo også i høj grad de voksnes ønsker. Det er jo ikke sikkert, at barnet har ønsket at forlade sit oprindelige hjemland og komme til et helt fremmed land. Det er jo ikke sikkert, det barn ville have ønsket at blive adopteret af en enlig. Det er jo ikke sikkert, at det barn ville have ønsket at blive rykket op. Vi ser i hvert fald, at mange børn gerne vil kende deres biologiske ophav senere i livet.

Er logikken god nok i De Konservatives argumentation?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Selv om mange børn sikkert gerne ville kunne vælge deres forældre, er det nu et vilkår, der ikke er givet dem, hverken dem, der bliver adopteret, eller dem, der bliver født og vokser op i de rammer med biologiske forældre.

Men må jeg ikke godt sige: For os er der meget stor forskel på de regler, vi har for børn, der skal fødes ind i denne verden med samfundets hjælp, og de børn, der rent faktisk er født. Jeg er ikke i tvivl om, at et barn, der ellers er henvist til et børnehjem eller henvist til måske at leve på gaden i et eller andet tredje verdensland, i al overvejende grad vil have det langt, langt, langt bedre ved at blive adopteret af en familie i Danmark eller ved at blive adopteret af en enlig i Danmark eller ved at blive adopteret ind i et homoseksuelt parforhold i Danmark. Det er jeg ikke i tvivl om; sådan vil hovedreglen være.

Kl. 19.40

Stod det til mig, skulle det også være muligt. Nu er der det problem, at en række af donorlandene så ikke vil gå med til det. Men barnets tarv, hensynet til, hvad der er bedst for barnet, fortæller mig, at det vil være svaret.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil spørge til det om anonymiteten, hvor jeg i hvert fald med glæde lyttede til, at De Konservative også godt ville se lidt på, om der kunne

være andre former for anonymitet, eller i bedste fald at der blevet blødt meget op på anonymiteten. Vil De Konservative være med til under udvalgsbehandlingen at se på, i hvilken udstrækning man kan øge sporbarheden eller endda give en grad af valgfrihed, sådan at både donor og kommende forældre vil kunne sige, at de godt vil medvirke til, at man kender det biologiske ophav, selv om de så ikke har nogen juridisk forpligtelse i øvrigt?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det vil jeg meget gerne være med til at se på under udvalgsarbejdet. Jeg mener, at det er et problem, at vi har givet anonymitet. Jeg er bevidst om, at det så kan betyde, at der bliver en mindre tilbøjelighed til at være donor. Det kan jeg godt se, men hensynet til barnet og barnets muligheder for senere på et eller andet tidspunkt at finde frem til, hvor det lige var, det kom fra, vejer meget tungt.

Det er selvindlysende, at fuldstændig som i forbindelse med adoption må arveregler og den slags selvfølgelig være suspenderet. Men ja, jeg vil gerne være med til at se på, hvilke muligheder der er.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Man kan undres lidt en gang imellem. Jeg har i medierne sådan læst mig lidt til, at Det Konservative Folkeparti var meget vrede over, at enkelte partimedlemmer fra Venstre ville stille et ændringsforslag. Nu kan jeg forstå, at man ikke er helt sikker på, at det kommer. Men sådan som jeg hører det, så vil fru Pia Christmas-Møller gerne være med til eventuelt at kigge på et ændringsforslag i forbindelse med anonymiteten, skønt det jo ikke er regeringens udspil.

Jeg vil gerne spørge: Hvad er forskellen?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu skrives der så meget i aviserne. Det er ikke alt, man sådan skal tro holder i det virkelige liv, men lad det nu være. Jeg har intet at udsætte på hr. Jørgen Winthers indlæg her i dag. At der er en politisk uenighed mellem visse Venstremedlemmer og Det Konservative Folkeparti, er jo en kendt sag, og det er da helt legitimt. Men vi står bag det her lovforslag, og under udvalgsbehandlingen går jeg da også ud fra at vi kan følges ad.

Så mit tilsagn, for så vidt angår spørgsmålet om anonymitet, går på, at jeg gerne vil være med til at se på mulighederne for at imødekomme det, jeg mener er barnets tarv, men mere har jeg ikke givet tilsagn om her fra Folketingets talerstol, så man skal ikke overtolke mit indlæg. Jeg mener et hundrede procent, hvad jeg har sagt. Jeg vil gerne være med til at se på, hvilke muligheder der er.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Fru Pia Christmas-Møller gør meget ud af hensynet til barnets tarv, og at barnet vil få den bedste opvækst, hvis det er i en familie. Derfor vil jeg gerne spørge, om fru Pia Christmas-Møller kan henvise til bare én undersøgelse, som viser, at det at vokse op i en familie med forældre af samme køn skulle gøre, at barnet har dårligere opvækst.

Så vil jeg samtidig gerne spørge fru Pia Christmas-Møller, om hun er uenig med Børnerådet, som rent faktisk siger, at det ville være en god ting for børn også at leve i en familie med lesbiske forældre.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Fru Lone Møller er sikkert enig med mig i, at hvis man finder frem til nogle undersøgelser, hvor det næsten anses for at være bedre, at man vokser op i et miljø, hvor man alene er knyttet til det ene køn, uanset om det er kvinder eller mænd, er det nok ikke den slags undersøgelser, vi så skal lægge til grund for den generelle udvikling i Danmark. Det tror jeg vi trods alt kan være enige om.

Må jeg ikke sige med hensyn til de undersøgelser, at der ikke er lavet mange undersøgelser på området, og der sættes solide spørgsmålstegn ved, om man overhovedet kan undersøge det her. Alene spørgsmålet om, hvordan man opstiller objektive kriterier, er genstand for videnskabelige drøftelser, hvad man også er meget agtpagivende over for i Etisk Råd-sammenhæng.

Men i det hele taget vil jeg gerne advare lidt imod at henvise det her til nogle ekspertudvalg eller undersøgelser af noget andet. Jeg tror ikke, vi kan løbe fra vores ansvar som lovgivere i den her sag. Vi er nødt til at tage ansvaret på os, tage stilling, for det er det, vi bliver bedt om. Her nyter det ikke noget at henvise til, at i alle mulige andre lande foregår det på en helt anden måde,

og at folk kan i øvrigt bare rejse til London, eller hvor ved jeg, og få det ordnet.

Kl. 19.45

Vi må tage stilling til, hvad det bedste er set ud fra det endnu ufødte barns perspektiv. Her har jeg givet vores svar.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Kamal Qureshi.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil meget gerne kvittere for de bemærkninger, fru Pia Christmas-Møller kom med, som var en anerkendelse af, at et barn har det bedre hos en familie i Danmark, selv om familien er en homoseksuel familie, end på et børnehjem i et fattigt land. Det vil jeg meget gerne kvittere for.

Det var sådan, jeg hørte det, og det er sådan, jeg forstår det, der blev sagt. Det vil jeg meget gerne kvittere for, for det åbner jo op for nogle muligheder for, at homoseksuelle forældre kan blive vurderet til adoption. Det er sådan et forslag, som jeg før har prøvet at have til behandling i Folketinget. Det vil vi selvfølgelig gerne fremsætte igen efter udsagnet fra De Konservative. Det er jeg meget glad for; det vil jeg gerne kvittere for.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er fuldstændig korrekt forstået, at det er mit synspunkt, men jeg er nødt til at gøre gældende, at det har vi ikke drøftet og taget stilling til i den konservative gruppe som helhed, men det er mit synspunkt, og det står jeg ved til enhver tid.

Der er en komplikation ved det, og det er, om en sådan lovændring i Danmark fører til, at de pågældende donorlande pludselig lukker fuldstændig ned for overhovedet at afgive børn til adoption, for så har det en praktisk problemstilling, som vi er nødt til at forholde os til. Men at det forholder sig, som hr. Qureshi refererede mig for at have sagt, er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jamen det er jeg meget glad for at høre, for der er nogle facetter af det, som vi selvfølgelig godt kan begynde at se på nu, men bedre kan gøre det i en reel diskussion, når vi har sådan et forslag at diskutere ud fra.

Fru Pia Christmas-Møller har selvfølgelig ret i, at det kommer an på, om donorlandet vil afgive et barn. Den problemstilling har de jo haft oppe at vende i de lande, hvor homoseksuelle har tilladelse til at blive vurderet. Der har de også den pointe, at et donorland – det gør det jo allerede – altid vil vurdere den enkelt familie, barnet går til. Det er jo ikke sådan, at de sender dem en bloc, men de vurderer den enkelte familie. Her kan de simpelt hen sige, at de ikke vil give et barn til den familie. Det er altså de samme overvejelser, de har haft i en lang række andre lande, hvor det er tilladt.

Så vil jeg selvfølgelig også gerne fortsætte med at sige – man skal være optimistisk – at jeg faktisk synes, at det lyder rigtig godt, at fru Pia Christmas-Møller siger, at De Konservative i de her spørgsmål åbner op for, at folk kan stemme uafhængigt af partilinjen.

Det betyder selvfølgelig, at har vi et sådant forslag, og hvis fru Pia Christmas-Møller og hendes ligesindede i Det Konservative Folkeparti vil støtte en sådan åbning, er det meget muligt, at vi kan få det gennemført i Folketinget. Og så har vi sådan set en mulighed for, at de børn, der bor på børnehjem, faktisk kan få et godt hjem i Danmark.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan kun bekræfte, at vi har den holdning i vores gruppe, at det her er af en karakter, hvor vi på individuelt plan tager stilling til de enkelte elementer. For så vidt angår min personlige indstilling til at åbne op for adoption til enlige lesbiske og homoseksuelle par i Danmark, er den, som hr. Kamal Qureshi refererede, men det er væsentligt for mig at få sagt, at det ikke må få som konsekvens, at donorlandene lukker ned.

Jeg er helt enig i, at de har mulighed for en individuel bedømmelse og en konkret vurdering, men hvis der er lande, der ikke vil gå ind på den tankegang og som konsekvens lukker fuldstændig ned, har vi jo ikke nået nogen landvinding. Så er tiden bare ikke moden til det.

Altså igen: Hvad er i de børns interesse? Hvad er det bedste? Det er den forpligtelse, vi som lovgivere har at tage på os.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg vil godt følge lidt op på det spor, for jeg savner sådan lidt sammenhæng i fru Pia Christmas-Møllers argumentation. Når nu udgangspunktet

er barnets tarv, så kan man konstatere, at fru Pia Christmas-Møller mener, at et homoseksuelt par godt vil kunne varetage et barns tarv, hvis barnet er adopteret, mens det efter fru Pia Christmas-Møllers mening ikke skulle være tilfældet, hvis barnet er kommet ind i familien ved hjælp af kunstig befrugtning.

Hvad er forklaringen på de der lidt forskellige holdninger til, hvordan børnene er blevet børn af et homoseksuelt og her et lesbisk par?

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal gerne, for hr. Jørgen Arbo-Bæhrs skyld, en gang til prøve at forklare den meget stringente sammenhæng, der faktisk er i min indstilling til de her spørgsmål.

Sagen er, at vi mener, at vi som lovgivere skal varetage barnets tarv forstået i bredeste forstand. Barnets tarv er ikke her alene servicelovens § 6 a. Barns tarv er også set med vore øjne, hvad det er for muligheder, vi giver barnet for senere at finde sine rødder, senere at finde sin identitet, at forme sin identitet.

Vi mener, at det under opvæksten har stor betydning at have både mandlige og kvindelige rollemodeller, gerne i form af fader- og moderfigurer. Det er det ideale og det bedste, og det er det spor, vi som lovgivere skal lægge for det ufødte barn.

At det virkelige liv så ikke former sig ud fra det ideale og det bedste, er jo en kendsgerning. Børn fødes, og nogle har nogle meget kummerlige vilkår. Det er typisk i udlandet, hvor de er henvist til børnehjem og lignende. De vil have det bedre, tror jeg, ved at komme til en familie i Danmark, selvfølgelig idealt set en familie bestående af far og mor. Kan det ikke lade sig gøre, ja, så gerne et homoseksuelt familieforhold.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så stopper vi her. Den røde lampe der betyder altså, at taletiden er udløbet.

Så er det anden og sidste korte bemærkning til hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg forstår på fru Pia Christmas Møller, at det her spørgsmål om barnets tarv er sådan meget relativt bedømt i forhold til alternativerne.

Jeg spørger bare: Hvem er det, der har den her øjensynlig guddommelige magt til at be-

stemme, hvor det her skel skal ligge henne? Det lyder nærmest, som om det er en vurdering af, hvor slemt alternativet skal være, for at et homoseksuel par kan få lov til at stå for et barns opvækst. Der må jo være en eller anden vurdering af, hvad alternativet er.

Jeg mener, at det bliver et helt religiøst spørgsmål, men det kan være, at fru Pia Christmas Møller kan forklare, om der er nogen alternativer, om det måske er regeringen og Det Konservative Folkeparti, der skal bestemme, hvor niveauet skal ligge, for at et homoseksuel par vil være bedre som forældre end det, barnet ellers ville blive udsat for.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg ved ikke, om det er muligt for mig at gøre hr. Jørgen Arbo-Bæhr begribeligt, hvad der er tænkningen bag.

Den er meget stringent her. Det handler om, at vi i udgangspunktet mener, at et barn har glæde af både at have en far og en mor. Så vidt muligt skal vi ikke pr. definition forhindre det fra lovgivningens side over for en bestemt gruppe. Det er udgangspunktet. At livet så former sig på forskellige måder, er jo en kendsgerning, men det kan bare ikke føre til, at vi skal lægge det hovedspor, at børn skal hjælpes ind i denne verden, vel vidende at de på forhånd er afskåret fra at have en faderfigur.

Det er efter vores opfattelse ikke et rigtigt standpunkt at tage, og det er under hensyn til barnets muligheder for ikke bare at blive plejet og få omsorg og kærlighed, men også få nogle rollemodeller af både mandlig og kvindelig karakter. Det mener vi er betydningsfuldt for et barn under opvæksten.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg kunne godt tænke mig lige at gribe lidt fat i det her. Jeg vil godt høre, om det ikke er rigtigt, at det, fru Pia Christmas Møller mener, er, at når man som myndighed skal anbringe et adoptivbarn i en familie, er man forpligtet til at sørge for, at det barn anbringes i en familie, som ikke skal være en eksperimentel familie.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Igen: Det er en myndighedsforpligtelse og -opgave at søge efter, hvad vi overhovedet kan gøre for, for at barnet får optimale betingelser. Det skal

være de bedste muligheder, vi overhovedet er i stand til.

Det er selvfølgelig en relativ bedømmelse, for det er ikke altid, at det ideale er inden for rækkevidde, men man må hele tiden søge at give barnet, som jo er uforskyldt, de bedste vilkår, og det er en myndighedsforpligtelse, det har fru Skaarup fuldstændig ret i.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Så har jeg lige lyst til at vende tilbage til anonymiteten, fordi fru Pia Christmas Møller talte om, at hun måske ville lempe lidt på det område.

Hvis det nu går, som nogle Venstrefolk gerne vil have, at der kommer et ændringsforslag, hvor der bliver mulighed for, at lesbiske kan blive insemineret, mener fru Pia Christmas Møller så, at det er her, vi skal lempe på anonymiteten, sådan at et barn, der vokser op hos to lesbiske, skal have at vide, hvem faren er?

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Også her er det selvindlysende, at jeg mener, at det er nødvendigt at tilgodese et barns mulighed for på et eller andet tidspunkt i livet at grave tilbage til svarene på: Hvor kommer jeg fra? Hvor er det, mine rødder er?

Det er igen ikke alle beskåret. Vi ved godt, at det virkelige liv ikke altid giver os mulighed for at finde frem til de svar, men jeg er altså dybt bekymret over, at vi fra lovgivningens side afskærer så mange børn fra overhovedet at have muligheden. Det gælder, om de kommer ind i et lesbisk familieforhold eller de kommer ind i et heteroseksuelt familieforhold. Jeg mener grundlæggende, at børn skal have mulighed for at finde tilbage til rødderne.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er SF's ordfører, hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

Det er jo en pakke med flere facetter, og jeg vil for at komme hen til det, hvor jeg synes at der er en politisk diskussion og en politisk debat, som skal tages, prøve at gå sådan relativt hurtigt igennem de andre ting, som jeg fornemmer der er en relativ bred enighed om her i salen.

Vi er glade for, at man åbner op for en liberalisering af ægdonation. Det snakkede vi allerede om under behandlingen af tidligere lovgivning, hvor vi har diskuteret det heroppefra, og hvor vi tidligere har sagt, at vi mener, at der er en skævhed i forhold til ægdonation og i forhold til organdonation og lignende. Det er muligt, at vi vil komme med nogle ændringsforslag til en yderligere liberalisering i forhold til det, der ligger i forslaget, men vi synes i hvert fald, at det nuværende forslag er en forbedring.

Tilsvarende synes vi også, at det, at man øger frysetiden, er en stor hjælp for de familier, som så kan undgå at skulle igennem hormonstimulering endnu engang og den meget besværlige og smertefulde proces, det er at udtage nye æg. De vil så med den øgede frysetid kunne få en behandling uden at skulle igennem den tur en gang mere.

Vi er også tilfredse med, at donoranonymiteten bevares. Vi har set eksempler på, hvad der kan ske med en ophævelse af donoranonymiteten, i Sverige, hvor antallet af sæddonorer er raset ned. Det er ikke noget, som vi synes vi skal have i Danmark. Så vi er glade for, at man bevarer donoranonymiteten.

Forældreegnethed synes jeg er et meget, meget vanskeligt spørgsmål. Jeg synes, det har været meget, meget svært at deltage i diskussionen om, hvad der skal til, før man er en god forælder eller en dårlig forælder. Jeg tror, at der er lige så mange holdninger til, hvad det vil sige at være gode forældre, som der er forældre og dem, der ikke er blevet forældre endnu, samt dem, der har været forældre. Men vi synes, at den balance, der er fundet, er tilfredsstillende, og kan godt i mangel af bedre støtte den model, der ligger i lovforslaget.

Vi vil så gerne gå ind i det, som vi synes mangler, og som ministeren i flere omgange har lovet os. Det er nemlig hele diskussionen om kunstig befrugtning. I de mange år, hvor vi har haft de her diskussioner i Folketingssalen, har vi hver gang fået at vide: Bare vent, jeg kommer med en samlet lovpakke, hvor de her dele vil være med. Og hver gang der har været valgkampe, har Venstre været ude og love, at de vil komme med noget sådant.

Så sent som den 25. januar 2005 – hov, det var vist også op til et valg – blev der sagt, at man ville tillade lesbiske at få mulighed for kunstig befrugtning. Det sagde man også den 22. januar i Politiken, hvor Venstre er citeret for at sige, at de bør have ret til kunstig befrugtning. Det mener

regeringen, det er hr. Lars Løkke Rasmussen citeret for at sige i Politiken den 22. januar.

Når det så kommer til stykket, til lovforslaget, kan vi nu stå med et lovforslag, hvor det simpelt hen mangler, hvor der ikke er taget stilling til det. Man har overladt det til, at folk kan komme med ændringsforslag, eller de kan lade være, og så må vi ligesom tage den derfra. Jeg synes simpelt hen, at det er for tyndt, at man ikke står ved de valgløfter, man giver, når man er i valgkamp, og ikke fører det ud i livet, når det kommer til diskussion her i Folketingssalen.

Det bliver selvfølgelig interessant at se, hvad der sker med de ændringsforslag, som skal komme fra Venstres side, om de kommer, eller om de kun kommer, når man kan få Radioavisen til at omtale dem tidligt om morgenen, og når man kan få en forside i Politiken, og om man vil være villig til at støtte en forbedring i forhold til de homoseksuelles adgang til kunstig befrugtning.

Kl. 20.00

Det vil vi være meget opmærksomme på og følge til dørs, og vi håber selvfølgelig, at de Venstrefolk, der nu i mange omgange har lovet at fjerne det forbud, der er mod, at homoseksuelle kan få adgang til kunstig befrugtning, også vil fastholde det, når de skal trykke på afstemningsknapperne her i Folketingssalen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er Enhedslistens ordfører, hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Den store debat om dette forslag, som jo desværre finder sted forholdsvis sent på aftenen og i starten af en håndboldkamp, har drejet sig om det, der ikke står i lovforslaget, nemlig det, der handler om at ligestille lesbiske og enlige med heteroseksuelle par i adgangen til at få kunstig befrugtning.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at i Enhedslisten er vores udgangspunkt, at der skal være en total ligestilling mellem heteroseksuelle og lesbiske og enlige på det her område. Vi mener, at den udelukkelse, som reelt finder sted, i forhold til at lesbiske kan opnå adgang til kunstig befrugtning og dermed give et barn muligheden for at opvokse i en sådan familie, er en diskriminerende bestemmelse.

Der har været en diskussion om barnets tarv, og jeg vil godt slå fast, at vores indstilling er, at

et barn vil have lige så meget glæde af og vil have lige så god en opvækst, hvis barnet vokser op i en familie, som består af to kvinder eller for den sags skyld to mænd – det er ikke det, der er på tale her i dag – som hvis den består af en mand og en kvinde.

Vi har haft de samme diskussioner omkring adgangen til adoption. Også i det tilfælde vil jeg sige, at de diskussioner har afspejlet en afgrundsdyb forskel mellem gammeldags holdninger, man kunne sige gamle religiøse holdninger, man kunne også sige en form for fundamentalistiske holdninger til, hvad en familie er.

Der er ikke noget, der tilsiger, at en familie, hvor det er to kvinder, der bor sammen, eller er to mænd, der bor sammen, er en dårligere familie og et dårligere sted at vokse op for et barn end der, hvor der er tale om, at det er en far og mor, eller for den sags skyld, hvis det er en enlig, som har ansvaret for barnets opvækst.

Derfor mener vi, at det er helt afgørende, at forslaget på det her punkt bliver ændret, og der vil i alle tilfælde komme et ændringsforslag. Enhedslisten vil i hvert tilfælde sammen med andre partier arbejde for et ændringsforslag, som sikrer en reel ligestilling mellem lesbiske, enlige og heteroseksuelle par.

Et andet problem, der er i det forslag, der ligger i dag, er hele spørgsmålet om forældreegnethed. Man kan jo sige, at det er lidt underligt. Vi lever i et samfund, hvor det heldigvis ikke er sådan, at samfundet som sådan tager stilling til, om to skal have ret til at få et barn sammen. Det er heldigvis sådan, at hvis en mand og en kvinde bestemmer sig for, at de vil have et barn, er der ikke nogen, der på forhånd vurderer, om de nu også er gode nok forældre til det.

Men nu vil man altså her i forbindelse med kunstig befrugtning indføre en vurdering af forældreegnethed, og det er vel at mærke den behandlende læge, som skal have ansvaret for at vurdere den her forældreegnethed. Jeg vil fuldstændig tilslutte mig høringssvaret fra Den Danske Lægeforening, som siger, at det er et dårligt forslag.

Alt i alt er det altså vores indstilling, at forslaget både er utilstrækkeligt og i hvert fald på et enkelt punkt heller ikke godt, men vi vil i hvert fald gå ind i udvalgsarbejdet og arbejde for, at der bliver adgang for lesbiske og enlige til at få kunstig befrugtning, og så håber vi, at det endelig langt om længe kan blive til noget.

Kl. 20.05

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for en meget positiv modtagelse af regeringens forslag her i dag og faktisk også benytte lejligheden til at takke for mange gode drøftelser i ordførerkredsen – drøftelser, der har stået på så længe, at der faktisk også er folk i ordførerkredsen, som ikke har været med i hele forløbet, men der har i hvert fald været en linje i alle de drøftelser, hvor mange af de spørgsmål, der har været vendt her i dag, også har været drøftet.

Derfor er det en glæde for mig at kunne konstatere, at forslaget i sin helhed, sådan som jeg lytter til debatten, ser ud til at nyde stor fremme i Folketinget.

I det gemmer der sig også en vilje i regeringen til at være kompromissøgende i forhold til at sikre en mindre kaotisk lovbehandling, jævnfør det, som fru Lone Møller sagde om begivenhederne tilbage i 1997. Jeg synes sådan set, selv om det selvfølgelig ikke er førsteprioriteten for mig som ressortminister, at det har været vigtigt at prøve at tilrettelægge et forløb, der gjorde, at man som iagttagere til lovgivningsprocessen kunne opleve en lidt mere respektfuld behandling, en lidt mindre tilfældig behandling end det, der var situationen i 1997.

Jeg tror, at alle ordførere, der har deltaget i de her drøftelser, hvor vi jo har diskuteret både de elementer, der nu fremmes i lovforslaget, og også nogle af de elementer, hvor vi vælger at stå på gældende ret, f.eks. omkring anonymitet, har haft oplevelsen af, at det i de her diskussioner ikke kun handler om at gå på kompromis med andre. Det handler i virkeligheden også om at gå på kompromis med sig selv, for jeg tror, at det er de færreste, der sådan, når de tænker efter i mange af de her svære etiske spørgsmål, kan trække sådan et meget sikkert svar i en automat og så overhovedet ikke komme i tvivl om, hvorvidt det er rigtigt.

Det gælder f.eks. omkring anonymitet, hvor regeringen jo altså har valgt at stå på gældende ret. Det er jo ikke, fordi regeringen er ignorant over for det synspunkt, som bl.a. fru Pia Christmas-Møller jo trak frem som privatist, at man også kunne forestille sig, at man skulle forfølge et andet spor. Det er, fordi vi er usikre på, om ændrede regler på anonymitetsområdet vil kun-

ne gå hånd i hånd med det, der jo også er en ambition, nemlig at barnløse par, der ønsker behandling, også kan få det, og at vi ikke pludselig skaber knaphed på sæd – for nu at være meget konkret.

Sådan tror jeg, at man kan finde andre spørgsmål i den her palet af svære etiske spørgsmål, hvor man som person og som parti og som regering i virkeligheden er i stand til at se tingene lidt fra begge sider, og så skal der jo træffes en beslutning. Det er også set i det lys, at jeg er glad for, at forslaget ser ud til at ramme rigtigt i forhold til det, der er den brede opfattelse i Folketinget.

Vi får nu forlænget nedfrysningstiden, og det betyder, at man med den teknologiske udvikling nu skaber en mulighed for, at barnløse par har mulighed for at få mere end et barn. I sin tid blev nedfrysningstiden jo ikke sat til 2 år af hensyn til at sikre mere end ét barn, men af hensyn til at sikre en ordentlig behandling, hvor man, hvis ikke det lykkedes i første forsøg, havde mulighed for at gøre flere forsøg.

Den teknologiske udvikling har så i mellemtiden gjort, at man inden for 2-års-fristen rent faktisk er i stand til at gennemføre mere end en graviditet succesfuldt. Det har rejst en diskussion, også en servicediskussion, i amterne om, hvad niveauet så skal være, hvor nogle amter har stået på en etbarnspolitik og nogle har skabt en to-barnspolitik. Jeg er glad for, at forslaget om at forlænge nedfrysningstiden til 5 år, således at disse par lidt mere planlagt kan forholde sig til at få mere end et barn, uden at ting går i stress, kan nyde fremme.

Jeg er også meget glad for, at det konkrete forslag om ikke forældreegnethed, men forældreuegnethed ser ud til i hvert fald at ramme sådan nogenlunde de synspunkter, som er repræsenteret i Folketinget. Det har været et svært spørgsmål, og vi har brugt mange timer og i virkeligheden måneder på at diskutere det.

Situationen er jo den, at kunstig befrugtning ikke er mere kunstig, end at det foregår ret hyppigt, og vi har altså et sted mellem 5 og 7 pct. børn, der fødes som følge af disse behandlinger. Vi er alle sammen drevet af ønsket om, at det kunstige skal komme så tæt på det naturlige som muligt. Og det ville være et bureaukrati, og det ville være uværdigt, hvis vi pludselig skulle indføre et positivt forældreegnethedskrav, sådan at 5, 6, 7 pct. af alle børnefødsler kun kunne finde sted, hvis forældrene på forhånd var godkendt til forælderrollen.

KI. 20.10

Over for det står det synspunkt, at det er skammeligt, at samfundet meget aktivt med den ene hånd hjælper børn på vej for så bagefter at konstatere, at disse børn er født til noget, der minder om en katastrofe, som man kunne have regnet ud på forhånd.

Her har vi efter gode drøftelser bredt partierne imellem fundet den løsning, hvor lægen nu får et lovgivningsmæssigt ansvar for at vurdere, ikke om forældrene er egnede, men om der er alarmklokker, der gør, at man må sige, at de er uegnede. Er man i tvivl, skal man konsultere de sociale myndigheder, og når man har truffet afgørelsen og sagt nej, hvis det er det, der er situationen, vil der være en ankeadgang.

Jeg er også glad for, at vi nu får lempet reglerne om ægdonation. Også det spørgsmål vil ordførerne jo kunne genkalde sig har været underkastet en diskussion fra mange forskellige indfaldsvinkler, men vi er nu landet på en model, som betyder, at vi fremmer kvindernes frie selvbestemmelsesret og dermed også forhåbentlig fjerner den knaphed på æg, som der rent faktisk er i det danske samfund.

Så i forhold til det lovforslag, som regeringen præsenterer her i dag, og hvor vi på en række centrale felter positivt siger, at her er der brug for at forandre retstilstanden, må jeg konstatere, at der er en god prognose for, at det også lader sig gøre.

Så har der været en stor debat om det element, som regeringen ikke har fundet anledning til at stille et forslag om ændret retstilstand på, nemlig spørgsmålet om lægers forbud mod medvirken ved kunstig befrugtning af enlige og lesbiske.

Til det må jeg bare sige, at jeg har følt, og regeringen har følt, for det er selvfølgelig en regeringsbeslutning, at det ville være forkert i forhold til den proces, vi har haft, hvor der jo partierne og ordførerne imellem har været en stor interesse i at diskutere det her felt, hvis det forhold, at regeringen ikke føler anledning til at foreslå ændringer, skulle afskære Folketinget fra at drøfte ændringer på et oplyst grundlag. Det er baggrunden for, at der er formuleret det notat, som er oversendt, og som jo meget klart beskriver dilemmaerne i den her diskussion.

Jeg imødeser nu med stor tryghed, at Folketinget, formentlig i Sundhedsudvalget, nu går i gang med at behandle det her lovforslag, og skal udtrykke det håb, at en god, solid behandling i Folketingets Sundhedsudvalg kan føre frem til,

at vi nu får moderniseret loven om kunstig befrugtning, vel at mærke på en måde, hvor det ikke sker kaotisk, og hvor de centrale elementer i lovforslaget vil nyde bred parlamentarisk opbakning. Det tjener de kommende forældre, der har brug for de her tilbud, bedst, og jeg tror også, at det tjener Folketinget som sådan bedst.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der foreløbig to korte bemærkninger, først fru Lone Møller.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg er godt klar over de politiske bestemmelser. Jeg læser jo ligesom så mange andre også aviser og taler også jævnligt med ministeren og har da også set, at ministeren har givet udtryk for, at det er noget rod, at vi i det danske samfund har en gruppe eller rettere to grupper, fordi det drejer sig jo også om enlige, og fordi man er enlig, behøver man jo ikke at være lesbisk, der som gruppe er undtaget fra at få lægehjælp til at bruge en fuldstændig anerkendt indført behandling i det danske sundhedssystem. Synes ministeren ikke, at det er dybt beskæmmende?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det kommer jo helt an på, hvilken vinkel man lægger på bedømmelsen af det spørgsmål. Man vil jo kunne se af det notat, jeg oversendte til Folketinget, at der faktisk kan anlægges forskellige indfaldsvinkler på det spørgsmål.

Man må også kunne se af det notat, jeg har oversendt, at hvis man anlægger et rent sundhedsfagligt hensyn, er det vanskeligt rent sundhedsfagligt at argumentere for den eksisterende retstilstand.

Men det her er jo andet og mere end sundhedsfaglige overvejelser. Det har også været det, der har været den røde eller den blå eller hvilken farve tråd, der nu har været spundet i dag, igennem alle ordførernes indlæg, nemlig at det her jo ikke handler om sygdomsbehandling. Det her handler også om etik, barnets tarv, nogle familiemæssige overvejelser, nogle samfundsmæssige overvejelser, samspillet mellem lovgiver som normudsteder og den enkelte person.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu er der jo kvinder, der er lesbiske og enlige, som også kan have en sygdom, det er jo ikke alle, der er raske, men det er ministeren formentlig bekendt med.

Vi har i dag talt meget om, at det her også har noget med opvækst og barnets tarv at gøre. Derfor vil jeg gerne spørge, om ministeren rent fagligt kan bekræfte, at der ikke foreligger nogen som helst undersøgelser, der viser, at det at vokse op i en familie, hvor der er to voksne af samme køn, på nogen måde skulle skade barnet.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Også det spørgsmål er der jo for så vidt redegjort for, og det er i hvert fald berørt i det notat, som jeg på regeringens vegne har oversendt til Folketingets Sundhedsudvalg, så det kan fru Lone Møller jo konsultere.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil da også gerne kvittere og sige tak for, at vi på mange af de andre områder har et lovforslag, som jeg i hvert fald synes, og vores gruppe synes, har ramt en meget, meget svær balance. Det gælder jo på en lang række af de områder, som ministeren har været inde på, og som vi alle sammen har været inde på. Så jeg vil meget gerne starte med det gode. Sådan er det jo, når man skal lave en sandwich, man starter med det gode, så kommer der noget dårligt, og så kommer der noget godt igen.

Så vil jeg gerne tage fat i problemet i det, for jeg synes, at ministeren har lovet i flere omgange, at nu kom der noget omkring det her med de homoseksuelle. Jeg ved godt, at det har været en meget, meget vanskelig proces med hensyn til at få regeringens udspil på plads, men jeg vil nu stadig væk gerne have lejlighed til at sige noget om forløbet: I oktober måned får vi at vide, at nu kommer der et udspil meget, meget snart, og så venter og venter vi meget tålmodigt, men ikke engang undervejs får vi besked om, at det nok tager lidt længere tid, fordi der er nogle ting, der er kørt fast. Det kunne have lettet noget af det videre arbejde i den her proces at vide det.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har altså ikke været bekendt med eller opmærksom på, at hr. Kamal Qureshi har været utålmodig i processen, for hr. Kamal Qureshi har jo i hvert fald ikke over for mig i processen gjort opmærksom på, at hr. Kamal Qureshi var utålmodig. Så det kunne måske også have været nyttigt at vide.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Nå ja, men man går vel ud fra, at når man får lovning på, at der kommer noget snart, så er snart ikke et halvt år. Jeg ved ikke, om det er det, der er ministerens tidsterminologi, når han siger snart.

Ministeren blev nomineret til nogle priser af de homoseksuelle i forbindelse med det sidste folketingsvalg, fordi ministeren havde været ude og sige, at han ville åbne op for, at lesbiske skulle have ret til kunstig befrugtning.

Af Politiken den 22. januar 2005 fremgik det, at:

»Nu kommer både han og indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen (V) de lesbiske til hjælp. De bør have ret til at blive kunstigt befrugtet, mener regeringen.«

Så vil jeg godt spørge: Hvordan vil ministeren helt konkret selv forholde sig til den her diskussion, når det kommer op i Folketingssalen og der kommer et forslag om fjernelse af forbuddet imod kunstig befrugtning?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil selvfølgelig i den her sag som i alle andre sager forholde mig på samme måde som den øvrige regering, som vil forholde sig til de forslag, der fremsættes, når og hvis de fremsættes.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har to spørgsmål til ministeren. Det første går på, om ministeren vil være med til at se på, hvordan vi kan sikre en sporbarhed, sådan at man, selv om der er bevaret anonymitet, kan finde tilbage, hvis et barn ad åre får behov for væv eller anden hjælp fra den biologiske donor, at det også kommer til at gælde for de kønsbårne celler og ikke kun i forhold til andre celler.

Så har jeg også et citat – det er lidt nyere, men også fra januar. Under overskriften »Løkke: Logik at lesbiske kan få børn« er sundhedsministeren citeret for at sige, at fordi to regeringspartier ser uens på det, så skal det ikke blokere for, at lesbiske kvinder kan få børn.

Kan ministeren uddybe det her, eller er det bare noget, vi skal se, når vi skal trykke på knapperne til nogle ændringsforslag?

Kl. 20.20

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Til det første vil jeg sige: Nej, jeg vil ikke se positivt på at skabe en form for sporbarhed, der knytter sig til nogle kvalitative krav om, at hvis man f.eks. får brug for væv, så får man adgang til en eksklusiv information om, hvem ens fædrende ophav er, som man ellers ikke har krav på.

Det er der én grund til, nemlig at det for mig ville være helt utænkeligt, at det offentlige og samfundet skulle ligge inde med oplysninger om den enkelte borger, som man kun fik adgang til under nogle ganske særlige omstændigheder. Så det vil jeg ikke være med til.

Hvis man skal diskutere den her sag – og det har vi jo også gjort, vi har afvejnet den, regeringen har taget stilling, og derfor flytter regeringen sig jo heller ikke med hensyn til den, før regeringen eventuelt bliver overbevist af gode argumenter – så skal det jo være en mere generel indfaldsvinkel, altså a la den svenske model. Det har vi overvejet, og der har vi altså i den situation fundet – og med det afskriver jeg ikke, at vi kan mene noget andet om føje år – at det ikke ville være forsvarligt at tage det skridt.

Nu kan jeg se, at den røde lampe lyser, derfor må jeg – med forbehold – svare på den anden del om lidt.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

For at ministeren kan få anledning til det, er jeg jo nødt til at spørge igen. Derfor vil jeg bare bemærke, at den sporbarhed jo ikke nødvendigvis behøver at bryde anonymiteten med hensyn til barnet. Det er jo nok, at det offentlige kan spørge donor ad, om man vil medvirke, lige så vel som at man leder efter andre donorer, lige så vel som at man flyver donormateriale ind fra et hvilket som helst andet land. Det er jo heller ikke gratis. Så man behøvede jo ikke at bryde anonymiteten, men en donor kunne godt skrive under på, at

3700

Torsdag den 2. februar 2006 (L 151)

vedkommende godt ville findes, hvis det kunne hjælpe.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det ville selvfølgelig sagtens teknisk kunne lade sig gøre, men det ville sætte os i det dilemma, jeg var inde på før, nemlig at nogen, altså samfundet, ville have en viden om, hvordan barnet, født ved hjælp af insemination eller anden form for fertilitetsbehandling, og det fædrede ophav ligesom er lænket sammen, uden at barnet selv kunne få den information.

Der må jeg sige, at den model har vi overvejet i regeringen, og den ønsker vi ikke ud fra en principiel opfattelse om, at vi ikke kan lave et system, hvor samfundet ligger inde med så centrale oplysninger om den enkelte person, som den enkelte person er afskåret fra at få. Så vi er nødt til at træffe det tunge valg, at enten er det anonymt, og så er det anonymt, eller også er det ikke anonymt, og så er det ikke anonymt.

For så vidt angår det andet spørgsmål, så har regeringen jo altså truffet den positive beslutning, at selv om regeringen ikke som regering har et ønske om at flytte på den gældende lovbestemmelse, så er regeringen godt bekendt med, at der er en stor interesse om det spørgsmål om enlige kvinders retsstilling, og det er jo baggrunden for, at vi har ønsket at oversende et notat til Folketinget, sådan at Folketinget – og jeg kan forstå, de fleste grupper fritstillet – kan håndtere det her spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Medlem af Folketinget Sandy Brinck har meddelt mig, at hun har nedlagt sit hverv som medlem af Folketinget fra og med den 30. januar 2006.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 3. februar 2006, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.24